

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.0610.2.141.2021.AF(9)

RM-0610-141-21

UD237

Pani Elżbieta WITEK

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn. zm.²⁾) w art. 29 w ust. 1 w pkt 30 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 31 w brzmieniu:

„31) stawów i zbiorników wodnych o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² oraz o głębokości nieprzekraczającej 3 m, położonych w całości na gruntach rolnych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 1505) po art. 10b dodaje się art. 10ba w brzmieniu:

„Art.10ba. 1. Jeżeli postępowanie administracyjne lub inne postępowanie jest wszczynane na wniosek złożony za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej Agencji po uwierzytelnieniu strony tego postępowania w systemie teleinformatycznym Agencji, wymiany korespondencji, w tym doręczania pism stronie tego postępowania, dokonuje się za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, pod warunkiem że strona tego postępowania wyraziła na to zgodę za pomocą tego systemu.

2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, jest:

- 1) równoznaczna z żądaniem doręczania pism stronie za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji;
- 2) skuteczna, jeżeli strona została pouczona o skutkach jej wyrażenia, w szczególności o tym, że wymiana korespondencji dotyczącej postępowania będzie dokonywana zgodnie z ust. 3.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, ustawę z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej oraz ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 2127 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11, 234, 282, 784 i 1986.

3. W przypadku wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1, wymiany korespondencji dotyczącej postępowania dokonuje się zgodnie z następującymi regułami:

- 1) strona składa pismo za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, a do złożenia tego pisma nie jest wymagany podpis elektroniczny;
- 2) załączniki dołączane do pisma składa się zgodnie z przepisami określającymi szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać formularz, o którym mowa w ust. 1;
- 3) stronie po wysłaniu pisma za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji jest wystawiane przez ten system potwierdzenie złożenia tego pisma, które zawiera unikalny numer nadany przez ten system oraz datę złożenia pisma;
- 4) datą wszczęcia postępowania na wniosek strony złożony za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji jest dzień wystawienia potwierdzenia złożenia pisma, o którym mowa w pkt 3;
- 5) za datę złożenia pisma przez stronę uważa się wprowadzenie tego pisma do systemu teleinformatycznego Agencji;
- 6) stronie po otrzymaniu pisma w systemie teleinformatycznym Agencji jest wystawiane przez ten system zawiadomienie o otrzymaniu tego pisma, które jest przesyłane na adres elektroniczny podany w zgodzie, o której mowa w ust. 1, oraz potwierdzenie otrzymania pisma zawierające unikalny numer nadany przez ten system oraz datę otrzymania pisma;
- 7) za datę doręczenia stronie pisma za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji uznaje się dzień:
 - a) potwierdzenia odczytania pisma przez stronę w systemie teleinformatycznym Agencji, z tym że strona uzyskuje dostęp do treści tego pisma po dokonaniu tego potwierdzenia,
 - b) następujący po upływie 14 dni od dnia otrzymania pisma w systemie teleinformatycznym Agencji, jeżeli strona nie potwierdziła odczytania pisma przed upływem tego terminu.

4. Do pism skierowanych przez stronę i do strony w toku postępowania przed wyrażeniem zgody, o której mowa w ust. 1, a także w przypadku ustanowienia pełnomocnika do wymiany korespondencji dotyczącej postępowania przepisów ust. 1-3 nie stosuje się.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w zakresie wymiany korespondencji dotyczącej postępowania, którego dotyczy zgoda, o której mowa w ust. 1, mając na względzie wymagania określone w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz identyfikację podmiotu ubiegającego się o przyznanie lub wypłatę pomocy, a także zabezpieczenie przekazywanych danych przed dostępem osób nieuprawnionych.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1167) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zadania oraz właściwość organów w zakresie określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.³⁾), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”, oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 176 z 07.07.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 335 z 15.12.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 291 z 16.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 123 z 10.05.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 99 z 31.03.2020, str. 5, Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 231 z 17.07.2020, str. 4, Dz. Urz. UE L 356 z 26.10.2020, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 30.

Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159), zwanym dalej „rozporządzeniem 2021/1060”, w odniesieniu do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w tytule III w rozdziale II rozporządzenia 2021/1060, zwanego dalej „rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność”;

b) w pkt 2:

- w lit. a po wyrazach „art. 32 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013” dodaje się wyrazy „oraz w art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2021/1060”,
- w lit. b po wyrazach „art. 2 pkt 19 rozporządzenia nr 1303/2013” dodaje się wyrazy „oraz o których mowa w art. 32 rozporządzenia 2021/1060”,
- lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) udzielania wsparcia z udziałem funduszy, w ramach których jest finansowany rozwój lokalny kierowany przez społeczność, zwanych dalej „EFSI”, wspólne dla wszystkich EFSI”;

2) po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu:

„Art. 1a. Przepisów ustawy nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury.”;

3) w art. 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest wspierany w ramach programów lub planów finansowanych z udziałem EFSI, jeżeli takie wsparcie zostało przewidziane w tych programach lub planach, zwanych dalej „programami”.”,

b) uchyla się ust. 2;

4) w art. 3:

a) w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 33 ust. 3 rozporządzenia nr 1303/2013” zastępuje się wyrazami „art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2021/1060”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Eksperti stanowią co najmniej jedną trzecią składu komisji, a do ich powoływania stosuje się odpowiednio art. 68a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w

perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), zwanej dalej „ustawą w zakresie polityki spójności”.

c) uchyla się ust. 4,

d) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Komisje i zarządy województw współpracują ze sobą w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2021/1060, w szczególności przy ustalaniu zaistnienia okoliczności określonych w art. 5 ust. 3 pkt 1a i ust. 7 oraz przygotowaniu list ocenionych LSR, o których mowa w art. 11 ust. 2.”;

5) w art. 4:

a) w ust. 3 w pkt 4:

– w lit. a po wyrazach „art. 2 pkt 9 rozporządzenia nr 1303/2013” dodaje się wyrazy „oraz art. 2 pkt 4 rozporządzenia 2021/1060”,

– w części wspólnej po wyrazach „art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013” dodaje się wyrazy „oraz art. 33 ust. 3 lit. d rozporządzenia 2021/1060”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy do właściwości zarządu należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, i ustalanie kwoty wsparcia zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013 oraz art. 33 ust. 3 lit. d rozporządzenia 2021/1060, członkowie zarządu nie mogą być zatrudnieni przez LGD na stanowisku związanym ze świadczeniem doradztwa na rzecz podmiotów ubiegających się o wsparcie, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/1060.”,

c) w ust. 7 po wyrazach „art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013” dodaje się wyrazy „oraz art. 33 ust. 3 lit. d rozporządzenia 2021/1060”;

6) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Jeżeli członkowie komisji lub członkowie rady wyrazili na to zgodę w formie dokumentowej, głosowanie poza posiedzeniami komisji lub rady może odbywać się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

2. Informacja o możliwości udziału w posiedzeniu komisji lub rady przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej jest zawarta w zawiadomieniu o tym posiedzeniu, w którym jest zamieszczony ponadto dokładny opis sposobu uczestnictwa i wykonywania prawa głosu.

3. Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach na posiedzeniach komisji lub rady odbywa się przy zapewnieniu co najmniej:

- 1) transmisji posiedzenia w czasie rzeczywistym;
- 2) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której odpowiednio członek komisji albo rady może wypowiadać się w czasie posiedzenia;
- 3) wykonywania prawa głosu osobiście lub przez pełnomocnika przed lub w czasie posiedzenia.

4. Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach na posiedzeniach oraz poza posiedzeniami odpowiednio komisji albo rady może podlegać odmiennym uregulowaniom, w tym ograniczeniom, odpowiednio w regulaminie komisji albo statucie LGD. Regulamin komisji albo statut LGD może wyłączyć możliwość stosowania przepisów ust. 1–3 odpowiednio w odniesieniu do komisji albo LGD.”;

7) w art. 5:

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Wyboru LSR dokonuje się spośród LSR spełniających następujące warunki:”;
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) LSR zawiera elementy określone w art. 32 ust. 1 rozporządzenia 2021/1060,”;
- w pkt 2:
 - – wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„obszar objęty LSR jest spójny przestrzennie oraz:”;
 - – w lit. b po wyrazach „Europejskiego Funduszu Społecznego” dodaje się wyraz „Plus”;
 - – w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem,
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) LSR będzie realizowana przez LGD:
 - a) spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu 2021/1060 oraz w art. 4,
 - b) posiadającą opracowany plan komunikacji z lokalną społecznością,”

- dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:
 - „4) LSR będzie współfinansowana ze środków wszystkich EFSI, o których współfinansowanie może się ubiegać LGD, ubiegając się o wybór LSR,
 - 5) inne warunki określone w regulaminie konkursu”,
- dodaje się część wspólną w brzmieniu:
 - „– zwane dalej „warunkami dostępu”.”,
- b) uchyla się ust. 2,
- c) w ust. 3:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) przy zastosowaniu kryteriów wyboru LSR określonych w regulaminie konkursu;”,
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) jeżeli LSR nie obejmuje obszaru gmin objętych innymi LSR wybranymi po dniu 1 stycznia 2021 r.;
- d) w ust. 4 wyrazy „2013 r.” zastępuje się wyrazami „2020 r.”,
- e) dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:
 - „5. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uznaje się za spełniony także, jeżeli wnioskodawca jest stroną umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR, zwanej dalej „umową ramową”, zawartej przed dniem 1 stycznia 2021 r., ale nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2016 r., a obszar objęty planowaną LSR jest tożsamy z obszarem objętym LSR i ta LSR stanowi załącznik do umowy ramowej.
 - 6. W przypadku gdy co najmniej dwie LSR uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, o kolejności wyboru LSR decyduje w kolejności wskazanej poniżej większa liczba:
 - 1) punktów uzyskanych w ramach kolejnych kryteriów wyboru LSR;
 - 2) mieszkańców obszaru objętego LSR ustalona zgodnie z ust. 4;
 - 3) członków stowarzyszonych w danej LGD.
 - 7. W przypadku gdy co najmniej dwie LSR obejmują obszar tej samej gminy, o wyborze LSR decyduje większa liczba uzyskanych punktów w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, a w przypadku gdy liczba uzyskanych punktów przez te LSR jest taka sama – o wyborze LSR decyduje kolejność ustalona w sposób określony w ust. 6.”;

- 8) w art. 7:
- a) w pkt 1 skreśla się wyrazy „oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa”,
 - b) w pkt 2 skreśla się wyrazy „i ministrem właściwym do spraw rybołówstwa”;
- 9) w art. 8 w ust. 1 w pkt 1:
- a) lit. d otrzymuje brzmienie:
 - „d) miejsca zamieszczenia formularza wniosku o wybór LSR, formularza umowy ramowej oraz regulaminu konkursu,”,
 - b) w lit. e po wyrazie „warunków” dodaje się wyraz „dostępu”;
- 10) w art. 9:
- a) w ust. 2:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) tryb składania wniosków o wybór LSR i sposób uzupełniania w tych wnioskach braków, usuwania w nich uchybień, udzielania wyjaśnień lub przedkładania dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu oraz poprawiania oczywistych omyłek,”,
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) warunki dostępu,”,
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) kryteria wyboru LSR wraz z podaniem sposobu ich oceny,”,
 - uchyla się pkt 3,
 - w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 i 9 w brzmieniu:
 - „8) wytyczne w zakresie sposobu podejmowania rozstrzygnięcia o wyborze LSR w sytuacji, o której mowa w art. 5 ust. 7;
 - 9) wytyczne w zakresie sposobu rozszerzania obszaru LSR w sytuacji, o której mowa w art. 14 ust. 7 pkt 1.”,
 - b) w ust. 3 po wyrazach „danego kryterium wyboru” dodaje się wyrazy „lub minimalną łączną liczbę punktów”;
- 11) w art. 10:
- a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2. W razie stwierdzenia, że wniosek o wybór LSR zawiera braki inne niż określone w ust. 1 lub zawiera uchybienia, lub jest konieczne uzyskanie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu, zarząd województwa wzywa LGD do uzupełnienia tych braków, usunięcia tych uchybień lub złożenia tych

wyjaśnień lub tych dokumentów w terminie 14 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

3. Uzupelnienie we wniosku o wybór LSR braków innych niż określone w ust. 1 lub usunięcie w tym wniosku uchybień, lub złożenie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu nie może prowadzić do istotnej modyfikacji tego wniosku w zakresie spełnienia kryteriów wyboru LSR.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku stwierdzenia, że wniosek o wybór LSR zawiera oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe, zarząd województwa może poprawić je z urzędu, informując o tym LGD.”,

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Jeżeli nie są spełnione warunki dostępu, zarząd województwa informuje LGD o odrzuceniu LSR z podaniem przyczyn odrzucenia LSR oraz pouczeniem o możliwości wniesienia sprzeciwu.

5. Od rozstrzygnięcia o odrzuceniu LSR LGD przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5f w brzmieniu:

„5a. Sprzeciw wnosi się:

- 1) do komisji za pośrednictwem właściwego zarządu województwa;
- 2) na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 4.

5b. Sprzeciw zawiera:

- 1) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia sprzeciwu;
- 2) oznaczenie LGD;
- 3) wskazanie warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
- 4) podpis własnoręczny albo kwalifikowany podpis elektroniczny, albo podpis zaufany, albo podpis osobisty osoby upoważnionej do reprezentowania LGD – w zależności od sposobu, w jaki zostało utrwalone pismo.

5c. W przypadku gdy sprzeciw:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 5a pkt 2 lub ust. 5b – komisja pozostawia sprzeciw bez rozpatrzenia;

- 2) nie został uwzględniony – komisja utrzymuje w mocy rozstrzygnięcie o odrzuceniu LSR;
- 3) został uwzględniony – komisja stwierdza spełnienie warunków dostępu.

5d. Komisja rozpatruje sprzeciw, weryfikując prawidłowość oceny wniosku w zakresie spełnienia warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, w terminie nie dłuższym niż 21 dni, licząc od dnia otrzymania sprzeciwu.

5e. O wyniku rozpatrzenia sprzeciwu komisja informuje LGD w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem, a w przypadku gdy sprzeciw nie został uwzględniony – wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi, o której mowa w art. 11a ust. 1.

5f. W rozpatrywaniu sprzeciwu nie mogą brać udziału członkowie komisji będący przedstawicielami zarządu województwa, którzy dokonywali oceny spełnienia warunków dostępu tej LSR, której dotyczy sprzeciw.”,

- e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Jeżeli są spełnione warunki dostępu, LSR podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR, zwanej dalej „oceną LSR”, dokonywanej przez komisję.”,

- f) dodaje się ust. 7–16 w brzmieniu:

„7. O wyniku oceny LSR komisja informuje LGD w terminie 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR. Informacja zawiera liczbę uzyskanych punktów w ramach poszczególnych kryteriów wyboru LSR i uzasadnienie tej oceny oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania, o którym mowa w ust. 8.

8. Od wyniku oceny LSR, o której mowa w ust. 7, LGD przysługuje prawo wniesienia odwołania.

9. Odwołanie wnosi się:

- 1) do instytucji zarządzającej programem:
 - a) współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w całości lub części ze środków tego funduszu,
 - b) którego środki będą przeznaczone na współfinansowanie realizacji LSR – w pozostałych przypadkach;

- 2) na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 7.

10. Odwołanie zawiera:

- 1) oznaczenie instytucji zarządzającej programem, zwanej dalej „IZ”, właściwej do rozpatrzenia odwołania;
- 2) oznaczenie LGD;
- 3) wskazanie kryteriów wyboru LSR, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
- 4) podpis własnoręczny albo kwalifikowany podpis elektroniczny, albo podpis zaufany, albo podpis osobisty osoby upoważnionej do reprezentowania LGD – w zależności od sposobu utrwalenia pisma.

11. W przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana również z EFSI innych niż Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, IZ, o której mowa w ust. 9 pkt 1, rozpatruje odwołanie w uzgodnieniu z IZ programem, którego środki będą przeznaczone na współfinansowanie realizacji tej LSR.

12. W przypadku gdy odwołanie:

- 1) nie spełnia wymogów określonych w ust. 9 pkt 2 lub ust. 10 – IZ pozostawia je bez rozpatrzenia;
- 2) nie zostało uwzględnione – IZ utrzymuje w mocy wynik oceny LSR;
- 3) zostało uwzględnione – IZ informuje komisję o wyniku dokonanej oceny kryteriów wyboru LSR, z których oceną LGD się nie zgadza, i wskazuje sposób załatwienia sprawy.

13. IZ rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

14. O wyniku rozpatrzenia odwołania IZ informuje LGD w formie pisemnej wraz z podaniem uzasadnienia.

15. Do oceny spełnienia kryteriów wyboru LSR wskazanych w odwołaniu, IZ może wyznaczyć ekspertów. Eksperci są wybierani z wykazu ekspertów prowadzonego przez IZ, a do ich powoływania stosuje się odpowiednio art. 68a ustawy w zakresie polityki spójności, z tym że wyznaczonymi ekspertami nie mogą być osoby, które brały udział w ocenie LSR dokonanej przez komisję.

16. W przypadku uwzględnienia odwołania komisja dokonuje aktualizacji oceny LSR, w odniesieniu do której IZ uwzględniła odwołanie, uwzględniając wskazany przez IZ sposób załatwienia sprawy.”;

12) w art. 11:

- a) w ust. 1 uchyla się zdanie drugie,
- b) w ust. 3 wyrazy „ust. 6” zastępuje się wyrazami „art. 11a ust. 1”,
- c) uchyla się ust. 4,
- d) w ust. 5 wyrazy „w terminie 4 miesięcy” zastępuje się wyrazami „w terminie 6 miesięcy”,
- e) uchyla się ust. 6;

13) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. LGD przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi:

- 1) na rozstrzygnięcie komisji o utrzymaniu w mocy rozstrzygnięcia o odrzuceniu LSR – w przypadku nieuwzględnienia przez komisję sprzeciwu,
- 2) na uchwałę, o której mowa w art. 11 ust. 1
– na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54, 159 i 1598).

2. Skarga jest wnoszona przez LGD w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 10 ust. 5e, albo uchwały, o której mowa w art. 11 ust. 1. Skarga podlega wpisowi stałemu.

3. Sąd rozpoznaje skargę w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.

4. Wniesienie skargi:

- 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2 zdanie pierwsze,
- 2) bez uiszczenia wpisu stałego w terminie, o którym mowa w ust. 2 zdanie drugie
– powoduje pozostawienie skargi bez rozpoznania.

5. W przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 7, lub jeżeli zostaną wyczerpane środki przeznaczone na wybór LSR, lub jeżeli nie jest spełniony warunek określony w art. 5 ust. 3 pkt 1a, sąd, uwzględniając skargę, stwierdza, czy ocena wniosku LSR została przeprowadzona z naruszeniem prawa i nie uchyla rozstrzygnięcia komisji, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo uchwały, o której mowa w art. 11 ust. 1.”;

14) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Do postępowania w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu i oceny LSR, do postępowania w sprawie sprzeciwu oraz

do postępowania w sprawie odwołania nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących:

- 1) właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń, udostępniania akt, skarg i wniosków,
- 2) wezwań – w przypadku postępowania w sprawie oceny spełniania warunków dostępu

– o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. W postępowaniu w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu i oceny LSR, zarząd województwa oraz komisja, przed którymi toczy się postępowanie:

- 1) stoją na straży praworządności;
- 2) są obowiązane w sposób wyczerpujący rozpatrzyć wniosek o wybór LSR i załączone do niego dokumenty oraz dowody przedstawione przez LGD w toku postępowania w sprawie oceny spełniania warunków dostępu i oceny LSR;
- 3) zapewniają równe traktowanie wszystkich LGD.

3. W postępowaniu w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu i oceny LSR, w postępowaniu w sprawie sprzeciwu oraz w postępowaniu w sprawie odwołania zarząd województwa lub IZ, przed którymi toczą się te postępowania, udziela LGD, na ich żądanie, niezbędnych pouczeń co do okoliczności faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem tych postępowań.

4. LGD uczestnicząca w postępowaniu w sprawie oceny spełniania warunków dostępu i oceny LSR, w postępowaniu w sprawie sprzeciwu oraz w postępowaniu w sprawie odwołania, jest obowiązana przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.”;

15) w art. 14:

- a) w ust. 2 skreśla się wyrazy „oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa”,
- b) uchyla się ust. 3,
- c) w ust. 4:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „art. 33 ust. 5 rozporządzenia nr 1303/2013” dodaje się wyrazy „oraz w art. 32 ust. 4 rozporządzenia 2021/1060”,

- uchyla się pkt 5 i 9,
- d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
 - „6. Załącznikami do umowy ramowej są wybrana LSR oraz plan komunikacji z lokalną społecznością.”,
- e) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
 - „7. Jeżeli środki przeznaczone na realizację LSR są dostępne, obszar gminy, który nie jest objęty żadną wybraną LSR, może zostać:
 - 1) przyłączony do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z obszarem gminy nieobjętym żadną wybraną LSR – przez wprowadzenie zmiany w umowie ramowej albo
 - 2) objęty LSR, której dotyczy wnioski o wybór LSR złożony w kolejnym konkursie na wybór LSR – w przypadku gdy taki konkurs zostanie przeprowadzony.”;
- 16) w art. 15:
 - a) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „i minister właściwy do spraw rybołówstwa opracowują” zastępuje się wyrazem „opracowuje”,
 - w pkt 1 i 2 wyrazy „instytucjami zarządzającymi programami” zastępuje się wyrazem „IZ”,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2. Regulamin, o którym mowa w art. 9 ust. 1, w zakresie kryteriów wyboru LSR minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje po zasięgnięciu opinii komitetów monitorujących programy, o ile zostały ustanowione.”;
- 17) w art. 16:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Wsparcie, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1303/2013, może być udzielone temu samemu podmiotowi tylko raz i tylko w ramach jednego programu, chyba że od dnia udzielenia tego wsparcia po raz ostatni, w tym także w ramach innego programu, upłynęły 3 lata.”,
 - b) w ust. 2:
 - w pkt 1 po wyrazach „art. 5 ust. 1 pkt 2” dodaje się wyrazy „oraz ust. 5”,
 - uchyla się pkt 2.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, 904 i 1603) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 1 po pkt 13a dodaje się pkt 13b w brzmieniu:
„13b) zarządzanie ryzykiem;”;
- 2) w art. 5:
 - a) w ust. 6 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) zadanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, w zakresie wykonywania badań agrochemicznych;
 - 2) tworzenie i prowadzenie bazy danych zawierającej wyniki badań agrochemicznych w celu, o którym mowa w art. 68 lit. a rozporządzenia nr 1305/2013.”,
 - b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
„7. Badania agrochemiczne są wykonywane na podstawie planu opracowanego i przekazanego Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej przez instytucję zarządzającą.”,
 - c) w ust. 8 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) przekazuje się do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok, w którym mają być wykonane planowane badania agrochemiczne;
 - 2) zawiera:
 - a) zakres parametrów, które będą podlegały badaniom agrochemicznym,
 - b) metody, zgodnie z którymi zostaną wykonane badania agrochemiczne,
 - c) liczbę obiektów pomiarowych, w których zostaną wykonane badania agrochemiczne,
 - d) terminy wykonania badań agrochemicznych.”;
 - 3) w art. 14 w ust. 2 po wyrazach „postępowanie scaleniowe” dodaje się wyrazy „w ramach operacji w zakresie scalania gruntów”;
 - 4) w art. 19 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Na wniosek agencji płatniczej albo podmiotu wdrażającego minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może wyrazić zgodę na przyznanie pomocy do określonej wysokości, przekraczającej wysokość limitu, o którym mowa w ust. 1.”;

- 5) w art. 26 w ust. 1 i w ust. 2 w pkt 2, w art. 29 w ust. 3, w art. 32 w ust. 1, w art. 33 w ust. 1 i w ust. 2 w części wspólnej, w art. 38 w ust. 2, w art. 39, w art. 45 w ust. 3 oraz w art. 48a w ust. 1 wyrazy „i 13a” zastępuje się wyrazami „, 13a i 13b”;
- 6) w art. 34 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
„3. W przypadku operacji realizowanych w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c, i operacji realizowanych w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7, właściwość miejscową organu ustala się według miejsca realizacji operacji.
4. W przypadku operacji w zakresie scalania gruntów realizowanych w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c, stroną umowy o przyznaniu pomocy jest powiat reprezentowany przez starostę.”;
- 7) w art. 37a ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do beneficjenta będącego jednostką sektora finansów publicznych lub instytutem badawczym posiadającym status państwowego instytutu badawczego w rozumieniu art. 21 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383 oraz z 2021 r. poz. 1192), a w przypadku gdy umowa o przyznaniu pomocy jest zawierana z grupą beneficjentów – jeżeli wszyscy beneficjenci są jednostkami sektora finansów publicznych lub takimi instytutami badawczymi.”;
- 8) w art. 42 w ust. 1 w pkt 1 wyraz „13a” zastępuje się wyrazem „13b”;
- 9) w art. 55 w ust. 5a po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) propozycje operacji do planu komunikacyjnego, o którym mowa w art. 54 ust. 3 lit. b ppkt vi rozporządzenia nr 1305/2013, oraz propozycje zmian tych operacji są zgłaszane instytucji zarządzającej; do tych propozycji stosuje się ust. 2c i 2d;”;
- 10) w art. 57b w pkt 1 po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:
„aa) które są zgodne z jednym z priorytetów programu;”;
- 11) w art. 57c:
a) w ust. 1:
– we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „oraz stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji”,
– uchyla się pkt 3,
b) uchyla się ust. 3;

12) w art. 57d:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wybór operacji partnera KSOW następuje na jego wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Wniosek o wybór operacji może być również złożony przez dwóch lub więcej partnerów KSOW, którzy zawarli w formie pisemnej umowę, na podstawie której zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych na realizację tej operacji, reprezentowanych przez jednego z tych partnerów KSOW.

1b. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o partnerze KSOW rozumie się przez to także partnerów KSOW, o których mowa w ust. 1a, jeżeli wspólnie realizują operację i wspólnie ubiegają się o zwrot kosztów poniesionych na realizację tej operacji.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli wniosek o wybór operacji nie spełnia wymagań innych niż określone w ust. 4, jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji wzywa partnera KSOW, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, do uzupełnienia braków w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, chyba że zachodzą niebudzące wątpliwości przesłanki wskazujące na to, że operacja nie zostanie wybrana. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym, a utrwalone w postaci elektronicznej – kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Jeżeli partner KSOW, mimo wezwania, o którym mowa w ust. 5, nie uzupełnił braków w wyznaczonym terminie, jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji ponownie wzywa partnera KSOW, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w sposób określony w ust. 5 zdanie drugie, do uzupełnienia braków w terminie 7 dni od dnia doręczenia ponownego wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.”,

e) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Jeżeli nie są spełnione warunki wyboru operacji, jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji informuje partnera KSOW, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w sposób określony w ust. 5 zdanie drugie, o niespełnieniu warunków wyboru operacji, wskazując warunek, którego niespełnienie zostało stwierdzone oraz uzasadniając to stwierdzenie.”,

f) uchyla się ust. 10–12;

13) w art. 57e:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) informuje, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w sposób określony w art. 57d ust. 5 zdanie drugie, partnera KSOW o:

a) wyniku wyboru operacji, wskazując liczbę punktów uzyskanych przez operację w ramach oceny poszczególnych kryteriów wyboru operacji oraz uzasadniając tę ocenę,

b) możliwości wyboru operacji, jeżeli zwolnią się środki wystarczające do jej realizacji lub partner KSOW zgodzi się realizować operację za środki, jakie pozostały po ogłoszeniu listy, o której mowa w pkt 1 – w przypadku operacji, która uzyskała wymaganą liczbę punktów, ale nie mieści się w limicie, o którym mowa w art. 57b pkt 3,

c) terminie, w jakim należy wyrazić zgodę na zawarcie umowy w późniejszym terminie, jeżeli zwolnią się środki wystarczające do realizacji operacji lub partner KSOW zgodzi się realizować operację za środki, jakie pozostały po ogłoszeniu listy, o której mowa w pkt 1 – w przypadku operacji, która uzyskała wymaganą liczbę punktów, ale nie mieści się w limicie, o którym mowa w art. 57b pkt 3.”,

b) w ust. 3 uchyla się pkt 2,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Operacja, która uzyskała wymaganą liczbę punktów, ale nie mieści się w limicie, o którym mowa w art. 57b pkt 3, może zostać wybrana, jeżeli zwolnią się środki wystarczające do jej realizacji, które zostały przeznaczone na realizację wybranych operacji, lub partner KSOW zgodzi się zrealizować operację za środki, jakie pozostały po ogłoszeniu listy, o której mowa w ust. 1 pkt 1.”,

d) uchyla się ust. 4;

14) w art. 57g:

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 4,
- b) uchyla się ust. 2.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 719) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11:

- a) w ust. 2 po wyrazach „Jednostki samorządu terytorialnego” dodaje się wyrazy „oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie”,
- b) w ust. 4 po wyrazach „o której mowa w ust. 1 i 2,” dodaje się wyrazy „oraz Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie”,
- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jednostka samorządu terytorialnego, o której mowa w ust. 1 i 2, oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zwracają środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, lub z pomocy technicznej, w wysokości udziału refundowanego ze środków EFRROW, na rachunek dochodów właściwego dysponenta, ze środków otrzymanych z agencji płatniczej tytułem refundacji wydatków kwalifikowalnych ze środków EFRROW, w terminie 10 dni od dnia otrzymania tych środków.”,

- d) w ust. 6 po wyrazach „jednostki samorządu terytorialnego” dodaje się wyrazy „lub Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie”,
- e) w ust. 7:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o której mowa w ust. 1 i 2,” dodaje się wyrazy „lub Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie”,
 - w części wspólnej po wyrazach „jednostki samorządu terytorialnego” dodaje się wyrazy „lub Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie”,
- f) w ust. 8 po wyrazach „o której mowa w ust. 1 i 2” dodaje się wyrazy „, lub z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej – na wniosek Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie”;

2) w art. 13:

- a) w ust. 1:
 - uchyla się pkt 1 i 2,
 - w części wspólnej wyrazy „kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację tych operacji” zastępuje się wyrazami „pomocy w ramach tych działań”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Lokalne grupy działania, które realizują operacje w ramach poddziałań:

- 1) wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
- 2) przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania

– mogą otrzymać środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach tych poddziałań.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Beneficjenci PROW 2014–2020, którzy realizują operacje w ramach działań:

- 1) transfer wiedzy i działalność informacyjna – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego, instytutów badawczych i uczelni,
- 2) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego, instytutów badawczych i uczelni,
- 3) współpraca, z wyłączeniem pomocy wypłaconej w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego i instytutów badawczych,
- 4) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – w przypadku spółek wodnych i związków spółek wodnych

– objętych PROW 2014–2020, mogą otrzymać środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach tych działań.

2b. W zakresie, w jakim pomoc na operacje realizowane w ramach działań i poddziałań objętych PROW 2014–2020, o których mowa w ust. 1–2a, jest przyznawana i wypłacana w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych, jednostki samorządu terytorialnego, lokalne grupy działania i inni beneficjenci PROW 2014–2020, o których mowa w ust. 1–2a, otrzymują środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację tych operacji.”,

- d) w ust. 3 wyrazy „w ust. 1 i 2” zastępuje się wyrazami „w ust. 1–2a”;
- 3) art. 14 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 14. 1. Jednostka samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 13 ust. 1, lokalna grupa działania, o której mowa w art. 13 ust. 2, albo beneficjent PROW 2014–2020, o którym mowa w art. 13 ust. 2a, spłaca pożyczkę, o której mowa w art. 13 ust. 3, ze środków EFRROW otrzymanych z agencji płatniczej z tytułu pomocy przyznanej na realizację operacji, o których mowa w art. 13 ust. 1–2a, w terminie 10 dni od dnia otrzymania tych środków.
2. Jeżeli jednostka samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 13 ust. 1, lokalna grupa działania, o której mowa w art. 13 ust. 2, albo beneficjent PROW 2014–2020, o którym mowa w art. 13 ust. 2a, nie otrzyma z agencji płatniczej środków EFRROW z tytułu pomocy przyznanej na realizację operacji, o których mowa w art. 13 ust. 1–2a, z przyczyn leżących po ich stronie, spłaca pożyczkę, o której mowa w art. 13 ust. 3, w terminie 60 dni od dnia otrzymania informacji o odmowie wypłaty środków z tytułu tej pomocy.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, dana jednostka samorządu terytorialnego, dana lokalna grupa działania albo dany beneficjent PROW 2014–2020 spłaca pożyczkę, o której mowa w art. 13 ust. 3, wraz z odsetkami od tej części pożyczki, której wysokość odpowiada wysokości nieotrzymanych środków, liczonymi od dnia przekazania środków tej pożyczki.”;
- 4) w art. 15:
- a) w ust. 3 po wyrazach „lokalnej grupie działania” dodaje się wyrazy „albo beneficjentowi PROW 2014–2020”,
- b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb i terminy udzielania z budżetu państwa pożyczek na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach działań i poddziałań, o których mowa w art. 13 ust. 1–2a, rozliczania oraz zwrotu tych pożyczek, uwzględniając zakres działań i poddziałań, o których mowa w art. 13 ust. 1–2a.”;

5) w art. 18:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Beneficjenci PROW 2014–2020, którzy realizują operacje w ramach działań:

- 1) transfer wiedzy i działalność informacyjna – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego, instytutów badawczych i uczelni,
- 2) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego, instytutów badawczych i uczelni,
- 3) wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER,
- 4) współpraca,
- 5) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – w przypadku spółek wodnych i związków spółek wodnych

– objętych PROW 2014–2020, mogą otrzymać środki z budżetu państwa przeznaczone na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach tych działań z agencji płatniczej realizującej płatności z EFRROW.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W zakresie, w jakim pomoc na operacje realizowane w ramach działań objętych PROW 2014–2020, o których mowa w ust. 1, jest przyznawana i wypłacana w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych, beneficjenci PROW 2014–2020, o których mowa w tym przepisie, otrzymują środki na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację tych operacji.”,

c) w ust. 2:

– w pkt 1 po wyrazach „nr 1303/2013” dodaje się wyrazy „– w przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4”,

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jeżeli dany beneficjent wnioskował o ich wypłatę we wniosku o przyznanie pomocy, o którym mowa w art. 22 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, 904 i 1603), zwanej dalej „ustawą PROW 2014–2020”, albo na formularzu wniosku opracowanym przez agencję płatniczą – w przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2;”;

6) w art. 20 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) współpraca, z wyłączeniem pomocy wypłacanej w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013;”;

7) w art. 22 po wyrazach „o których mowa w art. 11,” dodaje się wyrazy „na wyprzedzające finansowanie pomocy, o którym mowa w”;

8) w art. 23:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki z budżetu państwa otrzymują:

- 1) państwowe jednostki budżetowe realizujące operacje w ramach pomocy technicznej objętej PROW 2014–2020 na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację tych operacji,
- 2) państwowe i samorządowe jednostki budżetowe realizujące operacje w ramach działania transfer wiedzy i działalność informacyjna objętego PROW 2014–2020 na wyprzedzające finansowanie pomocy,
- 3) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizujące operacje w ramach pomocy technicznej objętej PROW 2014–2020 na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację tych operacji,
- 4) jednostki doradztwa rolniczego realizujące operacje w ramach pomocy technicznej objętej PROW 2014–2020 na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację tych operacji

– zgodnie z klasyfikacją dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 39 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jednostki, o których mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1, 3 i 4, dokonują zwrotu środków, o których mowa w ust. 1, do wysokości udziału refundowanego ze środków EFRROW – ze środków EFRROW

otrzymanych z agencji płatniczej z tytułu refundacji kosztów kwalifikowalnych,

2) pkt 2, dokonują zwrotu środków, o których mowa w ust. 1, ze środków EFRROW otrzymanych z agencji płatniczej

– na rachunek bieżący dochodów właściwej państwowej jednostki budżetowej, w terminie 10 dni od dnia otrzymania tych środków.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jeżeli jednostka, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lub 4, nie otrzyma refundacji, o której mowa w ust. 3 pkt 1, zwraca środki, o których mowa w ust. 1, przeznaczone na:

1) finansowanie operacji w wysokości nieobjętej refundacją ze środków EFRROW oraz

2) współfinansowanie krajowe wydatków realizowanych z udziałem środków EFRROW w wysokości odpowiadającej proporcjonalnie – w stosunku do wysokości środków, o których mowa w pkt 1 – udziałowi tego współfinansowania w finansowaniu operacji

– w terminie 60 dni od dnia otrzymania informacji o odmowie wypłaty środków, z tym że w przypadku gdy zwrot środków następuje z przyczyn leżących po stronie danej jednostki, o której mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, te środki są zwracane wraz z odsetkami liczonymi od dnia ich przekazania.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, 784, 1564 i 1641) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 199 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) innych środków publicznych, na zasadach określonych w przepisach:

a) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057),

b) ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818),

c) ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, 904 i 1603).”;

- 2) w art. 240 w ust. 4 w pkt 17 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 18 w brzmieniu:

„18) prowadzą sprawy dotyczące powiadomień, o których mowa w art. 395a pkt 1, w przypadku robót, czynności lub urządzeń wodnych wykonywanych przez podmioty inne niż Wody Polskie;”;
- 3) w art. 394 w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) wykonanie stawów, które nie są napełniane w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi, lub wodami gruntowymi o powierzchni nieprzekraczającej 5000 m² oraz głębokości nieprzekraczającej 3 m od naturalnej powierzchni terenu, o zasięgu oddziaływania niewykraczającym poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na wykonanie stawu;”;
- 4) w art. 395:
 - a) pkt 11 i 12 otrzymują brzmienie:

„11) zatrzymywanie wody w rowach, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na zatrzymywanie wody w rowach;

12) hamowanie odpływu wody z obiektów drenarskich, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na hamowanie odpływu wody z obiektów drenarskich;”;
 - b) uchyla się pkt 13,
 - c) w pkt 14 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 15 i 16 w brzmieniu:

„15) przebudowa rowów w celu zatrzymywania wody, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na przebudowę rowów w celu zatrzymywania wody;

16) przebudowa obiektów drenarskich w celu hamowania odpływu wody, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem na przebudowę obiektów drenarskich w celu hamowania odpływu wody.”;

5) po art. 395 dodaje się art. 395a w brzmieniu:

„Art. 395a. 1. Przed wykonaniem robót, czynności lub urządzeń wodnych, o których mowa w art. 395 pkt 15 i 16, jest wymagane dokonanie powiadomienia:

- 1) właściwego organu Wód Polskich – w przypadku robót, czynności lub urządzeń wodnych wykonywanych przez podmioty inne niż Wody Polskie;
- 2) ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej – w przypadku robót, czynności lub urządzeń wodnych wykonywanych przez Wody Polskie.

2. Powiadomienie zawiera:

- 1) oznaczenie zakładu dokonującego powiadomienia z podaniem jego siedziby i adresu;
- 2) określenie:
 - a) celu planowanych do wykonania robót, czynności lub urządzeń wodnych,
 - b) stanu prawnego nieruchomości, na której jest planowane wykonanie robót, czynności lub urządzeń wodnych,
 - c) w sposób opisowy zakresu planowanych do wykonania robót, podstawowych parametrów charakteryzujących te roboty oraz warunków ich wykonania,
 - d) lokalizacji czynności, robót lub urządzeń wodnych, które są planowane do wykonania, z podaniem nazwy lub numeru obrębu ewidencyjnego wraz z numerem lub numerami działek ewidencyjnych oraz ich współrzędnymi,
 - e) planowanego terminu rozpoczęcia robót lub czynności.

3. Do powiadomienia dołącza się pisemne zgody właścicieli gruntów, na które będą oddziaływać planowane roboty, czynności lub urządzenia wodne, jeżeli uzyskanie tych zgód jest wymagane.

4. Jeżeli powiadomienie nie zawiera elementów, o których mowa w ust. 2, odpowiednio właściwy organ Wód Polskich albo minister właściwy do spraw gospodarki wodnej wzywa zakład do uzupełnienia braków w powiadomieniu w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia tego wezwania, wskazując elementy

powiadomienia wymagające uzupełnienia, a także skutki braku uzupełnienia powiadomienia.

5. Brak uzupełnienia powiadomienia w sposób określony w wezwaniu, o którym mowa w ust. 4, w terminie wyznaczonym w tym wezwaniu powoduje uznanie powiadomienia za niedokonane.”.

Art. 7. 1. Postępowania administracyjne w sprawie wydania pozwolenia na budowę stawów i zbiorników, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 31 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i niezakończone przed tym dniem decyzją ostateczną, umarza się z mocy prawa, a do budowy tych stawów i zbiorników stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą dotyczące zgłoszenia, o którym mowa w art. 30 ustawy zmienianej w art. 1, z tym że termin, o którym mowa w art. 30 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, jest liczony od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Postępowania administracyjne w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego w zakresie, o którym mowa w art. 394 ust. 1 pkt 9 i art. 395 pkt 11, 12, 15 i 16 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i niezakończone przed tym dniem decyzją ostateczną, umarza się z mocy prawa, z tym że do spraw, o których mowa w:

- 1) art. 394 ust. 1 pkt 9 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotyczące zgłoszenia wodnoprawnego, o którym mowa w art. 394 ustawy zmienianej w art. 1;
- 2) art. 395 pkt 15 i 16 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotyczące powiadomienia, o których mowa w art. 395a ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 8. Do realizacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str.

320, z późn. zm.³⁾), z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 3 w dotychczasowym brzmieniu.

Art. 9. Znosi się komisje, o których mowa w art. 33 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, a dokumentację wytworzoną przez daną komisję przechowuje zarząd województwa, który powołał tę komisję.

Art. 10. 1. Plan, o którym mowa w art. 5 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 4, który został opracowany i przekazany w 2021 r. Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 4 w dotychczasowym brzmieniu, zachowuje ważność i nie wymaga zmiany.

2. Do wyboru operacji partnera KSOW, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 4, w sprawach objętych postępowaniami wszczętymi i niezakończonymi przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 4 w dotychczasowym brzmieniu.

3. Do umowy na realizację operacji partnera KSOW, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 4, zawieranej od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w przypadku gdy wybór tej operacji został dokonany:

- 1) w postępowaniu, o którym mowa w ust. 2, albo
- 2) przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy

– stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 4 w dotychczasowym brzmieniu.

Art. 11. Do jednostek, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy otrzymały środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji w ramach pomocy technicznej objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że w przypadku gdy dana

jednostka otrzymała informację o odmowie wypłaty środków z tytułu refundacji kosztów kwalifikowalnych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, termin, o którym mowa w art. 23 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, liczy się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5 pkt 2–4, które wchodzi w życie po upływie 5 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie zmian w:

- 1) ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn. zm.),
- 2) ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 1505),
- 3) ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1167),
- 4) ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, z późn. zm.),
- 5) ustawie z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 719),
- 6) ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, z późn. zm.).

Proponowane zmiany przepisów wiążą się z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220 z dnia 23 grudnia 2020 r. ustanawiającego niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w latach 2021 i 2022 oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do zasobów i stosowania w latach 2021 i 2022 oraz rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i rozdziału takiego wsparcia na lata 2021 i 2022 (Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem przejściowym”.

Procedura ustawodawcza odnosząca się do wniosków ustawodawczych Komisji Europejskiej (KE) dotyczących Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) po 2020 r. nie została zakończona w terminie umożliwiającym państwom członkowskim i KE przygotowanie wszystkich elementów niezbędnych do stosowania nowych ram prawnych i planów strategicznych WPR od dnia 1 stycznia 2021 r., jak początkowo proponowała KE. To opóźnienie stworzyło niepewność i ryzyko dla unijnych rolników oraz dla całego sektora rolnego Unii Europejskiej (UE). Aby zmniejszyć tę niepewność oraz utrzymać witalność obszarów i regionów wiejskich, a także aby przyczynić się do zrównoważenia środowiskowego, rozporządzeniem

przejściowym zapewniono dalsze stosowanie przepisów obecnych ram WPR obejmujących okres 2014–2020, zwanych dalej „obecnymi ramami WPR”, oraz nieprzerwane dokonywanie płatności na rzecz rolników i innych beneficjentów, a tym samym zapewniono przewidywalność i stabilność w okresie przejściowym w latach 2021 i 2022, zwanym dalej „okresem przejściowym”, do dnia rozpoczęcia stosowania nowych ram prawnych obejmujących okres rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2023 r., zwanych dalej „nowymi ramami prawnymi”.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia przejściowego:

- 1) w przypadku programów wspieranych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r., określony w art. 26 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zostaje przedłużony do dnia 31 grudnia 2022 r.;
- 2) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.) stosuje się nadal do programów wspieranych z EFRROW w okresie programowania 2014–2020, które zostały przedłużone;
- 3) EFRROW może wspierać koszty budowania zdolności i działań przygotowawczych wspierających opracowywanie i przyszłą realizację strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) na podstawie nowych ram prawnych.

Projektowane zmiany wiążą się zatem z zapewnieniem sprawnej realizacji PROW 2014–2020 w okresie przejściowym oraz koniecznością zapewnienia dalszej realizacji RLKS i mają na celu ułatwienie beneficjentom realizacji operacji w ramach PROW 2014–2020 w okresie przejściowym.

Zmiana w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

W art. 1 zaproponowano zmianę w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane polegającą na uproszczeniu wymogów związanych z budową stawów i zbiorników wodnych. Obecnie budowa stawu i zbiornika wodnego o powierzchni przekraczającej 1000 m² wymaga uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Zgodnie z proponowaną zmianą w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, stawy lub zbiorniki wodne o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² i głębokości nieprzekraczającej 3 m, położone w całości na gruntach rolnych, byłyby wykonywane na podstawie zgłoszenia budowy.

Dzięki zastosowaniu procedury zgłoszenia budowy, właściwe organy administracji architektoniczno-budowlanej nadal będą posiadały informacje o planowanych działaniach. Dlatego też w uzasadnionych sytuacjach będą mogły skorzystać z przepisów art. 30 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i wnieść sprzeciw lub nałożyć obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie planowanego obiektu.

Dodatkowo należy zauważyć, że stawy i zbiorniki wodne na gruntach rolnych mogą być wykonywane bez użycia materiałów budowlanych. W tej sytuacji, na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane nie są one obiektami budowlanymi i zgodnie z art. 1 do ich projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Właściwe przygotowanie stawu lub zbiornika do celów rolniczych (np. nawodnień) może niekiedy wymagać zastosowania materiałów budowlanych (np. do ubezpieczenia skarp). W takich przypadkach ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane ma zastosowanie. Dotychczasowe doświadczenia wynikające z realizacji instrumentów wsparcia PROW 2014–2020 w obszarze gospodarki wodnej wskazują, że zgromadzenie wymaganej dokumentacji inwestycyjnej stanowi istotną barierę dla beneficjentów, utrudniającą skorzystanie z możliwości wsparcia. Dlatego proponowana zmiana ma na celu uproszczenie procedur związanych z procesem budowlanym małych stawów i zbiorników, jednocześnie nie eliminując możliwości nadzoru ze strony właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej. Ponadto wykonanie stawów o powierzchni do 5000 m² nadal będzie podlegało przepisom ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne m.in. w zakresie zgód wodnoprawnych.

Zmiana w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Projektowana ustawa wprowadza zmianę w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przez dodanie art. 10aa wprowadzającego możliwość wymiany i doręczania korespondencji prowadzonej między Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) a stroną postępowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR. Wymiana korespondencji we wskazanym sposobie będzie możliwa za zgodą strony i wyłącznie w sprawach, w których postępowanie będzie wszczynane na wniosek złożony za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR po uwierzytelnieniu strony w systemie teleinformatycznym ARiMR.

Ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2021 r. poz. 1542) przewiduje możliwość dokonywania zgłoszeń oraz przekazywania danych za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej ARiMR, w zakresie określonym w art. 9 ust. 2 pkt 2 lit. b, art. 12 ust. 7 pkt 2 lit. b, art. 18 ust. 5 pkt 2 lit. b, art. 19 ust. 1a pkt 2 lit. b, art. 20 ust. 4 pkt 2 lit. b oraz art. 20a ust. 3 pkt 2 lit. b tej ustawy.

Składanie wniosków za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR zostało przewidziane w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1341, z późn. zm.) w zakresie płatności bezpośrednich i płatności niezwiązanej do tytoniu, jak również w § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie formularza wniosku o przyznanie pomocy finansowej w ramach niektórych działań i poddziałań objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 485) w zakresie:

- 1) poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych”, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.),
- 2) działań: „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, „Rolnictwo ekologiczne”, „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami”, „Dobrostan zwierząt”.

Natomiast rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie formularza wniosku o płatność w ramach niektórych działań i poddziałań objętych

Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1488) przewiduje wdrożenie systemu elektronicznych formularzy wniosków o płatność w ramach 8 poddziałań: „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”, „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof”, „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof”, „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”, „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”, „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw”, „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej”.

Na podstawie wskazanych powyżej przepisów, mimo że wnioski są składane w formie elektronicznej za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej ARiMR, wymiana korespondencji oraz doręczenia w dalszym ciągu odbywają się w formie papierowej.

Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 2320, z późn. zm.) wprowadza nowe zasady doręczeń elektronicznych, które na podstawie art. 4 i 5 tej ustawy mają być realizowane z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych albo – w określonych przypadkach – z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej. W zakresie postępowań administracyjnych, po wejściu w życie ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, również będą obowiązywały zasady doręczeń z wykorzystaniem wskazanych powyżej usług.

Mając na uwadze wdrożone oraz procedowane regulacje prawne dotyczące składania wniosków za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej ARiMR oraz regulacje wynikające z ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych w zakresie, w jakim dotyczą one elektronicznej wymiany korespondencji oraz doręczeń za pomocą adresu elektronicznego, jest niezbędne uzupełnienie istniejących rozwiązań prawnych przez ich dostosowanie do przedstawionych powyżej zasad składania wniosków za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR.

Projekt ustawy przewiduje, że w przypadku gdy postępowanie administracyjne lub inne postępowanie jest wszczynane na wniosek złożony za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR, będzie istniała możliwość doręczania pism, w tym obustronna

wymiana korespondencji, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR, pod warunkiem że wnioskodawca wyrazi na to zgodę. Rozwiązanie to będzie dotyczyć zarówno postępowań administracyjnych, tj. postępowań, które kończą się podjęciem rozstrzygnięcia w postaci decyzji administracyjnej (np. postępowań w sprawie o przyznanie pomocy), jak i innych postępowań nieprowadzonych przez ARiMR w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego, zwanego dalej „Kpa” (np. postępowań, których przedmiotem jest rozpatrzenie wniosku o płatność i wypłata pomocy).

Projektowana zmiana reguluje zasady doręczania pism w trakcie prowadzonego postępowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wprowadzane przepisy pozwolą na prawnie skuteczne doręczenia prowadzonej korespondencji oraz na tworzenie dokumentu urzędowego potwierdzającego zarówno przedłożenie przez wnioskodawcę pisma (tzw. potwierdzenie złożenia pisma), jak i potwierdzenie odbioru pisma kierowanego przez ARiMR do wnioskodawcy. W projektowanych przepisach została również uregulowana sytuacja, w której po upływie określonego okresu otrzymaną przez stronę korespondencję będzie można uznać za skutecznie doręczoną.

Projekt w tym zakresie przewiduje, że wraz z otrzymaniem przez stronę w systemie teleinformatycznym pisma, strona otrzyma również zawiadomienie na adres elektroniczny. Zawiadomienie ma pełnić wyłącznie funkcję informacyjną dla strony, aby uniknąć przypadków, w których strona nie będzie miała świadomości otrzymania korespondencji. Za przesyłkę doręczoną skutecznie (mimo braku odczytania pisma przez stronę) będzie mogła zostać uznana korespondencja po upływie 14 dni liczonych od dnia otrzymania przez stronę pisma w systemie teleinformatycznym.

Złożenie wniosku za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR jest poprzedzone uwierzytelnieniem podmiotu wnioskującego w systemie teleinformatycznym ARiMR, w związku z tym projektowany art. 10ba ust. 4 przewiduje, że w przypadku gdy wnioskodawca ustanowi pełnomocnika, wymiana korespondencji będzie odbywała się na zasadach ogólnych przewidzianych w Kpa. W przypadku, w którym strona wyraziła zgodę na doręczanie oraz wymianę korespondencji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR, a następnie w toku prowadzonego postępowania ustanowi pełnomocnika, wymiana korespondencji oraz doręczanie pism będzie odbywało się na zasadach ogólnych przewidzianych w Kpa.

Projektowane przepisy zawierają również upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do określenia szczegółowych wymagań w zakresie wymiany

korrespondencji w toku postępowania, którego dotyczy zgoda wyrażona przez stronę złożona przy składaniu wniosku do ARiMR za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Wymiana korespondencji polegająca na doręczeniach realizowanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR pozwoli przede wszystkim na przyspieszenie doręczeń oraz wymiany korespondencji w ramach prowadzonych przez ARiMR postępowań i przyczyni się do obniżenia kosztów obsługi ARiMR w zakresie prowadzonej ze stronami korespondencji.

Realizowanie wymiany korespondencji i doręczeń w sposób proponowany w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zapewni dostęp do niezbędnych informacji w ramach jednego punktu dostępu. Kolejnym usprawnieniem, na które pozwoli nowa regulacja, jest umożliwienie wysyłania i odbierania korespondencji z dowolnego miejsca przy jednoczesnym braku konieczności wizyt bezpośrednio w placówkach terenowych ARiMR lub u operatora wyznaczonego do świadczenia usług pocztowych.

Zmiany w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności

Zmiany przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, zwanej dalej „ustawą o RLKS”, zaproponowane w art. 3, są konieczne w kontekście wydłużenia okresu wdrażania poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanej dalej „ustawą o PROW 2014–2020”, przy jednoczesnym klasycznym siedmioletnim okresie trwania programów finansowanych z innych funduszy niż EFRROW, które mogą współfinansować RLKS, a także z powodu konieczności dokonania wyboru nowych strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR).

W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r., wskazano, że jednym z działań po 2020 r. ma być upowszechnienie i usprawnienie mechanizmów terytorialnych stosowanych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2014–2020 w realizacji działań rozwojowych finansowanych również z innych źródeł (np. Europejski Obszar Gospodarczy, Fundusz Norweski, budżet państwa), np. Zintegrowana Inwestycja Terytorialna, RLKS, instrumenty regionalne. Z kolei w założeniu funkcjonowania instrumentów terytorialnych po 2020 r. wskazuje się na możliwość, aby na jednym obszarze funkcjonował więcej niż jeden

instrument terytorialny, jeżeli zostanie zapewniona komplementarność podejmowanych działań i spełniona zasada o zakazie podwójnego finansowania.

Tym samym jednym z działań, które są realizowane obecnie w ramach PROW 2014–2020, jest „LEADER”, czyli RLKS wspierany ze środków EFRROW. Należy jednak zauważyć, że metoda LEADER została także przyjęta w ramach trzech innych funduszy UE: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także dostosowana do potrzeb miast, obszarów przybrzeżnych i kluczowych kwestii społecznych. Choć metodologia LEADER jest obowiązkowa tylko w ramach EFRROW, to jedna LSR może obecnie korzystać ze wsparcia z jednego lub większej liczby funduszy, spośród czterech ww. funduszy unijnych właśnie dzięki koncepcji RLKS, pozwalającej na finansowanie LSR z wielu źródeł. Możliwość ta pozwala lokalnym grupom działania (LGD) na kompleksowe zaspokajanie lokalnych potrzeb, pomaga im umacniać powiązania między obszarami wiejskimi i miejskimi. Wartość dodana tego podejścia wiąże się ze wzmocnieniem lokalnego zaangażowania przez rozwój lokalnej strategii, jej realizację i przydział zasobów. Jest bardzo istotne dla wdrażania przedsięwzięć w zakresie powiązań funkcjonalnych miasto–wieś. RLKS jest bowiem instrumentem spajającym terytorialnie inicjatywy właściwe dla różnych jednostek administracyjnych, które przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru objętego LSR. Należy zwrócić uwagę również na jego prawidłowości: oddolność, podejście terytorialne, partnerstwo lokalne, integrację sektorów oraz sieciowanie i współpracę. Tym samym kluczowym elementem działania całego systemu po 2020 r. jest LSR – zarówno sposób jej tworzenia, jak i sam jej kształt i struktura oraz bardzo zróżnicowane pod różnymi względami LGD.

RLKS jest instrumentem skupionym na oddolnym realizowaniu działań, który udowodnił swoją skuteczność i może przynieść większą wartość dodaną niż w przypadku realizacji ich tylko w tradycyjny, odgórny sposób bądź realizacji ich wyłącznie z inicjatywy podmiotów publicznych. Należy przy tym zauważyć, że możliwy zakres wsparcia na realizację LSR ze środków EFRROW jest ukierunkowany także na potrzeby rolników i domowników, a tym samym obejmuje wsparcie m.in. w zakresie agroturystyki, zagród edukacyjnych, gospodarstw opiekuńczych, e-skrzynek od rolnika oraz w zakresie ochrony i zachowania dziedzictwa. Tym samym LEADER przyczynia się do podnoszenia jakości życia mieszkańców wsi, w tym rolników i ich rodzin, w kontekście zachowania struktury przestrzennej, społecznej i gospodarczej wsi oraz realizowania przez gospodarstwa rolne publicznej misji w zakresie kształtowania świadomości obywatelskiej o rolnictwie, gospodarstwie rolno-spożywczej oraz

dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym polskiej wsi. Objęcie wsparciem takich obszarów tematycznych jest sednem podejścia LEADER. Warto jednocześnie zwrócić uwagę na fakt, że brak wsparcia w ww. zakresach tematycznych nie zostanie skompensowany przez inne programy lub fundusze.

Na przygotowanie wdrażania kolejnej siedmioletki RLKS w ramach EFRROW, w tym na sposób przeprowadzenia wyboru LSR, decydujący wpływ ma wydłużony o 2 lata proces legislacyjny rozporządzenia UE w sprawie WPR oraz opóźnione prace legislacyjne w sprawie wspólnych przepisów (Common Provisions Regulations – CPR). Powyższe uwarunkowania powodują w przypadku LEADER (oraz innych mechanizmów wsparcia w ramach WPR) wystąpienie okresu przejściowego oraz determinują nietypowy, pięcioletni okres wdrażania Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023–2027. Może to powodować znaczne opóźnienie procesu wyboru LSR, a w konsekwencji opóźnienie dostępu do środków UE dla podmiotów z obszarów objętych tymi strategiami oraz utrudnienia w przeprowadzeniu wspólnego wyboru LSR wielofunduszowych, tj. obejmujących także programy w ramach ww. pozostałych funduszy, w których okres przejściowy nie będzie występował.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że w celu prawidłowej realizacji RLKS sposób i warunki wdrażania RLKS ze wszystkich funduszy zostały uszczegółowione w jednej ustawie o RLKS, podjęto decyzję o jej nowelizacji. Na progu perspektywy finansowej 2021–2027 jest konieczne określenie na nowo warunków realizacji RLKS, które będą wynikały z nowych uwarunkowań poszczególnych funduszy, z uwzględnieniem ujednoczenia zasad między funduszami i programami, a także w zakresie realizacji działań rozwojowych w sposób społecznie i terytorialnie zrównoważony wynikający z nowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych służących m.in. odbudowie po kryzysie w wyniku epidemii COVID-19.

Uwzględniając dotychczasowy potencjał zgromadzony na wszystkich szczeblach wdrażania RLKS, należy utrzymać dotychczasowy system instytucjonalny oparty na instytucjach zarządzających programami (IZ), a w przypadku EFRROW – dodatkowo – samorządach województw (SW) jako jednostkach wdrażających oraz agencji płatniczej. Należy jednak wprowadzić w ustawie o RLKS przepisy umożliwiające zastosowanie przedsądowej procedury odwoławczej od oceny LSR na poszczególnych etapach wyboru LSR. Ponadto ważne jest ujednoczenie zasad wdrażania RLKS w ramach poszczególnych programów. W tym celu należy zadbać o jednolite podejście do przygotowania strategii oraz konkurencyjnego i wspólnego ich wyboru.

Projektowana zmiana ma na celu:

- 1) umożliwienie uruchomienia kolejnego naboru na wsparcie przygotowawcze w ramach PROW 2014–2020, ale na stworzenie nowych LSR, które będą realizowane w kolejnej perspektywie (2021–2027, choć w praktyce będą to lata 2023–2027);
- 2) ujednoczenie podejścia do przygotowania LSR oraz określenia nowych zasad i trybu konkurencyjnego wyboru wielofunduszowych LSR po 2020 r., przy jednoczesnym wyłączeniu Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) spod regulacji ustawy o RLKS;
- 3) umożliwienie jak najszybszego ogłoszenia i przeprowadzenia wspólnego dla EFRROW oraz innych funduszy (z wyłączeniem EFMRA) wyboru nowych LSR.

Mając na uwadze LSR wielofunduszowe oraz możliwość finansowania wsparcia przygotowawczego tych LSR z EFRROW, należy dążyć do jak najszybszego uruchomienia wsparcia przygotowawczego. Zakłada się uruchomienie wsparcia przygotowawczego na początku 2022 r., natomiast wybór LSR przewiduje się na przełom 2022 i 2023 r. W przypadku RLKS wielofunduszowego wstrzymanie się z wypłatą wsparcia przygotowawczego do czasu zatwierdzenia Planu Strategicznego WPR na lata 2023–2027, oznaczałoby zbyt duże opóźnienie we wdrażaniu tego planu w odniesieniu do pozostałych funduszy. Przyjęcie proponowanego rozwiązania pozwala przyspieszyć rozpoczęcie wdrażania strategii wielofunduszowych, z minimalnym opóźnieniem w zakresie wdrożenia komponentu rolnego względem pozostałych funduszy.

Mając powyższe na uwadze proponuje się:

- 1) nowelizację ustawy RLKS w zakresie:
 - a) wejścia w życie podstawy prawnej dla RLKS w perspektywie finansowej 2021–2027, tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159), zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/1060”, oraz zapewnienia prawidłowego stosowania jego przepisów w odniesieniu do RLKS (art. 3 pkt 1 projektowanej ustawy zmieniający art. 1 pkt 1 ustawy o RLKS),

- b) wyłączenia spod regulacji ustawy o RLKS funduszu EFMRA (art. 3 pkt 2 projektowanej ustawy dodający art. 1a ustawy o RLKS, oraz art. 3 pkt 8, pkt 15 lit. a i pkt 16 lit. a i b projektowanej ustawy, modyfikujący art. 7, art. 14 ust. 2 i art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o RLKS w zakresie wyłączenia ministra właściwego do spraw rybołówstwa oraz art. 8 projektowanej ustawy w zakresie przepisów przejściowych),
 - c) nowej definicji pojęcia:
 - „EFSP” (art. 3 pkt 1 lit b tiret trzecie projektowanej ustawy nadający nowe brzmienie art. 1 pkt 2 lit. c ustawy o RLKS),
 - „programy” (art. 3 pkt 3 lit. a projektowanej ustawy nadający nowe brzmienie art. 2 ust 1 ustawy o RLKS),
 - d) zadań wykonywanych przez zarząd województwa (art. 3 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy uchylający art. 2 ust. 2 ustawy o RLKS),
 - e) podstaw prawnych, zgodnie z którymi będzie działać:
 - komisja dokonująca wyboru LSR (art. 3 pkt 4 projektowanej ustawy wprowadzający zmiany w art. 3 ustawy o RLKS, w tym dodanie ust. 8 dotyczącego współpracy komisji i zarządu województw, a także przepisu przejściowego – art. 9 projektowanej ustawy),
 - LGD (art. 3 pkt 5 projektowanej ustawy wprowadzający zmiany w art. 4 ustawy o RLKS),
 - f) zmiany nazwy Europejskiego Funduszu Społecznego na Europejski Funduszu Społeczny Plus (art. 3 pkt 7 lit. a tiret trzecie podwójne tiret drugie projektowanej ustawy dodający wyraz „Plus” w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o RLKS);
- 2) umożliwienie wykorzystania środków komunikacji elektronicznej w pracach organu LGD, jakim jest rada, oraz komisji dokonującej wyboru LSR, zwanej dalej „komisją” (art. 3 pkt 6 projektowanej ustawy, w którym dodaje się art. 4a w ustawie o RLKS);
- 3) aktualizację zasad formalnych i proceduralnych na bazie doświadczeń z lat 2014–2020 w zakresie:
- a) wyboru LSR, w tym warunków dostępu i kryteriów wyboru LSR (art. 3 pkt 7 lit. a, c–e projektowanej ustawy zmieniający art. 5 ust. 1, 3 i 4 oraz dodający ust. 5–7 w ustawie o RLKS oraz art. 3 pkt 14 projektowanej ustawy zmieniający art. 12 ustawy o RLKS), w szczególności w odniesieniu do:
 - planu komunikacji z lokalną społecznością (art. 3 pkt 7 lit. a tiret czwarte projektowanej ustawy zmieniający art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o RLKS oraz

- art. 3 pkt 15 lit. d projektowanej ustawy zmieniający art. 14 ust. 6 ustawy o RLKS),
- sposobu reprezentacji obszaru gminy na potrzeby przygotowania oraz wyboru LSR (art. 3 pkt 7 lit. a tiret trzecie podwójne tiret pierwsze i lit. b projektowanej ustawy modyfikujący wprowadzenie do wyliczenia w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o RLKS i uchylający art. 5 ust. 2 ustawy o RLKS oraz art. 3 pkt 7 lit c tiret drugie projektowanej ustawy dodający art. 5 ust. 3 pkt 1a w ustawie o RLKS, a także art. 3 pkt 17 lit. b tiret drugie projektowanej ustawy uchylający art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o RLKS),
 - terminu publikacji danych statystycznych, na podstawie których określa się minimum liczby mieszkańców, oraz spełnienia tego warunku (art. 3 pkt. 7 lit. d oraz e projektowanej ustawy zmieniający art. 5 ust. 4 i dodający ust. 5 w ustawie o RLKS),
 - regulaminu konkursu, w tym jego zawartości (art. 3 pkt 10 lit. a tiret pierwsze, drugie, trzecie i piąte projektowanej ustawy zmieniający art. 9 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz dodający pkt 1a, 8 i 9 ustawy o RLKS) oraz minimalnej liczby punktów (art. 3 pkt 10 lit. a tiret czwarte i lit. b projektowanej ustawy uchylający art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o RLKS oraz modyfikujący art. 9 ust. 3 ustawy o RLKS, a także art. 3 pkt 12 lit. c projektowanej ustawy uchylający art. 11 ust. 4 ustawy o RLKS oraz art. 3 pkt 15 lit. b projektowanej ustawy uchylający art. 14 ust. 3 ustawy o RLKS),
 - uzupełniania wniosku o wybór LSR (art. 3 pkt 11 lit. a i b projektowanej ustawy zmieniający art. 10 ust. 2 i 3 oraz dodający ust. 3a w art. 10 ustawy o RLKS),
 - nowej procedury odwoławczej od oceny LSR do organu innego niż sąd administracyjny na poszczególnych etapach wyboru LSR (art. 3 pkt 11 lit. c, d oraz f projektowanej ustawy w zakresie zmiany art. 10 ust. 4 i 5 ustawy o RLKS oraz wprowadzający ust. 5a–5f i ust. 7–16 w art. 10 ustawy o RLKS),
 - rozstrzygnięcia w zakresie LSR tożsamy obszarowo lub które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach oceny pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR (art. 3 pkt 7 lit. e projektowanej ustawy wprowadzający nowy ust. 6 i 7 w art. 5 ustawy o RLKS),
 - prawa wniesienia skargi do sądu administracyjnego (art. 3 pkt 13 projektowanej ustawy wprowadzający art.11a w ustawie o RLKS),
 - stosowania przepisów Kpa w kontekście nowej procedury odwoławczej (art. 3 pkt 14 projektowanej ustawy zmieniający art. 12 ustawy o RLKS),

- b) umowy ramowej (art. 3 pkt 15 projektowanej ustawy zmieniający art. 14 ustawy o RLKS);
- 4) umożliwienie uruchomienia wsparcia przygotowawczego (art. 3 pkt 17 projektowanej ustawy zmieniający art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o RLKS) wraz z aktualizacją wymogów dotyczących tego wsparcia.

Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 ustanawia wspólne przepisy mające zastosowanie do EFRROW i innych funduszy, które funkcjonują na podstawie wspólnych ram. Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 zgodnie z przepisami rozporządzenia przejściowego nadal ma zastosowanie do programów wspieranych z EFRROW w okresie programowania 2014–2020 oraz w latach programowania 2021 i 2022, przy czym EFRROW na mocy art. 4 rozporządzenia przejściowego może wspierać koszty budowania zdolności i działań przygotowawczych wspierających opracowywanie i przyszłą realizację LSR na podstawie nowych ram prawnych. Należy jednak mieć na uwadze, że przygotowanie oraz wybór nowych LSR muszą być zgodne z regulacjami rozporządzenia 2021/1060. Tym samym w **art. 3 pkt 1 lit. a** została zaktualizowana podstawa prawna dla RLKS w perspektywie finansowej 2021–2027.

Z uwagi natomiast na specyfikę obszarów zależnych od rybactwa oraz mając na względzie zwiększenie udziału instrumentu RLKS w osiągnięciu społeczno-ekonomicznych i środowiskowych celów Wspólnej Polityki Rybackiej, zostanie przyjęty odrębny tryb i warunki wyboru monofunduszowych LSR oraz funkcjonowania rybackich LGD w przypadku programu współfinansowanego ze środków EFMRA. Tym samym zgodnie z **art. 3 pkt 2** projektowanej ustawy dodano w ustawie o RLKS art. 1a, zgodnie z którym spod regulacji ustawy o RLKS zostały wyłączone wybór LSR i wdrażanie RLKS przy wykorzystaniu EFMRA. Jednocześnie zostają utrzymane w mocy aktualnie obowiązujące regulacje dotyczące LSR wdrażanych przy wykorzystaniu środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Wobec powyższego podjęto również decyzję o:

- 1) uchyleniu przepisów dotyczących m.in. przedstawiciela ministra właściwego do spraw rybołówstwa w składzie komisji, o którym mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o RLKS (**art. 3 pkt 4 lit. c** projektowanej ustawy);
- 2) wykreśleniu ministra właściwego do spraw rybołówstwa w odniesieniu do formularzy lub regulaminu, o których mowa odpowiednio w art. 7, art 14 ust 2 i art. 15 ustawy o RLKS (**art. 3 pkt 8, pkt 15 lit. a i pkt 16** projektowanej ustawy).

Jednocześnie należy zauważyć, że przepisy ustawy o RLKS nie wykluczają możliwości realizacji dwóch strategii (1 z EFSI i 1 z EFMRA) na tym samym obszarze. Niemniej jednak strategię wspierane w ramach EFMRA będą strategiami sektorowymi wynikającymi ze specyfiki Wspólnej Polityki Rybołówstwa, w tym w zakresie rozwoju rybołówstwa morskiego, rybactwa śródlądowego, akwakultury i rynku rybnego.

Mając powyższe na uwadze, zachodzi konieczność aktualizacji przepisów ustawy o RLKS w zakresie wejścia w życie nowej podstawy prawnej, tj. rozporządzenia 2021/1060, przy jednoczesnym obowiązywaniu okresu przejściowego dla EFRROW oraz faktu odrębnego trybu realizacji RLKS z udziałem środków EFMRA.

Jednocześnie, mając na uwadze zmiany w zakresie pojęć (nazewnictwa) używanych w przepisach UE oraz wyłączenie spod rozporządzenia 2021/1060 wsparcia z EFRROW, które będzie realizowane na podstawie odrębnego rozporządzenia dotyczącego planów strategicznych w ramach wspólnej polityki rolnej, w **art. 3 pkt 1 lit. b tiret trzecie oraz art. 3 pkt 3 lit. a** projektowanej ustawy zaproponowano nadanie nowego brzmienia art. 1 pkt 2 lit. c oraz art. 2 ust. 1 ustawy o RLKS, które definiują odpowiednio pojęcie „EFSI” oraz „programy”.

W **art. 3 pkt 3 lit. b** projektowanej ustawy uchyla się art. 2 ust. 2 ustawy o RLKS dotyczący zadań wykonywanych przez zarząd województwa z uwagi na porządkujący charakter przepisu oraz jego czysto informacyjny walor. Tożsame regulacje wynikają bowiem wprost z ustaw z dnia:

- 1) 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818);
- 2) 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020;
- 3) 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140).

Należy również zauważyć, że tożsame regulacje dotyczące RLKS zostaną na nowo określone w aktach prawnych wdrażających wsparcie z udziałem funduszy, w ramach których jest przewidziane finansowanie RLKS. Mając powyższe na uwadze oraz odrębny tryb wdrażania RLKS ze środków EFMRA, nie ma potrzeby powielania w ustawie o RLKS przepisów w tym zakresie.

W **art. 3 pkt 4** projektowanej ustawy jest wprowadzana aktualizacja przepisów art. 3 ustawy o RLKS, na podstawie których będzie działać komisja dokonująca wyboru LSR. Należy bowiem zauważyć, że komisje powołane na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i obowiązujących przepisów ustawy o RLKS były powołane do wyłonienia LSR jedynie na lata 2014–2020. Tym samym ich zadanie zostało wykonane. Dlatego dla uporządkowania systemu prawnego przepis przejściowy zawarty w **art. 9** projektowanej ustawy znosi komisje, o których mowa w art. 33 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, a także precyzuje, że dokumentację wytworzoną przez daną komisję przechowuje zarząd województwa, który ją powołał.

Mając natomiast na uwadze wydłużenie o 2 lata okresu wdrażaniu PROW 2014–2020, przy jednoczesnym wdrażaniu programów w ramach polityki spójności od 2021 r., zachodzi potrzeba powołania nowego ciała, które dokona wyboru LSR na kolejną perspektywę finansową na podstawie przepisów rozporządzenia 2021/1060. Tym samym w projektowanej ustawie celowo użyto określenia „komisja”, które już występuje w ustawie RLKS, zamiast określenia „komitet”, o którym mowa w art. 32 ust. 2 w polskiej wersji językowej rozporządzenia 2021/1060. Należy bowiem mieć na uwadze potrzebę ograniczenia liczby jedynie technicznych zmian w ustawie o RLKS polegających na zastąpieniu wyrazu „komisja” wyrazem „komitet”. Anglojęzyczne brzmienie wyrazu „committee” zawarte w rozporządzeniu 2021/1060 jest tożsame z określeniem użytym w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013. Tym samym należy przyjąć, że określenie „committee” może być interpretowane zarówno jako komitet, jak i komisja. Niemniej jednak nie zmienia to faktu, że w obu przypadkach będzie to nowo powołane ciało, które będzie odpowiedzialne jedynie za dokonanie wyboru nowych LSR.

Mając powyższe na uwadze, komisję w rozumieniu art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2021/1060, jak dotychczas, będzie powoływać zarząd województwa w drodze uchwały, a jej skład pozostanie bez zmian – będą to przedstawiciele zarządu województwa i eksperci. Tak samo bez zmian pozostanie paritet, że eksperci będą stanowić co najmniej jedną trzecią składu komisji, a do ich powoływania będzie się stosować odpowiednio art. 68a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, zgodnie z propozycją zmiany, o której mowa w **art. 3 pkt 4 lit. b** projektowanej ustawy.

W **art. 3 pkt 4 lit. c** projektowanej ustawy zaproponowano natomiast uchylenie przepisu art. 3 ust. 4 ustawy o RLKS ze względu na konieczność zapewnienia bezstronności przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na etapie ewentualnych odwołań od wyniku oceny LSR w zakresie kryteriów wyboru składanych do instytucji zarządzającej, którą dla programu

finansowanego z EFRROW jest minister właściwy ds. rozwoju wsi, a także wyłączenia spod regulacji ustawy o RLKS wyboru LSR i wdrażania RLKS przy wykorzystaniu EFMRA.

Natomiast w przypadku LSR znajdujących się na obszarze dwóch sąsiadujących ze sobą województw i obejmujących co najmniej jedną tę samą gminę, będzie wymagana współpraca między komisjami z tych województw i ich zarządami w celu ustalenia, która z tych LSR powinna być wybrana, a która nie. Zgodnie bowiem z nowym art. 5 ust. 3 pkt 1a ustawy o RLKS wprowadzanym w art. 3 pkt 7 lit. c tiret drugie projektowanej ustawy na danym obszarze może zostać wybrana tylko jedna LSR. Tym samym na wzór art. 13 ustawy o PROW 2014–2020 **art. 3 pkt 4 lit. d** projektowanej ustawy wprowadza w art. 5 nowy ust. 8 do ustawy o RLKS dotyczący współpracy komisji i zarządów województw w zakresie zadań, o których mowa w art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2021/1060. Będzie to szczególnie istotne w zakresie ustalenia okoliczności określonych w nowym art. 5 ust. 3 pkt 1a i ust. 7 ustawy o RLKS (tzw. weryfikacja obszarowa) oraz przygotowania list ocenionych LSR, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o RLKS. Jest to podyktowane dopuszczeniem do wyboru LSR nowych podmiotów i zastosowania konkurencyjnego trybu wyboru LSR. Przy czym konkurencyjność ta może dotyczyć nie tylko tych samych obszarów na terenie jednego województwa, ale może również „przekraczać” granice tych województw. Dlatego też tak ważna jest wymiana informacji i współpraca nie tylko w ramach jednego województwa, ale także międzyregionalna.

Propozycje rozwiązań zawartych w **art. 3 pkt 5** projektowanej ustawy są jedynie konsekwencją aktualizacji art. 4 ustawy o RLKS dotyczącej tworzenia i funkcjonowania LGD w związku z wejściem w życie nowej podstawy prawnej, tj. art. 33 ust. 3 lit. d oraz art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/1060.

Mając natomiast na uwadze rozwiązania, które okazały się bardzo praktyczne w trakcie trwania pandemii wywołanej przez SARS-CoV-2 w 2020 r., proponuje się wprowadzenie nowego art. 4a w ustawie o RLKS umożliwiającego wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej, co znalazło odzwierciedlenie w **art. 3 pkt 6** projektowanej ustawy. Rozwiązania te podczas pandemii pozwoliły bowiem na zwiększenie efektywności prac przez zmniejszenie kosztów organizacji posiedzeń organów stowarzyszeń przy jednoczesnym sprawnym funkcjonowaniu w warunkach obostrzeń sanitarnych. Aktualnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) przewidują możliwość wykorzystania środków komunikacji elektronicznej w głosowaniach na posiedzeniach oraz poza posiedzeniami władz stowarzyszenia zgodnie z art. 10 ust. 1e ustawy z dnia 5 grudnia

2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845, z późn. zm.) jednak tylko w przypadku wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Natomiast doświadczenia zdobyte w ostatnich miesiącach potwierdzają wieloaspektowe korzyści płynące z zastosowania środków komunikacji elektronicznej na szerszą skalę, co stanowi najlepszą rekomendację na przyszłość. Potwierdzeniem poprawności tego toku myślenia są również rozwiązania wdrożone w sposób ustawiczny w art. 300 z indeksem 58 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526, z późn. zm.). Biorąc zatem pod uwagę ograniczony czas stosowania wdrożonych rozwiązań, a także korzyści dla LGD płynące z możliwości ich zastosowania oraz ewentualne zmiany proceduralne w funkcjonowaniu LGD po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, mogące niekorzystnie wpłynąć na efektywność pracy LGD, a także postęp technologiczny i postulowaną przez UE transformację cyfrową, należy dążyć do zapewnienia LGD możliwości dalszego korzystania z tych udogodnień.

W celu zapewnienia możliwości działania komisji bez zakłóceń, w szczególności w sytuacji nadzwyczajnych wydarzeń, które mogą wpływać na ich wewnętrzną organizację albo generujących wysokie koszty bieżące, projektowane rozwiązania wprowadzają także obowiązek doprecyzowania zasad jej funkcjonowania przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Poszukiwanie oszczędności to oczywiście następstwo działań podejmowanych podczas epidemii. Jednak ich wartością dodaną okazuje się możliwość wykorzystania nowych technologii nie tylko w kryzysie, ale w zakresie usprawnienia zarządzania i procesu decyzyjnego na co dzień. Projektowane rozwiązania polegają na uregulowaniu możliwości odbywania posiedzeń komisji i usprawnienia komunikacji między jej członkami z wykorzystaniem nowych technologii, tj. użycia środków komunikacji elektronicznej, w szczególności w trybie telekonferencji albo wideokonferencji, oraz podpisów elektronicznych. Proponowane w art. 3 pkt 6 projektowanej ustawy zmiany wprowadzające nowy art. 4a w ustawie o RLKS mają na celu wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości i potwierdzenie, że odbywanie posiedzeń zarówno komisji, jak i poszczególnych organów LGD przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, nie narusza obowiązków określonych w przepisach o wyborze LSR oraz pozytywnie wpływa na rozwój cyfryzacji nie tylko na poziomie lokalnym, ale także regionalnym i krajowym.

Art. 3 pkt 7 projektowanej ustawy wprowadza z kolei zmiany w art. 5 ustawy o RLKS dotyczące wyboru LSR. Zaproponowane zmiany zasad wyboru LSR wykorzystują

doświadczenia zdobyte w ramach wyboru LSR przeprowadzonego w 2016 r. Szczegółowe regulacje w tym zakresie będą uwzględnione w regulaminie konkursu. W projekcie ustawy zaproponowano natomiast wyodrębnienie warunków dostępu i kryteriów wyboru LSR, co ma odzwierciedlenie w **art. 3 pkt 7 lit. a i c** projektowanej ustawy, w których zaproponowano nowe brzmienie art. 5 ust. 1 i 3 ustawy o RLKS.

Ponadto w **art. 3 pkt 7 lit. a tiret trzecie podwójne tiret pierwsze** projektowanej ustawy zniesiono limit 150 tys. mieszkańców, o którym mowa w części wspólnej art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o RLKS, dla wszystkich LSR niezależnie od obszaru, dla jakiego LSR została utworzona, oraz niezależnie od funduszy, jakie są zaangażowane w jej realizację. Ponadto **art. 3 pkt 7 lit. d** projektowanej ustawy aktualizuje art. 5 ust 4 ustawy o RLKS dotyczący warunku dostępu odnoszącego się do liczby mieszkańców objętych LSR – w zakresie daty publikacji danych statystycznych z dnia 31 grudnia 2013 r. na dzień 31 grudnia 2020 r. Planuje się wykorzystanie tych samych danych przy określaniu spełnienia warunku dotyczącego liczby mieszkańców zamieszkałych na terenie objętym LSR podczas wyboru nowych LSR w nowym okresie programowania. W związku z tym, że dane z 2013 r. dotyczące liczby mieszkańców dla poszczególnych gmin mogły się zmienić w stosunku do danych z 2020 r., w przypadku niektórych LSR, które zostały wybrane do realizacji w ramach PROW 2014–2020, nie zostaną spełnione warunki dotyczące obszaru realizacji LSR w nowym naborze (zgodnie z danymi z 2020 r.), mimo że na podstawie danych z 2013 r. były one spełnione. Należy mieć na uwadze, że sytuacja demograficzna, jak również ewentualne zmiany granic administracyjnych gmin na danym obszarze są niezależne od LGD. W związku z tym w przypadku tych LGD, które realizują LSR w ramach PROW 2014–2020 i planują przygotowanie nowej LSR na nowy okres programowania obejmującej ten sam obszar, proponuje się uznać, że warunki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o RLKS, są także spełnione, jeżeli wnioskodawca jest stroną obecnie realizowanej umowy ramowej, a obszar objęty planowaną LSR jest tożsamy z obszarem objętym LSR stanowiącej załącznik do umowy ramowej (nowy art. 5 ust. 5 ustawy o RLKS, o którym mowa w art. 3 pkt 7 lit. e projektowanej ustawy). Ma to szczególne znaczenie dla zachowania potencjału organizacyjnego tych LGD, które nie planują poszerzenia lub zawężania obszaru objętego LSR. Należy bowiem zauważyć, że brak elastyczności wprowadzanej projektowanym przepisem spowodowałaby sztuczne podziały lub połączenia części LGD, które nie miałyby uzasadnienia w faktycznej spójności obszaru, a w skrajnych przypadkach mogłyby doprowadzić do wykluczenia części gmin z możliwości objęcia ich LSR.

Z kolei wymóg minimalnej liczby ludności wiejskiej, która powinna być objęta LSR zakładającą współfinansowanie (w całości albo w części) z EFRROW pozostaje bez zmian – na poziomie 30 tys. Wynika to z dotychczasowych doświadczeń z wdrażania LEADER. Wprowadzenie tego wymogu było i jest związane z potrzebą zapewnienia odpowiedniej masy krytycznej dla obszaru, który miałby wdrażać oddolną strategię w ramach podejścia LEADER, co zostało dostrzeżone m.in. w badaniu ewaluacyjnym. Ma to związek także z ograniczonymi środkami, które nie pozwalają na zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania dla zbyt małych strategii, a tym samym także w zakresie kosztów bieżącego funkcjonowania LGD. Wprowadzenie tego wymogu nie stoi jednak w sprzeczności z zachowaniem spójności obszarów. Obszar LSR obejmuje bowiem zwykle jednorodne, spójne społecznie i funkcjonalnie terytorium, które często charakteryzuje się wspólnymi tradycjami, lokalną tożsamością, poczuciem przynależności lub wspólnymi potrzebami i oczekiwaniami. Skoncentrowanie się na takim obszarze umożliwia partnerstwu lokalnemu współpracę w celu zidentyfikowania i działania w kontekście lokalnych atutów, wyzwań oraz możliwości, mobilizując wewnętrzny potencjał i zasoby obszaru. Ponadto obszar LSR musi mieć wystarczającą spójność i masę krytyczną w zakresie zasobów ludzkich, finansowych i gospodarczych, aby wspierać wykonalną LSR. Oczywiście jest również, że obszar musi mieć jasno określone granice geograficzne. Niemniej jednak nie muszą one pokrywać się z granicami administracyjnymi, a powinny stanowić raczej granice o charakterze funkcjonalnym. **Art.3 pkt 7 lit. a tiret trzecie podwójne tiret drugie** wprowadza jedynie zmianę nazwy Europejskiego Funduszu Społecznego na Europejski Fundusz Społeczny Plus w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o RLKS.

Odnosząc się natomiast do warunków dostępu i kryteriów wyboru LSR, należy zauważyć, że członkowie komisji w pierwszym etapie dokonają weryfikacji warunków dostępu (nowy art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS, o którym mowa w **art. 3 pkt 7 lit. a** projektowanej ustawy), w zakresie wymagań ustawowych dotyczących tworzenia i funkcjonowania LGD oraz w zakresie spójności przestrzennej i liczby mieszkańców objętych LSR, a także w kontekście wymagań wynikających z rozporządzenia 2021/1060 dotyczących:

- 1) obszaru geograficznego i populacji, których dotyczy dana LSR;
- 2) procesu zaangażowania społeczności w opracowywanie LSR;
- 3) analizy potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru;
- 4) celów LSR, w tym wymiernych celów końcowych dotyczących rezultatów, oraz odnośnie do planowanego działania dla każdego EFSD, którego to dotyczy;

- 5) planów finansowych, w tym planowaną alokację z każdego EFSI, oraz, w stosownych przypadkach, planowaną alokację z EFRROW, i z każdego odnośnego programu;
- 6) zasad funkcjonowania LGD w zakresie zarządzania, monitorowania i oceny pokazujących potencjał LGD do realizacji takiej LSR;
- 7) sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, w których to sektorach żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.

Mając natomiast na uwadze możliwość wyboru LSR dla lokalnych grup działania z siedzibą na terenie województw, w których przewidziano współfinansowanie wdrażania LSR także ze środków Polityki Spójności, oraz możliwość wprowadzenia dodatkowych warunków dostępowych na etapie wyboru LSR wynikających m.in. ze specyfiki poszczególnych funduszy, w **art. 3 pkt 7 lit. a tiret piąte** projektowanej ustawy dodaje się nowe pkt 4 i 5 w art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS. Zgodnie z tymi zmianami LSR będzie współfinansowana ze środków wszystkich EFSI, o których współfinansowanie może się ubiegać LGD, ubiegając się o wybór LSR, oraz spełniać inne warunki określone w regulaminie konkursu. Powyższe ma na celu zapewnienie, że nie dojdzie do konkurowania na tym samym obszarze strategii monofunduszowej (EFRROW) z wielofunduszą (EFRROW + Polityka Spójności), co implikowałoby systemowe rozbieżności w ocenie tych strategii. Aby powyższe nie budziło wątpliwości, wprowadzono w projektowanej ustawie również zmianę polegającą na modyfikacji wprowadzenia do wyliczenia w art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS.

Art. 3 pkt 7 lit. c tiret drugie projektowanej ustawy wprowadza nowy pkt 1a w art. 5 ust 3 ustawy o RLKS, który definiuje nowy warunek wyboru LSR. Stanowi on, że LSR nie obejmuje obszaru gmin objętych innymi LSR wybranymi po dniu 1 stycznia 2021 r.

W ramach ww. procedury wyboru LSR (warunki dostępu i kryteria wyboru przy konkurencyjnym podejściu) zostały bowiem zdiagnozowane obszary ryzyka, na których wstępuje problem z ustaleniem pierwszeństwa przyznania wsparcia. Na poziomie regionalnym może wystąpić sytuacja:

- 1) wewnętrzna, że co najmniej 2 LSR:
 - a) obejmują tę samą gminę,
 - b) uzyskają taką samą liczbę punktów;
- 2) zewnętrzna, że co najmniej 2 LSR obejmują gminę w ramach co najmniej 2 wniosków z różnych regionów, które też mogą, ale nie muszą uzyskać taką samą liczbę punktów.

W celu rozstrzygnięcia ww. kwestii, **art. 3 pkt 7 lit. e** projektowanej ustawy wprowadza nowe ust. 6 i 7 w art. 5 ustawy o RLKS dotyczące mechanizmów rozstrzygających. W przypadku gdy

co najmniej 2 LSR uzyskają taką samą liczbę punktów w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, o kolejności wyboru LSR będzie decydować w kolejności wskazanej poniżej większa liczba:

- 1) punktów uzyskanych w ramach kolejnych kryteriów wyboru LSR;
- 2) mieszkańców obszaru objętego LSR ustalona zgodnie z ust. 4;
- 3) członków stowarzyszonych w danej LGD.

W przypadku gdy co najmniej 2 LSR obejmują obszar tej samej gminy, o wyborze LSR decyduje większa liczba uzyskanych punktów w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, przy czym jeżeli uzyskają one tę samą liczbę punktów o wyborze LSR zdecyduje kolejność ustalona w ww. sposób dla tej samej liczby punktów.

Art. 3 pkt 9 projektowanej ustawy wprowadza jedynie zmiany redakcyjne w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o RLKS.

Natomiast konsekwencją wyodrębnienia ww. warunków dostępu oraz kryteriów wyboru LSR jest również zmiana art. 9 ust. 2 i 3 ustawy o RLKS, o których mowa w **art. 3 pkt 10** projektowanej ustawy. Dotyczą one treści regulaminu konkursu na wybór LSR oraz minimalnej liczby punktów. Mają one na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie określania innych warunków dostępu, niż te wprost wskazane w ustawie. Poza katalogiem kryteriów wyboru LSR zgodnie z art. 3 pkt 10 lit. a tiret trzecie projektowanej ustawy zmieniającym art. 9 ust. 2 pkt 2 ustawy o RLKS, w regulaminie konkursu zgodnie z **art. 3 pkt 10 lit. a tiret piąte** projektowanej ustawy w art. 9 ust. 2 ustawy o RLKS wprowadza się pkt 8 i 9, które określają także szczegółowy sposób:

- 1) podejmowania rozstrzygnięcia o wyborze LSR w sytuacji, o której mowa w art. 5 ust. 7 (gdy co najmniej 2 LSR obejmują obszar tej samej gminy);
- 2) rozszerzania obszaru LSR w sytuacji, o której mowa w art. 14 ust. 7 pkt 1 (przyłączenia obszaru gminy, który nie jest objęty żadną wybraną LSR przez zmiany wprowadzone w umowie ramowej).

Mając natomiast na uwadze wyeliminowanie nieścisłości dotyczących uzupełniania wniosku o wybór LSR, w **art. 3 pkt 11 lit. a oraz b** projektowanej ustawy wprowadza się doprecyzowanie regulacji art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o RLKS, przez dodanie wyrazów „lub uchybienia” oraz dodanie w art. 10 ustawy o RLKS nowego ust. 3a, który wyodrębnia oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe. Należy bowiem zauważyć, że wezwania zarządu województwa nie dotyczą jedynie usunięcia braków we wniosku o wybór LSR, ale istotne

znaczenie ma tutaj właściwe zdefiniowanie omyłki.

Przez oczywistą omyłkę, z uwagi na brak definicji zarówno słownikowej, jak i ustawowej, należy rozumieć błąd wynikający z przeoczenia lub innej wady procesu myślowo-redakcyjnego, niespowodowany uchybieniem merytorycznym. Ma więc ona charakter proceduralno-techniczny a nie merytoryczny. Istotny przy tym pozostaje fakt, że oczywista omyłka nie może w żadnym razie doprowadzić do zmiany treści wniosku – pod pozorem sprostowania oczywistej omyłki nie można bowiem doprowadzić do wytworzenia nowej treści.

Niemniej jednak oczywistą omyłką pisarską jest nie tylko taka omyłka, która wynika z treści wniosku, ale również taka, którą można zidentyfikować na podstawie porównania pozostałych dokumentów stanowiących treść załączników do wniosku, czy jak stanowi art. 5 ust. 4 ustawy o RLKS – na podstawie wynikowych informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnianych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej. Ponadto, mimo że poprawienie oczywistej omyłki pisarskiej zawsze będzie skutkowało pewną zmianą treści wniosku, to należy pamiętać, że będzie to jedynie zmiana w znaczeniu technicznym, nie zaś merytorycznym i jej poprawienie nie może prowadzić do wytworzenia nowej treści oświadczenia woli LGD.

Z kolei oczywistą omyłką rachunkową jest omyłka wynikająca z błędnej operacji rachunkowej na liczbach. Stwierdzenie takiej omyłki może mieć miejsce w sytuacji, w której przebieg działania matematycznego może być prześledzony i na podstawie reguł rządzących tym działaniem jest możliwe stwierdzenie błędu w jego wykonaniu i błąd ten można poprawić wyłącznie w jeden niebudzący żadnych wątpliwości sposób. Należy przyjąć, że omyłka rachunkowa ma charakter oczywisty nie tylko wtedy, gdy jest widoczna na pierwszy rzut oka. Tę cechę można przypisać wyłącznie omyłkom dotyczącym prostych działań na małych liczbach. Dla uznania, że omyłka rachunkowa ma charakter oczywisty jest wystarczający również fakt jej ustalenia podczas sprawdzania obliczeń zgodnie ze sposobem obliczenia tych danych oraz możliwość jej jednoznacznego stwierdzenia. Poprawienie omyłki rachunkowej skutkować może również koniecznością wprowadzenia dalszych zmian będących jej konsekwencją rachunkową. Zatem poprawa omyłek rachunkowych może mieć nawet istotny wpływ na spełnienie kryteriów wyboru LSR.

Inna grupę stanowią zaś omyłki polegające na niezgodności wniosku w zakresie spełnienia warunków dostępu lub kryteriów wyboru LSR, niepowodujące istotnych zmian treści wniosku. Nie stanowi to zatem narzędzia do naprawiania błędnie złożonych wniosków, w tym treści

LSR, lecz jest podstawą poprawienia omyłek, którego może dokonać LGD, a znaczenie tych poprawek dla całości złożonego oświadczenia woli LGD nie będzie istotne. Proces poprawiania omyłek nie może jednak prowadzić do znaczącej ingerencji w treść wniosku, w tym LSR. Wystąpienie omyłki nie może pozostawiać wątpliwości co do zamierzonej treści oświadczenia woli LGD.

Mają powyższe na uwadze oraz w celu wyeliminowania wątpliwości, **art. 3 ust. 11 lit. b** projektowanej ustawy w art. 10 ustawy o RLKS wprowadza ww. ust. 3a, który stanowi, że w razie stwierdzenia we wniosku o wybór LSR oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej zarząd województwa może poprawić ją z urzędu, informując o tym LGD.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji, art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o RLKS został rozbudowany przez dodanie informacji o możliwości wezwania LGD także do złożenia wyjaśnień lub dostarczenia dokumentów. Należy jednak zauważyć, że każde stwierdzenie we wniosku o wybór LSR braków lub uchybień, lub oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej należy rozpatrywać indywidualnie, zapewniając jednocześnie równe traktowanie wszystkich LGD. Wydłużeniu uległ również termin na usunięcie braków lub uchybień, lub uzyskanie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu z 7 dni do 14 dni. Powyższe zmiany zostały zaproponowane na podstawie postulatów zgłaszanych przez wszystkie strony uczestniczące w procesie poprzedniego wyboru LSR.

Jeżeli nie są spełnione warunki dostępu, zarząd województwa poinformuje LGD o odrzuceniu LSR z podaniem przyczyn odrzucenia LSR oraz pouczeniem o możliwości wniesienia do komisji w ramach pierwszego etapu dodatkowej przedsądowej procedury weryfikacji wniosku o wybór LSR sprzeciwu od wyniku oceny warunków dostępu, zgodnie z **art. 3 pkt 11 lit. c oraz d** projektowanej ustawy zmieniającym ust. 4 i 5 w art. 10 oraz dodającym ust. 5a– 5f w ustawie o RLKS. Sprzeciw może zostać wniesiony do komisji w formie pisemnej opatrzonej własnoręcznym podpisem lub w formie elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, za pośrednictwem właściwego zarządu województwa w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji o odrzuceniu LSR. Natomiast komisja rozpatruje go w terminie 21 dni od dnia jego wniesienia. Jednym z elementów niezbędnych, które musi zawierać sprzeciw do komisji, jest wskazanie warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem. W przypadku gdy sprzeciw:

- 1) nie spełnia warunków, o których mowa w nowym w art. 10 ust. 5a pkt 2 lub ust. 5b ustawy o RLKS – komisja pozostawia go bez rozpatrzenia;

- 2) nie został przez komisję uwzględniony – komisja utrzymuje w mocy rozstrzygnięcie o odrzuceniu LSR;
- 3) został uwzględniony – komisja stwierdza spełnienie warunków dostępu.

O wyniku rozpatrzenia sprzeciwu komisja informuje LGD w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o możliwości wniesienia skargi, o której mowa w dodanym art. 11a ustawy o RLKS (patrz art. 3 pkt 13 projektowanej ustawy). W rozpatrywaniu sprzeciwu nie mogą brać udziału członkowie komisji, którzy byli zaangażowani w ocenę spełnienia warunków dostępu LSR, której dotyczy sprzeciw. Wniesienie sprzeciwu przez którąkolwiek LGD nie wstrzymuje oceny dokonywanej w stosunku do pozostałych LSR pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR i weryfikacji obszarowej.

Jak stanowi **art. 3 pkt 11 lit. e** projektowanej ustawy zmieniającej art. 10 ust. 6 ustawy o RLKS, jeżeli są spełnione warunki dostępu LSR, LSR podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR, zwanej dalej „oceną LSR”, dokonywaną przez komisję. W celu zapewnienia jednolitości i obiektywności w ocenie LSR, zgodnie z art. 3 pkt 10 lit. a tiret trzecie projektowanej ustawy wszystkie kryteria zostaną określone i szczegółowo zdefiniowane w regulaminie wyboru LSR, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 2 ustawy o RLKS.

Należy przy tym zauważyć, że w przypadku EFRROW, w wyniku przesunięcia alokacji na lata 2021 i 2022 do PROW 2014–2020 oraz przesunięcia środków z II do I filara WPR, środki finansowe na wdrażanie RLKS zostały ograniczone względem budżetu na to podejście w latach 2014–2020. Tym samym wybór nowych LSR musi być przeprowadzony w bardzo konkurencyjnych warunkach, przy założeniu, że dostępny limit środków może nie wystarczyć na sfinansowanie wszystkich zaprojektowanych LSR.

Z uwagi na ograniczone środki EFRROW oraz doświadczenia z perspektywy 2014–2020 dotyczące możliwość wnoszenia przez LGD skargi do sądu administracyjnego od wyniku wyboru LSR, zdecydowano o wyodrębnieniu w procesie wyboru LSR oprócz sprzeciwu drugi etap odwoławczy. W tym celu przewidziano etap informowania LGD przez komisje o wyniku oceny LSR – ale jeszcze nie o wyniku wyboru LSR. Tym samym w terminie 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR komisja przekaże LGD informację zawierającą liczbę punktów uzyskanych w ramach poszczególnych kryteriów wyboru LSR i uzasadnienie tej oceny, pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia odwołania od tej oceny do właściwej IZ.

Mając powyższe na uwadze w **art. 3 pkt 11 lit. f** wprowadza się w art. 10 ust. 7–16 do ustawy

o RLKS drugi etap przedsądowego mechanizmu odwoławczego. Zachowując bowiem dotychczasowe przepisy dotyczące trybu wyboru LSR oraz wprowadzając jednocześnie konkurencyjność wyboru LSR, mogłoby dojść do sytuacji, gdy np. dla tego samego obszaru zostałaby zaprojektowana i złożona więcej niż jedna LSR, ale jedna z LGD otrzymałaby informację o wyborze jej LSR, a pozostałe – że ich LSR nie zostały wybrane. W takim przypadku LGD, której LSR została wybrana, nie wniosłaby odwołania, uważając że wprawdzie nie zgadza się z ilością punktów, ale skoro jej LSR została wybrana to odstępuje od skorzystania z prawa do odwołania, mimo że któraś z pozostałych LGD takie odwołanie wniosłaby. W konsekwencji mogłaby zaistnieć problematyczna sytuacja, że w wyniku odwołania chociażby jednej z niewybranych LSR komisja powinna była wybrać właśnie tę LSR, a LGD pierwotnie poinformowana o wyborze jej LSR powinna stracić status LGD wybranej (gdyż nie można wybrać 2 lub więcej LSR dla tego samego obszaru). Nałożony na komisję obowiązek informowania o wyniku oceny LSR (jeszcze przed podjęciem uchwały o wyborze), mimo że stanowi dodatkowe zadanie, usprawni proces wyboru LSR.

Odwołanie będzie można wnieść na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 10 ust. 7 ustawy o RLKS. Odwołanie będzie zawierać m.in. wskazanie kryteriów wyboru LSR, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem. Zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy o RLKS odwołanie wnosi się do IZ w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w całości lub części ze środków tego funduszu. W pozostałych przypadkach będzie to IZ w ramach funduszu, którego środki mają współfinansować realizację LSR. Natomiast w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana zarówno z EFRROW, jak i z innych EFSI, IZ w ramach EFRROW rozpatruje odwołanie w uzgodnieniu z inną IZ w ramach funduszu, którego środki będą przeznaczone na współfinansowanie realizacji tej LSR zgodnie z ust. 11 w art. 10 ustawy o RLKS.

W przypadku gdy odwołanie:

- 1) nie spełnia wymogów określonych w art. 10 ust. 9 pkt 2 lub ust. 10 ustawy o RLKS – IZ pozostawia je bez rozpatrzenia;
- 2) nie zostało uwzględnione – IZ utrzymuje w mocy wynik oceny LSR;
- 3) zostało uwzględnione – IZ informuje komisję o wyniku dokonanej oceny kryteriów wyboru LSR, z których oceną LGD się nie zgadza, i wskazuje sposób załatwienia sprawy.

Odwołanie IZ rozpatruje w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, a o jego wyniku IZ informuje LGD w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem. W przypadku uwzględnienia odwołania, komisja dokonuje aktualizacji oceny LSR, w odniesieniu do której IZ uwzględniła odwołanie, uwzględniając wskazany przez IZ sposób załatwienia sprawy.

Do rozpatrzenia odwołania IZ może powołać ekspertów wybieranych z listy ekspertów prowadzonej przez IZ, a do ich powoływania będzie stosować się odpowiednio art. 68a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, przy czym nie mogą to być osoby, które były już zaangażowane w ocenę spełnienia kryteriów wyboru LSR, której dotyczy odwołanie.

Komisja, jak w poprzednim okresie programowania, na podstawie art. 11 ust. 1 i 3 ustawy o RLKS będzie informować LGD o wyniku wyboru LSR, przesyłając uchwałę o wyborze LSR zawierającą informację o liczbie punktów uzyskanych w ramach oceny poszczególnych kryteriów wyboru LSR, uzasadnienie tej oceny i pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego. Oceny punktowe przedstawione przez poszczególne komisje będą stanowiły podstawę do uszeregowania LSR na listach wojewódzkich, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o RLKS, przy czym wybrane zostaną tylko te LSR, których wartość będzie mieścić się w limitach dostępnych środków, spełniające jednocześnie warunek, o którym mowa w art. 3 pkt 7 lit. c tiret drugie projektowanej ustawy dodający pkt 1a w art. 5 ust. 3 ustawy o RLKS.

Art. 3 pkt 12 lit. a projektowanej ustawy uchyla natomiast zdanie drugie w art. 11 ust. 1 ustawy o RLKS. Mimo możliwości ustalenia w odniesieniu do LSR wielofunduszowych jednego właściwego funduszu w celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. a i c rozporządzenia 2021/1060, proponuje się rezygnację z przesądzania tej kwestii na poziomie ustawowym. Na obecnym etapie jest niemożliwe ustalenie zasad wyboru jednego właściwego funduszu w celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji z uwagi na brak ostatecznych informacji od SW o decyzji odnośnie do wdrażania RLKS w pełnej formule wielofunduszowości. Nie jest też możliwe przesądzenie, że takie ustalenie będzie możliwe na późniejszym etapie, a jeżeli do takiego ustalenia nie doszłoby, to alternatywnym rozwiązaniem wobec wskazywania jednego funduszu w celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji jest rozwiązanie, w którym każdy fundusz odrębnie będzie finansował niezbędną część wsparcia na pokrycie ww. kosztów. Z doświadczenia we wdrażaniu LSR z wykorzystaniem wielu funduszy i ustalaniu funduszu wiodącego dla kosztów

ponoszonych w ramach kosztów bieżących i aktywizacji wynika, że większą korzyścią dla beneficjenta niż ustalenie jednego funduszu wiodącego jest wykorzystanie uproszczonych form wsparcia.

Z uwagi natomiast na wprowadzenie dwuetapowego procesu odwoławczego **art. 3 pkt 12 lit. d** projektowanej ustawy wprowadza zmianę w art. 11 ust. 5 ustawy o RLKS w zakresie terminu, w jakim dokonuje się wyboru LSR, wydłużając go do 6 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR. Do okresu tego wlicza się termin 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR na poinformowanie LGD o wyniku oceny LSR przez komisję, o którym mowa w art. 10 ust. 7 ustawy o RLKS wprowadzonym w art. 3 pkt 11 lit. f projektowanej ustawy.

Utrzymanie rozwiązań dotyczących możliwości złożenia skargi do sądu administracyjnego w wyniku wprowadzenia ww. procedur odwoławczych, tj. sprzeciwu do komisji i odwołania do IZ, nie było możliwe w obowiązującym brzmieniu ustawy o RLKS. Tym samym art. 3 pkt 11 lit. c projektowanej ustawy wprowadza modyfikację art. 10 ust. 4 i 5 ustawy o RLKS, natomiast **art. 3 pkt 12 lit. b i e** projektowanej ustawy wprowadza zmianę w art. 11 ust. 3 i uchyla art. 11 ust. 6 ustawy o RLKS. Założeniem nowej procedury odwoławczej od oceny LSR jest bowiem możliwość wniesienia sprzeciwu lub odwołania do organu innego niż sąd administracyjny na poszczególnych etapach wyboru LSR. Niemniej jednak ideą procedury odwoławczej jest zwrócenie się do wyższej instancji o ponowne rozpatrzenie sprawy i zmianę lub uchylenie wydanej decyzji, z którą podmiot się nie zgadza.

Etap odwołania do IZ ma na celu zweryfikowanie, czy komisja dokonała poprawnej oceny LSR, na podstawie której będzie dokonywać wyboru LSR. Brak możliwości wniesienia skargi do sądu od nieuwzględnionego odwołania został celowo pominięty, bowiem wynika z faktu, że komisja informuje LGD jedynie o wyniku oceny LSR, a nie o wyborze LSR. W obu jednak przypadkach komisja będzie musiała podać liczbę punktów uzyskanych w ramach poszczególnych kryteriów wyboru LSR i uzasadnienie tej oceny. Wniesienie skargi, w przypadku nieuwzględnienia odwołania, nie jest zatem zasadne z uwagi na fakt, że uchwała komisji będzie zawierać tę samą informację. Ponadto należy zauważyć, że może mieć miejsce sytuacja, gdy mimo nieuwzględnienia odwołania dana LSR i tak zostanie wybrana, bo zmieści się w limicie środków, o których mowa w art. 5 ust 3 pkt 2 ustawy o RLKS, a jej obszar nie będzie pokrywać się z innym obszarem LSR, tj. nie zajdzie sytuacja, o której mowa w nowym art. 5 ust. 7 ustawy o RLKS. Jeżeli jednak dana LSR nie zostanie wybrana, wtedy LGD będzie przysługiwać prawo wniesienia skargi od uchwały, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o

RLKS.

Biorąc powyższe pod uwagę, zaszła również potrzeba wyodrębnienia przepisów dotyczących skarg. Dlatego proponowany **art. 3 pkt 13** projektowanej ustawy wprowadza do ustawy o RLKS nowy art. 11a, który dotyczy możliwości złożenia skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.). Złożenie przez LGD skargi nie będzie jednak wstrzymywać wyboru pozostałych LSR.

Projektowane przepisy przewidują również uniknięcie sytuacji, w której sąd przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia, choć komisja nie ma już możliwości dokonania wyboru danej LSR z uwagi na wyczerpanie środków przeznaczonych na wybór lub niespełnienie warunków tego wyboru będących konsekwencją zawartych już umów ramowych. Zgodnie z art. 11a ust. 5 ustawy o RLKS, o którym mowa w art. 3 pkt 13 projektowanej ustawy, wzorując się na rozwiązaniu przewidzianym w art. 66 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, proponuje się, aby w takich przypadkach sąd, uwzględniając skargę, stwierdzał, że ocena wniosku LSR została przeprowadzona z naruszeniem prawa i już nie uchylał rozstrzygnięcia lub uchwały komisji. Zastosowanie tego rozwiązania wymaga jednak od komisji i zarządu stałego monitorowania sytuacji i odpowiedniego informowania właściwego sądu, czy nie zaistniały przesłanki wskazane w tym przepisie (art. 11a ust. 5 ustawy o RLKS).

Wprowadzenie dodatkowych mechanizmów odwoławczych wpływa na zmianę art. 12 ustawy o RLKS w zakresie stosowania przepisów Kpa, o których mowa w **art. 3 pkt 14** projektowanej ustawy. Obowiązującą zasadą postępowania jest zasada ciągłości, która zakłada prowadzenie postępowania od wszczęcia postępowania aż do wydania decyzji przez organ prowadzący to postępowanie. Instytucja zawieszenia postępowania przerywa tok postępowania administracyjnego, naruszając jego ciągłość. Ma ona zatem charakter wyjątkowy i może być stosowana tylko, gdy przepisy prawa dają ku temu podstawę. Zgodnie jednak z nowym brzmieniem art. 12 ust. 1 wprowadzonym w art. 3 pkt 14 projektowanej ustawy, do postępowania w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu i oceny LSR, do postępowania w sprawie sprzeciwu oraz do postępowania w sprawie odwołania nie stosuje się przepisów Kpa, z wyjątkiem przepisów dotyczących:

- 1) właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń,

udostępniania akt, skarg i wniosków;

2) wezwań – w przypadku postępowania w sprawie oceny spełniania warunków dostępu – o ile przepisy projektowanej ustawy (tj. ustawy o RLKS) nie stanowią inaczej.

Art. 6 ustawy o RLKS wyraźnie bowiem stanowi, że wyboru LSR dokonuje się na wniosek LGD w ramach konkursu ogłoszonego przez zarząd województwa, a art. 11 ust. 5 ustawy o RLKS wskazuje termin zakończenia tego postępowania konkursowego. Z uwagi na wprowadzenie dwuetapowego procesu odwoławczego wprowadzono zmianę w art. 11 ust. 5 ustawy o RLKS w zakresie terminu, w jakim dokonuje się wyboru LSR, wydłużając go z 4 do 6 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR. Do tego okresu wlicza się termin 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR na poinformowanie LGD o wyniku oceny LSR przez komisję, o którym mowa w nowym art. 10 ust. 7 ustawy o RLKS.

Mając powyższe na uwadze, należy zauważyć, że postępowanie w sprawie wyboru LSR nie jest więc postępowaniem, o którym mowa w art. 1 pkt 1 Kpa, tzn. przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco. Dlatego do postępowania w sprawie wyboru LSR nie ma zastosowania również rozdział 6 Kpa dotyczący zawieszenia postępowania oraz pozostałe przepisy Kpa regulujące bieg terminów.

Ponadto należy zauważyć, że zarówno sprzeciw jak i odwołanie nie są tożsame ze skargą, o której mowa w art. 227 Kpa, której przedmiotem może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw.

Zakończeniem procesu wyboru LSR będzie, analogicznie jak w konkursie przeprowadzonym w 2016 r., zawarcie umów o sposobie i warunkach realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zwanych „umowami ramowymi”, między LGD (których LSR zostały wybrane i zmieściły się w dostępnym limicie środków) oraz zarządami województw.

Art. 3 pkt 15 lit. b i d projektowanej ustawy, poza uwzględnieniem zmian wynikających z wyłączenia EFMRA oraz wejściem w życie rozporządzenia 2021/1060, uwzględnia również postulaty interesariuszy procesu wyboru LSR w zakresie ograniczenia liczby dokumentów stanowiących część LSR. Taka zmiana jest uzasadniana obszernością samej LSR oraz koniecznością sukcesywnego aktualizowania niektórych załączników, np. planu komunikacji z

lokalną społecznością, co jest procesem długotrwałym i bardzo angażującym obie strony umowy ramowej. Mając na uwadze aktualne wymagania odnoszące się do LSR wynikające z projektowanej regulacji art. 26 ust. 1 rozporządzenia 2021/1060, dokument ten będzie mniej rozbudowany niż dotychczas.

Natomiast w związku z wyodrębnieniem z warunków wyboru warunków dostępu oraz kryteriów wyboru LSR, a także przy wyraźnie opisanym powyżej konkurencyjnym procesie wyboru LSR, nie ma potrzeby stosowania minimów punktowych w kryteriach, których funkcja była równoznaczna z określeniem dostępu do wsparcia. Tym samym regulację ustawy o RLKS w tym zakresie proponuje się uchylić. Natomiast w art. 3 pkt 7 lit. c projektowanej ustawy wprowadza nowe brzmienie art. 5 ust. 3 ustawy o RLKS. Powyższe zmiany pociągają za sobą konieczność uchylecia art. 9 ust. 2 pkt 3 oraz art 14 ust. 3 ustawy o RLKS, o których mowa odpowiednio w art. 3 pkt 10 lit. a tiret czwarte oraz art. 3 pkt 15 lit. b projektowanej ustawy. Uchylenie tych przepisów jest także wyrazem negatywnych doświadczeń z wdrożenia możliwości warunkowego wyboru LSR. W praktyce bowiem wprowadzane do LSR zmiany nie przynosiły oczekiwanej znacznej poprawy jakości tych LSR, gdyż ograniczały się tylko do zmian pozwalających na spełnienie minimum punktowego.

Ponadto w **art. 3 pkt 15 lit. c tiret drugie** projektowanej ustawy proponuje się uchylenie art. 14 ust. 4 pkt 5 ustawy o RLKS, przez co usuwa się obowiązek załączenia do umowy ramowej harmonogramu naborów wniosków o udzielenie wsparcia. Taką potrzebę zgłaszały podmioty wdrażające oraz instytucje pośredniczące, argumentując, że dokument ten wymaga ustawicznych aktualizacji z uwagi na permanentnie zmieniającą się sytuację w zakresie wykorzystania dostępnego limitu środków na poszczególne przedsięwzięcia wynikające z LSR i powinien podlegać szybszej ścieżce zmian niż wynika to z obecnie realizowanych umów ramowych. Wprowadzona zmiana jednak nie przesądza o ostatecznym usunięciu tego załącznika z umowy ramowej, gdyż zawartość tej umowy jest określona przez wskazanie elementów, które w szczególności muszą w niej zostać zawarte. Dokument ten pełni rolę porządkującą terminy ogłaszania naborów wniosków o udzielenie wsparcia, co zabezpiecza zarządy województw przed nadmierną kumulacją wniosków przekazanych do urzędu oraz umożliwi szacunkowe planowanie zapotrzebowania środków na wypłatę wsparcia przez agencję płatniczą. Z tych względów częste zmiany nie są pożądane. Tym samym dyskusja w zakresie tego, w jakim stopniu ten dokument powinien ulegać aktualizacjom oraz trybu tej aktualizacji, a w związku z tym decyzja o tym, czy dokument powinien być załącznikiem do obowiązujących obecnie LGD umów ramowych, nie została zakończona.

W podobny sposób w tym samym artykule projektowanej ustawy zaproponowano zmiany dotyczące zobowiązania, o którym mowa w art. 14 ust. 4 pkt 9 ustawy o RLKS, odnoszącego się do stosowania wytycznych przez LGD. Podobnie jak w przypadku uchylecia art. 14 ust. 4 pkt 5 ustawy o RLKS, uchYLECIE tej regulacji nie oznacza usunięcia tego postanowienia z obowiązującego wzoru umowy ramowej, ale na przyszłość pozwala na elastyczną konstrukcję postanowień umowy ramowej w tym zakresie.

Tym samym projekt zmiany ustawy o RLKS zakłada wyodrębnienie planu komunikacji z lokalną społecznością z LSR. Powyższa zmiana nie jest wyrazem niskiej wagi tego dokumentu. Plan komunikacji z lokalną społecznością jest bardzo istotny dla procesu wdrażania LSR, w szczególności dla efektywności zadań LGD w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej. Z doświadczeń z lat 2014–2020 wynika, że jego przygotowanie powinno być warunkiem dostępu do wyboru, co zostało odzwierciedlone w art. 3 pkt 7 lit. a tiret czwarte projektowanej ustawy zmieniającym art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o RLKS. Dokument ten będzie jednak stanowił załącznik do umowy ramowej, co znalazło wyraz w art. 3 pkt 15 lit. d projektowanej ustawy zmieniającym art. 14 ust. 6 ustawy o RLKS.

Art. 3 pkt 15 lit. e projektowanej ustawy wprowadza ust. 7 do art. 14 ustawy o RLKS. Reguluje on nową kwestię, tj. objęcia LSR obszarów tych gmin, które nie zostaną objęte wybranymi LSR – przy spełnieniu warunku dostępności dodatkowych środków na wdrażanie LSR. W takiej sytuacji obszar gminy, która nie jest objęta żadną wybraną LSR, może zostać:

- 1) przyłączony do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z obszarem gminy nieobjętym żadną wybraną LSR, przez wprowadzenie zmiany w umowie ramowej albo
- 2) objęty LSR, której dotyczy wnioski o wybór LSR złożony w kolejnym konkursie na wybór LSR, w przypadku gdy taki konkurs zostanie przeprowadzony.”

Art. 3 pkt 16 projektowanej ustawy wprowadza zmiany redakcyjne w art. 15 ustawy o RLKS w zakresie podmiotu, którego zadaniem jest opracowanie formularza wniosku o wybór LSR, umowy ramowej oraz regulaminu. Wprowadzane zmiany nie odbiegają jednak od brzmienia obowiązującej ustawy o RLKS w zakresie wskazania podmiotu, któremu delegowano opracowanie ww. dokumentów. Modyfikacja przepisu wynika jedynie z wydłużonego o 2 lata procesu legislacyjnego rozporządzenia UE w sprawie WPR oraz opóźnienia prac legislacyjnych w sprawie wspólnych przepisów (rozporządzenie UE 2021/1060) przy jednoczesnym wyłączeniu EFMRA spod regulacji ustawy o RLKS. Zachodzi jednak obawa, że w czasie opracowywania ww. dokumentów nie wszystkie ESFI (w tym przede wszystkim

EFRROW) będą miały powołany już komitet monitorujący ustanowiony dla danego programu. W celu wyeliminowania ww. sytuacji, art. 15 ust 2 ustawy o RLKS otrzymał nowe, bardziej elastyczne brzmienie – zasięgnięcie opinii komitetów monitorujących programy będzie dokonywane w sytuacji, jeżeli zostaną one ustanowione.

W art. 3 pkt 17 lit. b tiret drugie projektowanej ustawy uchyla się art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o RLKS. W ramach nowego naboru wniosków o udzielenie wsparcia przygotowawczego przewiduje się rezygnację z warunku, że wszystkie gminy, których obszar jest planowany do objęcia LSR, są członkami podmiotu ubiegającego się o to wsparcie lub zobowiązały się do współpracy z tym podmiotem i nie są członkami innego podmiotu ubiegającego się o to wsparcie, ani podmiotami, które zobowiązały się do współpracy z innym podmiotem ubiegającym się o to wsparcie, ponieważ na tym etapie należy stworzyć konkurencyjne warunki powstawania LSR, dopuszczając możliwość ubiegania się o wsparcie nowych podmiotów niezwiązanych dotychczasowymi stosunkami z lokalnymi władzami. Dotychczasowe wymagania, które trzeba było spełnić podczas ubiegania się o wsparcie przygotowawcze, ograniczały możliwość ubiegania się o to wsparcie przez nowo zawiązane partnerstwo, jeżeli nie miało poparcia przedstawicieli władz gmin, których obszar miałby być objęty LSR. Rezygnacja z powyższego warunku zyskuje dodatkowo na znaczeniu, ponieważ planuje się na etapie konkursu dotyczącego wyboru LSR rezygnację z obowiązkowego członkostwa w LGD gminy jako osoby prawnej. W związku z umożliwieniem nowym podmiotom oraz LGD obecnie realizującym swoje LSR ubiegania się o wsparcie przygotowawcze może dojść do sytuacji, w której na obszarze danej gminy będzie opracowywanych więcej niż jedna LSR.

Dlatego konieczna jest również modyfikacja art. 16 ust. 1 ustawy o RLKS, którą wprowadza się w **art. 3 pkt 17 lit. a** projektowanej ustawy przez usunięcie fragmentu przepisu dotyczącego ograniczenia liczby LSR do jednej LSR na obszarze danej gminy. Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dotyczące partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie. Tym samym tam, gdzie współpraca LGD z partnerami przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam, gdzie ta współpraca nie jest efektywna, trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty. Należy natomiast zauważyć, że przepis ten nie ogranicza udziału gminom w partnerstwie – stanowi jedynie, że nie jest on obligatoryjny. Co więcej gmina może być jednocześnie członkiem kilku LGD, choć w konsekwencji tylko jedna LSR zostanie wybrana na danym

obszarze zgodnie z art. 5 ust. 3 pkt 1a ustawy RLKS wprowadzanym w art. 3 pkt 7 lit. c tiret drugie projektowanej ustawy.

Wzmocnienie zasad konkurencyjności na etapie tworzenia LSR powinno w sposób wymierny przełożyć się na jakość przedkładanych projektów. Troska o jakość LSR będących wynikiem wsparcia przygotowawczego skłania także do określenia dodatkowych warunków dostępu do tego wsparcia. LSR wybrane według nowych zasad będą lepszej jakości, bowiem już na etapie weryfikacji warunków dostępu zostanie spełniony minimalny poziom jakości, który dodatkowo zostanie zweryfikowany konkurencyjnie pod względem kryteriów wyboru LSR.

Zmiany w ustawie z dnia 20 lutego 2015 o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Proponowana w art. 4 zmiana ustawy o PROW 2014–2020 ma na celu w szczególności zapewnienie podstaw prawnych umożliwiających wprowadzenie w PROW 2014–2020 rozwiązań przewidzianych w przepisach rozporządzenia przejściowego.

W art. 4 pkt 1 zaproponowano uwzględnienie w przepisach ustawy o PROW 2014–2020 nowego działania „Zarządzanie ryzykiem”. Jego uruchomienie w ramach PROW 2014–2020 pozwoli na ubezpieczenie przez rolników bydła, świń i drobiu od ryzyka wystąpienia *Salmonelli*, a tym samym zapewni im pozyskanie dochodów z produkcji rolniczej i jej kontynuowanie. Obecnie znaczna część producentów zwierząt nie posiada ubezpieczenia od tej choroby, a wprowadzenie możliwości refundacji części składki powinno przyczynić się do zachęcenia korzystania z tego rodzaju ubezpieczeń. Zgodnie z obecnie obowiązującym w Polsce na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477) systemem ubezpieczeń możliwe jest stosowanie dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczenia zwierząt w wysokości 65% składki, w przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich (bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń) od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności. Z prognozy KE dotyczącej rozwoju unijnego rynku drobiu wynika, że w 2020 r. produkcja i konsumpcja w UE wzrosnie o 1%, a eksport i import obniżą się odpowiednio o 6 i 12%. Gorsze uwarunkowania unijnego eksportu stwarzają również mniej korzystne warunki dla polskich eksporterów. Polska jest największym producentem drobiu w Europie W 2019 r. w Polsce wyprodukowano 2593,45 ton mięsa drobiowego, z czego ponad połowę na eksport. Kraje UE są w 73% odbiorcami polskiego drobiu. Hamująco na poziom sprzedaży mogą

oddziaływać niektóre ograniczenia związane z pandemią COVID-19 oraz wciąż obowiązujące niektóre ograniczenia w imporcie z Polski związane z grypą ptaków (HPAI). Dlatego jest niezbędne wprowadzenie odpowiedniego mechanizmu wspierającego producentów m.in. drobiu i odpowiednie jego unormowanie w przepisach prawa. Nowe działania uwzględniono również w art. 4 pkt 5 i 8. W zakresie działania „Zarządzanie ryzykiem” będzie konieczne przyznanie akredytacji agencji płatniczej.

Zmiany zaproponowane w art. 4 pkt 2 są konieczne, ponieważ obecnie obowiązujące przepisy pozwalają na wykonywanie wyłącznie badań gleby. To znacznie zawęży możliwość rozpoznania innych elementów środowiska rolniczego. Natomiast system monitorowania i ewaluacji, o którym jest mowa w art. 68 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, ma na celu ocenę postępów i osiągnięć w dziedzinie polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz ocenę oddziaływania, efektywności, skuteczności i znaczenia interwencji z zakresu polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz przyczynianie się do lepszego ukierunkowania wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Zatem art. 4 ust. 6–8 ustawy o PROW 2014–2020 nie powinien ograniczać się do jednego elementu agroekosystemu, co mogłoby utrudniać możliwość interpretacji wyników i wyjaśniania mechanizmów, a tym samym podejmowanie skuteczniejszych działań doskonalących. W związku z tym należy rozszerzyć te przepisy przez uwzględnienie dokonywania przez stacje chemiczno-rolnicze szerszego zakresu badań agrochemicznych (w tym pozostałych elementów agroekosystemu oraz badania składu nawozów i innych środków stosowanych w rolnictwie).

Zmiany zaproponowane w art. 4 pkt 3 i 6 są związane z uwzględnieniem w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c ustawy o PROW 2014–2020, nowego obszaru wsparcia, dla którego w obecnie procedowanej zmianie programu przewidziano nowego beneficjenta, tj. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP). Niezbędne jest doprecyzowanie, że ujęte w art. 14 w ust. 2 oraz art. 34 ust. 4 rozwiązania szczegółowe dotyczące beneficjenta poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” dotyczą tylko beneficjenta jednego obszaru wsparcia w ramach tego poddziałania. Jednocześnie z uwagi na charakter nowego beneficjenta PGW WP jest niezbędne doprecyzowanie w art. 34 ust. 3, że właściwość miejscową organu związaną z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy ustala się według miejsca realizacji operacji. Podkreślić bowiem należy, że przewiduje się, że realizacja operacji będzie odbywała się na terenie całego kraju. Zatem takie podejście będzie skutkowało równomiernym obciążeniem wszystkich SW w odróżnieniu do sytuacji, gdyby

właściwość miejscowa organu była ustalana na podstawie siedziby beneficjenta. Wówczas spowodowałoby to nadmierne obciążenie SW mazowieckiego.

Dodatkowo w art. 4 pkt 4 projektowanej ustawy zaproponowano mechanizm przyznawania pomocy do określonej wysokości przekraczającej wysokość limitów określanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2015 r. w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1755, z późn. zm.).

Na obecnym etapie realizacji PROW 2014–2020 propozycja przyznawania pomocy do określonej wysokości przekraczającej wysokość limitów określanych w rozporządzeniu MRiRW ma na celu szybkie i elastyczne reagowanie instytucji zarządzającej, mając na uwadze pełne wykorzystanie dostępnych środków, tj. 100 % alokacji w ramach wszystkich działań PROW 2014–2020.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o PROW 2014–2020 minister właściwy do spraw rozwoju wsi może wydać rozporządzenie o limitach i określić w nim limity w ramach określonych działań lub poddziałań PROW 2014–2020. Dla działań lub poddziałań, dla których nie określa się limitów w tym rozporządzeniu, pomoc jest przyznawana bezpośrednio do wysokości limitu, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o PROW 2014–2020. Dlatego skoro zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy o PROW 2014–2020 minister właściwy do spraw rozwoju wsi może w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych wyrazić zgodę na przyznanie pomocy przekraczającej wysokość limitu z PROW 2014–2020, do której będzie przyznawana pomoc, to zgoda na przyznanie pomocy ponad limit określony w ww. rozporządzeniu umożliwi przyznawanie pomocy do określonej wysokości przekraczającej wysokość limitu określoną w tym rozporządzeniu.

Jednocześnie w celu doprecyzowania należy zauważyć, że wyrażenie przedmiotowej zgody na poziomie limitów określonych w rozporządzeniu nie zawsze będzie wiązało się z potrzebą skorzystania z przyznawania pomocy do określonej wysokości przekraczającej wysokość limitu środków na całe działanie.

Zgodnie z art. 23 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiającego zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.) i pkt 10(c) w części I

załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 18, z późn. zm.) państwa członkowskie rozliczają się z KE na poziomie limitu określonego dla działań w tabelach dotyczących planu finansowego PROW 2014–2020. Oznacza to, że przy rozliczaniu się z KE kluczowe jest nieprzekroczenie limitu określonego na poziomie działania niezależnie od prezentowanego podziału w tabelach dotyczących planu finansowego PROW 2014–2020.

Zatem uzgodnienie przyznawania pomocy do określonej wysokości przekraczającej wysokość limitu określonego w rozporządzeniu (analogicznie jak na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy o PROW 2014–2020) będzie dokonywane w oparciu o argumenty lub wyjaśnienia dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych dotyczące pokrycia takiego przekroczenia w ramach limitu niewykorzystanego z poddziałania lub typu operacji w ramach limitu określonego na działanie.

Zastosowanie ww. rozwiązania przyspieszy proces przyznawania pomocy – nie będzie oczekiwania na zmianę rozporządzenia o limitach, np. polegającego tylko na pomniejszeniu jednego limitu kosztem drugiego w ramach limitu określonego dla działania w PROW 2014–2020.

Zmiana proponowana w art. 4 pkt 7 ma na celu zwolnienie instytutu badawczego, posiadającego status państwowego instytutu badawczego w rozumieniu art. 21 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383, z późn. zm.), uczestniczącego w realizacji operacji w ramach PROW 2014–2020 z obowiązku złożenia zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy w postaci weksla niepełnego (in blanco) wraz z deklaracją wekslową. Wprowadzenie tej zmiany ma istotne znaczenie dla zwiększenia zaangażowania takich instytutów badawczych w realizację działań „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”. W ramach poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” przewidziano obowiązkowy udział pracownika naukowego w realizacji operacji obejmującej założenie i prowadzenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwach oraz przeprowadzenie demonstracji dla rolników w tych obiektach.

W przypadku poddziałania „Wsparcie dla szkolenia doradców” realizowanego w ramach działania „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”, przewidziano wsparcie szkoleń dla doradców, w szczególności w formie studiów podyplomowych. Wykonawcami działań szkoleniowych mogą być zwłaszcza instytucje badawcze.

Mając na uwadze, że przedstawione powyżej poddziałania mają na celu podnoszenie kompetencji rolników lub doradców rolniczych, istotne dla powodzenia i efektów realizacji operacji jest zaangażowanie instytucji badawczych posiadających status państwowego instytutu badawczego, które – zgodnie z art. 22 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych – realizują zadania szczególnie ważne dla planowania i realizacji polityki państwa, w tym w szczególności polityki rozwoju wsi i rolnictwa, i których działalność jest nadzorowana przez ministrów właściwych dla danych działów administracji publicznej oraz w większości finansowana ze środków budżetu państwa.

Proponowane rozwiązanie bazuje na wykorzystanym we wdrażaniu strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych (GOSPOSTRATEG, LIDER), realizowanych na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861), w których przewidziano zwolnienie z obowiązku składania zabezpieczenia wykonania umowy, w szczególności w przypadku instytutów badawczych w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.

Zmiany zaproponowane w art. 4 pkt 9–14 dotyczą rozdziału 8 ustawy o PROW 2014–2020. Można je podzielić na dwa rodzaje:

- 1) dotyczące opracowania dwuletniego planu operacyjnego (pkt 9) oraz
- 2) dotyczące konkursu dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, zwanej dalej „KSOW” (pkt 10–14).

W pierwszym przypadku zmiana polega na określeniu wyjątku od zasady, zgodnie z którą propozycje operacji do dwuletniego planu operacyjnego uprawnione podmioty zgłaszają jednostce centralnej. Zgodnie z projektowaną zmianą, w przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej propozycje operacji do planu komunikacyjnego, stanowiącego część dwuletniego planu operacyjnego, są zgłaszane IZ. Zmiana ma na celu usprawnienie i skrócenie czasu na ocenę tych propozycji. IZ zgodnie z art. 55 ust. 5a pkt 1 ustawy o PROW 2014–2020 ocenia merytorycznie propozycje operacji zgłoszone do tego planu, w tym decyduje, które z nich w tym planie uwzględnić, a jednostka centralna dokonuje oceny tych propozycji od strony formalnej. W celu

usprawnienia i skrócenia tego procesu, podjęto decyzję o przejęciu przez instytucję zarządzającą również oceny formalnej tych propozycji w zakresie dotyczącym planu komunikacyjnego. Tym samym zgłaszanie jednostce centralnej przez podmioty uprawnione propozycji operacji do planu komunikacyjnego stało się bezcelowe, a faktyczna rola jednostki centralnej sprowadza się do przekazania dalej, tj. do IZ, tych propozycji do oceny.

Zmiany dotyczące konkursu dla partnerów KSOW mają na celu usprawnienie trybu wyboru operacji partnerów KSOW i dostosowania przepisów do utrwalonej praktyki przebiegu oceny i wyboru tych operacji. Celem zmiany w art. 4 pkt 10 jest umiejscowienie w jednym przepisie kluczowych warunków wyboru operacji. Zmiana w art. 4 pkt 11 uwzględnia stan faktyczny, jaki zaistniał począwszy od konkursu nr 4 z 2020 r., w którym nie brały udziału jednostki doradztwa rolniczego, tj. CDR i wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, jako podmioty właściwe do oceny operacji partnerów KSOW zgłoszonych do realizacji w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, o której mowa w art. 55 ust. 1 pkt 3 ustawy o PROW 2014–2020, zwanej dalej „SIR”. Zmiana w art. 4 pkt 12 lit. b ma na celu umożliwienie złożenia wniosku o wybór operacji dwóm lub więcej partnerom KSOW działającym w celu wspólnej realizacji operacji. Realizacja operacji wspólnie przez kilku partnerów KSOW pozwoli na sprawniejszą jej realizację, a także przyczyni się do sieciowania podmiotów mających wspólne cele i budowania trwałych partnerstw. Zmiana w art. 4 pkt 12 lit. c i d realizuje postulat zgłaszany przez jednostki regionalne KSOW. Ma na celu usprawnienie procesu oceny operacji przez umożliwienie pozostawienia wniosku o wybór operacji bez rozpatrzenia w sytuacji, gdy zachodzą niebudzące wątpliwości przesłanki wskazujące na to, że operacja nie zostanie wybrana, tj. wskazujące na niespełnienie warunków wyboru lub obligatoryjnych kryteriów wyboru operacji. Ponadto zmiana ta wprowadza jako obowiązkowe ponowne wezwanie do uzupełnienia braków we wniosku o wybór operacji, ale już pod rygorem pozostawienia wniosku o wybór operacji bez rozpatrzenia. Zmiana ta jest o tyle istotna dla partnerów KSOW, że nowelizacją ustawy o PROW 2014–2020, objętą ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 904), uchylono jej przepis art. 67b ust. 1, który na podstawie art. 67b ust. 6 miał zastosowanie do postępowania w sprawach dotyczących wyboru operacji partnerów KSOW. Zmiana w art. 4 pkt 12 lit. e ma na celu umożliwienie jednostce dokonującej oceny operacji poinformowanie partnera KSOW o niespełnieniu warunków wyboru operacji nie tylko w formie pisemnej, ale również w formie dokumentu elektronicznego. Zaproponowane brzmienie tego przepisu stanowi

o poinformowaniu na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej i wskazuje sposób podpisania takiego pisma. W tym zakresie przepis jest identyczny ze znowelizowanym przepisem art. 14 § 1a Kpa, zgodnie z którym sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią. Propozycja brzmienia przepisu w art. 4 pkt 12 lit. e projektu ustawy jest wzorowana na zmienionym art. 14 Kpa. Analogiczna zmiana została zaprojektowana w art. 4 pkt 13 lit. a. Zmiana w art. 4 pkt 12 lit. f ma na celu dostosowanie zmienianej ustawy o PROW 2014–2020 do aktualnego stanu prawnego i stanu faktycznego, który zaistniał począwszy od konkursu nr 3 z 2019 r. dla partnerów KSOW w odniesieniu do roli instytucji zarządzającej oraz od konkursu nr 4 z 2020 r. w odniesieniu do roli jednostek doradztwa rolniczego. W wyniku zmiany ustawy o PROW 2014–2020 IZ przestała uczestniczyć w ocenie operacji pod względem spełnienia kryteriów wyboru, po tym jak jednostka centralna oceniła spełnienie wymagań i warunków wyboru operacji, a następnie przekazywała wnioski o wybór operacji IZ. Podobnie wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego i CDR przestały uczestniczyć w ocenie operacji złożonych w ramach SIR. W związku z tym, że w ramach konkursu dla partnerów KSOW (biorąc pod uwagę charakter działań możliwych do realizacji w ramach SIR) nie ma już możliwości składania wniosków o wybór operacji do realizacji w ramach SIR, przepisy art. 57d ust. 10–12 ustawy o PROW 2014–2020 należy uchylić, ponieważ nie są stosowane. Zmiana w art. 4 pkt 13 lit. b realizuje postulat jednostek uczestniczących w ocenie operacji partnerów KSOW, aby operacja, która otrzymała wymaganą liczbę punktów, lecz nie mieści się w limicie środków przeznaczonym przez daną jednostkę na operacje złożone w konkursie, nie mogła otrzymać negatywnej oceny, ponieważ jej ocena jest dokonywana na podstawie kryteriów wyboru, za które otrzymuje punkty, i to liczba punktów przesądza o wyborze operacji. Mając to na uwadze, proponuje się, aby negatywną oceną operacji była tylko ocena, w wyniku której operacja nie uzyskała wymaganej liczby punktów. Konsekwencją tej zmiany jest zmiana w art. 13 lit. d. Ze zmianą w art. 13 lit. b jest związana zmiana w art. 13 lit. c, zgodnie z którą w przypadku operacji, która uzyskała wymaganą liczbę punktów, lecz nie zmieściła się w limicie dostępnych środków, operacja taka mogła zostać wybrana, jeżeli zwolnią się wystarczające środki, które zostały przeznaczone na realizację wybranych operacji, lub partner KSOW zgodzi się zrealizować operację za środki, jakie pozostały po ogłoszeniu listy ocenionych operacji. Zmiana w art. 4

pkt 14 lit. a ma na celu dostosowanie przepisów do utrwalonej konstrukcji formularza umowy na realizację operacji zawieranej z partnerem KSOW. W związku z tym, że formularz umowy nie określa celu operacji i wskaźników osiągnięcia tego celu, lecz w tym zakresie odsyła do wniosku o wybór operacji (co jest uzasadnione jego obszernością) oraz zważywszy, że umowy są zawierane w postaci papierowej, a strony umowy posiadają swoje egzemplarze złożonego wniosku, w art. 57g ust. 1 ustawy o PROW 2014–2020 należy uchylić pkt 4. Celem zmiany w art. 4 pkt 14 lit. b jest dostosowanie przepisów do stanu faktycznego, istniejącego od konkursu nr 4 z 2020 r. i związanego z tym, że wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego nie uczestniczą w ocenie operacji partnerów KSOW złożonych w ramach konkursu, a tym samym nie zawierają z tymi partnerami umów na realizację operacji.

Zmiany w ustawie z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej

Zmiany zaproponowane w art. 5 w ustawie z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, zwanej dalej „ustawą o finansowaniu WPR”, wynikają w szczególności z potrzeby umożliwienia wyprzedzającego finansowania pomocy udzielanej kolejnym beneficjentom PROW 2014–2020.

Zmiana projektowana w art. 5 pkt 1 dotyczy umożliwienia nowemu beneficjentowi PROW 2014–2020, którym będzie PGW WP w ramach nowo wprowadzanego obszaru wsparcia – zarządzanie zasobami wodnymi – wyprzedzającego finansowania ze środków budżetu państwa do wysokości 100% kosztów kwalifikowalnych objętych pomocą. PGW WP jest państwową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.). W przedmiotowym projekcie ustawy proponuje się przekazywanie na wyprzedzające finansowanie dotacji celowej z części nr 22 budżetu państwa – Gospodarka wodna, której dysponentem jest Minister Infrastruktury, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Biorąc pod uwagę stosunkowo krótki okres realizacji operacji w ramach ww. obszaru wsparcia (połowa 2022 r. – połowa 2025 r.) oraz charakter pomocy (refundacja przez agencję płatniczą poniesionych wydatków), niezwykle istotne jest zapewnienie płynnej realizacji inwestycji. Stabilne źródło finansowania w postaci wyprzedzającego finansowania 100% kosztów kwalifikowalnych operacji umożliwi tę płynność. Ponadto beneficjent będzie mógł uzyskać promesy ministra właściwego do spraw finansów publicznych dotyczące zapewnienia dofinansowania realizacji przedsięwzięć ze środków budżetu państwa, co usprawni przeprowadzanie i rozstrzyganie postępowań przetargowych.

Zmiana ustawy projektowana w art. 5 pkt 2 lit. a jest zmianą porządkującą. W ramach działań

„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” oraz „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw” jednostki samorządu terytorialnego nie realizują żadnych operacji (nie mogą być beneficjentami), stąd w obecnym brzmieniu przepis umożliwiający wyprzedzające finansowanie dla tych podmiotów w ramach tych dwóch działań pozostaje przepisem martwym.

Zmiana ustawy projektowana w art. 5 pkt 2 lit. b przewiduje wprowadzenie możliwości wsparcia LGD w formie udzielenia wyprzedzającego finansowania kosztów kwalifikowalnych operacji, nie tylko jak dotychczas w ramach projektów grantowych, ale także w ramach operacji własnych oraz przygotowania i realizacji działań w zakresie współpracy z LGD. Spowolnione przez panującą epidemię COVID-19 tempo wdrażania strategii LSR powoduje, iż kondycja finansowa LGD jest gorsza od zakładanej. Dodatkowe możliwości zasilenia budżetu LGD w ramach prowadzonej przez nie odpłatnej działalności statutowej również są mocno ograniczone przez tę epidemię. Dodatkowo powiększony dwukrotnie limit pomocy na realizację operacji w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 14 lit c ustawy o PROW 2014–2020, w obecnych warunkach stanowi dla LGD dodatkowe wyzwanie dotyczące zapewnienia odpowiedniej kwoty środków umożliwiających realizację operacji. Wyrazem tej sytuacji są prośby LGD, z których wynika, że część LGD bez dodatkowego wsparcia w postaci udzielonej pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) nie będą w stanie zrealizować operacji. Mając na uwadze powyższe oraz wzrost kosztów realizacji operacji, konieczne wydaje się umożliwienie pozyskania pożyczki z BGK na wyprzedzające finansowanie kosztów także w odniesieniu do pozostałych rodzajów operacji. Celem takiego rozwiązania jest pomoc LGD w intensyfikowaniu prac nad wdrożeniem strategii. Wejście w życie projektowanej ustawy w zakresie zmian ustawy o finansowaniu WPR będzie miało pozytywny wpływ na sytuację gospodarczą. Dzięki możliwości wcześniejszego skorzystania ze środków unijnych i krajowych przeznaczonych na PROW 2014–2020 będzie możliwe zwiększenie m.in. aktywizacji społeczności wiejskich w ramach LGD, które nie będą musiały oczekiwać na refundację poniesionych wydatków z agencji płatniczej. Takie działanie wzmocni zarówno pozycję LGD, a zwłaszcza przyczyni się do zniwelowania negatywnych następstw ekonomicznych, jakie niesie za sobą trwający obecnie stan epidemii COVID-19.

Celem LGD realizujących operacje w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” jest wspieranie podmiotów lokalnych w zwiększaniu potencjału ich obszarów, np. przyciąganie nowych partnerów biznesowych, a także rozpowszechnianie innowacji, know-how czy nowych umiejętności. Oprócz

potencjalnych korzyści płynących ze współpracy międzyterytorialnej (na obszarze państwa członkowskiego) międzynarodowa współpraca wnosi także dodatkową europejską wartość dodaną do rozwoju lokalnego. Współpraca może przebiegać na różnych płaszczyznach, począwszy od wymiany doświadczeń i przenoszenia praktyk, a skończywszy na wspólnych działaniach. Tym samym projekty mogą być nastawione na różne działania. Pozwoli to zmaksymalizować wartość dodaną współpracy w kontekście potrzeb rozwojowych lokalnych interesariuszy na obszarze działania LGD.

Jednocześnie, z uwagi na propozycję umożliwienia uruchomienia wyprzedzającego finansowania dla kolejnych beneficjentów PROW 2014–2020, realizujących operacje także w ramach działań, w których nie identyfikuje się kosztów kwalifikowalnych, zaproponowano w projekcie ustawy zastąpienie pojęcia „wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych” pojęciem szerszym, jakim jest „wyprzedzające finansowanie pomocy”. Część działań jest rozliczana za pomocą kosztów uproszczonych lub wdrażana za pośrednictwem zamówień publicznych, zgodnie z art. 77 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. Należy podkreślić, że mechanizm wyprzedzającego finansowania pozostaje bez zmian i nadal dotyczy wyłącznie wydatków kwalifikowalnych. Art. 13 ust. 3 i art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy o finansowaniu WPR stanowią, że środki z budżetu państwa mogą być przekazane do wysokości wkładu EFRROW (pożyczka z BGK) albo we wnioskowanej wysokości, nie wyższej jednak od wysokości udziału krajowych środków publicznych pochodzących z budżetu państwa przeznaczonych na współfinansowanie kosztów realizowanych z EFRROW (wyprzedzające finansowanie z ARiMR). Jednocześnie doprecyzowano, że w przypadku gdy występują koszty kwalifikowalne, wyprzedzające finansowanie dotyczy właśnie tych kosztów.

W art. 5 pkt 2 lit. c oraz w art. 5 pkt 5 lit. a zaproponowano wprowadzenie możliwości wypłaty wyprzedzającego współfinansowania przez ARiMR do wysokości wkładu krajowego oraz udzielanie pożyczki przez BGK do wysokości wkładu funduszu EFRROW dla jednostek doradztwa rolniczego działających na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721) oraz instytutów badawczych w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, a także uczelni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.) – będących głównymi beneficjentami działań „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”, „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”.

Mając na uwadze zaangażowanie ww. jednostek w realizację często kilku operacji, konieczność

zapewnienia płynności w realizacji operacji oraz długość procesu rozpatrywania wniosków o płatność, zaproponowane rozwiązanie ma zapewnić możliwość pozyskania środków na realizację operacji. Zadania tych jednostek są w przeważającym zakresie finansowane ze środków budżetu państwa, w związku z czym posiadają one bardzo ograniczone możliwości finansowania operacji ze środków własnych. Problemy związane z zapewnieniem płynności finansowej w realizacji operacji w ramach tych działań są zgłaszane przez jednostki doradztwa rolniczego oraz instytuty badawcze od początku wdrażania PROW 2014–2020. W obecnej sytuacji wywołanej epidemią COVID-19 problemy te są jeszcze bardziej wyraźne.

Powyższe działania PROW 2014–2020 są ukierunkowane na zapewnienie rolnikom dostępności działań szkoleniowych i usług doradczych świadczonych przez odpowiednio przygotowanych doradców rolniczych. Ułatwienie realizacji działań szkoleniowych i usług doradczych pozytywnie wpłynie na zainteresowanie udziałem w PROW 2014–2020 ww. podmiotów wykonujących działania szkoleniowe i doradcze.

W art. 5 pkt 2 lit. c proponuje się umożliwienie otrzymania wyprzedzającego finansowania beneficjentom działania „Współpraca” objętego PROW 2014–2020 w postaci pożyczki udzielonej przez BGK. Natomiast w art. 5 pkt 5 lit. a również w działaniu „Współpraca” przewidziano możliwość wyprzedzającego finansowania kosztów kwalifikowalnych ponoszonych przez beneficjentów tego działania na realizację operacji z agencji płatniczej realizującej płatności z EFRROW do wysokości wkładu krajowego. Z informacji przekazywanych przez brokerów innowacji zaangażowanych we wdrażanie działania „Współpraca” oraz uwag zgłaszanych podczas prac legislacyjnych dotyczących kolejnych nowelizacji rozporządzenia dla ww. działania wynika potrzeba zapewnienia beneficjentom tego działania wyprzedzającego finansowania realizacji operacji. Z tych informacji wynika, że beneficjenci mają problem ze sfinansowaniem kosztów z własnych środków przed uzyskaniem refundacji.

Ponadto w art. 5 pkt 2 lit. c proponuje się wprowadzenie możliwości skorzystania z wyprzedzającego finansowania przez spółki wodne i ich związki będące beneficjentem operacji typu „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej”.

W przypadku spółek wodnych istnieje problem braku zdolności kredytowej – nie mogą one otrzymać zarówno kredytu, jak i gwarancji bankowej. Są zatem *de facto* wyłączone z możliwości otrzymania zaliczki, o której mowa w art. 45 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, i tym samym, z powodu braku środków na realizację zadania, nie wykonują robót w zakresie melioracji wodnych w celu zminimalizowania negatywnych skutków suszy lub zalania,

podtopienia lub nadmiernego uwilgocenia, spowodowanego przez powódź lub deszcz nawalny. W związku z tym proponuje się wprowadzenie zmiany polegającej na umożliwieniu spółkom wodnym oraz związkom spółek wodnych otrzymywania środków z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji przez instrument wyprzedzającego finansowania, tj. wypłaty środków przez ARiMR do wysokości wkładu krajowego i udzielanie pożyczki przez BGK do wysokości wkładu funduszu EFRROW w ramach PROW 2014–2020.

Proponuje się dodanie ust. 4 w art. 23 ustawy o finansowaniu WPR, w którym zobowiązuje się:

- 1) ARiMR oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) realizujących operacje w ramach pomocy technicznej,
- 2) jednostki doradztwa rolniczego realizujące operacje w ramach pomocy technicznej

– do zwrotu środków w terminie 60 dni na rachunek dochodów Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w przypadku gdy agencja płatnicza odmówi wypłaty środków.

Powyższe ma na celu zabezpieczenie interesów finansowych budżetu państwa i uniknięcie wątpliwości odnośnie do postępowania, w przypadku gdy dotacja celowa na wyprzedzające finansowanie udzielona przez dysponenta części budżetowej, tj. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, została rozliczona, jednakże na etapie oceny formalnej, rachunkowej i merytorycznej wniosku o przyznanie pomocy czy też wniosku o płatność agencja płatnicza uzna, że część wydatków nie kwalifikuje się do refundacji ramach pomocy technicznej PROW 2014–2020. W tym zakresie ocena i decyzja agencji płatniczej jest niezależna od decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i nie można wykluczyć, że wyprzedzające finansowanie nie zostanie w całości zrefundowane przez agencję płatniczą. Proponowany ust. 4 w art. 23 zobowiązuje ARiMR, KOWR oraz jednostki doradztwa rolniczego do zwrotu środków do wysokości otrzymanej i rozliczonej dotacji celowej z budżetu państwa.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych to dysponenti części budżetowych – w tym przypadku minister właściwy do spraw rozwoju wsi – sprawują nadzór nad wykorzystaniem i kontrolę wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa. Mając na uwadze powyższe, a także przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dotyczące umarzania należności pieniężnych (art. 60–67), właściwy organ, tj. minister do spraw rozwoju wsi, może na wniosek zobowiązanego (ARiMR, KOWR, jednostki doradztwa rolniczego) udzielić ulg w spłacie zobowiązań. Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ulgi mogą polegać

na umorzeniu należności w całości albo części, albo odroczeniu spłaty lub rozłożeniu jej na raty.

Ponadto w związku ze zmianami wprowadzonymi w art. 13 w celu uruchomienia ze środków budżetu państwa wyprzedzającego finansowania, tj. wypłat w formie pożyczek z BGK dla:

- 1) jednostek samorządu terytorialnego realizujących operacje w ramach działań:
 - a) podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich,
 - b) współpraca,
 - c) wsparcie dla RLKS w zakresie poddziałania wsparcie na wdrażanie operacji w ramach RLKS;
- 2) LGD realizujących operacje w ramach poddziałań:
 - a) wsparcie na wdrażanie operacji w ramach RLKS,
 - b) przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania;
- 3) beneficjentów PROW 2014–2020 realizujących operacje w ramach działań:
 - a) transfer wiedzy i działalność informacyjna – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych i uczelni,
 - b) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych i uczelni,
 - c) współpraca, z wyłączeniem pomocy wypłaconej w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych,
 - d) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – w przypadku spółek wodnych i związków spółek wodnych

– niezbędne jest wydanie nowego rozporządzenia Rady Ministrów. Jednocześnie w art. 12 zaproponowano, aby przepisy art. 5 pkt 2–4 weszły w życie po upływie 5 miesięcy od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy.

Zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

Zmiany zaproponowane w art. 6 w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, zwanej dalej „ustawą – Prawo wodne”, są związane z realizowanymi i planowanymi do realizacji w ramach PROW 2014–2020 działaniami dotyczącymi gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, tj. działaniami dotyczącymi nawadniania w gospodarstwie (4.1.3), oraz planowanym wsparciem

dla spółek wodnych w przebudowie istniejących urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniającego na nawadniająco-odwadniającego (5.1).

Celem proponowanych zmian jest uproszczenie przepisów w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie, w tym dotyczących retencji wody, jak i zatrzymywania jej odpływu na terenach rolnych, w szczególności w urządzeniach melioracji wodnych. Woda stanowi jeden z istotniejszych czynników warunkujących poziom produkcji rolnej, dlatego producenci rolni powinni móc ją wykorzystywać w sposób efektywny, przy zapewnieniu spełniania wymogów środowiskowych.

Zmiana proponowana w art. 199 ust. 3 pkt 2 ustawy – Prawo wodne ma na celu odpowiednie unormowanie w przepisach dotyczących nowego typu operacji w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c ustawy o PROW 2014–2020, możliwości współfinansowania kosztów wykonywania urządzeń wodnych innych niż urządzenia melioracji wodnych ze środków publicznych na zasadach określonych w przepisach ustawy o PROW 2014–2020.

Zmiana w art. 240 ust. 4 pkt. 17 jest zmianą wynikową w związku z wprowadzeniem powiadomień przez dodanie w ustawie art. 395a. W artykule 240 w ust. 4 przez dodanie pkt 18 rozstrzygnięto, że sprawy dotyczące powiadomień, w przypadku czynności wykonywanych przez podmioty inne niż PGW WP, są prowadzone przez zarządy zlewni. Zmiana w art. 394 ust. 1 pkt 9 jest wprowadzana, aby ułatwić wykonanie stawu, który będzie miał funkcje retencyjne. Retencjonowanie wody, w szczególności opadowej i roztopowej, stanowi duże wyzwanie i jest niezbędnym elementem efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych nie tylko w rolnictwie, ale również w innych sektorach gospodarki. Rolnicy mogą magazynować wodę opadową czy roztopową w stawach. Obecnie, co do zasady, budowa stawów wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W uproszczonej formule, tj. na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego, można budować jedynie stawy o powierzchni do 1000 m² i głębokości do 3 m, jeżeli zasięg oddziaływania stawu nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem. Zmiana w art. 394 ust. 1 pkt 9 rozszerza uproszczoną formułę na stawy o powierzchni nieprzekraczającej 5000 m². Dodatkowo na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego będzie można budować staw o wymienionej wielkości także wówczas, gdy w zasięgu jego oddziaływania znajdują się grunty innych właścicieli, po uzyskaniu pisemnej zgody tych właścicieli.

Wykonanie większych stawów, tj. powyżej 5000 m², nadal będzie wymagało pozwolenia wodnoprawnego.

Zmiany w art. 395 pkt 11–12 i 15–16 ustawy – Prawo wodne rozszerzają możliwości zatrzymywania wody i hamowania jej odpływu bez konieczności uzyskania pozwolenia wodnoprawnego lub zgłoszenia wodnoprawnego. Na podstawie pkt 11 i 12 będzie możliwe zatrzymywanie wody w rowach i hamowanie jej odpływu z obiektów drenarskich, a na podstawie pkt 15 i 16 będzie możliwa przebudowa rowu lub przebudowa obiektu drenarskiego w celu zatrzymywania odpływu wody. Dodano także warunek, zgodnie z którym gdy podejmowane działania będą oddziaływały na sąsiednie działki, to wtedy wymagana jest uprzednia pisemna zgoda właścicieli tych działek. Taki przepis pozwoli na szersze podejmowanie działań w zakresie zatrzymywania odpływu wody za pomocą urządzeń melioracji wodnych, co będzie miało pozytywny wpływ na stosunki wodne na danym terenie. Jednocześnie uchyla się pkt 13 w art. 395, który dotyczy przechwytywania wód opadowych lub roztopowych za pomocą urządzeń melioracji wodnych, gdyż przechwytywanie mieści się w pojęciu zatrzymywanie wody i hamowanie odpływu wody, o których mowa w pkt 11 i 12. W konsekwencji zniesienia obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (dodanie pkt 15 i 16 w art. 395 ustawy – Prawo wodne) proponuje się wprowadzenie wymogu dokonania jedynie powiadomienia właściwego organu. Wykonanie i przebudowa urządzeń wodnych, a także drenarskich może powodować zmiany w zakresie przepływu wód mające wpływ na gospodarkę wodną na danym terenie. Dlatego istnieje potrzeba monitorowania takich działań w celach ewidencyjnych i sprawozdawczych przez PGW WP. Z tego względu w projektowanych przepisach dodano instytucję powiadomienia (przez dodanie art. 395a), która nie jest zgodą wodnoprawną i nie warunkuje realizacji inwestycji, a tym samym nie będzie prowadziła do blokowania planowanych inwestycji (z uwagi na odformalizowaną procedurę zgłoszenia), ale ma jedynie na uwadze realizację potrzeb monitoringu oddziaływania na wody.

W art. 7 projektowanej ustawy zaproponowano przepisy przejściowe dotyczące zmian w ustawie – Prawo budowlane oraz w ustawie – Prawo wodne w celu jasnego określenia, które przepisy i w jakim zakresie będą stosowane. W tym celu proponuje się, żeby do postępowań administracyjnych w sprawie wydania pozwolenia na budowę stawów i zbiorników wodnych o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² oraz o głębokości nieprzekraczającej 3 m, położonych w całości na gruntach rolnych, wszczętych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i niezakończonych przed tym dniem decyzją ostateczną, były stosowane przepisy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą dotyczące zgłoszenia budowy.

Ponadto proponuje się, żeby do postępowań administracyjnych w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego w sprawie wykonania stawów, które nie są napelniane w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi, lub wodami gruntowymi o powierzchni nieprzekraczającej 5000 m² oraz o głębokości nieprzekraczającej 3 m od naturalnej powierzchni terenu (o zasięgu oddziaływania niewykraczającym poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem, lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, gdy zakład posiada zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem), wszczętych przed dniem w życie projektowanej ustawy i niezakończonych przed tym dniem decyzją ostateczną, były stosowane przepisy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą dotyczące zgłoszenia wodnoprawnego, a w przypadku postępowań administracyjnych w sprawie przebudowy rowów w celu zatrzymania wody oraz przebudowy obiektów drenarskich w celu hamowania odpływu wody, stosowane były przepisy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą dotyczące powiadomienia o tej przebudowie.

Ponadto proponuje się umorzenie z mocy prawa postępowań administracyjnych w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego w zakresie zatrzymania wody w rowach oraz hamowania odpływu wody z obiektów drenarskich, o którym mowa w art. 395 pkt 11 i 12 ustawy – Prawo wodne w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, wszczętych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i niezakończonych przed tym dniem decyzją ostateczną.

W art. 8 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy dotyczący zmian w ustawie o RLKS w zakresie wsparcia RLKS z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Proponuje się, żeby w zakresie dotyczącym realizacji RLKS, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego były stosowane przepisy w brzmieniu dotychczasowym. Projekt ustawy (zgodnie z decyzją ministra właściwego do spraw rybołówstwa o nieangażowaniu Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury do tworzenia i wdrażania strategii wielofunduszowych na nowy okres programowania) wyłącza dotychczasowe obowiązki ministra właściwego do spraw rybołówstwa z procesu wyboru LSR. Biorąc pod uwagę, że projektowane w ustawie rozwiązania dotyczą także przepisów, zgodnie z którymi są wdrażane strategie wybrane w ramach konkursu w 2016 r., a więc także z zaangażowaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (na lata 2014–2020), mogłaby zaistnieć wątpliwość co do stanu prawnego dotyczącego wdrażanych strategii rybackich. Dlatego też istnieje konieczność jednoznacznego uregulowania tej kwestii. Zaproponowany w art. 8 projektowanej ustawy

przepis przejściowy zapewnia stosowanie przepisów ustawy w stosunku do LSR finansowanych z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

W art. 9 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy mający na celu wyeliminowanie wątpliwości dotyczących funkcjonowania komisji, które dokonały wyboru LSR na lata 2014–2020, na mocy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, ale do dnia dzisiejszego nie zostały jeszcze rozwiązane.

W art. 10 projektowanej ustawy zaproponowano przepisy przejściowe związane ze zmianami w ustawie o PROW 2014–2020 w zakresie dotyczącym zakresu badań agrochemicznych wykonywanych przez stacje chemiczno-rolnicze oraz w zakresie konkursu dla partnerów KSOW.

Proponuje się, żeby plan, na podstawie którego stacje chemiczno-rolnicze będą wykonywać badania agrochemiczne w 2022 r., który został już opracowany i przekazany w 2021 r. Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na podstawie zmienianej ustawy zachował ważność i nie wymagał zmiany. Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza oraz 17 okręgowych stacji chemiczno-rolniczych miały co najmniej pół roku na przygotowanie się do realizacji planu (m.in. podział badań między 17 okręgowych stacji, zakup niezbędnych odczynników i szkła laboratoryjnego). W związku z tym zmiana planu na 2022 r., do realizacji którego Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza rozpoczęła już przygotowania, jest niezasadna.

Proponuje się, żeby do postępowań w sprawach dotyczących wyboru operacji partnerów KSOW wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz do zawierania umów na realizację tych operacji, objętych wnioskami o wybór operacji złożonymi przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosować dotychczasowe przepisy. Jest to podyktowane tym, że na styczeń lub początek lutego 2022 r. zaplanowano zakończenie naboru wniosków o wybór operacji partnerów KSOW złożonych w kolejnym konkursie (konkurs nr 6), które będą realizowane w 2022 r. oraz w 2022 i 2023 r. – w przypadku operacji dwuletnich. Złożenie wniosku wszczyna postępowanie w sprawie wyboru operacji, które kończy się ogłoszeniem listy ocenionych operacji. Po ogłoszeniu listy następuje proces zawierania umów na realizację operacji, który powinien zakończyć się w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu umowy do podpisu przez partnera KSOW. Postępowanie w sprawie wyboru operacji partnera KSOW, zgodnie z regulaminem konkursu, powinno zakończyć się w terminie 75 dni, licząc od dnia następującego po dniu zakończenia naboru, ale z uwagi na częste przypadki wzywania do uzupełnienia braków we wniosku przedłuża się. W związku z tym, że ocena

operacji jest w toku, a jeżeli zakończy się przed wejściem w życie projektowanej ustawy, to w toku będzie zawieranie umów na realizację operacji, zmiana trybu ich wyboru jest niezasadna i należy stosować do trwających postępowań przepisy dotychczasowe. Podobnie w przypadku umów na realizację operacji, które nie zostały zawarte przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, a które dotyczą operacji, które będą realizowane w 2022 r. oraz w 2022 i 2023 r. – w przypadku operacji dwuletnich. Zakłada się, że dokumentacja konkursowa dotycząca kolejnego konkursu, w tym formularz umowy na realizację operacji, zostanie udostępniona w grudniu 2021 r. Po ogłoszeniu konkursu partnerzy KSOW będą uczestniczyli w szkoleniach dotyczących składania wniosków, realizacji i rozliczania operacji. Mając to na uwadze, niezasadne jest stosowanie w zakresie dotyczącym konkursu zaplanowanego na 2022 r. oraz na 2022 i 2023 r. – w przypadku operacji dwuletnich – przepisów zmienionych projektowaną ustawą, lecz wyłącznie przepisów dotychczasowych.

W art. 11 projektowanej ustawy zaproponowano przepis przejściowy związany ze zmianą w ustawie o finansowaniu WPR w zakresie dotyczącym nałożenia na ARiMR, KOWR oraz jednostki doradztwa rolniczego, będących beneficjentami pomocy technicznej PROW 2014–2020, obowiązku zwrotu niezrefundowanych im środków przez agencję płatniczą. Zakłada się, że ust. 4 dodany w art. 23 ustawy o finansowaniu WPR będzie mieć zastosowanie do tych beneficjentów w odniesieniu do środków otrzymanych z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację operacji w ramach pomocy technicznej również przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Jedyny wyjątek od zasady określonej w projektowanym art. 23 ust. 4 ustawy o finansowaniu WPR, to inaczej liczony termin 60 dni na dokonanie zwrotu tych środków – nie od dnia otrzymania informacji o odmowie wypłaty środków z tytułu refundacji kosztów kwalifikowalnych, lecz od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Wynika to z tego, że w wielu przypadkach ten termin już upłynął. Projektowany w art. 11 przepis przejściowy ma bowiem zastosowanie do tych beneficjentów pomocy technicznej PROW 2014–2020, którzy od początku wdrażania PROW 2014–2020, czyli od 2015 r., otrzymali środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji w ramach tej pomocy, z wyjątkiem SW, z uwagi na odrębną regulację w art. 11 ustawy o finansowaniu WPR, oraz państwowych jednostek budżetowych, które wszystkie swoje środki otrzymują z budżetu państwa. Dodatkowym warunkiem zastosowania tego przepisu przejściowego do tych beneficjentów jest otrzymanie informacji o odmowie wypłaty środków z tytułu refundacji tych kosztów i niezwrócenie ich do budżetu państwa.

W art. 12 projektowanej ustawy proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5 pkt 2–4, które wejdą w życie po upływie 5 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przedmiotowa propozycja, aby przepisy dotyczące udzielania z budżetu państwa przez BGK pożyczek na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach działań i poddziałań PROW 2014–2020 (w tym rozporządzenie Rady Ministrów) weszły w życie po upływie 5 miesięcy od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy, ma na celu umożliwienie BGK dostosowania się do wprowadzanych projektem ustawy zmian systemów.

Proponowany termin wejścia w życie ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Wprowadzenie projektowanych przepisów nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w trybie § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt nie zawiera przepisów technicznych wymagających notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) oraz nie podlega notyfikacji na zasadach przewidzianych w tym rozporządzeniu.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Anna Gembicka, Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Joanna Gierulska, Dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej, adres email: Joanna.Gierulska@minrol.gov.pl, tel. 22 623 18 42</p> <p>Renata Flis, radca, Samodzielne stanowisko do spraw wdrażania programów, Departament Wspólnej Polityki Rolnej, adres email: renata.flis@minrol.gov.pl, tel. 22 623 26 73</p> <p>W zakresie zmian wprowadzanych w przepisach ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności</p> <p>Beata Rodak, Naczelnik Wydziału Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Departament Wspólnej Polityki Rolnej, adres email: beata.rodak@minrol.gov.pl, tel. 22 623 15 32</p> <p>W zakresie zmian wprowadzanych w przepisach ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej</p> <p>Agnieszka Kłódkowska-Cieślakiewicz, Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów, adres email: agnieszka.klodkowska@minrol.gov.pl, tel. 22 623 2021</p> <p>Krzysztof Rolczyk, Zastępca Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów, adres email: Krzysztof.rolczyk@minrol.gov.pl, tel. 22 623 21 94</p> <p>Anna Czyżkowska, Naczelnik Wydziału Finansowania Agencji i Programów Unijnych, Departament Budżetu i Finansów, adres email: anna.czyzkowska@minrol.gov.pl, tel. 22 623 22 09</p> <p>Iwona Rajska, główny specjalista w Wydziale Finansów i Monitorowania, Departament Wspólnej Polityki Rolnej, Departament Wspólnej Polityki Rolnej, adres email: iwona.rajska@minrol.gov.pl, tel. 22 623 12 05</p> <p>W zakresie zmian wprowadzanych w przepisach ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy – Prawo wodne</p>	<p>Data sporządzenia 10.11.2021 r.</p> <p>Źródło: Prawo Unii Europejskiej</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD237</p>
---	---

Anna Klisowska – Naczelnik Wydziału Gospodarki Wodnej i Klimatu, Departament Klimatu i Środowiska,
adres email: anna.klisowska@minrol.gov.pl, tel. 22 623 24 50

W zakresie zmian wprowadzanych w art. 5 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Monika Zabrzeńska-Chaterera – Naczelnik Wydziału Nawożenia i Ochrony Gleb, Departament Klimatu i Środowiska,
adres email: monika.zabrzeńska@minrol.gov.pl, tel. 22 623 27 91

W zakresie zmian dotyczących KSOW

Igor Kamiński, główny specjalista w Wydziale Zarządzania Pomocą Techniczną i Instrumentami Finansowymi, Departament Pomocy Technicznej i Promocji, adres email: igor.kaminski@minrol.gov.pl, tel. 22 623 26 38

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Skomplikowana procedura uzyskiwania zgód na realizację prostych działań przeciwdziałających skutkom suszy na obszarach wiejskich, która zniechęca właścicieli gruntów rolnych do podejmowania działań w tym zakresie.
2. Wymiana korespondencji oraz doręczenia w formie papierowej, mimo możliwości składania niektórych wniosków za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
3. Brak ram prawnych wdrażania rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) w perspektywie 2021–2027, w szczególności brak nowych zasad i trybu wyboru strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) po 2020 r.
4. Brak procedury odwoławczej od oceny LSR do organu innego niż sąd administracyjny na poszczególnych etapach wyboru LSR.
5. Na etapie konkursu dotyczącego wyboru LSR brak możliwości konkurencji między LSR obejmującymi w części lub w całości ten sam obszar.
6. Brak możliwości wykorzystania środków komunikacji elektronicznej w pracach organu LGD, jakim jest rada, oraz komisji dokonującej wyboru LSR.
7. Brak możliwości udzielenia wsparcia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, więcej niż raz temu samemu podmiotowi lub na przygotowanie LSR obejmującej tę samą gminę.

8. Brak możliwości ubiegania się o wsparcie przygotowawcze w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) na przygotowanie LSR, przez lokalną grupę działania (LGD), której obszar realizacji LSR przestał spełniać warunki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1167), zwanej dalej „ustawą o RLKS”, z powodu zmiany liczby ludności zamieszkałej na obszarze objętym LSR.
9. Ograniczenie możliwości ubiegania się o wsparcie, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy o RLKS, przez nowo zawiązane partnerstwo, jeżeli nie miało poparcia przedstawicieli władz gmin, których obszar miałby zostać objęty LSR.
10. Brak możliwości wykorzystania aktualnych na dzień 31 grudnia 2020 r. danych statystycznych dotyczących liczby mieszkańców na potrzeby określenia spełnienia warunku dotyczącego liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze objętym planowaną LSR przy wyborze beneficjentów wsparcia przygotowawczego do stworzenia nowej LSR na nowy okres programowania.
11. Niedostosowanie przepisów ustawy o RLKS do nowych ram prawnych dotyczących wyboru wielofunduszowych LSR na nową perspektywę finansową.
12. Nieuwzględnienie w ramach szczegółowych rozwiązań przewidzianych w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o PROW 2014–2020”, w odniesieniu do beneficjentów poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa”, nowej kategorii beneficjentów przewidzianej w zmianie PROW 2014–2020 dla nowego obszaru wsparcia w ramach tego poddziałania.
13. Brak ram prawnych wdrażania nowego działania „Zarządzanie ryzykiem” uwzględnionego w zmianie PROW 2014–2020.
14. W przypadku działań, poddziałań i typów operacji, w odniesieniu do których limit środków dla naboru jest określany w przepisach rozporządzenia wydanego na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o PROW 2014–2020, nie ma możliwości przyznawania pomocy do określonej wysokości przekraczającej ten limit, mimo że taka możliwość istnieje w przypadku limitów określanych w PROW 2014–2020.
15. Brak możliwości zwolnienia instytutów badawczych posiadających status państwowego instytutu badawczego realizujących zadania szczególnie ważne dla planowania i realizacji polityki państwa, w tym w szczególności polityki rozwoju wsi i rolnictwa, z obowiązku składania zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie.
16. Brak możliwości zgłaszania bezpośrednio do instytucji zarządzającej propozycji operacji do planu

komunikacyjnego, w przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej KSOW.

17. Przepisy dotyczące konkursu dla partnerów KSOW, które nie odpowiadają stanowi faktycznemu i nie są stosowane.
18. Brak możliwości złożenia przez konsorcjum złożone z partnerów KSOW wniosku o wybór operacji w konkursie dla partnerów KSOW.
19. Brak możliwości ponownego wezwania partnera KSOW do usunięcia braków we wniosku o wybór operacji.
20. Brak możliwości poinformowania partnera KSOW o niespełnieniu warunku wyboru operacji i o wyniku wyboru operacji w formie dokumentu elektronicznego.
21. Konieczność negatywnej oceny operacji, która uzyskała wymaganą liczbę punktów, jeżeli nie mieści się w limicie środków przewidzianych na realizację operacji w ramach konkursu.
22. Nieuwzględnienie w przepisach ustawy o PROW 2014–2020 przeprowadzania przez stacje chemiczno-rolnicze innych analiz niż analizy gleby.
23. Brak uwzględnienia w przepisach ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 719) możliwości udzielenia wyprzedającego finansowania szerszej grupie beneficjentów PROW 2014–2020.
24. Brak podstawy prawnej w ustawie z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej do dokonywania zwrotów i żądania zwrotów środków od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz jednostek doradztwa rolniczego, będących beneficjentami pomocy technicznej PROW 2014–2020, w przypadku braku refundacji tych środków przez agencję płatniczą, a w przypadku ARiMR – w przypadku nieprzyznania pomocy technicznej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pochodzących z dotacji celowej na finansowanie realizacji zadań z zakresu tej pomocy.
25. Brak uwzględnienia w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, z późn. zm.) możliwości współfinansowania kosztów wykonywania urządzeń wodnych innych niż urządzenia melioracji wodnych ze środków publicznych Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014–2020.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W odniesieniu do zdefiniowanych problemów w projektowanej ustawie zaproponowano:

- 1) wprowadzenie w ustawach z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne rozwiązań, które upraszczają procedury związane z przygotowaniem do realizacji działań mających na celu przeciwdziałanie skutkom suszy oraz zwiększenie retencji wód w obszarach

- miejskich, rolniczych i leśnych;
- 2) wprowadzenie w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przepisów umożliwiających wymianę korespondencji za zgodą strony postępowania, w tym doręczanie pism stronie tego postępowania, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR, w odniesieniu do postępowań wszczynanych na wniosek złożony za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR, co pozwoli przyspieszyć doręczenia oraz wymianę korespondencji w ramach prowadzonych przez ARiMR postępowań, ograniczyć korespondencję i doręczenia w formie papierowej i obniżyć koszty obsługi ARiMR w zakresie korespondencji prowadzonej ze stronami;
 - 3) aktualizację przepisów ustawy o RLKS w zakresie wdrażania RLKS w perspektywie 2021–2027;
 - 4) określenie nowych zasad i trybu konkurencyjnego wyboru wielofunduszowych LSR, przy jednoczesnym wyłączeniu spod regulacji ustawy o RLKS Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) na lata 2021–2027;
 - 5) wprowadzenie w ustawie o RLKS przepisów umożliwiających zastosowanie procedury odwoławczej od oceny LSR do organu innego niż sąd administracyjny na poszczególnych etapach wyboru LSR;
 - 6) wprowadzenie do ustawy o RLKS przepisów umożliwiających wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w pracach organu LGD, jakim jest rada, oraz komisji dokonującej wyboru LSR;
 - 7) umożliwienie udzielenia wsparcia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, więcej niż raz temu samemu podmiotowi lub na przygotowanie LSR obejmującej tę samą gminę;
 - 8) wprowadzenie wyjątku do warunków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o RLKS, który umożliwi ubieganie się o wsparcie przygotowawcze w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego PROW 2014–2020 na przygotowanie LSR, przez LGD, której obszar realizacji LSR przestał spełniać warunki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o RLKS z powodu zmiany liczby ludności zamieszkałej na obszarze objętym LSR;
 - 9) uchylenie art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o RLKS, w celu rezygnacji z warunku, który wymusza, aby gmina objęta obszarem planowanej LSR była członkiem LGD (lub zobowiązała się do współpracy z LGD), która przygotowuje tę LSR, oraz jednocześnie, aby ta gmina nie była członkiem innej LGD (oraz nie zobowiązała się do współpracy z inną LGD) ubiegającej się o wsparcie przygotowawcze na przygotowanie LSR;
 - 10) dodanie w ustawie o RLKS przepisu umożliwiającego wykorzystanie aktualnych na dzień 31 grudnia 2020 r. danych statystycznych dotyczących liczby mieszkańców na potrzeby określenia spełnienia warunku dotyczącego liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze objętym planowanym LSR przy wyborze beneficjentów wsparcia przygotowawczego do stworzenia nowej LSR na nowy okres

programowania;

- 11) doprecyzowanie w przepisach ustawy o PROW 2014–2020 zawierających szczegółowe regulacje w odniesieniu do beneficjentów poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa”, że dotyczą one wyłącznie beneficjentów operacji z zakresu scalania gruntów;
- 12) zapewnienie podstaw prawnych wdrożenia w ramach PROW 2014–2020 działania „Zarządzanie ryzykiem”;
- 13) mechanizm przyznawania pomocy do określonej wysokości przekraczającej limity określone w przepisach wykonawczych wydawanych na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o PROW 2014–2020;
- 14) zwolnienie instytutów badawczych posiadających status państwowego instytutu badawczego z obowiązku składania zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie, w przypadku gdy są wyłącznym beneficjentem lub członkiem konsorcjum, w którego skład wchodzi jednostki sektora finansów publicznych;
- 15) ustanowienie wyjątku od zasady dla propozycji operacji zgłaszanych do planu komunikacyjnego w ramach propozycji operacji zgłaszanych do dwuletniego planu operacyjnego, które zamiast do jednostki centralnej będą przekazywane bezpośrednio do instytucji zarządzającej, w przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej KSOW;
- 16) uchylenie nieaktualnych przepisów dotyczących konkursu dla partnerów KSOW;
- 17) umożliwienie składania przez konsorcjum złożone z partnerów KSOW wniosków o wybór operacji w konkursie dla partnerów KSOW;
- 18) umożliwienie ponownego wzywania partnera KSOW do usunięcia braków we wniosku o wybór operacji;
- 19) umożliwienie poinformowania partnera KSOW o niespełnieniu warunku wyboru operacji i o wyniku wyboru operacji w formie dokumentu elektronicznego;
- 20) uchylenie przepisu stanowiącego, że negatywną oceną operacji jest ocena, w wyniku której operacja uzyskała wymaganą liczbę punktów, lecz nie mieści się w limicie środków przewidzianych na realizację operacji w ramach konkursu dla partnerów KSOW;
- 21) rozszerzenie przepisów, tak aby uwzględnić przeprowadzanie przez stacje chemiczno-rolnicze szerszego zakresu zadań związanych z badaniami agrochemicznymi (w tym pozostałych elementów agroekosystemu oraz badania składu nawozów i innych środków stosowanych w rolnictwie);
- 22) uwzględnienie w przepisach ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej możliwości otrzymywania wyprzedającego finansowania przez szerszą grupę beneficjentów PROW 2014–2020;
- 23) określenie w ustawie z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej podstawy prawnej

do dokonywania zwrotów i żądania zwrotów środków od ARiMR, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz jednostek doradztwa rolniczego, będących beneficjentami pomocy technicznej PROW 2014–2020, w przypadku braku refundacji tych środków przez agencję płatniczą, a w przypadku ARiMR – w przypadku nieprzyznania pomocy technicznej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pochodzących z dotacji celowej na finansowanie realizacji zadań z zakresu tej pomocy;

24) uwzględnienie w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne możliwości współfinansowania kosztów wykonywania urządzeń wodnych innych niż urządzenia melioracji wodnych, ze środków publicznych Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014–2020.

W odniesieniu do ww. celów jedynym możliwym środkiem ich realizacji jest zmiana obowiązujących przepisów ustaw.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Na podstawie przepisów rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), każde z państw członkowskich opracowuje zasady wdrażania w sposób indywidualny. Wdrażanie i zarządzanie polityką rozwoju obszarów wiejskich w państwach członkowskich jest uzależnione od struktury samego państwa i jest bardzo zróżnicowane. Przepisy wspólnotowe nie narzucają państwom członkowskim stosowania jednolitych rozwiązań, a określają jedynie ramy prawne, w ramach których mogą poruszać się państwa członkowskie. Biorąc pod uwagę, że przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) są wdrażane do porządków prawnych państw członkowskich, należy oczekiwać, że w poszczególnych państwach UE zastosowanie mają rozwiązania dostosowane do potrzeb tych państw.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Beneficjenci, wnioskodawcy ARiMR, którzy będą mogli skorzystać z formularza elektronicznego	ok. 1 300 000	Szacunki własne ARiMR	Umożliwienie beneficjentom lub wnioskodawcom rezygnacji z konieczności bezpośredniego, osobistego kontaktu z ARiMR lub operatorem pocztowym

			<p>w celu załatwienie sprawy.</p> <p>Możliwość obsłużenia sprawy drogą elektroniczną to przede wszystkim wymierne oszczędności czasu i kosztów zarówno po stronie wnioskodawcy lub beneficjenta jak i ARiMR.</p> <p>Ograniczenie konieczności osobistego kontaktu jest istotne w okresie trwania ogłoszonego stanu epidemii.</p> <p>Uproszczenie i przyspieszenie procesu załatwiania spraw powinno wpłynąć na zwiększenie zaufania rolników do administracji.</p>
ARiMR	Centrala, 16 oddziałów regionalnych oraz 314 biur powiatowych ARiMR		<p>Uproszczenie i przyspieszenie procesu weryfikacji składanych wniosków. Umożliwienie wprowadzenia elektronicznego obiegu dokumentacji, co obniży koszty związane z dokumentacją papierową.</p> <p>Poprawienie wizerunku ARiMR jako podmiotu innowacyjnego.</p> <p>Polepszenie zaufania do e-administracji i e-usług.</p>

<p>LGD, o których mowa w art. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, oraz inne podmioty ubiegające się o wsparcie przygotowawcze na przygotowanie LSR na nowy okres programowania oraz ubiegające się o wybór LSR</p>	<p>322 LGD. Biorąc pod uwagę możliwość ubiegania się o wsparcie przygotowawcze i wybór LSR przez nowo powstałe podmioty, niemożliwe jest oszacowanie liczby wszystkich ubiegających się o przyznanie pomocy i beneficjentów.</p>	<p>Dane od wszystkich samorządów województw</p>	<p>Pozytywne – umożliwienie ubiegania się o wsparcie przygotowawcze na stworzenie nowych LSR na przyszły okres programowania (2021–2027) oraz umożliwienie dokonania wyboru tych LSR Konkurencyjność w zakresie ubiegania się o wsparcie i wybór LSR może jednak prowadzić do podmiotowych i terytorialnych zmian wdrażania LSR po 2021 r.</p>
<p>Agencja płatnicza i podmioty wdrażające (ARiMR, samorzady województw i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi)</p>	<p>18</p>	<p>PROW na lata 2014–2020 oraz regionalne programy operacyjne poszczególnych województw</p>	<p>Potrzeba dostosowania procedur wewnętrznych, w szczególności w zakresie zmienionych przepisów dotyczących wyboru LSR i procedur odwoławczych na poszczególnych etapach tego procesu.</p>
<p>Ubiegający się o przyznanie pomocy i beneficjenci realizujący operacje w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją</p>	<p>Nie jest możliwe oszacowanie liczby wszystkich ubiegających się o przyznanie pomocy i beneficjentów.</p>		<p>Bez wpływu Precyzyjne określenie odbiorców szczegółowych rozwiązań przewidzianych dla beneficjentów poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją</p>

i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego PROW 2014–2020			i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego PROW 2014–2020.
Producenci bydła, świń i drobiu (z wyłączeniem posiadaczy stad reprodukcyjnych)	Nie jest możliwe oszacowanie liczby wszystkich ubiegających się o przyznanie pomocy i beneficjentów.		Pozytywne Umożliwienie ubiegania się o wsparcie producentom bydła, świń i drobiu, którzy zawarli umowy ubezpieczenia obejmujące ryzyko wystąpienia <i>Salmonelli</i> .
Zakłady ubezpieczeń	Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działa lub może prowadzić działalność w zakresie ubezpieczeń grupowych, które pozwalają na ubezpieczenie od ryzyka wystąpienia u bydła, świń i drobiu <i>Salmonelli</i> , ok. 440 podmiotów krajowych i zagranicznych. Jednakże projektowane przepisy w praktyce będą oddziaływały na zakłady ubezpieczeń, które zawrą z producentami drobiu stosowne umowy ubezpieczenia.	Komisja Nadzoru Finansowego	Pozytywne – pozyskanie nowych klientów chcących zawrzeć umowy ubezpieczenia.
Krajowa Stacja	18	Zarządzenie nr 68	Wykonywanie szerszego

Chemiczno-Rolnicza i okręgowe stacje chemiczno-rolnicze		Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 października 2020 r. w sprawie nadania statutu Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej	zakresu badań agrochemicznych na potrzeby systemu monitorowania i ewaluacji, o którym mowa w art. 68 rozporządzenia (UE) 1305/2013.
Partnerzy KSOW	ponad 3900	Baza danych partnerów KSOW na stronie internetowej ksow.pl	Pozytywne – w związku z korzystnymi zmianami dotyczącymi składania i oceny wniosków o wybór operacji w ramach konkursu.
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie jako podmiot pełniący funkcję jednostki centralnej KSOW, samorzady województw jako jednostki regionalne KSOW	17	PROW 2014–2020, ustawa o PROW 2014–2020	Konieczność dostosowania wewnętrznych procedur do zmienionych przepisów dotyczących konkursu dla partnerów KSOW.
1. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. 2. ARiMR, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz jednostki doradztwa rolniczego będące beneficjentami pomocy technicznej PROW 2014–2020, otrzymujące dotację celową na			1. Podstawa prawna żądania zwrotu środków udzielonych w formie dotacji celowej, przeznaczonych na realizację zadań z zakresu pomocy technicznej PROW 2014–2020, które nie zostały zrefundowane przez agencję płatniczą. 2. Obowiązek zwrotu ww.

wyprzedzające finansowanie zadań pomocy technicznej od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.			środków wynikający z przepisów prawa.
Bank Gospodarstwa Krajowego	1		Przyjmowanie i weryfikowanie wniosków o udzielenie pożyczek na wyprzedzające finansowanie oraz przygotowanie i nadzorowanie realizacji umów w sprawie udzielenia pożyczek na finansowanie operacji.
Podmioty prowadzące działalność rolniczą lub rolnicy	Nie jest możliwe oszacowanie liczby wszystkich podmiotów, które skorzystają z proponowanych rozwiązań.		Zmiany pozwolą na sprawniejsze gospodarowanie zasobami wodnymi na obszarze gruntów rolnych będących własnością tych podmiotów.
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej 11 regionalnych zarządów gospodarki wodnej		1. Zmniejszenie liczby spraw związanych z wydawaniem pozwoleń wodnoprawnych. 2. Prowadzenie spraw dotyczących powiadomień.
Starostwa powiatowe	314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatu		Zmniejszenie liczby spraw związanych z wydawaniem pozwoleń budowlanych.
Jednostki doradztwa rolniczego, instytuty badawcze, uczelnie	17 jednostek i instytuty badawcze, w szczególności 12 instytutów	PROW 2014–2020, ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa	Pozytywne – zwiększenie możliwości udziału w realizacji operacji w ramach PROW 2014–2020 przez

	<p>nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi potencjalnie zainteresowanych realizacją operacji w ramach PROW 2014–2020, uczelnie, w szczególności 6 uczelni rolniczych</p>	<p>rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721), ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383, z późn. zm.), Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lutego 2021 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub przez niego nadzorowanych (M.P. poz. 203), Wykaz uczelni publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.</p>	<p>zapewnienie utrzymania płynności finansowej w realizacji operacji. Ograniczenie obciążeń dla wskazanych podmiotów wynikających z realizacji działań szkoleniowych i świadczenia usług doradczych na potrzeby realizacji PROW 2014–2020.</p>
--	---	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został przesłany do zaopiniowania do następujących partnerów społecznych:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) do Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809) do Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Konfederacji Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców oraz Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Projekt został również przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego na podstawie art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) oraz Radzie Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt podlegał opiniowaniu zgodnie z § 38 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów przez ARiMR, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, jednostki doradztwa rolniczego, instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, których może dotyczyć realizacja operacji w ramach PROW 2014–2020 (tj. z wyjątkiem Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie oraz Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Gdyni), Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP).

Projekt ustawy został również przesłany do konsultacji publicznych z organizacjami i instytucjami, takimi jak:

- 1) Augustowsko-Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników,
- 2) Bank Gospodarstwa Krajowego,
- 3) EKOŁAN – Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych,
- 4) Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP,
- 5) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 6) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
- 7) Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 8) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- 9) Forum Rolnictwa Ekologicznego im. M. Górnego,
- 10) Fundacja Greenpeace Polska,
- 11) Instytut Gospodarki Rolnej,
- 12) Konferencja Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych,
- 13) Krajowa Federacja Producentów Zbóż,
- 14) Krajowa Izba Gospodarcza, Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
- 15) Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz,
- 16) Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza,
- 17) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 18) Krajowa Rada Spółdzielcza,

- 19) Krajowe Forum Spółek Wodnych,
- 20) Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
- 21) Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
- 22) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza,
- 23) Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
- 24) Krajowy Związek Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej,
- 25) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 26) Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”,
- 27) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 28) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny,
- 29) Krajowy Związek Spółek Wodnych,
- 30) Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw,
- 31) Lubelskie Towarzystwo Pszczelnicze,
- 32) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 33) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 34) Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej,
- 35) Polska Akademia Nauk,
- 36) Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
- 37) Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
- 38) Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych,
- 39) Polska Izba Ogrodnicza,
- 40) Polska Izba Mleka,
- 41) Polska Izba Nasienna,
- 42) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 43) Polska Sieć LGD,
- 44) Polski Klub Ekologiczny,
- 45) Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
- 46) Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POL SUS”,
- 47) Polski Związek Ogrodniczy,
- 48) Polski Związek Owczarski,
- 49) Polski Związek Plantatorów Tytoniu,
- 50) Polski Związek Pracodawców – Usługodawców Rolnych,
- 51) Polski Związek Producentów Chmielu,

- 52) Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych,
- 53) Polski Związek Rolników Ekologicznych,
- 54) Polski Związek Zrzeszeń Leśnych,
- 55) Polski Związek Zawodowy Rolników,
- 56) Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”,
- 57) Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych,
- 58) Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego,
- 59) Rada Rolnictwa i Produkcji Ekologicznej,
- 60) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 61) Sieć Badawcza – Łukasiewicz,
- 62) Stowarzyszenie „EkoLubelszczyzna”,
- 63) Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych „Truskawka”,
- 64) Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa,
- 65) Stowarzyszenie „Polska Ekologia”,
- 66) Stowarzyszenie „POLSKIE MLEKO”,
- 67) Stowarzyszenie Producentów Produktów Zbożowych,
- 68) Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland”,
- 69) Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 70) Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych,
- 71) Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego,
- 72) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 73) Związek Banków Polskich,
- 74) Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie,
- 75) Związek Plantatorów Tytoniu w Lublinie,
- 76) Związek Polski Przemysł Futrzarski,
- 77) Związek Polskie Mięso,
- 78) Związek Polskich Plantatorów Chmielu,
- 79) Związek Polskich Przetwórców Mleka,
- 80) Związek Sadowników Polskich,
- 81) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 82) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 83) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
- 84) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,

- 85) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
- 86) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
- 87) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
- 88) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

Ponadto projekt został poddany konsultacjom z samorządami województw pełniącymi w ramach PROW 2014–2020 rolę podmiotów wdrażających oraz będącymi jednostkami regionalnymi KSOW, a w ramach regionalnych programów operacyjnych – instytucjami zarządzającymi.

Konsultacje publiczne były prowadzone przez 36 dni w lipcu i sierpniu 2021 r. Analizie podlegały również uwagi, które wpłynęły po upływie terminu 21 dni wyznaczonego na ich zgłoszenie.

Omówienie wyników tych konsultacji zostało przedstawione w raporcie z konsultacji.

Zmieniony w wyniku uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania projekt został w dniu 10 września 2021 r. skierowany do samorządów województw do konsultacji publicznych oraz do PGW WP do zaopiniowania z uwagi na wprowadzenie w projekcie zmian w obszarze zainteresowania tych podmiotów.

Konsultacje publiczne oraz opiniowanie zmienionego projektu prowadzono od dnia 10 września 2021 r. do dnia 5 października 2021 r., tj. do dnia, w którym wpłynęły ostatnie uwagi do projektu zgłoszone przez SW Świętokrzyskiego. Termin wyznaczony na przedstawienie stanowiska lub opinii wynosił 5 dni od otrzymania pisma.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projekt ustawy wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem, w tym raport z konsultacji, zostały udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji. W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)

Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]

	0 (2021 r.)	1 (2022 r.)	2 (2023 r.)	3 (2024 r.)	4 (2025 r.)	5 (2026 r.)	6	7	8	9	10	Łącznie (0- 10)
Dochody ogółem			3 789	4 321	1 209	5 066						14 385
budżet środków europejskich			3 789	4 321	1 209	5 066						14 385
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem		3019	2 879	6 703	6 131							18 732
budżet środków europejskich		2 285	2 006	5 093	5 001							14 385
budżet państwa		734	873	1 610	1 130							4 347
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem		-3 019	910	-2 382	-4 922	5 066						-4 347
budżet środków europejskich		-2 285	1 783	-772	-3 792	5 066						0
budżet państwa		-734	-873	-1 610	-1 130	0						-4 347
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	<p>Powyżej zaprezentowano wpływ projektu ustawy w zakresie zmiany ustawy o PROW 2014–2020 na sektor finansów publicznych.</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2020/2220 ustanawiającym niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w latach 2021 i 2022 oraz zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do zasobów i stosowania w latach 2021 i 2022 oraz rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i rozdziału takiego wsparcia na lata 2021 i 2022 Polska otrzymała środki na 2021 i 2022 r. do wykorzystania w ramach PROW 2014–2020.</p> <p>Alokacje EFRROW skorygowane o transfery do I filara WPR (kwoty w euro)</p>											

	2021	2022	Suma 2021-2022
EFROW	1 577 316 878	1 655 198 915	3 232 515 793
w tym:			
Środki okresu przejściowego	1 297 822 020	990 001 154	2 287 823 174
Środki pochodzące z Europejskiego Instrumentu Odbudowy (EIO)	279 494 858	665 197 761	944 692 619
	<p>Wykazane w pkt 6 OSR kwoty są konsekwencją dodatkowej alokacji na okres przejściowy (budżet środków europejskich), które z wyłączeniem alokacji pochodzącej ze środków Europejskiego Instrumentu Odbudowy (EIO), wymaga obowiązkowego współfinansowania krajowego (budżet państwa).</p> <p>Projekt ustawy w zakresie zmiany ustawy o PROW 2014–2020 ma wpływ na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, w związku z dodatkowymi środkami na realizację PROW 2014–2020.</p> <p>Jednocześnie źródłem finansowania będą środki w ramach dodatkowych alokacji z okresu przejściowego oraz z EIO z 2021 i 2022 r. Środki EIO zostaną zaangażowane w PROW 2014–2020 bez angażowania środków współfinansowania krajowego. Rozkład na lata wydatków i dochodów dotyczący ww. środków został przedstawiony w tabeli.</p>		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W zakresie oceny skutków finansowych regulacji odnoszącej się do zmiany ustawy z dnia 9 maja 2008 r. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest konieczne poniesienie kosztów dostosowania systemów informatycznych ARiMR. Powyższe koszty zostaną sfinansowane w ramach środków dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne, przewidzianych w projekcie planu finansowego ARiMR na 2022 r. ujętego w załączniku nr 11 do projektu ustawy budżetowej na 2022 r.</p> <p>Kwoty szacowanych oszczędności w okresie 2021–2031, możliwe do wygenerowania na usługach pocztowych corocznie w skali wymienionych 10 lat, w związku z wprowadzeniem formularza wniosku dostępnego przez stronę internetową ARiMR</p>		

oraz umożliwieniem wymiany korespondencji za pośrednictwem systemu informatycznego ARiMR.

Informacja została sporządzona na podstawie szacowanych danych, dotyczących zmniejszenia ilości przesyłek we wskazanym okresie 10 lat.

Szacowane kwoty oszczędności kształtują się następująco:

Rok 2021 – kwota 155 000,00 zł

Rok 2022 – kwota 783 934 zł

Rok 2023 – kwota 1 267 705 zł

Rok 2024 – kwota 1 615 678 zł

Rok 2025 – kwota 1 963 652 zł

Rok 2026 – kwota 2 407 816 zł

Rok 2027 – kwota 2 815 943 zł

Rok 2028 – kwota 3 164 558 zł

Rok 2029 – kwota 3 512 531 zł

Rok 2030 – kwota 3 860 505 zł

Rok 2031 – kwota 4 208 478 zł

W projekcie ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej w ramach PROW 2014–2020 zaproponowano uruchomienie środków również z alokacji z okresu przejściowego, tj. 2021 i 2022 r., w ramach mechanizmu wyprzedającego finansowania.

Finansowanie ww. mechanizmu będzie się odbywać w ramach limitów wydatków corocznie planowanych na realizację PROW 2014–2020 w ustawach budżetowych (w związku z tym obecnie wyprzedające finansowanie będzie realizowane w ramach limitu wydatków zaplanowanych na realizację WPR w ustawie budżetowej na 2022 r. oraz w projekcie ustawy budżetowej na 2023 r.) w ramach oszczędności wygospodarowanych ze środków zaplanowanych na realizację pozostałych działań w ramach WPR.

Dodatkowo materiał informacyjny:

Szacuje się, że w ramach wyprzedającego finansowania z budżetu państwa w formie pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego oraz przez ARiMR w latach 2022–2025 zostaną wypłacane dla beneficjentów:

1) poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie

potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” (spółki wodne);

2) działania „Współpraca”;

3) działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”;

4) działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”;

5) oraz działania „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”,

następujące kwoty:

Rok	Wyprzedzające finansowanie z budżetu państwa w formie pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego (w mln zł)	Wyprzedzające finansowanie z budżetu państwa wypłacane przez ARiMR do wysokości wkładu krajowego (w mln zł)	Wydatki publiczne razem (w mln zł)
2022	135,6	166	301,6
2023	196,2	138,6	334,8
2024	144,3	63	207,3
2025	6,1	17	23,1
Ogółem	482,2	384,6	866,8

Założono, że zwrot środków na dochody budżetu państwa będzie następować po 2 latach od przekazania wyprzedzającego finansowania, a końcowe rozliczenia nastąpią na początku 2026 r. po zakończeniu realizacji PROW 2014–2020 w 2025 r. Szacunki przygotowano, zakładając, że wypłata środków przez ARiMR (w wysokości współfinansowania krajowego) nastąpi po podpisaniu umowy.

Szacuje się, że w ramach wyprzedzającego finansowania (dotacja celowa 100% z budżetu państwa) w latach 2022–2025 zostaną wypłacane z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie dla beneficjenta – PGW WP:

Rok	Budżet państwa – finansowanie w mln zł	Budżet państwa – Współfinansowa-	Wydatki publiczne razem w mln zł
-----	--	----------------------------------	----------------------------------

		nie w mln zł	
2022	61,7	35,2	96,9
2023	185,0	105,7	290,7
2024	246,6	141,0	387,6
2025	123,3	70,5	193,8
Ogółem	616,6	352,4	969,0

Założono, że zwrot środków na dochody budżetu państwa będzie następować po 2 latach od przekazania wyprzedzającego finansowania, a końcowe rozliczenia nastąpią na początku 2026 r. po zakończeniu realizacji PROW w 2025 r.

Ww. płatności będą realizowane do wysokości limitów wydatków określonych w ustawach budżetowych na lata 2022–2025. W 2022 r. finansowanie ww. działań będzie miało miejsce w ramach oszczędności wygosparowanych ze środków zaplanowanych na realizację pozostałych działań w ramach WPR.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie dużych przedsiębiorstw.						
	sektor mikro-, małych i średnich	Brak wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						

	przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Korzystny wpływ na gospodarstwa domowe rolników ze względu na ułatwienie wymiany korespondencji drogą elektroniczną, bez konieczności wizyt bezpośrednio w placówkach terenowych ARiMR lub operatora wyznaczonego do świadczenia usług pocztowych.
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanej ustawy, w zakresie zmian ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, będzie miało pozytywny wpływ na sytuację gospodarczą. Dzięki możliwości wcześniejszego skorzystania ze środków unijnych i krajowych, przeznaczonych na PROW 2014–2020 będzie możliwe zwiększenie m.in. aktywizacji społeczności wiejskich w ramach lokalnych grup działania, które nie będą zmuszone do oczekiwania na refundację poniesionych wydatków z agencji płatniczej. Takie działanie wzmocni zarówno pozycję LGD, szczególnie przyczyni się do zniwelowania negatywnych następstw ekonomicznych, jakie niesie za sobą trwający obecnie stan epidemii COVID-19. Należy zauważyć, że beneficjenci mają problem z pokryciem kosztów operacji z własnych środków, co szczególnie może być odczuwalne w obecnej, trudnej sytuacji ekonomicznej potencjalnych beneficjentów działania, spowodowanej ogólnogospodarczym kryzysem będącym bezpośrednim skutkiem ww. epidemii.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☐ tak ☐ nie	

	☒ nie dotyczy
--	---

Przez wymianę korespondencji oraz doręczenia za pomocą systemu teleinformatycznego w postępowaniach wszczynanych na wniosek złożony za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR zostanie skrócony czas załatwienia sprawy. Ponadto wnioskodawcom lub beneficjentom zostanie zapewniony dostęp do niezbędnych informacji lub dokumentów w ramach jednego punktu dostępu do wniosków, pism skierowanych przez stronę do ARiMR oraz pism skierowanych przez ARiMR do strony w toku postępowania. Z uwagi na elektroniczną wymianę korespondencji i elektroniczne doręczenia zmniejszy się liczbę dokumentów papierowych i jednocześnie zmniejszy się też liczba procedur związanych z załatwieniem sprawy.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanych przepisów nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☒ informatyzacja
☒ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☒ inne: rolnictwo, leśnictwo		

Omówienie wpływu	<p>Wejście w życie projektowanej ustawy dzięki poprawie sytuacji finansowej rolników pozytywnie wpłynie na sytuację regionów, zwłaszcza tych, w których rolnictwo ma szczególnie duże znaczenie gospodarcze.</p> <p>Ponadto wejście w życie projektowanej ustawy pozwoli na przygotowanie LSR, które będą mogły być wybrane do realizacji z udziałem środków wielu funduszy dostępnych dla RLKS w nowej perspektywie finansowej. Zmiany te będą miały pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionalny, w szczególności obszarów wiejskich.</p>
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Oczekuje się, że problemy wskazane w pkt 1 OSR zostaną rozwiązane wraz z wejściem w życie projektowanych przepisów.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

ARiMR będzie prowadziła monitoring m.in. liczby złożonych wniosków i wysłanych pism. Pozyskane informacje będą wykorzystywane do celów sprawozdawczych i zarządczych.

PROW 2014–2020 organizuje się na bazie wieloletniej i obejmuje ona okres 2014–2023. Ewaluacja jest prowadzona zgodnie ze wspólnym systemem monitorowania i oceny opracowywanym wspólnie przez KE i państwa członkowskie i przyjętym przez KE w drodze aktu wykonawczego. Zostanie jeszcze wykonana ocena

ex post PROW 2014–2020, w ramach której zostanie oceniona ewaluacja m.in. wdrożenia działania „Zarządzanie ryzykiem”. Ponadto są realizowane ewaluacje zgodnie z zawartym w PROW 2014–2020 Planem Ewaluacji.

Zgodnie z art. 72 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący monitorują jakość realizacji PROW 2014–2020 przez wskaźniki finansowe oraz wskaźniki produktów i celów. Wskaźniki monitorowania zostały zdefiniowane dla PROW 2014–2020 w systemie monitorowania i ewaluacji określonym na poziomie unijnym, przy uwzględnieniu specyfiki poszczególnych działań realizowanych w ramach PROW 2014–2020.

Zgodnie z art. 69 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 wskaźniki monitorowania są powiązane ze strukturą i celami ram polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz umożliwiają ocenę postępów, skuteczność i efektywność w zakresie realizacji polityki w stosunku do celów na poziomie unijnym oraz krajowym. Dane dla celów monitorowania są gromadzone na poziomie operacji, działań i celów szczegółowych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Raport z konsultacji projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

I. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, numer w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów UD237, zwany dalej „projektem”, został w dniu 6 lipca 2021 r. skierowany do uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania.

Projekt udostępniono w dniu 6 lipca 2021 r. w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Konsultacje publiczne oraz opiniowanie prowadzono od dnia 6 lipca 2021 r. do dnia 11 sierpnia 2021 r., tj. do dnia, w którym wpłynęły ostatnie uwagi do projektu zgłoszone przez Małopolską Sieć LGD już po upływie terminu wyznaczonego na dzień 27 lipca 2021 r. (21 dni) na zgłoszenie ewentualnych uwag do projektu.

Projekt ustawy został przesłany do konsultacji publicznych z organizacjami i instytucjami, takimi jak:

- 1) Augustowsko-Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników,
- 2) Bank Gospodarstwa Krajowego,
- 3) EKOŁAN – Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych,
- 4) Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP,
- 5) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 6) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
- 7) Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 8) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- 9) Forum Rolnictwa Ekologicznego im. M. Górnego,
- 10) Fundacja Greenpeace Polska,
- 11) Instytut Gospodarki Rolnej,
- 12) Konferencja Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych,
- 13) Krajowa Federacja Producentów Zbóż,
- 14) Krajowa Izba Gospodarcza, Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego,

- 15) Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz,
- 16) Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza,
- 17) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 18) Krajowa Rada Spółdzielcza,
- 19) Krajowe Forum Spółek Wodnych,
- 20) Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
- 21) Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
- 22) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza,
- 23) Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
- 24) Krajowy Związek Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej,
- 25) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 26) Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”,
- 27) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 28) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny,
- 29) Krajowy Związek Spółek Wodnych,
- 30) Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw,
- 31) Lubelskie Towarzystwo Pszczelnicze,
- 32) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 33) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 34) Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej,
- 35) Polska Akademia Nauk,
- 36) Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
- 37) Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
- 38) Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych,
- 39) Polska Izba Ogrodnicza,
- 40) Polska Izba Mleka,
- 41) Polska Izba Nasienna,
- 42) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 43) Polska Sieć LGD,
- 44) Polski Klub Ekologiczny,
- 45) Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
- 46) Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POL SUS”,
- 47) Polski Związek Ogrodniczy,
- 48) Polski Związek Owczarski,

- 49) Polski Związek Plantatorów Tytoniu,
- 50) Polski Związek Pracodawców – Usługodawców Rolnych,
- 51) Polski Związek Producentów Chmielu,
- 52) Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych,
- 53) Polski Związek Rolników Ekologicznych,
- 54) Polski Związek Zrzeszeń Leśnych,
- 55) Polski Związek Zawodowy Rolników,
- 56) Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”,
- 57) Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych,
- 58) Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego,
- 59) Rada Rolnictwa i Produkcji Ekologicznej,
- 60) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 61) Sieć Badawcza – Łukasiewicz,
- 62) Stowarzyszenie „EkoLubelszczyzna”,
- 63) Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych „Truskawka”,
- 64) Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa,
- 65) Stowarzyszenie „Polska Ekologia”,
- 66) Stowarzyszenie „POLSKIE MLEKO”,
- 67) Stowarzyszenie Producentów Produktów Zbożowych,
- 68) Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland”,
- 69) Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 70) Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych,
- 71) Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego,
- 72) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 73) Związek Banków Polskich,
- 74) Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie,
- 75) Związek Plantatorów Tytoniu w Lublinie,
- 76) Związek Polski Przemysł Futrzarski,
- 77) Związek Polskie Mięso,
- 78) Związek Polskich Plantatorów Chmielu,
- 79) Związek Polskich Przetwórców Mleka,
- 80) Związek Sadowników Polskich,
- 81) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 82) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,

- 83) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
- 84) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
- 85) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
- 86) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
- 87) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
- 88) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

Ponadto projekt został poddany konsultacjom z samorządami województw, pełniącymi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanego dalej „PROW 2014–2020”, rolę podmiotów wdrażających oraz będącymi jednostkami regionalnymi Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, a w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych – instytucjami zarządzającymi.

Stanowisko do projektu w ramach konsultacji publicznych przedstawiało 21 podmiotów, tj.:

- 1) Bank Gospodarstwa Krajowego,
- 2) Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza,
- 3) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 4) Małopolska Sieć LGD.
- 5) Polska Akademia Nauk, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa,
- 6) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 7) Porozumienie Zielonogórskie Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia,
- 8) Samorząd Województwa Dolnośląskiego,
- 9) Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 10) Samorząd Województwa Lubuskiego,
- 11) Samorząd Województwa Małopolskiego,
- 12) Samorząd Województwa Opolskiego,
- 13) Samorząd Województwa Podkarpackiego,
- 14) Samorząd Województwa Pomorskiego,
- 15) Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 16) Samorząd Województwa Wielkopolskiego,
- 17) Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego,
- 18) Sieć Badawcza – Łukasiewicz,
- 19) Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego,
- 20) Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader,
- 21) Związek Województw RP.

Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN uznał za słuszne ukierunkowanie proponowanych zmian na trzy główne obszary:

- 1) usprawnienie obsługi i sposobu komunikowania się z potencjalnymi beneficjentami wsparcia finansowego,
- 2) wprowadzenie możliwości finansowania nowych oraz poszerzenie zakresu już istniejących interwencji,
- 3) uzupełnienie i doprecyzowanie przepisów w aktualnie obowiązujących ustawach.

Instytut uznał za ważne usprawnienie propozycję wprowadzenia elektronicznego komunikowania się z interesariuszami PROW, propozycje ukierunkowane na usprawnienie funkcjonowania programu LEADER/RLKS przez doprecyzowanie zapisów dotyczących lokalnych strategii rozwoju oraz wprowadzenie możliwości nadkontaktacji w stosunku do wielkości budżetu na daną interwencję. Instytut pozytywnie zaopiniował zaproponowanie interwencji z zakresu zarządzania ryzykiem w rolnictwie, poszerzenie zakresu możliwych operacji w zakresie gospodarki wodnej oraz zmiany w zakresie zadań stacji chemiczno-rolniczych. Ponadto, Instytut zgłosił uwagę do przewidzianego w projekcie wydłużenia okresu wyboru lokalnych strategii rozwoju (LSR) z 4 do 5 miesięcy. Zdaniem Instytutu, mając na uwadze sprawne wdrażanie PROW, wydłużenie procesu podejmowania decyzji w sprawie LSR nie sprzyja realizacji celów PROW.

Uwagi SW Kujawsko-Pomorskiego, SW Małopolskiego, SW Opolskiego, SW Podkarpackiego, SW Pomorskiego, SW Wielkopolskiego, SW Zachodniopomorskiego, Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego, Związku Województw RP, Związku Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader oraz Małopolskiej Sieci LGD dotyczyły projektowanych zmian w ustawie o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Ponadto, SW Małopolskiego oraz SW Pomorskiego zgłosiły także uwagi do projektowanych zmian w ustawie o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 dotyczących Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Uwagi Banku Gospodarstwa Krajowego dotyczyły projektowanych zmian w ustawie o finansowaniu wspólnej polityki rolnej.

Uwagi Sieci Badawczej Łukasiewicz dotyczyły projektowanych zmian w ustawie o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz

Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz w ustawie o finansowaniu wspólnej polityki rolnej.

Uwagi Krajowej Rady Izb Rolniczych dotyczyły projektowanych zmian w ustawie – Prawo budowlane, ustawie o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawie – Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawie o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

SW Dolnośląskiego, SW Lubuskiego, SW Warmińsko-Mazurskiego, Polska Izba Ubezpieczeń oraz Porozumienie Zielonogórskie Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia poinformowały, że nie zgłaszają uwag do projektu.

Krajowa Rada Drobniarstwa – Izba Gospodarcza pozytywnie zaopiniowała projekt w zakresie zmiany dotyczącej uwzględnienia w PROW 2014–2020 nowego działania „zarządzenie ryzykiem”. W zakresie pozostałych projektowanych przepisów – nie zajęła stanowiska.

Szczegółowe zestawienie uwag zgłoszonych do projektu w ramach konsultacji publicznych wraz ze stanowiskiem MRiRW wobec tych uwag przedstawiono w załączniku 1.

Projekt został skierowany do zaopiniowania do następujących partnerów społecznych:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) do Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809) do Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Konfederacji Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców oraz Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Stanowiska do projektu nie przedstawił żaden z ww. partnerów społecznych.

Projekt podlegał opiniowaniu zgodnie z § 38 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, przez:

- 1) Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),
- 2) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR),

- 3) Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą,
- 4) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP),
- 5) jednostki doradztwa rolniczego, tj.:
 - a) Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu,
 - b) Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie,
 - c) Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli,
 - d) Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku,
 - e) Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach,
 - f) Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach,
 - g) Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie,
 - h) Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie,
 - i) Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale,
 - j) Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie,
 - k) Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu,
 - l) Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie,
 - m) Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach,
 - n) Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie,
 - o) Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu,
 - p) Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach,
 - q) Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
- 6) instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, których może dotyczyć realizacja operacji w ramach PROW 2014–2020 tj.:
 - a) Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie,
 - b) Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie,
 - c) Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie,
 - d) Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu,
 - e) Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach,
 - f) Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach,
 - g) Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach,

- h) Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu,
- i) Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie,
- j) Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Stanowisko do projektu przedstawiło 16 z ww. podmiotów, tj.:

- 1) ARiMR,
- 2) KOWR,
- 3) PGW WP,
- 4) Dolnośląski ODR we Wrocławiu,
- 5) Kujawsko-Pomorski ODR,
- 6) Lubuski ODR,
- 7) Opolski ODR,
- 8) Podkarpacki ODR,
- 9) Podlaski ODR,
- 10) Pomorski ODR,
- 11) Świętokrzyski ODR,
- 12) Wielkopolski ODR,
- 13) Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach,
- 14) Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach,
- 15) Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu,
- 16) Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Uwagi merytoryczne ARiMR dotyczyły projektowanych zmian w ustawie o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawie o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności oraz ustawie o finansowaniu wspólnej polityki rolnej.

Uwagi PGW WP dotyczyły projektowanych zmian w ustawie – Prawo budowlane, ustawie Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawie – Prawo wodne.

Uwagi Wielkopolskiego ODR dotyczyły projektowanych zmian w ustawie – Prawo wodne oraz ustawie o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ponadto, Wielkopolski ODR poinformował, że do pozostałych projektowanych przepisów nie zgłasza uwag.

Pomorski ODR zgłosił uwagę do zmiany ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz pozytywnie zaopiniował pozostałe zmiany w projekcie.

Podlaski ODR oraz Świętokrzyski ODR pozytywnie zaopiniowały projekt.

KOWR, Dolnośląski ODR, Kujawsko-Pomorski ODR, Lubuski ODR, Opolski ODR, Podkarpacki ODR, Instytut Ogrodnictwa – PIB, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – PIB oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB poinformowały, że nie zgłaszają uwag do projektu.

Projekt został również przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego na podstawie art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) oraz Radzie Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 oraz z 2020 r. poz. 568 i 2157).

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego wydała pozytywną opinię o projekcie.

Rada Dialogu Społecznego nie zajęła stanowiska w sprawie projektu.

Na etapie opiniowania projektu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego uwagi zostały zgłoszone przez:

- 1) Samorząd Województwa Mazowieckiego za pośrednictwem Związku Województw RP (ZW RP),
- 2) Samorząd Województwa Podlaskiego za pośrednictwem ZW RP,
- 3) Samorząd Województwa Wielkopolskiego za pośrednictwem ZW RP,
- 4) Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego za pośrednictwem ZW RP.

Uwagi dotyczyły zmian ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności oraz ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Szczegółowe zestawienie uwag zgłoszonych na etapie opiniowania projektu przez Zespół ds. Obszarów Wiejskich, Wsi i Rolnictwa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wraz ze stanowiskiem MRiRW tych uwag przedstawiono w załączniku 2.

Szczegółowe zestawienie uwag zgłoszonych na etapie opiniowania projektu przez pozostałe podmioty wraz ze stanowiskiem MRiRW wobec tych uwag przedstawiono w załączniku 3.

Zmieniony w wyniku uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania projekt został w dniu 10 września 2021 r. skierowany do samorządów województw do konsultacji publicznych oraz do PGW WP do zaopiniowania z uwagi na wprowadzenie w projekcie zmian w obszarze zainteresowania tych podmiotów.

Projekt udostępniono w dniu 10 września 2021 r. w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Konsultacje publiczne oraz opiniowanie projektu prowadzono od dnia 10 września 2021 r. do dnia 5 października 2021 r., tj. do dnia, w którym wpłynęły ostatnie uwagi do projektu zgłoszone przez SW Świętokrzyskiego. Termin wyznaczony na przedstawienie stanowiska lub opinii wynosił 5 dni od otrzymania pisma.

W ramach konsultacji publicznych stanowisko do projektu przedstawiło 9 samorządów województw, tj. SW Dolnośląskiego, SW Małopolskiego (dwukrotnie), SW Mazowieckiego, SW Wielkopolskiego (dwukrotnie), SW Podlaskiego, SW Podkarpackiego, SW Pomorskiego, SW Świętokrzyskiego oraz SW Zachodniopomorskiego.

SW Dolnośląskiego poinformował, że nie zgłasza uwag do projektu.

Pozostałe ww. samorzady województw (8) zgłosiły uwagi do projektu. Dwie uwagi dotyczyły zmian ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Pozostałe uwagi dotyczyły zmian ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Szczegółowe zestawienie uwag zgłoszonych do projektu w ramach konsultacji publicznych wraz ze stanowiskiem MRiRW wobec tych uwag przedstawiono w załączniku 4.

W ramach opiniowania PGW WP nie przedstawiło stanowiska do projektu.

II. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym:

Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji ani uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

III. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku:

Zgodnie z przepisami art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 Regulaminu pracy Rady Ministrów, projekt udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Od dnia udostępnienia projektu w Biuletynie Informacji Publicznej żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad tym projektem w trybie przewidzianym w ww. ustawie.

Załącznik 1_Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi	Proponowane brzmienie przepisu	Stanowisko MRiRW
1.	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Art. 1 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo budowlane)	Proponuje się zastąpić wielkość zbiorników „5 000 m ² ” na „10 000 m ² ”, o taką zmianę samorząd rolniczy wielokrotnie wnioskował.		Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z nowelizacją ustawy – Prawo wodne, która weszła w życie w 2019 r., zostały zwiększone parametry stawów i zbiorników wodnych, które mogą zostać wykonane bez pozwolenia wodnoprawnego, a jedynie na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego – obecnie dopuszczalna maksymalna powierzchnia stawów budowanych na podstawie zgłoszenia została zwiększona z 500 m ² do 1000 m ² , a głębokość z 2 m do 3 m. Zgodnie z proponowaną zmianą w art. 29 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane, stawy lub zbiorniki wodne o powierzchni przekraczającej 1000 m ² i nieprzekraczającej 5000 m ² i głębokości nieprzekraczającej 3 m, położone w całości na gruntach rolnych, byłyby wykonywane na podstawie zgłoszenia budowy. Budowa zbiorników o powierzchni do 10 000 m ² (1 ha) ma znaczny wpływ na poziom wód gruntowych i stosunki wodne w obszarze oddziaływania zbiornika, dlatego zbadanie oddziaływania inwestycji o takiej skali musi być zapewnione w stosownej procedurze.
2.	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Art. 2 projektowanej ustawy (dot. ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)	Wprowadzenie możliwości wymiany i korespondencji prowadzonej pomiędzy Agencją a stroną postępowania czyli rolnikiem wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Agencji może być niekorzystne dla rolników; ponieważ przy obecnych łączach Internetu na		Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, zaproponowany art. 10ba ustawy z dnia 9 maja 1998 r. o ARiMR wprowadza możliwość wymiany i doręczania korespondencji prowadzonej między ARiMR a stroną postępowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR. <u>W proponowanym brzmieniu wymiana korespondencji we wskazany sposób będzie możliwa za zgodą strony i wyłącznie w sprawach, w których postępowanie wszczynane będzie na</u>

			<p>terenach wiejskich, ustanowienie przepisów, że przesyłkę uważa się za doręczoną skutecznie mimo braku odczytania przez stronę w systemie teleinformatycznym spowoduje że rolnik może „przeoczyć” termin do odwołania się od decyzji ARiMR, albo np. nie odpowiedzieć na wezwanie do uzupełnienia dokumentów – co skutkować będzie brakiem dofinansowania, zwrotem środków etc. powodując kłopoty finansowe gospodarstwa.</p> <p>Argumentacja przytoczona w uzasadnieniu do zmiany ustawy, że zmiana spowoduje przyspieszenie doręczeń korespondencji oraz obniżenie kosztów obsługi Agencji – dla samorządu rolniczego jest nie do zaakceptowania – dlatego też proponuje się wykreślenie ww. zaproponowanego art. 10aa.</p>		<p><u>wniosek złożony za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR</u> po uwierzytelnieniu strony w systemie teleinformatycznym. W związku z powyższym wymiana korespondencji z ARiMR za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jest dla rolnika dobrowolna.</p> <p>Jest to udogodnienie dla rolników, którzy swobodnie korzystają z Internetu. W sytuacji, gdy rolnik wyrazi zgodę na prowadzenie korespondencji w takiej formie, będzie świadomy, że wszelkie pisma/rozstrzygnięcia będzie odbierał za pośrednictwem dedykowanego systemu teleinformatycznego. Ponadto, zostanie również poinformowany o pozostawieniu pisma w systemie teleinformatycznym poprzez informację przesłaną na adres poczty elektronicznej. Dodatkowo, podkreślenia wymaga, że proponowany przepis ma charakter dyspozytywny, w związku z czym nie jest bezwzględnie wiążący dla stron. Rolnik w dalszym ciągu będzie mógł korzystać z papierowej formy wymiany korespondencji w przypadkach, w których nie skorzysta z możliwości złożenia wniosku za pośrednictwem formularza elektronicznego i nie wyrazi zgody na prowadzenie korespondencji wyłącznie w formie elektronicznej.</p> <p>Nadmienić jednocześnie należy, że możliwość zastosowania tego przepisu będzie uwarunkowana dodatkowo przez przepisy właściwe dla danego systemu wsparcia, które określą czy możliwe będzie złożenie wniosku za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR. Tym samym, wyraźnego zastrzeżenia wymaga fakt, że przepis ten nie wprowadza obligatoryjnego sposobu postępowania w zakresie wymiany korespondencji określonego w projektowanym art. 10ba ustawy o ARiMR.</p>
3.	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Art. 3 projektowanej	Proponuje się zastąpić w przedstawionej zmianie		Uwaga nieuwzględniona.

		ustawy (dot. ustawy – Prawo geologiczne i górnicze	wielkość zbiorników „5 000 m ² ” na „10 000 m ² ” oraz odpowiednio zmieć pkt 2a w tym zakresie.		Zmiana zaproponowana w art. 3 projektu ustawy dotyczy zmiany przepisów Prawa geologicznego i górniczego w zakresie wykonywania wkopów oraz otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu poboru wody do nawadniania gruntów lub upraw, a także na potrzeby działalności rolniczej w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1256 i 1309) w ilości średniorocznie nieprzekraczającej 5 m ³ na dobę; nie odnosi się natomiast do wielkości zbiorników. Ponadto, uwaga nieaktualna. W związku z uwagami Ministra Klimatu i Środowiska – zrezygnowano ze zmiany ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.
4.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 2 projektowanej ustawy (dot. art. 1a ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (RLKS))	Projektowane przepisy wyłączają Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury na lata 2021-2027 spod regulacji ustawy o RLKS, co stoi w sprzeczności ze wskazywanymi (w tym w legislacji UE) potrzebami zapewnienia spójności i koordynacji między funduszami, w szczególności w związku z realizacją „podejścia oddolnego”. Wskazać należy, że nawet zamiar ograniczenia środków finansowych na Priorytet 3. przyszłego programu operacyjnego i koncentracji na obszarach „typowo rybackich” <u>nie</u>	usunięcie proponowanego zapisu/ pozostawienie dotychczasowego brzmienia	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.

			<p><u>oznacza konieczności i zasadności wyłączenia środków EFMRiA spod regulacji RLKS.</u> Przyjęcie takiego modelu oznaczać będzie ostatecznie, że na wielu <u>tożsamych obszarach</u> wdrażane będą równoległe strategie: monofunduszowa (EFMRiA) i wielofunduszowa (EFRROW + Polityka Spójności), co z kolei implikować będzie:</p> <ul style="list-style-type: none">* <u>utrudnienia/ zamieszanie wdrożeniowe dla LGD</u> - poza odrębnymi zasadami „szczegółowymi” dla poszczególnych programów, <u>odrębne regulacje dotyczące wdrażania strategii jako całości:</u>* brak możliwości zapewnienia skutecznej koordynacji działań;* <u>powielanie struktur</u> (a zatem kosztów) <u>administracyjnych</u> na tożsamych obszarach. Nie <u>chodzi przy tym o zapewnienie finansowania</u> zdublowanych biur, a tylko <u>racjonalne wykorzystanie środków</u> i konieczność		
--	--	--	--	--	--

			<p>ponoszenia wydatków które - przy utrzymaniu dotychczasowego modelu - można ograniczyć; * <u>zdublowane koszty</u> <u>opracowania strategii przy</u> <u>jednoczesnym</u> <u>pozbawieniu możliwości</u> <u>przygotowania</u> <u>zintegrowanych strategii</u> <u>odpowiadających</u> <u>kompleksowo na faktyczne</u> <u>potrzeby obszaru.</u> Nie ulega wątpliwości, że na obszarach silnie zależnych od rybołówstwa/rybactwa problemy sektora stanowią istotny problem obszaru jako całości i odwrotnie. Proponowany model pozbawia szansy pełnego wykorzystania na obszarach „rybackich” możliwości, jakie stwarza instrument RLKS. * <u>chaos wdrożeniowy dla</u> <u>LGD i beneficjentów</u> niezależnie od charakteru strategii EFMRIa, w związku z towarzyszącym zamiarem radykalnej przebudowy systemu instytucjonalnego, całkowitego wyeliminowania</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>samorządów województw i powierzenia funkcji instytucji pośredniczącej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa; wdrożenie tego rozwiązania oznaczać będzie, że sprawy PO RYBY z okresu 2014-2020 procedowane będą w samorządzie województwa a z okresu 2021-2027 PO RYBY w innej instytucji pośredniczącej na zupełnie innych zasadach. W przypadku strategii wielofunduszowych, w samorządzie województwa prowadzone będą również sprawy PROW 2020-2022 i 2023-2027 i „Polityki Spójności” 2021-2027. Podkreślić przy tym należy specyfikę Leader'a/ RLKS oraz fakt, że samorzady województw są jedynymi podmiotami posiadającymi doświadczenie, wiedzę i zasoby organizacyjne w tym zakresie. Nie chodzi przy tym o znajomość zasad programu a tylko <u>charakteru tego instrumentu, co jest kluczowe dla sprawności</u></p>		
--	--	--	--	--	--

jego wdrażania.
Nieskuteczność zaangażowania w Leader'a innej instytucji pośredniczącej potwierdzają doświadczenia z PROW 2007-2013. Ewentualne „oszczędności” związane z finansowaniem struktur w samorządach województw mogą być pozorne i winny być skorelowane z gwarancją efektywności wdrożenia Priorytetu 3. jak również finansowaniem struktur w związku z rozliczaniem projektów i „zamykaniem” okresu 2014-2020. Dodatkowo, zapowiadana jest koncentracja środków Priorytetu 3. na obszarach „typowo rybackich”, choć brak jest konkretnych informacji o planowanym zasięgu terytorialnym Priorytetu 3.

Mając na uwadze powyższe, samorząd województwa pomorskiego wnosi o pozostawienie środków Europejskiego Funduszu Morskiego,

			Rybackiego i Akwakultury na lata 2021-2027 w ramach wspólnych dla RLKS regulacji, utrzymanie dotychczasowego systemu instytucjonalnego i wypracowanie rozwiązań dających szanse wykorzystania w pełni możliwości instrumentu RLKS na obszarach silnie zależnych od rybołówstwa/rybactwa		
5.	SW Wielkopolskiego	Art. 4 pkt 2 projektowanej ustawy (dot. art. 1a ustawy o RLKS)	Proponowany zapis umożliwi w nowej perspektywie finansowej realizację wyłącznie monofunduszowego modelu realizacji lokalnych strategii w ramach EFMRI. Wyklucza to możliwość stworzenia kompleksowych, zintegrowanych wizji obszarów zależnych od rybactwa, co jest szczególnie istotne w kontekście włączania środków finansowych Polityki Spójności w finansowanie lokalnych strategii rozwoju. Rozporządzenie CPR	Proponuje się usunięcie zapisu	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.

			<p>ustanawia wspólne przepisy dotyczące również EFMRiA, wskazując na potrzebę zapewnienia przez państwo członkowskie spójności i koordynacji między funduszami. Dlatego niezrozumiałym jest zarówno pozbawienie obszarów wiejskich możliwości wdrażania wielofunduszowych LSR, zawierających również komponent EFMRiA, jak i wprowadzenie odrębnych reguł w zakresie ich wyboru i wdrażania.</p>		
6.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 4 pkt 2 projektowanej ustawy (dot. art. 1a ustawy o RLKS)	<p>Wyłączenie obszarów zależnych od rybactwa z założeń RLKS jest krokiem wstecz w procesie rozwoju lokalnych społeczności. W ocenie SW z doświadczenia zdobytego podczas wdrażania funduszy w latach 2007-2013 oraz 2014-2020 wynika, że właściwym kierunkiem jest dążenie do tworzenia zintegrowanych strategii rozwoju obszarów uwzględniających potrzeby wszystkich mieszkańców</p>	Wykreślenie zapisu	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości.</p>

			<p>danego obszaru. Umożliwi to wdrażanie szerokiego RLKS z zintegrowaną strategią rozwoju.</p> <p>Wyłączenie społeczności rybackiej z instrumentu RLKS pogłębi dysproporcje pomiędzy wskazaną grupą (a pozostałymi mieszkańcami obszaru) która obecnie jest szczególnie pokrzywdzona również w związku z trudną sytuacją na Bałtyku, wynikającym w związku z tym zakazem połowu dorsza, brakiem rekompensat w związku z wprowadzonym zakazem, oraz borykającą się ze skutkami pandemii COVIO-IB. Wykreślenie ww. zapisu w naszej ocenie pomimo wskazanych <u>negatywnych skutków dodatkowo wprowadza niejasną sytuację</u> odnośnie funkcjonowania LGD oraz RLGD na jednym obszarze.</p>		
7.	SW Podkarpackiego	Art. 4 pkt. 2 Art. 4 pkt. 8 Art. 4 pkt. 16 lit. c Art. 4 pkt. 17	Projektowane zmiany w ustawie RLKS w zakresie wyłączenia Europejskiego Funduszu Morskiego,	<u>Proponuje się wykreślenie nowo dodanych zapisów do RLKS:</u>	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków

		<p>projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)</p>	<p>Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027 spod jej regulacji, stanowią znaczące ograniczenie rozwoju obszarów zależnych od rybactwa. Wyłączenie możliwości wdrażania wielofunduszowych LSR z uwzględnieniem EFMRiA, przyczyni się do pozbawienia szansy na utworzenie zintegrowanych wizji obszarów zależnych od rybactwa oraz uwydatni dysproporcje pomiędzy mieszkańcami obszaru a przedstawicielami grup społeczności rybackich.</p>	<p>art. 4 pkt. 2 „po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu: Art.1a. Przepisów ustawy nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027.”</p> <p>art. 4 pkt. 8 „w art. 7 w: a) pkt 1 skreśla się wyrazy „oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa”, b) pkt 2 skreśla się wyrazy „i ministrem właściwym do spraw rybołówstwa”</p> <p>art. 4 pkt. 16 lit. c „w ust. 2 skreśla się wyrazy „oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa””</p>	<p>Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.</p>
--	--	--	---	---	--

				art. 4 pkt. 17 „w art. 15 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w ust. 2 wyrazy „i minister właściwy do spraw rybołówstwa opracowują” zastępuje się wyrazem „opracowuje””	
8.	SW Małopolskiego	Art. 4 pkt 2 Art. 4 pkt 8 Art. 4 pkt 16 lit. c Art. 4 pkt 17 Art. 9 projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Proponowany zapis uniemożliwi w nowej perspektywie finansowej realizację wielofunduszowych LSR z wykorzystaniem środków EFMRiA, co stoi w sprzeczności z samym uzasadnieniem do ustawy przedstawionym przez projektodawcę, który wskazuje, iż RLKS jest kluczowym elementem działania całego systemu po 2020. RLKS udowodnił, iż jest instrumentem skupionym na oddolnym realizowaniu działań, który udowodnił swoją skuteczność i może przynieść większą wartość dodaną niż w przypadku	Proponuje się usunięcie zapisu.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.

			<p>realizacji ich w sposób tradycyjny. Proponowane rozwiązanie wyklucza możliwość stworzenia kompleksowych, zintegrowanych wizji obszarów zależnych od rybactwa. Rozporządzenie CPR ustanawia wspólne przepisy dotyczące również EFMRiA, wskazując na potrzebę zapewnienia przez państwo członkowskie spójności i koordynacji między funduszami. Niezrozumiałe jest zatem zarówno pozbawienie obszarów wiejskich możliwości wdrażania wielofunduszowych LSR, zawierających również komponent EFMRiA, jak i wprowadzenie odrębnych reguł w zakresie wyboru i wdrażania LSR opartych tylko na EFMRiA.</p>		
9.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Zgodnie z tytułem art. 2 ma on wskazywać „Podmioty wykonujące zadania opisane w ustawie” co wymaga określenia tych podmiotów. Stanowi on	Pozostawienie zapisu/ wskazanie podmiotów wykonujących zadania opisane w ustawie.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem uchyla się art. 2 ust. 2 ustawy o RLKS dotyczący zadań wykonywanych przez zarząd województwa z uwagi na porządkujący charakter przepisu oraz jego czysto informacyjny walor. Tożsame regulacje wynikają bowiem wprost z ustaw z dnia:</p>

			również o kompletności i klarowności regulacji dla RLKS.		<ol style="list-style-type: none"> 1) 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), 2) 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182 i 904), 3) 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140). <p>Należy również zauważyć, że regulacje dotyczące RLKS zostaną na nowo określone w aktach prawnych wdrażających wsparcie z udziałem funduszy, w ramach których przewidziane jest finansowanie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Mając powyższe na uwadze oraz odrębny tryb wdrażania RLKS ze środków EFMRA na lata 2021–2027 nie ma potrzeby powielenia przepisów w tym zakresie w ustawie o RLKS.</p>
10.	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Art. 4 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	W dotychczasowej praktyce dotyczącej wyboru LSR oraz wdrażania działań LEADER, usunięty aktualnie przepis był wykorzystywany np. w procesach sądowych jako przepis kompetencyjny, delegujący do SW zadania w zakresie objętym ustawą o RLKS.	Pozostawienie zapisu/ wskazanie podmiotów wykonujących zadania opisane w ustawie.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem uchyla się art. 2 ust. 2 ustawy o RLKS dotyczący zadań wykonywanych przez zarząd województwa z uwagi na porządkujący charakter przepisu oraz jego czysto informacyjny walor. Tożsame regulacje wynikają bowiem wprost z ustaw z dnia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), 2) 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego

					<p>Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182 i 904),</p> <p>3) 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140).</p> <p>Należy również zauważyć, że regulacje dotyczące RLKS zostaną na nowo określone w aktach prawnych wdrażających wsparcie z udziałem funduszy, w ramach których przewidziane jest finansowanie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Mając powyższe na uwadze oraz odrębny tryb wdrażania RLKS ze środków EFMRA na lata 2021–2027 nie ma potrzeby powielenia przepisów w tym zakresie w ustawie o RLKS.</p>
11.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 4 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	<p>Pomimo, iż istnieje taka możliwość, brak jest jasnych deklaracji dotyczących wprowadzenia okresu przejściowego dla funduszu EFMR.</p> <p>Dodatkowo pozbawienie SW funkcji instytucji pośredniczącej we wdrażaniu funduszu oraz wprowadzenie nowego rozwiązania po skutecznym wdrażaniu przez te instytucje dwóch poprzednich perspektyw finansowych wydłuży niepotrzebnie proces uruchamiania nowego</p>	Pozostawienie zapisu	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem uchyla się art. 2 ust. 2 ustawy o RLKS dotyczący zadań wykonywanych przez zarząd województwa z uwagi na porządkujący charakter przepisu oraz jego czysto informacyjny walor. Tożsame regulacje wynikają bowiem wprost z ustaw z dnia:</p> <p>1) 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818),</p> <p>2) 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182 i 904),</p> <p>3) 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego</p>

			programu, co wpłynie negatywnie na płynność dystrybucji środków z EFMR. utrudni stworzenie zintegrowanych strategii rozwoju dopasowanych do potrzeb danego obszaru a w konsekwencji pogłębi dysproporcje pomiędzy beneficjentami poszczególnych programów.		Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140). Należy również zauważyć, że regulacje dotyczące RLKS zostaną na nowo określone w aktach prawnych wdrażających wsparcie z udziałem funduszy, w ramach których przewidziane jest finansowanie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Mając powyższe na uwadze oraz odrębny tryb wdrażania RLKS ze środków EFMRA na lata 2021–2027 nie ma potrzeby powielenia przepisów w tym zakresie w ustawie o RLKS.
12.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 4 pkt 4 lit. c projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Wyłączenie SW z procesu wyboru LSR może wpłynąć negatywnie na proces wyboru zintegrowanej strategii dopasowanej do potrzeb lokalnej społeczności.	Pozostawienie zapisu	Uwaga niezrozumiała. Uchylenie art. 3 ust. 4 ustawy RLKS nie ogranicza udziału SW w procesie wyboru LSR, lecz ogranicza w tym procesie udział przedstawicieli MRiRW.
13.	SW Kujawsko-Pomorskiego	Art. 4 pkt 7 lit. a tiret trzecie i czwarte projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	W przypadku województwa kujawsko-pomorskiego wprowadzenie limitu 150 tys. mieszkańców było kłopotliwe. Są to miasta spójne społecznie i eliminowanie poszczególnych jednostek urbanizacyjnych miasta było dużym wyzwaniem, a w konsekwencji niesprawiedliwością wobec tych wyeliminowanych, Dodatkowo w tak dużych miastach mieszkańcy są	Propozycja zmiany w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b), który po zmianach otrzymałby brzmienie: „w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana wyłącznie ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus	Uwaga uwzględniona częściowo. Zniesiono limit 150 tys. mieszkańców dla wszystkich LSR, niezależnie od obszaru dla którego LSR została utworzona oraz niezależnie od funduszy jakie są zaangażowane w jej realizację.

			<p>bardzo mobilni (w jednej dzielnicy mieszkają, w innej pracują lub uczą się, a do innej udają się realizować swoje pasje. Trudno więc, w przeciwieństwie do gmin na obszarach wiejskich, zastosować zasadę przynależności do danego miejsca. Stąd zasadne jest, aby w tworzeniu lokalnej społeczności i angażowaniu się w życie społeczne mogli uczestniczyć wszyscy mieszkańcy miasta. Zaleca się więc ustalenie górnego limitu mieszkańców jako liczba mieszkańców miasta.</p> <p>W perspektywie finansowej 2014-2020 limit 150 tys. mieszkańców został określony na poziomie rozporządzenia ogólnego, przeniesiony do umowy partnerstwa i ustawy RLKS. Na perspektywę 2021-2027 zrezygnowano z regulowania kwestii obszarowości LSR na poziomie rozporządzenia ogólnego i umowy</p>	<p>lub Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a jej obszarem objęte jest wyłącznie miasto lub część miasta - Jest zamieszkany nie mniej niż przez 20 tys. mieszkańców, a górnny limit 150 tys. mieszkańców nie obowiązuje.</p>	
--	--	--	--	---	--

			<p>partnerstwa.</p> <p>Jedynym dokumentem określającym ramy liczbowe będzie ustawa RLKS, stąd nie ma przeciwwskazań do wprowadzenia wyłączenia z limitu 150 tys. mieszkańców obszarów współfinansowanych wyłącznie ze środków polityki spójności.</p>		
14.	SW Małopolskiego	Art. 4 pkt 7 lit. a tiret trzecie i czwarte projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	<p>Niezrozumiałym jest możliwość złożenia LSR przez LGD, w którym gminy nie są członkami. Trudno wyobrazić sobie grupę, która projektować będzie lokalną strategię rozwoju na terenie gminy, która nie będzie jej członkiem. To gmina ustawowo odpowiada za kreowanie rozwoju na swoim terenie i to przede wszystkim założenia rozwojowe konkretnych gmin w postaci MPZP, gminnych strategii rozwoju, założeń inwestycyjnych zawartych w wieloletnich planach, powinny leżeć u podstaw tworzenia każdego LSR.</p>	<p>Proponuje się przyjąć następujące brzmienie tiret trzeciego i czwartego: „– pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) LSR będzie realizowana przez LGD: a) spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu CPR oraz w art. 4, b) posiadającą opracowany plan komunikacji z lokalną społecznością;”, – dodaje się pkt 4 w brzmieniu:</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Przepisy UE dot. trójsektorowości lokalnych grup działania (LGD) nie wymagają, aby sektor publiczny reprezentowany w partnerstwie był tylko i wyłącznie przez władze lokalne. Użyte w przepisach art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia w sprawie wspólnych regulacji (2021/1060) określenie (representatives) może oznaczać każdy inny podmiot publiczny z danego obszaru. Przedstawicielami publicznych interesów, poza gmina, są m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe zespoły doradztwa rolniczego • Sołtys • Nadleśnictwo • Leśnictwo • Gminne ośrodki kultury i inne gminne instytucje i jednostki kultury • Gminny ośrodek pomocy społecznej • Gminny zakład komunalny • Gminny zakład gospodarki mieszkaniowej • Przychodnia/zakład opiekuńczo leczniczy • Gminne centra sportu i rekreacji • Biblioteka publiczna

			Art. 25 rozporządzenia CPR ust 2 lit. B) wskazuje, iż „rozwój lokalny kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych, i w których to grupach żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.	„4) wszystkie gminy, których obszar jest objęty LSR, są członkami tej LGD i nie są członkami innych LGD, które ubiegają się o wybór LSR albo których LSR została wybrana”.	<ul style="list-style-type: none"> • Dom pomocy społecznej • Ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, szkolno-wychowawcze • Pogotowie opiekuńcze • Dom dziecka • Straż Miejska • Koła łowieckie • Publiczne muzea, galerie sztuki • Publiczne szkoły, przedszkola <p>Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dot. partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie.</p> <p>Tym samym tam gdzie współpraca LGD z partnerami, przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam gdzie ta współpraca nie jest efektywna trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty.</p> <p>Należy natomiast zauważyć, że przepis nie ogranicza gminom udziału w partnerstwie – stanowi jedynie, iż nie jest on obligatoryjny. Co więcej gmina może być jednocześnie członkiem kilku LGD, choć w konsekwencji tylko jedna LSR zostanie wybrana na danym obszarze.</p>
15.	SW Wielkopolskiego	Art. 4 pkt 7 lit. a tiret czwarte projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Wprowadzanie konkurencyjnych zasad wyboru LSR w przypadku tak niskiej alokacji na działanie LEADER wydaje się bezcelowe. Na etapie wyboru LSR najistotniejszym powinno	Proponowany zapis „wszystkie gminy, których obszar jest objęty LSR, są członkami tej LGD i nie są członkami innych LGD, które ubiegają się o	Uwaga nieuwzględniona.

			<p>być, aby do oceny złożyć kompletny, spójny i odpowiadający faktycznym potrzebom lokalnej społeczności dokument, w realizację którego zaangażowani będą przedstawiciele wszystkich sektorów. Zwłaszcza samorządy, w których planuje się realizację instrumentu RLKS w formule bezpośredniej, winny skoncentrować się na pokryciu obszarem realizacji LSR takiej samej jak dotychczas lub większej części województwa. Proponowane zapisy ustawy nie stwarzają ku temu sprzyjających warunków.</p>	<p>wybór LSR albo których LSR została wybrana”</p>	<p>publiczny z danego obszaru. Przedstawicielami publicznych interesów, poza gmina, są m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Powiatowe zespoły doradztwa rolniczego •Sołtys •Nadleśnictwo •Leśnictwo •Gminne ośrodki kultury i inne gminne instytucje i jednostki kultury •Gminny ośrodek pomocy społecznej •Gminny zakład komunalny •Gminny zakład gospodarki mieszkaniowej •Przychodnia/zakład opiekuńczo leczniczy •Gminne centra sportu i rekreacji •Biblioteka publiczna •Dom pomocy społecznej •Ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, szkolno-wychowawcze •Pogotowie opiekuńcze •Dom dziecka •Straż Miejska Koła łowieckie •Publiczne muzea, galerie sztuki •Publiczne szkoły, przedszkola <p>Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dot. partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie.</p> <p>Tym samym tam gdzie współpraca LGD z partnerami, przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam gdzie ta współpraca nie jest efektywna trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty.</p>
--	--	--	---	--	---

					Należy natomiast zauważyć, że przepis nie ogranicza gminom udziału w partnerstwie – stanowi jedynie, iż nie jest on obligatoryjny. Co więcej gmina może być jednocześnie członkiem kilku LGD, choć w konsekwencji tylko jedna LSR zostanie wybrana na danym obszarze.
16.	SW Małopolskiego	Art. 4 pkt 7 lit. e projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przyjęto przedział liczebności ludności pomiędzy 30.000 a 150.000 osób zamieszkujących obszar jednej lokalnej grupy działania. Mając na uwadze propozycję przedstawioną marszałkom województw w piśmie przez Wiceministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, A. Gembicką, która w związku z dużo mniejszą alokacją na II filar przyszłej WPR przewiduje zmniejszenie środków na podejście LEADER i tym samym informując, iż nie będzie możliwości wybrania do realizacji w przyszłej perspektywie finansowej wszystkich obecnych lokalnych strategii rozwoju, przedkłada możliwość zagwarantowania 80%	Zwracam się z prośbą o wprowadzenie do przedłożonego projektu modyfikacji - w art. 4 pkt 7 lit e proponujemy zapis; „e) dodaje się ust. 5 w brzmieniu: „5. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uznaje się za spełniony także, jeżeli wnioskodawca jest stroną umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR, zwanej dalej „umową ramową”, zawartej przed dniem 1 stycznia 2021 r, ale nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2016 r, a obszar objęty planowaną LSR jest	Uwaga uwzględniona częściowo. Zniesiono limit 150 tys. mieszkańców dla wszystkich LSR, niezależnie od obszaru dla jakiego LSR została utworzona oraz niezależnie od funduszy jakie są zaangażowane w jej realizację.

			<p>środków na wszystkie LSR w danym województwie pod warunkiem realizacji wielofunduszowego RLKS, podjęliśmy rozmowy z małopolskimi LGD w tej sprawie.</p> <p>Oczywistym jest, iż w sytuacji realizacji dwu lub trzyfunduszowych lokalnych strategii rozwoju konieczne będzie odpowiednie zwiększenie potencjału kadrowego biur poszczególnych LGD. W tym miejscu pragnę zauważyć, iż Małopolska pod tym względem charakteryzuje się skrajnie niekorzystnymi wskaźnikami. Spośród wszystkich 324 LGD funkcjonujących w Polsce, aż 32 (10%) działają na terenie naszego województwa, podczas gdy Małopolska pod względem powierzchni zajmuje 12 miejsce w skali kraju, a pod względem ludności 3. LGD z terenu Małopolski są najmniejsze powierzchniowo w kraju - ich średnia powierzchnia</p>	<p>tożsamy z obszarem objętym LSR stanowiącej załącznik do umowy ramowej lub jeżeli wnioskodawca jest stowarzyszeniem powstałym z połączenia dotychczasowych stron umowy ramowej, zawartej przed dniem 1 stycznia 2021 r., ale nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2016 r, a obszar objęty planowaną LSR powstał z połączenia obszarów objętych LSR stanowiących załącznik do umowy ramowej.”</p> <p>Sytuacja przekroczenia granicy 150.000 mieszkańców mogłaby zatem mieć miejsce tylko i wyłącznie w przypadku połączenia dotychczasowych lokalnych grup działania.</p>	
--	--	--	---	---	--

			<p>jest ponad dwa razy mniejsza niż średnia dla kraju. Małopolskie LGD średnio obejmują swym zasięgiem nieco ponad 5 gmin, co jest najgorszym wynikiem wśród wszystkich województw - LGD w skali kraju obejmuje średnio blisko 8 gmin. Aż 12 LGD z terenu Województwa Małopolskiego zrzesza mniej niż 5 gmin. Wiele z małopolskich LGD swym zasięgiem nie obejmuje nawet 50 tys. mieszkańców. To wszystko sprawia, iż w przypadku chęci realizacji wielofunduszowych LSR, takie lokalne grupy nie będą w stanie ze środków przeznaczonych na funkcjonowanie utrzymać odpowiednio dużego zasobu kadrowego i mogą mieć duże problemy z wdrażaniem wielofunduszowych strategii.</p> <p>Stąd też małopolskie LGD podjęły dyskusję na temat możliwości łączenia się w większe organizmy.</p>	<p>Chciałbym dodatkowo zauważyć, iż górna granica dotycząca liczby mieszkańców wynika jedynie z zapisów legislacji krajowej. W aktach prawnych Unii Europejskiej dotyczących nowej perspektywy warunk ten przestanie obowiązywać.</p>	
--	--	--	---	---	--

			<p>Niemniej jednak kilka z nich napotkało w tym kontekście problem dotyczący górnej granicy obszaru objętego jedną LSR, tj. 150.000 mieszkańców. Do chwili obecnej mamy sygnały o 3 hipotetycznych sytuacjach, w których dwa lub trzy dotychczasowe grupy podjęły rozmowy o połączeniu się w jeden spójny organizm. Pokazując spójność terytorialna w ramach jednego powiatu, jednego subregionu, czy obszaru o spójnej funkcjonalności i charakterystyce, mając na uwadze dane statystyczne na 31.12.2020 r. przekraczają nieznacznie granicę 150.000 mieszkańców. W związku z powyższym przedstawiciele Małopolskiej Sieci LGD oraz Federacji LGD Małopolska zwrócili się z prośbą o zgłoszenie dodatkowej uwagi do projektu ww. ustawy w tym zakresie. Odpowiadając na ich</p>		
--	--	--	---	--	--

			postulat zwracam się z prośbą do Pana Ministra z prośbą o uwzględnienie jeszcze jednej uwagi dotyczącej tego problemu.		
17.	Małopolska Sieć LGD	Art. 4 pkt 7 lit. e projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	<p>Nadchodzi kolejny okres, w którym wszystkie instytucje zajmujące się wdrażaniem Funduszy Unijnych przygotowują się do nowego okresu programowania budżetu Unii Europejskiej tworząc programy czy strategie rozwoju pozwalające na efektywne i racjonalne wdrażanie kolejnych pieniędzy przyznanych nam z budżetu Unii Europejskiej.</p> <p>Jako Małopolskie Lokalne Grupy Działania, które w partnerstwie z Zarządem Województwa od 2009 roku wdrażają na obszarach wiejskich Województwa Małopolskiego Program LEADER, przygotowujemy się do kolejnej perspektywy finansowej UE. Mając na uwadze propozycję przedstawioną Marszałkom Województw w piśmie</p>	<p>Prosimy o wprowadzenie w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 modyfikacji - w art. 4 pkt 7) lit e) proponujemy zapis: „e) dodaje się ust. 5 w brzmieniu: „5. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uznaje się za spełniony także, jeżeli wnioskodawca jest stroną umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR, zwanej dalej „umową ramową”, zawartej przed dniem 1 stycznia 2021 r, ale nie wcześniej niż dnia 1</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zniesiono limit 150 tys. mieszkańców dla wszystkich LSR, niezależnie od obszaru dla jakiego LSR został utworzony oraz niezależnie od funduszy jakie są zaangażowane w jego realizację.</p>

			<p>przez Wiceministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, A. Gembicką, która w związku z dużo mniejszą alokacją na II filar przyszłej WPR przewiduje zmniejszenie środków na podejście LEADER co może skutkować brakiem wyboru wszystkich lokalnych strategii rozwoju, Małopolskie Lokale Grupy działania stanęły przed koniecznością konsolidacji. Małopolskie Lokalne Grupy Działania (LGD) są stowarzyszeniami trójsektorowymi, które na terenie województwa działają już ponad 10 lat. Przez ten czas każde z nich ugruntowało swoją pozycję, tożsamość oraz zakorzeniło się w lokalnej społeczności.</p> <p>W związku z powyższym Małopolskie LGD, chciałbyby mieć możliwość łączenia ze sobą całych struktur. Niestety kilka Lokalnych Grup Działania napotkało na problem dotyczący górnej granicy obszaru</p>	<p>stycznia 2016 r, a obszar objęty planowaną LSR jest tożsamy z obszarem objętym LSR stanowiącej załącznik do umowy ramowej lub jeżeli wnioskodawca jest stowarzyszeniem powstałym z połączenia dotychczasowych stron umowy ramowej, zawartej przed dniem 1 stycznia 2021 r., ale nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2016 r, a obszar objęty planowaną LSR powstał z połączenia obszarów objętych LSR stanowiących załącznik do umowy ramowej.” Sytuacja przekroczenia granicy 150.000 mieszkańców mogłaby zatem mieć miejsce tylko i wyłącznie w przypadku połączenia</p>	
--	--	--	--	--	--

			objętego jedną LSR, tj. 150.000 mieszkańców. Do chwili obecnej mamy sygnały o 3 hipotetycznych sytuacjach, w których dwa lub trzy dotychczasowe grupy podjęły rozmowy o połączeniu się w jeden spójny organizm. Pokazując spójność terytorialną w ramach jednego powiatu, jednego subregionu, klastra, czy obszaru o spójnej funkcjonalności i charakterystyce, mając na uwadze dane statystyczne na 31.12.2020 r. przekraczają nieznacznie granicę 150.000 mieszkańców.	dotychczasowych lokalnych grup działania.	
18.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 8 lit. a i b projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Jak w uwadze do art. 4 pkt 2 projektu ustawy.	Jak w dotychczasowym brzmieniu.	Uwaga nieuwzględniona. W pierwszej kolejności należy wskazać, że propozycja przepisu „Przepisów ustawy nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027”, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego

					<p>i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.</p> <p>Jednocześnie odpowiadając na wątpliwości dotyczące niekorzystnego wpływu takiego rozwiązania na obszary zależne od rybactwa należy wskazać, że dzięki wdrożeniu Priorytetu 3 PO RYBY 2021–2027 przez ARiMR jako jedną Instytucję Pośredniczącą powstaną znaczne oszczędności w realizacji Programu. Zaoszczędzone w ten sposób środki finansowe zostaną przeznaczone na rzecz beneficjentów Programu. W związku z tym ewentualny wzrost kosztów administracyjnych nie będzie stanowił problemu dla RLGD. Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że wybór ARiMR jako jedynej Instytucji Pośredniczącej w systemie wdrożenia PO RYBY 2021–2027 jest rozwiązaniem optymalnym zarówno jeśli chodzi o szybkość wdrożenia Programu, jak i koszt jego wdrożenia, a konkurs przeprowadzony przez instytucję zarządzającą pozwoli na wybór Lokalnych Strategii Rozwoju na terenach typowo rybackich.</p>
19.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 11 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Ocena wniosku LSR obejmować ma być dwa etapy oceny: spełniania warunków dostępu oraz pod względem kryteriów wyboru. Zgodnie z przedstawianymi przez IZ rozwiązaniami, „uzupełnienia” wniosku o wybór LSR mają dotyczyć również potwierdzenia spełnienia warunków dostępu. W ocenie samorządu województwa pomorskiego winno to wynikać jednoznacznie z	„W razie stwierdzenia, że wniosek o wybór LSR zawiera braki inne niż określone w ust. 1 lub uchybienia, lub oczywiste omyłki, lub konieczne jest uzyskanie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu zarząd województwa	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Ostateczne brzmienie przepisu zostanie ustalone przez RCL.</p>

			regulacji ustawowych.	wzywa LGD do usunięcia tych braków lub <u>uchybień lub poprawienia oczywistych omyłek</u> lub wyjaśnień lub dokumentów w terminie 14 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia”.	
20.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 4 pkt 11 lit. b projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 5c ustawy o RLKS)	Termin zbyt krótki, dla IZ przewidziano 30 dni na rozpatrzenie odwołania.	Proponowany zapis „sprzeciw rozpatrywany jest w terminie 30 dni od dnia jego wniesienia”.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, jednym z elementów niezbędnych, które sprzeciw do komisji musi zawierać, jest wskazanie warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem. Tym samym nie będzie potrzeby ponownej weryfikacji wniosku w kontekście spełnienia wszystkich warunków dostępu.</p> <p>Ponadto, mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia wdrażania działania LEADER, ważnym obszarem działalności LGD, pokazującym ich potencjał i kompetencje, jest samodzielność m.in. w tworzeniu LSR. Tym samym LGD powinny samodzielnie radzić sobie z powierzonymi zadaniami, które zapewnią, że proces tworzenia LSR będzie starannie zaplanowany i zapewni spełnienie warunków dostępu w zakresie wymagań ustawowych dotyczących tworzenia i funkcjonowania LGD oraz w zakresie spójności przestrzennej i liczby mieszkańców objętych LSR, a także w kontekście wymagań wynikających z art. 31 ust. 2 i art. 32 ust. 1 rozporządzenia 2021/1060 (szczegóły w uzasadnieniu). Tym samym nie jest więc prawdopodobne wystąpienie</p>

					<p>bardzo dużej ilości sprzeciwów co do spełnienia warunków dostępu.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że projekt ustawy przewiduje inne rozwiązania mające na celu zapewnienie możliwości działania bez zakłóceń komisji, w szczególności w sytuacji nadzwyczajnych wydarzeń, które mogą wpływać na ich wewnętrzną organizację albo generujących wysokie koszty bieżące. Projektowane rozwiązania wprowadzają bowiem obowiązek doprecyzowania zasad funkcjonowania komisji przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Projektowane rozwiązania polegają na uregulowaniu możliwości odbywania posiedzeń komisji i usprawnienia komunikacji pomiędzy jej członkami z wykorzystaniem nowych technologii, tj. użycia środków komunikacji elektronicznej w szczególności w trybie telekonferencji albo wideokonferencji oraz podpisów elektronicznych. Ma to na celu wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości i potwierdzenie, że odbywanie posiedzeń zarówno komisji jak i poszczególnych organów LGD przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, nie narusza obowiązków określonych w przepisach o wyborze LSR.</p> <p>Mając jednak na uwadze fakt, że 10 dni może mieć wpływ na rozpatrzenie sprzeciwu, zdecydowano o wydłużeniu terminu na jego rozpatrzenie do 14 dni.</p>
21.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 4 pkt 11 lit. b projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 5c ustawy o RLKS)	Biorąc pod uwagę ryzyko związane z wnoszeniem sprzeciwu przez LGD do Komisji wskazany termin (10 dni) jest zbyt krótki na prawidłową i rzetelną obsługę związaną z rozpatrzeniem sprzeciwu,	Zmiana terminu z 10 na 21 dni.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, jednym z elementów niezbędnych, które sprzeciw do komisji musi zawierać, jest wskazanie warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem. Tym samym nie będzie potrzeby ponownej weryfikacji wniosku w kontekście spełnienia wszystkich warunków dostępu.</p>

			<p>należy wziąć również pod uwagę czas niezbędny na zwołanie komisji i czas na ocenę merytoryczną sprzeciwu.</p>	<p>Ponadto, mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia wdrażania działania LEADER, ważnym obszarem działalności LGD, pokazującym ich potencjał i kompetencje, jest samodzielność m.in. w tworzeniu LSR. Tym samym LGD powinny samodzielnie radzić sobie z powierzonymi zadaniami, które zapewnią, że proces tworzenia LSR będzie starannie zaplanowany i zapewni spełnienie warunków dostępu w zakresie wymagań ustawowych dotyczących tworzenia i funkcjonowania LGD oraz w zakresie spójności przestrzennej i liczby mieszkańców objętych LSR, a także w kontekście wymagań wynikających z art. 31 ust. 2 i art. 32 ust. 1 rozporządzenia 2021/1060 (szczegóły w uzasadnieniu). Tym samym nie jest więc prawdopodobne wystąpienie bardzo dużej ilości sprzeciwów co do spełnienia warunków dostępu.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że projekt ustawy przewiduje inne rozwiązania mające na celu zapewnienie możliwości działania bez zakłóceń komisji, w szczególności w sytuacji nadzwyczajnych wydarzeń, które mogą wpływać na ich wewnętrzną organizację albo generujących wysokie koszty bieżące. Projektowane rozwiązania wprowadzają bowiem obowiązek doprecyzowania zasad funkcjonowania komisji przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Projektowane rozwiązania polegają na uregulowaniu możliwości odbywania posiedzeń komisji i usprawnienia komunikacji pomiędzy jej członkami z wykorzystaniem nowych technologii, tj. użycia środków komunikacji elektronicznej w szczególności w trybie telekonferencji albo wideokonferencji oraz podpisów elektronicznych. Ma to na celu wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości i potwierdzenie, że odbywanie posiedzeń zarówno komisji jak i poszczególnych organów LGD przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania</p>
--	--	--	--	---

					<p>się na odległość, nie narusza obowiązków określonych w przepisach o wyborze LSR.</p> <p>Mając jednak na uwadze fakt, że 10 dni może mieć wpływ na rozpatrzenie sprzeciwu, zdecydowano o wydłużeniu terminu na jego rozpatrzenie do 14 dni.</p>
22.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 12 projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Dla strategii wielofunduszowych przyjęte zostały właściwe rozwiązania. W regionie wdrażającym RLKS w pełnej formule, wszystkie strategie finansowane będą ze środków więcej niż jednego spośród EFSI. W związku z powyższym kryterium nie ma uzasadnienia.	Usunięcie zapisów art. 10a ust. 1 pkt 5.	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W związku z autokorektą projektowanej ustawy usunięto pkt 4 i 5.</p>
23.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 12 projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Dla strategii wielofunduszowych przyjęte zostały właściwe rozwiązania. W regionie wdrażającym RLKS w pełnej formule, wszystkie strategie finansowane będą ze środków więcej niż jednego spośród EFSI. W związku z powyższym kryterium nie ma uzasadnienia.	Usunięcie zapisów art. 10a ust. 2 pkt 4.	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W związku z autokorektą projektowanej ustawy usunięto pkt 4 i 5.</p>
24.	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Art. 4 pkt 12 projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Dopuszczenie zupełnej dowolności w kształtowaniu obszaru LSR objętego wnioskiem, bez uwzględniania obszaru	Usunięcie zapisów art.10a ust.2 - ukształtowanie warunku obszaru rywalizujących LSR	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, w przypadku EFRROW, w wyniku przesunięcia alokacji na lata 2021 i 2022 do PROW 2014–2020 oraz przesunięcia środków z II</p>

			<p>aktualnie realizowanych strategii, może doprowadzić w skrajnych przypadkach do paraliżu wyboru. Przy tak skonstruowanym zapisie może zaistnieć hipotetycznie sytuacja, że na obszarze województwa w miejsce dzisiaj funkcjonujących np. 20 LGD uda się wybrać mniej niż połowę. Pozostaną niezagospodarowane tereny, które nawet przy proponowanych zapisach o możliwości dołączenia nowych gmin (będzie się to odbywać w sposób często sztuczny, z konieczności a nie z racji naturalnej spójności terytorialnej, geograficznej, historycznej, itp.), nie będą mogły być objęte LSR-ami w całości, nawet przy dostępności środków.</p>	<p>analogicznie jak to było w przypadku wsparcia przygotowawczego, bądź ustalić, że tylko LSR korzystające ze wsparcia przygotowawczego mogą przystąpić do konkursu.</p>	<p>do I filaru WPR 2023–2027, środki finansowe na wdrażanie podejścia LEADER/RLKS zostały ograniczone względem budżetu na to podejście w latach 2014–2020. Tym samym budżet EFRROW będzie musiał być zarządzany centralnie, a wybór nowych LSR musi być przeprowadzony w bardzo konkurencyjnych warunkach, z założeniem, iż dostępny limit środków może nie wystarczyć na sfinansowanie wszystkich zaprojektowanych LSR.</p> <p>Z kolei KE podkreśla konieczność funkcjonalnego podejścia do kwestii rozwoju terytorialnego, przekraczającego granice jednostek administracyjnych w celu rozwiązywania wspólnych problemów oraz skoordynowanego wykorzystywania potencjałów i wzajemnych powiązań, w tym wzmocnienia powiązań między obszarami miejskimi a wiejskimi. Rozwój terytorialny ma mieć charakter zintegrowany, to znaczy dotyczyć co najmniej kilku aspektów istotnych dla danego obszaru, postrzegać wyzwania w sposób całościowy, nieograniczony do jednej dziedziny i angażować wielu interesariuszy.</p> <p>RLKS dzięki finansowaniu z wielu źródeł pozwala lokalnym grupom działania (LGD) na kompleksowe zaspokajanie lokalnych potrzeb, pomaga im umacniać powiązania między obszarami wiejskimi i miejskimi. Wartość dodana tego podejścia wiąże się ze wzmocnieniem lokalnego zaangażowania poprzez rozwój lokalnej strategii, jej realizację i przydział zasobów. Jest to bardzo istotne dla wdrażania przedsięwzięć w zakresie powiązań funkcjonalnych miasto – wieś. RLKS jest bowiem instrumentem spajającym terytorialnie inicjatywy właściwe dla różnych jednostek administracyjnych, które przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru objętego LSR. RLKS, jest najbardziej zaawansowaną formą aktywnego udziału w działaniach rozwojowych, która jest</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>oddolna i przejmuje inicjatywę w tym procesie. Odmienność RLKS względem innych instrumentów terytorialnych nie wynika, tylko z jego skali. Ważną różnicą jest odmienność podmiotu przygotowującego strategię, i o ile w pozostałych instrumentach jest to samorządowa władza publiczna, to w przypadku RLKS jest on kierowany przez LGD.</p> <p>Mając powyższe na uwadze zdecydowano o premiowaniu RLKS w formule wielofunduszowej w bardziej powszechnej formie niż obecnie oraz o stworzeniu konkurencyjnych warunków powstawania LSR, dopuszczając możliwość ubiegania się o wsparcie nowych podmiotów.</p>
25.	SW Wielkopolskiego	Art. 4 pkt 12 projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Jak w punkcie dot. art. 4 pkt 7 lit. a tiret czwarte; wskazanie źródła danych dotyczących udziału w obszarze LSR obszarów po zlikwidowanych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej ma na celu wyeliminowanie' rozbieżności interpretacyjnych podczas oceny kryterium.	<p>Proponowany zapis. po art 10 dodaje się art 10a w brzmieniu „Art. 10a. 1. W przypadku, gdy zostaną złożone co najmniej dwa wnioski o wybór LSR finansowanej wyłącznie z jednego funduszu, w których obszary wdrażania LSR obejmują co najmniej jedną tą samą gminę, o wyborze LSR decydują w następującej kolejności:</p> <p>1) większa liczba uzyskanych punktów w ramach</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Kwestia monofunduszowości lub wielofunduszowości LSR nie ma nic wspólnego z obszarem działania, bowiem na danym obszarze może wystąpić sytuacja, że 2 podmioty złożą wnioski o wybór LSR w formule wielofunduszowej. Tym samym nie uwzględniono kwestii finansowania LSR wyłącznie z jednego funduszu.</p> <p>Nie uwzględniono również zmiany treści pkt 4 w związku ze zmianą projektowanego niniejszego przepisu polegającą na usunięciu pkt 4 i 5.</p>

				<p>oceny kryteriów wyboru, 2) większa liczba uzyskanych punktów w ramach oceny kolejnych poszczególnych kryteriów wyboru określonych w regulaminie konkursu; 3) większa liczba mieszkańców obszaru objętego LSR; 4) większy udział obszarów po zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej w obszarze LSR ogółem (należy wskazać źródło danych); 5) planowana realizacja LSR współfinansowana ze środków więcej niż jednego spośród EFSI”.</p>	
26.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	Art. 4 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy (dot. zmiany art. 11 ust.	Wnioskujemy o pozostawienie obecnego zapisu Ustawy, który pozwala w przypadku gdy	Proponowane pozostawienie brzmienia art. 11 ust. 1 Ustawy w	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem pomimo możliwości ustalenia dla LSR wielofunduszowych jednego właściwego funduszu w</p>

		<p>I ustawy o RLKS) Uzasadnienie, str. 25.</p>	<p>realizacja LSR ma być współfinansowana ze środków więcej niż jednego spośród EFSI, wyznaczenie spośród EFSI jednego funduszu wiodącego, który będzie finansował koszty bieżące i aktywizacji. Przedmiotowa uwaga wynika z zarówno pozytywnych doświadczeń we wdrażaniu strategii wielofunduszowych w okresie 2014-2020 w województwach podlaskim i kujawsko – pomorskim, gdzie za koszty bieżące i aktywizację odpowiedzialny był jeden fundusz – jak i ze znacznego skomplikowania systemu funkcjonowania LGD w przypadku finansowania kosztów jego działalności z więcej niż jednego funduszu. Proponowana sytuacja mogłaby skutkować finansowaniem tych kosztów w skrajnym przypadku z 3 funduszy, co stanowiłoby znaczne utrudnienie zarówno w bieżącej działalności grup</p>	<p>dotychczasowym kształcie.</p>	<p>celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. a i c rozporządzenia CPR, proponuje się rezygnację z przesądzania tej kwestii na poziomie ustawowym i tym samym art. 4 pkt 13 lit a projektowanej ustawy uchyla zdanie drugie w art. 11 ust. 1 ustawy o RLKS. Z doświadczenia we wdrażaniu LSR z wykorzystaniem wielu funduszy i ustalaniu funduszu wiodącego dla kosztów ponoszonych w ramach kosztów bieżących i aktywizacji wynika, że większą korzyścią dla beneficjenta niż ustalony jeden fundusz wiodący, jest wykorzystanie uproszczonych form wsparcia, co w pełni należy rekomendować na kolejny okres programowania. Ponadto na obecnym etapie niemożliwe jest ustalenie zasad wyboru jednego właściwego funduszu w celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji z uwagi na brak ostatecznych informacji od samorządów województw o decyzji odnośnie wdrażania RLKS w pełnej formule wielofunduszowości. W związku z tym proponuje się, aby każdy fundusz niezależnie od pozostałych finansował niezbędną część wsparcia na pokrycie ww. kosztów w ramach indywidualnych możliwości poszczególnych funduszy przy wykorzystaniu uproszczonych form wsparcia. W odniesieniu do propozycji określenia funduszu wiodącego, który wyznaczałby zasady procedur dla przeprowadzania naborów wniosków oraz oceny operacji w ramach całego RLKS (niezależnie od funduszu z którego pochodziłyby środki finansowe), należy zauważyć, że propozycja ta wykracza poza zakres zmian obejmujący tę zmianę ustawy RLKS. Zmiana przepisów w proponowanym w tej części uwagi zakresie nastąpi w terminie późniejszym.</p>
--	--	--	--	----------------------------------	---

			<p>jak i funkcjonowaniu całego systemu RLKS. Ponadto proponujemy dążenie do – zgodnie w wcześniejszymi założeniami – ustanowienia jednego funduszy wiodącego, który wyznaczałby zasady procedur dla przeprowadzania naborów wniosków oraz oceny operacji w ramach całego RLKS (niezależnie od funduszu z którego pochodziłyby środki finansowe).</p>		
27.	SW Pomorskiego	<p>Art. 4 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 11 ust. 1 ustawy o RLKS)</p> <p>Uzasadnienie, str. 25.</p>	<p>W pierwszej kolejności należy wskazać, że z uzasadnienia nie wynika czy mowa jest o funduszu wiodącym w rozumieniu przepisów UE czy też o funduszu finansującym koszty bieżące i aktywizację.</p> <p>W kwestii drugiego z ww. (tego dotyczą obecne regulacje), należy bezwzględnie utrzymać możliwość finansowania kosztów bieżących i aktywizacji z jednego funduszu, co potwierdza</p>	Jak w dotychczasowym brzmieniu.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem pomimo możliwości ustalenia dla LSR wielofunduszowych jednego właściwego funduszu w celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. a i c rozporządzenia 2021/1060, proponuje się rezygnację z przesądzenia tej kwestii na poziomie ustawowym i tym samym art. 4 pkt 13 lit a projektowanej ustawy uchyla zdanie drugie w art. 11 ust. 1 ustawy o RLKS. Z doświadczenia we wdrażaniu LSR z wykorzystaniem wielu funduszy i ustalaniu funduszu wiodącego dla kosztów ponoszonych w ramach kosztów bieżących i aktywizacji wynika, że większą korzyścią dla beneficjenta niż ustalony jeden fundusz wiodący, jest wykorzystanie uproszczonych form wsparcia, co w pełni należy rekomendować na kolejny okres programowania. Ponadto na obecnym etapie niemożliwe jest ustalenie zasad wyboru jednego właściwego funduszu w celu</p>

			<p>doświadczenie samorządu województwa z wdrażania strategii dwufunduszowych w okresie 2014-2020. Wprawdzie koszty w ramach jednej finansowane są z EFROW a drugiej z EFMiR na zupełnie różnych zasadach, to całość kosztów grupy rozliczana jest w jednakowym trybie. Przy proponowanym obecnie rozwiązaniu, każda z grup musiałaby posługiwać się dwoma systemami dla części kosztów. Jakkolwiek, rekomendowane jest stosowanie jednolitej formy uproszczonej, to ostatecznie może nie dojść do wypracowania takich rozwiązań. Pozostawieniu ustawowej możliwości funduszu finansującego „koszty bieżące” nie musi towarzyszyć określanie na tym etapie zasad jego wyboru (tak jak to było <u>dotychczas</u>).</p> <p>Ponadto, należy również przewidzieć możliwość ustanowienia funduszu</p>		<p>wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji z uwagi na brak ostatecznych informacji od samorządów województw o decyzji odnośnie wdrażania RLKS w pełnej formule wielofunduszowości. W związku z tym proponuje się, aby każdy fundusz niezależnie od pozostałych finansował niezbędną część wsparcia na pokrycie ww. kosztów w ramach indywidualnych możliwości poszczególnych funduszy przy wykorzystaniu uproszczonych form wsparcia.</p> <p>W odniesieniu do propozycji określenia funduszu wiodącego, który wyznaczałby zasady procedur dla przeprowadzania naborów wniosków oraz oceny operacji w ramach całego RLKS (niezależnie od funduszu z którego pochodziłyby środki finansowe), należy zauważyć, że propozycja ta wykracza poza zakres zmian obejmujący tę zmianę ustawy RLKS. Zmiana przepisów w proponowanym w tej części uwagi zakresie nastąpi w terminie późniejszym.</p>
--	--	--	---	--	---

			<p>wiodącego w rozumieniu przepisów UE. Ewentualne zastosowanie „uproszczonych form wsparcia” (co nie będzie możliwe w wielu obszarach) nie zastępuje możliwości wynikających z zasad funduszu wiodącego. Dopiero połączenie obydwu elementów stanowiłoby o uproszczeniu RLKS. Dlatego zasadnym jest pozostawienie możliwości ustanowienia funduszu wiodącego.</p>		
28.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 4 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 11 ust. 1 ustawy o RLKS)	<p>Zgodnie z art. 5 ust 3 Wybór LSR dokonywany jest w drodze uchwały komisji do wysokości dostępnych środków a zgodnie z art. 11 ust. 2 Komisja przygotowuje i zamieszcza na stronie internetowej województwa listę ocenionych LSR zawierającą liczbę <u>punktów otrzymanych przez poszczególne LSR</u> oraz wskazanie LSR, które zostały wybrane. Zgodnie projektowanym art. 14 ust 1 IZ wskaże wysokość środków <u>po dokonaniu</u></p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Tak jak w poprzedniej perspektywie finansowej, tak i w konkursie, który będzie organizowany w ramach znowelizowanych przepisów ustawy o RLKS, nie zmieniają się ustawowe regulacje dotyczące środków dostępnych na wybór LSR. Zgodnie z art. 5 ust.3 pkt 2 „wyboru LSR dokonuje się (...) do wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR”, a zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 lit. c oraz art. 9 ust. 2 pkt 4 i 5 – sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR oraz sposób podania do publicznej wiadomości informacji w tym zakresie będą określone w regulaminie konkursu oraz ogłoszeniu o konkursie. Przepisy w tym zakresie nie będą zmieniane.</p> <p>Należy się zgodzić że kwota dostępnych środków (budżetu) jest niezbędna do dokonania wyboru ale nie jest niezbędna do ogłoszenia konkursu, przyjęcia wniosków o wybór i oceny</p>

			wyboru jednakże bez znajomości budżetu przypisanego na województwo komisja nie ma możliwości dokonania wyboru.		<p>tych wniosków pod kątem kryteriów dostępu. W praktyce podobnie jak podczas konkursu przeprowadzonego w 2016 r. ostateczna wysokość dostępnych środków na wybór LSR niezależnie od tego czy zostaną wyodrębnione oddzielne koperty dla wszystkich województw, czy też tylko dla tych które będą wdrażały RLKS także w ramach RPO w formule bezpośredniej, może być znana dopiero w trakcie konkursu.</p> <p>W zakresie w jakim uwaga odnosiła się do projektowanej zmiany w art. 14 ust. 1 uwaga nieaktualna z uwagi na odstępianie od zmiany w tym zakresie.</p>
29.	SW Kujawsko-Pomorskiego	Art. 4 pkt 13 lit. d projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Ust. 6 nie wskazuje gdzie złożyć odwołanie w przypadku kryteriów wspólnych dla danych programów	Proponuje się zapis „Od uchwały komisji, LGD przysługuje prawo wniesienia odwołania do instytucji zarządzającej właściwej dla danego programu, zwanej dalej „IZ”, w zakresie wyniku oceny w ramach poszczególnych kryteriów LSR, a w przypadku kryteriów ogólnych, do wszystkich IZ dla danych programów	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>W związku z autokorektą projektowanej ustawy w przypadku, gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w całości lub części ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, odwołanie wnosi się do instytucji zarządzającej programem w ramach tego funduszu, a w pozostałych przypadkach – do instytucji zarządzającej programem, z którego środki mają współfinansować realizację LSR.</p>

30.	SW Wielkopolskiego	Art. 4 pkt 13 lit. d projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Biorąc pod uwagę fakt, iż wybór LSR dokonywany będzie w chwili, kiedy w samorządach województw prowadzone będą intensywne prace związane z realizacją operacji finansowanych ze środków przeznaczonych na realizację działań samorządowych oraz LEADERA w tzw. okresie przejściowym, zasadnym jest wydłużenie terminu oceny strategii do 6 miesięcy.	Proponowany zapis w ust 5 wyrazy „w terminie 4 miesięcy” zastępuje się wyrazami „w terminie 6 miesięcy ”.	Uwaga uwzględniona.
31.	Polska Akademia Nauk Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa	Art. 4 pkt 13 lit. d projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Przewidziano wydłużenie okresu wyboru LSR z 4 do 5 miesięcy. Mając na uwadze sprawne wdrażanie PROW, wydłużenie procesu podejmowania decyzji w sprawie LSR uważamy za niesprzyjające realizacji celów PROW.		Uwaga nieuwzględniona. Na wstępie należy zauważyć, że gdyby w standardowym trybie wdrażania środków z EFRROW nie wystąpił tzw. okres przejściowy, to i tak w samorządach prowadzone byłyby prace związane z wyborem nowych LSR na nową perspektywę finansową. Tym samym zakres zadań w tym zakresie nie uległ zmianie. Natomiast wystąpienie okresu przejściowego (2021–2022) oraz nietypowy, pięcioletni okres wdrażania Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023–2027 powoduje opóźnienie procesu wyboru LSR, a w konsekwencji opóźnienie dostępu do środków UE dla podmiotów z obszarów objętych tymi strategiami w ramach EFRROW oraz utrudnienie w przeprowadzeniu wspólnego wyboru LSR wielofunduszowych, tj. obejmujących także programy w ramach pozostałych funduszy (EFRR, EFS+), w których okres przejściowy nie występuje. Konieczne okazało się zatem określenie na nowo warunków

					<p>realizacji RLKS, które będą wynikały z nowych uwarunkowań poszczególnych funduszy, z uwzględnieniem ujednoczenia zasad pomiędzy funduszami i programami. W tym celu zdecydowano o wprowadzeniu jednolitego podejścia do przygotowania strategii oraz konkurencyjnego i wspólnego ich wyboru.</p> <p>Mając tym samym na uwadze fakt, że aktualizacji wymagają zasady formalne i proceduralne m.in. w zakresie nowej procedury odwoławczej od oceny LSR do organu innego niż sąd administracyjny na poszczególnych etapach wyboru LSR, termin wyboru LSR został wydłużony z 4 do 6 miesięcy tj. o 2 miesiąc, z uwagi na możliwość wniesienia:</p> <p>1) sprzeciwu do Komisji (LGD będzie mieć tylko 7 dni na wniesienie sprzeciwu, a Komisja 14 dni na jego rozpatrzenie)</p> <p>2) odwołania do instytucji zarządzającej (LGD będzie mieć tylko 7 dni na wniesienie odwołania, a IZ 30 dni na jego rozpatrzenie).</p>
32.	SW Opolskiego	Art. 4 pkt 16 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Zgodnie z uzasadnieniem do projektu budżet EFRROW będzie musiał być zarządzany centralnie, a wybór nowych LSR musi być przeprowadzony w bardzo konkurencyjnych warunkach, z założeniem, iż dostępny limit środków może nie wystarczyć na sfinansowanie wszystkich zaprojektowanych LSR. UMWO stoi na stanowisku, iż priorytetową kwestią jest zaprojektowanie rozwiązań pozwalających na pokrycie obszaru kraju w całości	Rezygnacja z zapisu.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, w przypadku EFRROW, w wyniku przesunięcia alokacji na lata 2021 i 2022 do PROW 2014–2020 oraz przesunięcia środków z II do I filaru WPR 2023–2027, środki finansowe na wdrażanie podejścia LEADER/RLKS zostały ograniczone względem budżetu na to podejście w latach 2014–2020. Tym samym budżet EFRROW będzie musiał być zarządzany centralnie, a wybór nowych LSR musi być przeprowadzony w bardzo konkurencyjnych warunkach, z założeniem, iż dostępny limit środków może nie wystarczyć na sfinansowanie wszystkich zaprojektowanych LSR.</p>

			Lokalnymi Strategiami Rozwoju, tak aby uniknąć tzw. „białych plam”, czyli wykluczenia mieszkańców tych terenów z możliwości ubiegania się o środki EFFROW. Proponuje się rozwiązanie polegające na stworzeniu kopert regionalnych dla poszczególnych województw obejmujących 80 % zapotrzebowania na lata 2014– 2020.		
33.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 16 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	W związku z faktem iż ustawa reguluje „zarządzenie” budżetem na realizację LSR konieczne jest uwzględnienie rozwiązania przyjętego dla RLKS.	„IZ wskaże wysokość środków przeznaczonych na realizację LSR, do której można niezwłocznie zawierać umowy. W regionach w których realizacja LSR współfinansowana będzie ze środków więcej niż jednego spośród EFSI, wysokość środków do których można niezwłocznie zawierać umowy ustalona zostanie na etapie wyboru LSR w oparciu o faktyczne	Uwaga częściowo uwzględniona. Przepisy w zakresie zawierania przez SW umowy ramowej zostały zmienione kompleksowo.

				zapotrzebowanie uprawnionego obszaru na który wpłynęły wnioski o wybór LSR”	
34.	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Art. 4 pkt 16 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Zgodnie z dotychczas obowiązującymi w odniesieniu do funduszy UE zasadami, wysokość środków dostępnych na realizację LSR powinna być znana wnioskodawcom w momencie przystępowania do konkursu (w momencie ogłoszenia).	Usunięcie dodawanego zapisu. Przeniesienie regulacji na poziom ogłoszenia konkursu przez Zarząd Województwa.	Uwaga częściowo uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona wprowadzana przez MRiRW w ramach autokorekty. Wysokość środków finansowych przewidziana do rozdysponowania w konkursie w ramach Planu Strategicznego WPR (w skali całego kraju) będzie znana wnioskodawcom w momencie przystępowania do konkursu. Natomiast szczegółowy sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR oraz sposób podania do publicznej wiadomości informacji w tym zakresie będą określone w regulaminie konkursu oraz ogłoszeniu o konkursie. Tak jak w poprzedniej perspektywie finansowej, tak i w konkursie, który będzie organizowany w ramach znowelizowanych przepisów ustawy RLKS, nie zmieniają się ustawowe regulacje w tym zakresie (art. 5 ust. 3 pkt 2, art. 8 ust. 1 pkt 1 lit. c oraz art. 9 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy o RLKS).
35.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	Art. 4 pkt 16 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Pożądanym jest wskazanie w Ustawie proponowanego rozwiązania w zakresie podziału budżetu z EFRROW dla województw które będą wdrażały wielofunduszowy RLKS w ujęciu bezpośrednim.	Proponujemy dopisanie w Ustawie / uzasadnieniu, że „W województwach, które będą wdrażały wielofunduszowy RLKS, wysokość środków przeznaczonych na realizację LSR, do	Uwaga nieuwzględniona. Ustawa o RLKS nie jest miejscem regulacji sposobu w jaki będą dystrybuowane środki w ramach poszczególnych funduszy, nie tylko EFRROW, ale także EFS+, EFRR czy EFMRiA.

				której można niezwłocznie zawierać umowy ramowe ustalona zostanie na etapie wyboru LSR, na bazie faktycznego zapotrzebowania na środki finansowe dla wszystkich obszarów danego województwa wnoszących o dofinansowanie.	
36.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 4 pkt 16 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS) Uzasadnienie (budżet EFRROW będzie Musiał być zarządzany centralnie)	Obawy wzbudza planowanie większych środków dla województw które wprowadzą RLKS ponieważ środki dla obszarów wiejskich nie powinny zależeć od innych środków unijnych i ich konkretnego sposobu wdrażania. Taki sposób podziału dyskryminuje te województwa które nie wprowadzą RLKS w pełnej formule a mimo tego planują przekazanie środków z RPO dla LGD w postaci innych instrumentów. Taki podział spowoduje że obszary wiejskie mogą zostać wykluczone ze wsparcia	Podział środków EFRROW dla wszystkich województw powinien wynikać z faktycznego zapotrzebowania obszarów wiejskich bez uwzględniania czy w województwie będzie wdrażany RLKS w pełnej formule.	Uwaga nieuwzględniona. Ustawa o RLKS nie reguluje warunków i sposobu podziału środków EFRROW pomiędzy poszczególne województwa. Ustalenia w tym zakresie zapadają w trybie odrębnym, a ich ostateczny wynik i szczegółowe rozwiązania w tym zakresie zostaną zawarte w regulaminie konkursu na wybór LSR.

			EFRRROW. Obecnie w woj. zachodniopomorskim trwają rozmowy i negocjacje na temat wdrażania RLKS. W każdym z rozwiązań LGD mają możliwość korzystania ze wsparcia różnych funduszy unijnych dlatego nie powinno się uzależniać wysokości środków EFRRROW od tego czy RLKS będzie sformalizowany. Sposób podziału środków EFRRROW powinien być równy i sprawiedliwy i nie być uzależniony od wewnętrznych ustaleń samorządów.		
37.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 16 lit. c projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Jak w uwadze do art. 4 pkt 2 projektu ustawy.	Jak w dotychczasowym brzmieniu.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości.
38.	SW Wielkopolskiego	Art. 4 pkt 16 lit. e tiret drugie projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	W celu zapewnienia jednolitych zasad wdrażania poszczególnych i funduszy i umożliwienia bieżącego reagowania na ewentualne problemy we	Proponowany zapis: uchyla się pkt 5, a punkt 9 otrzymuje brzmienie: Zobowiązania LGD do stosowania	Uwaga nieuwzględniona. Dyskusja nad ostatecznym katalogiem zobowiązań LGD w umowie ramowej nie została jeszcze zakończona, także w zakresie stosowania wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Gdyby jednak w dalszym toku uzgodnień w

			wdrażaniu LSR bez konieczności wprowadzania zmian legislacyjnych, zasadnym wydaje się pozostawienie IZ możliwości wydawania wytycznych. W obecnej perspektywie finansowej wprowadzanie wytycznych m.in. dotyczących wyboru i operacji, kontroli LGD czy ewaluacji, znacznie usprawniło proces wdrażania LSR.	wytycznych wydanych przez IZ właściwą dla danego funduszu.	tym zakresie odstąpiono od pomysłu usunięcia tego zobowiązania z umowy ramowej regulacje ustawy nie będą stały na przeszkodzie, gdyż brzmienie art. 14 ust. 4 zmienianej ustawy stanowi katalog otwarty. Tym samym tak jak w przypadku uchylecia art. 14 ust. 4 pkt 5 ustawy o RLKS, uchylenie tej regulacji nie oznacza obowiązku usunięcia tego postanowienia z obowiązującego wzoru umowy ramowej, ale na przyszłość pozwala na elastyczną konstrukcję postanowień umowy ramowej w tym zakresie.
39.	SW Podkarpackiego	Art. 4 pkt 16 lit. e tiret drugie projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Projekt zmian ustawy RLKS w nieznaczny sposób modyfikuje katalog niezbędnych zapisów, jakie powinna zawierać umowa ramowa. Wprowadzone zmiany w ustawie pozbawiają umowy znaczącego załącznika, tj. harmonogramu naborów wniosków o udzielenie wsparcia. Wymieniony dokument stanowi ważny instrument kontroli oraz monitoringu procesu ogłaszania naborów wniosków o przyznanie pomocy przez LGD. Brak dokumentu systematyzującego terminy	<u>Proponuje się wykreślenie nowo dodanych zapisów do RLKS:</u> art. 4 pkt. 16 lit. e tiret drugie „w art. 14: (...) w ust. 4: (...) – uchyla się pkt 5 i 9”	Uwaga nieuwzględniona. Jak stanowi uzasadnienie w ustawie o RLKS usunięto obowiązek załączenia do umowy ramowej Harmonogramu naborów wniosków o udzielenie wsparcia. Taką potrzebę zgłaszają podmioty wdrażające/instytucje pośredniczące argumentując, iż dokument ten wymaga ustawicznych aktualizacji między innymi z uwagi na permanentnie zmieniającą się sytuację z wykorzystaniem dostępnego limitu środków na poszczególne przedsięwzięcia wynikające z LSR i powinien podlegać szybszej ścieżce zmian niż wynika to z obecnie realizowanych umów ramowych. Wprowadzona zmiana jednak nie przesądza o ostatecznym usunięciu tego załącznika z umowy ramowej, gdyż katalog wymogów odnoszący się do treści tej umowy jest otwarty. Dokument ten pełni rolę porządkującą terminy ogłaszania naborów wniosków o udzielenie wsparcia, co zabezpiecza zarządy województw przed nadmierną kumulacją wniosków przekazanych do urzędu oraz umożliwia szacunkowe planowanie zapotrzebowania środków na wypłatę wsparcia

			<p>ogłaszania naborów stanowi istotne zagrożenie dla zrównoważonej częstotliwości ich ogłaszania LGD oraz przeprowadzania oceny wniosków zarówno przez LGD jak i SW.</p> <p>Ponadto projekt zmian ustawy usuwa z umowy ramowej zapis dotyczący zobowiązania LGD do stosowania wytycznych. Wprowadzona korekta budzi wątpliwość z uwagi na znaczenie zapisów wytycznych. Dokumenty wydawane przez MRiRW stanowią ważne narzędzie w procesie interpretacji obowiązujących przepisów prawa, jednocześnie pełniąc funkcję pomocniczą dla LGD przy wykonywaniu zapisów umowy ramowej.</p>		<p>przez agencję płatniczą i w związku z tym jego częste zmiany nie są pożądane. Tym samym, dyskusja w zakresie tego w jakim stopniu dokument ten powinien ulegać aktualizacjom oraz trybu jego aktualizacji, a w związku z tym decyzja o tym czy dokument powinien być załącznikiem do obowiązujących obecnie LGD umów ramowych, nie została zakończona. Gdyby jednak w dalszym toku uzgodnień w tym zakresie odstąpiono od pomysłu usunięcia tego załącznika z umowy ramowej regulacji ustawy nie stałyby na przeszkodzie. W podobny sposób, w tym samym artykule projektowanej ustawy, zaproponowano zmiany dotyczące zobowiązania, o którym mowa w art. 14 ust. 4 pkt 9 ustawy o RLKS, odnoszącego się do obowiązku LGD do stosowania wytycznych. Tak jak w przypadku uchylecia art. 14 ust. 4 pkt 5 ustawy o RLKS, uchylenie tej regulacji nie oznacza obowiązku usunięcia tego postanowienia z obowiązującego wzoru umowy ramowej, ale na przyszłość pozwala na elastyczną konstrukcję postanowień umowy ramowej w tym zakresie.</p>
40.	SW Wielkopolskiego	Art. 4 pkt 16 lit. g projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	<p>Należy wprowadzić regulacje gwarantujące, że po takiej zmianie realizacja LSR będzie odbywać się zgodnie z przepisami ustawy RLKS. Ponadto kwestią wymagającą dalszych ustaleń jest to, w jaki sposób oraz w jakim</p>	<p>Proponowany zapis. dodaje się ust. 7 w brzmieniu. „7. O ile będą dostępne środki przeznaczone na realizację LSR, obszar gminy, która nie jest objęta żadną</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Czynnikiem zapewniającym, iż zmiana LSR powodowana przyłączeniem obszaru sąsiadującej gminy (lub gmin) nie wpłynie niekorzystnie na spełnienie warunków dostępu przez daną LSR będą zobowiązania umowy ramowej. Ponadto kluczowy będzie dobór warunków dostępu oraz kryteriów wyboru w ewentualnym kolejnym konkursie. Niemniej jednak przepisy w tym zakresie zostały zmienione.</p>

			terminie należy dokonać aktualizacji LSR.	wybraną LSR, może zostać: 1) przyłączony do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z nim, przez zmianę umowy ramowej, albo 2) objęty LSR, której dotyczy wnioski o wybór LSR złożony w kolejnym konkursie na wybór LSR, o ile taki zostanie przeprowadzony pod warunkiem, że zmiana nie wpłynie na spełnienie warunków dostępu i kryteriów wyboru LSR.	
41.	SW Pomorskiego	Art. 4 pkt 17 projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Jak w uwadze do art. 4 pkt 2 projektu ustawy.	Jak w dotychczasowym brzmieniu.	Uwaga nieuwzględniona. Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dot. partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie. Tym samym tam gdzie współpraca LGD z partnerami, przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam gdzie ta współpraca nie jest efektywna trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty.

					Należy natomiast zauważyć, że przepis nie ogranicza gminom udziału w partnerstwie – stanowi jedynie, iż nie jest on obligatoryjny. Co więcej gmina może być jednocześnie członkiem kilku LGD, choć w konsekwencji tylko jedna LSR zostanie wybrana na danym obszarze.
42.	SW Kujawsko-Pomorskiego	Art. 4 pkt 18 lit. b projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	<p>Proponuje się pozostawić w art. 16 w ust. 2 pkt 2 ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności</p> <p>Podstawą funkcjonowania lokalnej grupy na danym terenie jest dobra relacja z władzami administracyjnymi - gminami i ich przedstawicielami czyli wójtami. To wójtowie i rada gminy zostali wybrani przez mieszkańców danej gminy aby ich reprezentować, stąd zasadnym wydaje się aby mieszkańcy za pośrednictwem swoich przedstawicieli mogli zdecydować do jakiej lokalnej grupy działania chcą przynależeć.</p> <p>Niemożliwe jest sprawne funkcjonowanie na danym terenie grupy bez przyzwolenia i wsparcia samorządu gminy. Zasadny wydaje się ewolucja</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dot. partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie.</p> <p>Tym samym tam gdzie współpraca LGD z partnerami, przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam gdzie ta współpraca nie jest efektywna trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty.</p> <p>Należy natomiast zauważyć, że przepis nie ogranicza gminom udziału w partnerstwie – stanowi jedynie, iż nie jest on obligatoryjny. Co więcej gmina może być jednocześnie członkiem kilku LGD, choć w konsekwencji tylko jedna LSR zostanie wybrana na danym obszarze.</p>

			współpracy LGD z gminami, a nie pozbawienie oddziaływania samorządu gminy na funkcjonowanie lokalnych grup działania		
43.	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Art. 5 pkt 1 projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)	W zakresie dodania w art. 3 po pkt 13a pkt 13b w którym dodano nowe działanie w PROW 2014-2020 „zarządzanie ryzykiem” – samorząd rolniczy wielokrotnie wnioskował o wprowadzenie takiego działania w PROW w świetle słabo funkcjonujących ubezpieczeń do upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dofinansowaniem z budżetu państwa i rok rocznie zmniejszających się środków z budżetu państwa na ten cel, które już w sezonie wiosennym nie zabezpieczają zapotrzebowania rolników. Jednak niezrozumiała i nie do zaakceptowania jest informacja podana w uzasadnieniu do wprowadzenia tego działania, że obejmie ona		Uwaga nieuwzględniona. Ograniczenie w projekcie ustawy ryzyk, które będą podlegały preferencyjnemu ubezpieczeniu jedynie do ryzyka strat spowodowanych w produkcji zwierzęcej wystąpieniem ognisk salmonellozy wynika z ograniczonych wydatków zaplanowanych na ten cel w okresie przejściowym realizacji PROW 2014–2020, tj. kwoty 108,5 mln euro. Z oszacowania zapotrzebowania na ubezpieczenie od ryzyka wystąpienia salmonellozy, której skutki nie podlegają odszkodowaniom wypłacanym z budżetu państwa, wynika że zaplanowane wydatki powinny pokryć zapotrzebowanie na dopłaty do składki ubezpieczenia produkcji od ryzyka wystąpienia tej choroby. Dalsze rozszerzanie ubezpieczeń o kolejne jednostki chorobowe będzie możliwe w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 po dokonaniu oceny wdrażanego działania dopłat do ubezpieczenia ryzyka wystąpienia strat spowodowanych wystąpieniem ogniska salmonellozy oraz podjęcia się zakładów ubezpieczeń ubezpieczania od ryzyka wystąpienia innych chorób zwierząt, np. ASF.

			tylko rolników hodujących drób od ryzyka wystąpienia salmonelli. Powstaje pytanie, a dlaczego nie hodowców świń od ryzyka wystąpienia np. ASF w dobie tak drastycznie ujemnej opłacalności produkcji trzody chlewnej - na takie uzasadnienie samorząd rolniczy nie wyraża zgody.		
44.	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Art. 5 pkt 3 i 7 projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020)	Samorząd rolniczy jest przeciwny, aby ustanawiać nowego beneficjenta PROW 2014-2020 tj. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. II Filar WPR tj. PROW powinien być przeznaczony dla rolników w celu poprawy konkurencyjności ich gospodarstw oraz na rozwój wsi, natomiast PGW Wody Polskie powinno korzystać ze środków budżetu państwa.		Uwaga nieuwzględniona. Obszar wsparcia zaproponowany w podziałaniu 4.3 „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”, działanie „Inwestycje w środki trwałe” (typ operacji Zarządzanie zasobami wodnymi) stanowi kontynuację działania 125 wdrażanego w ramach PROW 2007–2013 „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”, gdzie beneficjentem były wojewódzkie zarządy melioracji i urządzeń wodnych. Przyjęto, że o pomoc będzie mogło się ubiegać (beneficjent) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie i wchodzące w jego skład regionalne zarządy gospodarki wodnej, które po zmianach prawnych w ramach reformy gospodarki wodnej od 1.01.2018 r. przejęło zadania Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych – jest więc prawnym „następcą” zarządów.
45.	Krajowa Rada Izb Rolniczych	Art. 5 pkt 8 projektowanej ustawy (dot. ustawy o	Samorząd rolniczy nie wyraża zgody na zapis zaproponowany w pkt 8 nadający nowe brzmienie		Uwaga nieuwzględniona. W zmienianym przepisie art. 37a ust. 2 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków

		<p>wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)</p>	<p>ust. 2 art. 37a mającego na celu zwolnienie instytutów badawczych uczestniczącego w operacji w ramach PROW 2014-2020 z obowiązku złożenia zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy w postaci weksła niezupełnego (in blanco) wraz z deklaracją wekslową. Rozumiejąc założenia przyświecające zmianie przepisu, samorząd rolniczy uważa, że każdy podmiot, co do zasady powinien być równy wobec prawa a zapis ten zdaniem samorządu nie zwiększy zaangażowania instytutów w realizację działań „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” itp., co zakładano. Powinny nastąpić zmiana zasad ocen instytutów o co Instytuty wielokrotnie wnioskowały i co w pełni popierała Krajowa Rada Izb Rolniczych.</p>	<p>Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 możliwość zwolnienia z obowiązku składania zabezpieczenia należytego wykonania umowy za pomocą weksła w przypadku instytutów badawczych zawężono jedynie do tych instytutów, które posiadają status państwowego instytutu badawczego, które zgodnie z art. 22 pkt 2 ustawy o instytutach badawczych, realizują zadania szczególnie ważne dla planowania i realizacji polityki państwa, w szczególności polityki rozwoju wsi i rolnictwa i których działalność jest nadzorowana przez ministrów właściwych dla danych działów administracji publicznej oraz w większości finansowana ze środków budżetu państwa. <u>Podobną możliwość</u> dają przepisy UE (art. 18 rozporządzenia UE nr 907/2014), <u>zgodnie z którymi</u> od wymogu złożenia zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy w postaci weksła niezupełnego (in blanco) można odstąpić wobec jednostki publicznej odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków organu publicznego oraz jednostki prywatnej pełniącej obowiązki organu publicznego pod nadzorem państwa.</p> <p>Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, zwolnienie instytutów badawczych PIB z obowiązku składania zabezpieczenia należytego wykonania umowy za pomocą weksła ma istotne znaczenie dla zwiększenia zaangażowania takich instytutów badawczych w realizację działań „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”. W ramach poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” przewidziano obowiązkowy udział pracowników naukowych w realizacji operacji obejmującej</p>
--	--	--	---	---

					<p>założenie i prowadzenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwach oraz przeprowadzanie demonstracji dla rolników w tych obiektach.</p> <p>W przypadku podziałania „Wsparcie dla szkolenia doradców” realizowanego w ramach działania „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”, przewidziano wsparcie szkoleń dla doradców, w tym w formie studiów podyplomowych. Wykonawcami działań szkoleniowych w formie studiów podyplomowych mogą być w szczególności instytuty badawcze.</p>
46.	Centrum Łukasiewicz	Art. 5 pkt 8 projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)	<p>Prosimy o uwzględnienie w katalogu podmiotów wskazanym w przepisie także instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz.</p> <p>Sieć Badacza Łukasiewicz, a tym samym instytuty Sieci, funkcjonują w polskim systemie prawnym od 1 kwietnia 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz. Instytuty Sieci nie są instytutami badawczymi, jest to odrębny status prawny. Niemniej wszystkie (obecnie 32) instytuty Sieci powstały z przekształcenia instytutów badawczych właśnie. Podmioty działające w</p>	<p>„Przepisu ust. 1 nie stosuje się do beneficjenta będącego jednostką sektora finansów publicznych, instytutem działającym w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz lub instytutem badawczym, a w przypadku gdy umowa o przyznaniu pomocy jest zawierana z grupą beneficjentów – jeżeli wszyscy beneficjenci są jednostkami sektora finansów publicznych, instytutami Sieci</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W ramach uwag do wniosku MRiRW o wpisanie projektu ustawy do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów, MFFiPR wskazał, że budzi jego zastrzeżenia zmiana ustawy w zakresie zwolnienia instytutów badawczych z obowiązku składania zabezpieczenia należytego wykonania umowy za pomocą weksla, gdyż zgodnie z przepisami UE można odstąpić od wymogu złożenia zabezpieczenia wobec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostki publicznej odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków organu publicznego oraz - jednostki prywatnej pełniącej obowiązki organu publicznego pod nadzorem państwa. <p>W związku z takim stanowiskiem MFFiPR, w zmienianym przepisie art. 37a ust. 2 doprecyzowano, że zwolnienie z obowiązku składania zabezpieczenia należytego wykonania umowy za pomocą weksla dotyczy instytutów badawczych posiadających status państwowego instytutu badawczego, które zgodnie z art. 22 pkt. 2 ustawy o instytutach badawczych, realizują zadania szczególnie ważne dla planowania i realizacji polityki państwa, i których działalność jest nadzorowana przez ministrów właściwych dla danych działów administracji publicznej oraz w większości</p>

			<p>Sieci mają stanowić efektywne zaplecze technologiczne i intelektualne dla gospodarki, w szczególności ustawa o Sieci Badawczej Łukasiewicz wskazuje jako ich cel transfer wiedzy oraz wdrażanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych (art. 1 ust 2 pkt 2 uSBŁ). Bez wątpienia instytuty Sieci mogą odgrywać rolę we wspieraniu sektora rolniczego, w szczególności Łukasiewicz-INS czy Łukasiewicz-PIMR. Co do zasady zakres działalności instytutów Sieci i instytutów badawczych jest bardzo podobny. Jest także finansowany w większości ze środków z budżetu państwa. Stąd różnicowanie w projektowanej ustawie uprawnień instytutów badawczych i instytutów Sieci wdaje się być nieuzasadnione. Instytuty Sieci będą w znacznie</p>	<p>Badawczej Łukasiewicz lub instytutami badawczymi”</p>	<p>finansowana ze środków budżetu państwa.</p> <p>W związku z powyższym nie ma możliwości zwolnienia z obowiązku składania zabezpieczenia należytego wykonania umowy za pomocą weksla instytutów badawczych, które nie posiadają statusu państwowego instytutu badawczego. Tymczasem ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz nie przewiduje możliwości nadania statusu PIB instytutom Sieci Łukasiewicz.</p>
--	--	--	---	---	--

			gorszej pozycji od instytutów badawczych, co ograniczy ich możliwość zaangażowania się w działania dot. podnoszenia kompetencji sektora rolniczego.		
47.	SW Pomorskiego	Art. 5 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)	Określanie w niniejszym punkcie wnioskodawców uprawnionych do składania operacji budzi wątpliwości. Tym bardziej, że w wielu innych punktach ustawy mowa jest wyłącznie o operacji „partnera KSOW”. Należy rozważyć wprowadzanie tego rodzaju regulacji do Rozporządzenia w oparciu o delegację wynikającą z art. 58 pkt 4) ustawy. Jednocześnie, mając na uwadze fakt wprowadzania „konsorcjum” jako formy partnerstwa, niezbędne są zmiany w dokumentacji związanej z wdrażaniem i realizacją operacji w ramach KSOW, w szczególności w; Rozporządzeniu ds. KSOW (konieczność uregulowania zapisów	Jak w dotychczasowym brzmieniu/ lub w brzmieniu: „Wybór operacji następuje na wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji (...)”.	Uwaga nieuwzględniona. Mając na uwadze robocze uwagi zgłoszone przez RCL do ostatniego zdania przepisu zaproponowanego w art. 5 pkt 13 lit. a projektu ustawy, ostateczna decyzja o brzmieniu tego zdania bądź jego skreśleniu zapadanie na etapie komisji prawniczej. Jeżeli zdanie to nie zostanie skreślone, wydaje się zasadne nadanie mu następującego brzmienia: „Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o partnerze KSOW, rozumie się przez to także konsorcjum.”. Skreślenie tego zdania nastąpi w przypadku uznania go za zbędne z tego powodu, że ze zdania drugiego tego przepisu wynika uprawnienie konsorcjum partnerów KSOW do złożenia wniosku o wybór operacji, a za tym idzie również wszystkie pozostałe prawa i obowiązki partnera KSOW, który złożył taki wniosek w konkursie. Odpowiednie zmiany zostaną również wprowadzone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz w dokumentacji konkursowej, w tym w umowie na realizację operacji.

			dotyczących spełniania warunków umożliwiających ubieganie się o pomoc w ramach KSOW) oraz umowy.		
48.	SW Małopolskiego	Art. 5 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)	Wprowadzenie możliwości składania wniosków przez dwóch lub więcej partnerów KSOW, którzy (...) stworzą „konsorcjum” (art.57d ust.1) jest niepotrzebne i niezrozumiałe. Dodatkowo w polskim prawodawstwie brak jest regulacji prawnych normujących działanie konsorcjum Wobec powyższego stworzenie takiej możliwości nie tylko nie uprości, a wręcz utrudni sprawne rozliczenie operacji partnerskiej realizowanej przez konsorcjum. Przy obecnie zastosowanym rozwiązaniu nie ma zagrożenia realizacji operacji, odpowiada za nią partner składający wniosek i to on ponosi odpowiedzialność za cały jej przebieg. Obecnie zastosowane rozwiązanie dopuszcza i premiuje wspólne	Proponuje się przyjąć następujące brzmienie: „a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Wybór operacji partnera KSOW następuje na jego wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji”.”	Uwaga nieuwzględniona. Mając na uwadze robocze uwagi zgłoszone przez RCL do ostatniego zdania przepisu zaproponowanego w art. 5 pkt 13 lit. a projektu ustawy, ostateczna decyzja o brzmieniu tego zdania bądź jego skreśleniu zapada na etapie komisji prawniczej. Jeżeli zdanie to nie zostanie skreślone, wydaje się zasadne nadanie mu następującego brzmienia: „Ilekcioć w przepisach ustawy jest mowa o partnerze KSOW, rozumie się przez to także konsorcjum.”. Skreślenie tego zdania nastąpi w przypadku uznania go za zbędne z tego powodu, że ze zdania drugiego tego przepisu wynika uprawnienie konsorcjum partnerów KSOW do złożenia wniosku o wybór operacji, a co za tym idzie również wszystkie pozostałe prawa i obowiązki partnera KSOW, który złożył taki wniosek w konkursie. Odpowiednie zmiany zostaną również wprowadzone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz w dokumentacji konkursowej, w tym w umowie na realizację operacji.

			<p>prorowadzenie operacji na opisanych i zdefiniowanych zasadach partnerstwa. W operacje zaangażowani są partnerzy wnioskodawcy, co poprawnie sieciuje i buduje partnerstwo, a dodatkowo jest punktowane i premiowane na etapie oceny.</p>		
49.	SW Pomorskiego	<p>Art. 5 pkt 15 lit. a tiret drugie projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)</p>	<p>Jak wskazano w uzasadnieniu, rezygnacja z umieszczenia w umowie celu operacji oraz wskaźnika wyniku z konstrukcji formularza umowy i odsyłania w tym zakresie do obszernego wniosku o wybór operacji. Niezależnie od sposobu ujęcia, stanowi to „umowne” zobowiązanie w tym zakresie. W ocenie samorządu województwa pomorskiego, cel operacji oraz wskaźniki winny być określone w umowie, gdyż ich osiągnięcie stanowi o zrealizowaniu operacji i możliwości jej rozliczenia. Dla przejrzystości zapisów należy tak skonstruować</p>	<p>Jak w dotychczasowym brzmieniu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Począwszy od konkursu nr 2/2018 dla partnerów KSOW wniosek o wybór operacji nie stanowi załącznika do umowy na realizację operacji. Postanowienie w formularzu tej umowy zobowiązujące partnera KSOW do osiągnięcia celu operacji i wskaźników określonych we wniosku jest powszechnie akceptowane przez wszystkie jednostki uprawnione do zawierania umów na realizację operacji z partnerami KSOW i uznawane przez nie za wystarczające do żądania od partnera KSOW udowodnienia spełnienia tego zobowiązania, od którego m.in. uzależniona jest refundacja poniesionych kosztów i jej wysokość. Obie strony umowy posiadają bowiem egzemplarz złożonego w konkursie wniosku o wybór operacji. Uchylenie przepisu zaproponowane w art. 5 pkt 15 lit. a tiret drugie projektu ustawy ma na celu dostosowanie przepisów ustawy zmienianej w art. 5 do utrwalonego od 2018 r. stanu faktycznego w odniesieniu do zawartości formularza umowy na realizację operacji. Zaproponowana zmiana nie skutkuje bezpośrednio brakiem możliwości określenia w umowie na realizację operacji celu operacji i wskaźników. Zmieniany</p>

			formularz umowy, aby bezpośrednio wskazywał cel operacji oraz wskaźniki (tak jak w innych działaniach, a nie poprzez odesłanie do wniosku o wybór operacji), a nie rezygnować z ich określania.		przepis art. 57g ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 we wprowadzeniu do wyliczenia wskazuje bowiem, że jednostka, która wybrała operację partnera KSOW, zawiera z nim umowę na realizację tej operacji, określając „co najmniej”. Oznacza to, że jest to katalog otwarty spraw, które powinny być uregulowane w umowie na realizację operacji zawieranej z partnerem KSOW. Można w niej zawrzeć również inne kwestie, jeżeli będzie to przewidziane w formularzu tej umowy opracowanym w MRiRW. Jednym z możliwych rozwiązań jest pozostawienie wyboru jednostce zawierającej umowę z partnerem KSOW w zakresie tego, czy pozostawić dotychczasowe postanowienie bez zmian i odesłać do wniosku o wybór operacji, czy też określić wprost w umowie cel operacji i wskaźniki jego osiągnięcia. Projekt formularza umowy na realizację operacji w ramach kolejnego konkursu dla partnerów KSOW wzorem lat ubiegłych będzie przedmiotem konsultacji z samorządami województw.
50.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Art. 6 pkt 2 projektowanej ustawy (dot. ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej)	Czy w art. 13 ust. 1 ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej nie powinien być uchylony także pkt 4 dotyczący działania współpraca. Dotychczas brak jest zainteresowania ze strony JST skorzystaniem z pożyczki w BGK na wyprzedzające finansowanie na realizację operacji w ramach tego działania. Nie została	Wykreślenie w art. 13 ust. 1 pkt 4	Uwaga nieuwzględniona. Dotychczasowy brak zainteresowania nie oznacza, że JST w ramach działania „Współpraca” nie będą zainteresowane w przyszłości pożyczkami w BGK.

			udzielona żadna pożyczka na operację z działania współpraca.		
51.	Centrum Łukasiewicz	Art. 6 pkt 2 lit. c projektowanej ustawy (dot. ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej)	<p>Prosimy o uwzględnienie w katalogu podmiotów wskazanym w przepisie także instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz. Sieć Badacza Łukasiewicz, a tym samym instytuty Sieci, funkcjonują w polskim systemie prawnym od 1 kwietnia 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz. Instytuty Sieci nie są instytutami badawczymi, jest to odrębny status prawny. Niemniej wszystkie (obecnie 32) instytuty Sieci powstały z przekształcenia instytutów badawczych właśnie. Podmioty działające w Sieci mają stanowić efektywne zaplecze technologiczne i intelektualne dla gospodarki, w szczególności ustawa o Sieci Badawczej Łukasiewicz wskazuje jako</p>	<p>„1) transfer wiedzy i działalność informacyjna – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i uczelni, 2) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i uczelni, 3) współpraca, z</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem, wprowadzenie możliwości skorzystania z wyprzedzającego finansowania przez instytuty badawcze i uczelnie zostało zaproponowane w związku z dotychczasowym zaangażowaniem ww. jednostek w realizację operacji w ramach PROW 2014–2020, głównie w formie studiów podyplomowych dla doradców, oraz konieczność zapewnienia płynności w realizacji kolejnych operacji, uwzględniając mechanizm dokonywania płatności w formie refundacji poniesionych kosztów i długość procesu rozpatrywania wniosków o płatność. Problemy związane z zapewnieniem płynności finansowej w realizacji operacji w ramach tych działań zgłaszane są przez jednostki doradztwa rolniczego oraz instytuty badawcze od początku wdrażania PROW 2014–2020.</p> <p>Zgodnie z systemem wdrażania działań „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” oraz „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw” wybór wykonawców, odpowiednio: działań szkoleniowych lub usług doradczych, następuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, a tematyka i zakres zamówienia są z góry określone, odpowiednio do zdiagnozowanych potrzeb. Pomoc może być przyznana podmiotowi, który nie prowadzi działalności gospodarczej w zakresie produkcji lub obrotu maszynami, urządzeniami, materiałami lub środkami przeznaczonymi dla rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, z wyłączeniem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz jednostek doradztwa rolniczego w rozumieniu ustawy z dnia 22 października 2004</p>

			<p>ich cel transfer wiedzy oraz wdrażanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych (art. 1 ust 2 pkt 2 uSBŁ). Bez wątplenia instytuty Sieci mogą odgrywać rolę we wspieraniu sektora rolniczego, w szczególności Łukasiewicz-INS czy Łukasiewicz-PIMR. Co do zasady zakres działalności instytutów Sieci i instytutów badawczych jest bardzo podobny. Jest także finansowany w większości ze środków z budżetu państwa. Stąd różnicowanie w projektowanej ustawie uprawnień instytutów badawczych i instytutów Sieci wdaje się być nieuzasadnione. Instytuty Sieci będą w znacznie gorszej pozycji od instytutów badawczych, co ograniczy ich możliwość zaangażowania się w działania dot. podnoszenia kompetencji sektora rolniczego.</p>	<p>wyłączeniem pomocy wypłaconej w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych i instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz”</p>	<p>r. o jednostkach doradztwa rolniczego. W przypadku działania „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”, poddziałania "Wsparcie dla szkolenia doradców", o pomoc może ubiegać się dostawca szkolenia, który prowadzi działalność szkoleniową oraz posiada doświadczenie w organizacji szkoleń dla doradców, natomiast studia podyplomowe mogą prowadzić tylko uczelnie lub instytuty badawcze. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń, instytuty badawcze korzystały ze wsparcia na prowadzenie studiów podyplomowych z zakresu tematów określonych w dokumentacji przetargowej tj. rolnictwa, rolnictwa ekologicznego, ekonomiki rolnictwa. Uprawnienia do prowadzenia studiów podyplomowych określa ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, która zgodnie z art. 163 ust. 1 nie przewiduje możliwości prowadzenia studiów podyplomowych przez instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz. W przypadku działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”, zaangażowanie instytutów badawczych przewidywane jest głównie w zakresie prowadzenia demonstracji w gospodarstwach demonstracyjnych we współpracy z doradztwem rolniczym i rolnikami. Tematyka demonstracji i zakres niezbędnych działań określone są w dokumentacji przetargowej. Instytut badawczy może uczestniczyć w projekcie zapewniając opiekunów naukowych demonstracji, zajmujących się prowadzeniem prac badawczych lub badawczo – rozwojowych dotyczących danego tematu w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.</p> <p>W związku z powyższym, wprowadzenie możliwości korzystania z wyprzedzającego finansowania dla instytutów tej Sieci nie jest uzasadnione.</p>
--	--	--	--	---	---

52.	Centrum Łukasiewicz	Art. 6 pkt 5 projektowanej ustawy (dot. ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej)	<p>Prosimy o uwzględnienie w katalogu podmiotów wskazanym w przepisie także instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz. Sieć Badacza Łukasiewicz, a tym samym instytuty Sieci, funkcjonują w polskim systemie prawnym od 1 kwietnia 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz. Instytuty Sieci nie są instytutami badawczymi, jest to odrębny status prawny. Niemniej wszystkie (obecnie 32) instytuty Sieci powstały z przekształcenia instytutów badawczych właśnie. Podmioty działające w Sieci mają stanowić efektywne zaplecze technologiczne i intelektualne dla gospodarki, w szczególności ustawa o Sieci Badawczej Łukasiewicz wskazuje jako ich cel transfer wiedzy oraz wdrażanie wyników badań naukowych i prac</p>	<p>„1) transfer wiedzy i działalność informacyjna - w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i uczelni, 2) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw - w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i uczelni,”</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem, wprowadzenie możliwości skorzystania z wyprzedzającego finansowania przez instytuty badawcze i uczelnie zostało zaproponowane w związku z dotychczasowym zaangażowaniem ww. jednostek w realizację operacji w ramach PROW 2014–2020, głównie w formie studiów podyplomowych dla doradców, oraz konieczność zapewnienia płynności w realizacji kolejnych operacji, uwzględniając mechanizm dokonywania płatności w formie refundacji poniesionych kosztów i długość procesu rozpatrywania wniosków o płatność. Problemy związane z zapewnieniem płynności finansowej w realizacji operacji w ramach tych działań zgłaszane są przez jednostki doradztwa rolniczego oraz instytuty badawcze od początku wdrażania PROW 2014–2020.</p> <p>Zgodnie z systemem wdrażania działań „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” oraz „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw” wybór wykonawców, odpowiednio: działań szkoleniowych lub usług doradczych, następuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, a tematyka i zakres zamówienia są z góry określone, odpowiednio do zdiagnozowanych potrzeb. Pomoc może być przyznana podmiotowi, który nie prowadzi działalności gospodarczej w zakresie produkcji lub obrotu maszynami, urządzeniami, materiałami lub środkami przeznaczonymi dla rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, z wyłączeniem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz jednostek doradztwa rolniczego w rozumieniu ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego.</p> <p>W przypadku działania „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu</p>
-----	---------------------	---	--	---	---

			<p>rozwojowych (art. 1 ust 2 pkt 2 uSBŁ). Bez wątplenia instytuty Sieci mogą odgrywać rolę we wspieraniu sektora rolniczego, w szczególności Łukasiewicz-INS czy Łukasiewicz-PIMR. Co do zasady zakres działalności instytutów Sieci i instytutów badawczych jest bardzo podobny. Jest także finansowany w większości ze środków z budżetu państwa. Stąd różnicowanie w projektowanej ustawie uprawnień instytutów badawczych i instytutów Sieci wdaje się być nieuzasadnione. Instytuty Sieci będą w znacznie gorszej pozycji od instytutów badawczych, co ograniczy ich możliwość zaangażowania się w działania dot. podnoszenia kompetencji sektora rolniczego.</p>		<p>zastępstw”, poddziałania "Wsparcie dla szkolenia doradców", o pomoc może ubiegać się dostawca szkolenia, który prowadzi działalność szkoleniową oraz posiada doświadczenie w organizacji szkoleń dla doradców, natomiast studia podyplomowe mogą prowadzić tylko uczelnie lub instytuty badawcze. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń, instytuty badawcze korzystały ze wsparcia na prowadzenie studiów podyplomowych z zakresu tematów określonych w dokumentacji przetargowej tj. rolnictwa, rolnictwa ekologicznego, ekonomiki rolnictwa. Uprawnienia do prowadzenia studiów podyplomowych określa ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, która zgodnie z art. 163 ust. 1 nie przewiduje możliwości prowadzenia studiów podyplomowych przez instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz.</p> <p>W przypadku działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”, zaangażowanie instytutów badawczych przewidywane jest głównie w zakresie prowadzenia demonstracji w gospodarstwach demonstracyjnych we współpracy z doradztwem rolniczym i rolnikami. Tematyka demonstracji i zakres niezbędnych działań określone są w dokumentacji przetargowej. Instytut badawczy może uczestniczyć w projekcie zapewniając opiekunów naukowych demonstracji, zajmujących się prowadzeniem prac badawczych lub badawczo – rozwojowych dotyczących danego tematu w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.</p> <p>W związku z powyższym, wprowadzenie możliwości korzystania z wyprzedzającego finansowania dla instytutów tej Sieci nie jest uzasadnione.</p>
53.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Art. 8 ust. 2 projektowanej ustawy (dot. ustawy o	<p>W związku z tym, że: - dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15 ust. 4</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zrezygnowano z utrzymania w mocy rozporządzenia RM i w związku z tym zaproponowano zmianę w art. 13 polegającą</p>

		finansowaniu wspólnej polityki rolnej)	ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej będą obowiązywać przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przedmiotowego projektu ustawy oraz - planowane wejście w życie przedmiotowego projektu ustawy zostało określone na III kwartał 2021 r., BGK sygnalizuje, że istnieje zagrożenie niedostosowania legislacyjnego i systemowego BGK do wdrożenia zmian wprowadzanych przedmiotowym projektem ustawy w powyższym terminie w przypadku wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia wykonawczego w terminie krótszym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przedmiotowego projektu ustawy.		na opóźnieniu wejścia w życie przepisów dot. pożyczek.
54.	SW Pomorskiego	Uzasadnienie, str. 10 (dot. ustawy o RLKS)	W związku z faktem iż mowa jest o systemie instytucjonalnym jako całości konieczne jest wskazanie dla EFRROW jednostek wdrażających oraz agencji płatniczej.	„Uwzględniając zatem dotychczasowy potencjał zgromadzony na wszystkich szczeblach	Uwaga uwzględniona.

				wdrażania RLKS, należy utrzymać dotychczasowy system instytucjonalny oparty na instytucjach zarządzających (dalej IZ), w przypadku EFRROW - dodatkowo - samorządach województw jako jednostkach wdrażających oraz agencji płatniczej, jednak należy wprowadzić w ustawie o RLKS (...)".	
55.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	Uzasadnienie, str. 20 (dot. ustawy o RLKS)	W uzasadnieniu wskazane są wskaźniki społeczno – ekonomiczne, które będą brane pod uwagę przy ocenie nowych LSR. Pragniemy zwrócić uwagę, że np. wskaźniki: liczba turystycznych obiektów noclegowych wg danych GUS lub z Centralnego Wykazu Obiektów Hotelarskich, liczba kwater agroturystycznych wg Gminnej Ewidencji		Uwaga uwzględniona częściowo. Zgodnie z uzasadnieniem w celu zapewnienia jednolitości i obiektywności w ocenie kryteriów wyboru LSR, zostaną one określone i szczegółowo zdefiniowane w regulaminie wyboru LSR. Kryteria wyboru zostaną określone tak, aby uwzględnić specyfikę każdego funduszu, którego udział jest przewidywany w ramach RLKS. W regulaminie zostaną także wskazane kryteria, które będą decydować o kolejności przysługiwania wsparcia na realizację LSR w ramach środków odpowiedniego funduszu (tzw. priorytet w przypadku uzyskania takiej samej łącznej liczby punktów przez dwie lub więcej LSR). W regulaminie zaproponowany zostanie szeroki katalog wskaźników, które w najbardziej

			<p>Obiektów Turystycznych, są wskaźnikami nie oddającymi rzeczywistej sytuacji w zakresie infrastruktury turystycznej na danym terenie – ewidencja GUS obejmuje często jedynie ułamek istniejących obiektów noclegowych; podobnie ewidencja gminna często nie obejmuje wielu istniejących obiektów. Należy przy doborze wskaźników zwrócić uwagę czy oddają one rzeczywisty obraz sytuacji w danej dziedzinie.</p>	<p>efektywny sposób pozwolą na ukierunkowanie wsparcia na poszczególne obszary tematyczne.</p> <p>Odnosząc się natomiast do kwestii przywołania w uwadze wskaźników dot. usług hotelarskich, należy zauważyć, że zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. 2020 r. poz. 2211) mogą one być świadczone zarówno w obiektach hotelarskich jak i innych obiektach, jeżeli obiekty te spełniają minimalne wymagania określone w przepisach prawa.</p> <p>Należy tym samym zauważyć, że zgodnie z art. 38. 1. ustawy zaszerogowania obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów dokonuje, kategorię nadaje oraz prowadzi ich ewidencję marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce położenia obiektu hotelarskiego. Natomiast zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy przed rozpoczęciem świadczenia usług hotelarskich w innym obiekcie, przedsiębiorca lub rolnik zamierzający świadczyć usługi hotelarskie w gospodarstwie rolnym jest obowiązany zgłosić ten obiekt do ewidencji wymienionej w art. 38 ustawy prowadzonej przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce ich położenia. Jednocześnie zgodnie z art. 39 ust. 4 i 5 ustawy istnieje obowiązek informowania właściwego organu o zakończeniu świadczenia usług hotelarskich.</p> <p>Mając powyższe na uwadze, jeżeli rzeczywisty obraz sytuacji w danej dziedzinie nie jest tożsamy z wymaganiami jakie nakładają przepisy ww. ustawy należy zastanowić się czy na danym obszarze wszyscy działają zgodnie z obowiązującym prawem. Należy pamiętać, że wybór LSR, a co za tym idzie ukierunkowanie wsparcia ze środków funduszy zaangażowanych w realizację danej strategii nie może prowadzić do wsparcia podmiotów działających poza ramami określonymi przez obowiązujące prawo.</p>
--	--	--	--	---

56.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	<p>Uzasadnienie, str. 21 (dot. ustawy o RLKS):</p> <p>„Oznacza to, że weryfikacji może podlegać fakt przewidzienia w LSR zakresu wsparcia dotyczącego tworzenia koncepcji SV i realizacji operacji wynikających z koncepcji SV utworzonych zarówno z wykorzystaniem środków EFRROW z LSR wdrażanych w okresie finansowym 2014–2020 jak i tych, które dopiero zostaną utworzone z wykorzystaniem ze środków LSR stającej do konkursu.”</p>	<p>Uważamy, że należy oddzielić ocenę tego czy w wyniku realizacji bieżącej LSR powstały koncepcje SV od kwestii czy zrealizowano już jakieś operacje, które wynikają z tych koncepcji. Biorąc pod uwagę krótki czas na wydanie „dodatkowych” środków na samo stworzenie koncepcji, praktycznie niemożliwe jest jeszcze ogłaszanie naborów na realizację projektów, które do tych koncepcji nawiązują i z nich wynikają w ramach obecnych LSR. Kwestia realizacji działań wynikających z koncepcji winna być przeniesiona na przyszłą perspektywę finansową i nowe LSR. Poza tym na etapie pisania nowych LSR nie będą znane jeszcze wnioski z wdrażania pilotażu SV, stąd nie powinno się warunkować oceny „nowej” LSR od tego czy dane LGD przewidzi SV w przyszłej perspektywie czy też nie. LGD winny mieć dowolność w umieszczeniu</p>	<p>Rezygnacja z proponowanych zapisów</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Celem jest przede wszystkim potrzeba oceny potencjału LGD do wdrażania LSR pod kątem ich gotowości do korzystania z nowych rozwiązań np. Smart Villages. Dyskusja nad brzmieniem kryteriów wyboru LSR nie została jeszcze przeprowadzona, tym samym propozycje MRiRW mogą ulec znacznym korektom.</p>
-----	---	---	---	---	---

			SV w nowych LSR po poznaniu efektów wdrażania pilotażu.		
57.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Uzasadnienie (dot. ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej)	Błędne odwołanie w ostatnim akapicie uzasadnienia do zmian ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, w części odnoszącej się do terminu przygotowania nowego rozporządzenia Rady Ministrów dotyczącego pożyczek udzielanych przez BGK. W uzasadnieniu został przywołany art. 9 ust. 2 projektu ustawy, natomiast zgodnie z projektem ustawy w art. 8 ust. 2 jest mowa o terminie do kiedy rozporządzenie Rady Ministrów powinno być przygotowane.	W uzasadnieniu powinien być przywołany art. 8 ust. 2 projektu ustawy	Uwaga nieaktualna biorąc pod uwagę zaproponowane zmiany, o których mowa w uwadze nr 52.
58.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Uzasadnienie (dot. terminu wejścia w życie ustawy)	Błędne odwołanie w uzasadnieniu do art. 13 projektu ustawy dotyczącego terminu wejścia w życie projektu ustawy. W uzasadnieniu jest zapis, że ustawa ma wejść w życie „z dniem następującym po dniu ogłoszenia”, natomiast w art. 13 projektu ustawy jest zapis, że ustawa wejdzie w	W uzasadnieniu powinien być wskazany termin „po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia”	Uwaga uwzględniona.

			życie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
59.	Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć Leader	Uwaga ogólna dot. ustawy o RLKS	Niepokój budzi brak jakiegokolwiek informacji na temat powstania nowych LGD, wykorzystujących potencjał istniejących LGD np. przez połączenie mniejszych LGD. Na str. 28 i 29 uzasadnienia pisze się o tych LGD, których obszar może nie spełniać warunków dostępu, jednak trzeba się liczyć z tym, że m.in. te LGD będą chciały mimo to zmienić obszar. Widzimy potrzebę wskazanie wytycznych jak pogodzić zobowiązania z bieżącego okresu, z wdrażaniem nowych strategii jako inne podmioty, powstałe np. z połączenia obecnych LGD.		Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowe informacje dot. tworzenia nowych LGD zostały opisane materiale odnoszącym się do Wsparcia przygotowawczego, które będzie udzielane na przygotowanie LSR na lata 2023–2027w ramach PROW 2014–2020. Materiał ten został przesłany do Samorządów Województw z prośbą o rozpowszechnienie, ponadto zostanie niezwłocznie opublikowany na stronie internetowej MRiRW.
60.	SW Wielkopolskiego	Uwaga ogólna dot. ustawy o RLKS	Pragnę wyrazić dezaprobatę wobec planowanego wyłączenia z regulacji ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury. Biorąc pod		Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby

			uwagę fakt, że coraz więcej samorządów rozważa możliwość realizacji instrumentu RLKS w formule bezpośredniej, wprowadzenie odrębnych regulacji dla tego funduszu wpłynie niekorzystnie na rozwój obszarów zależnych od rybactwa, ograniczając zakres możliwych do realizacji przedsięwzięć.		zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.
61.	SW Podkarpackiego	Uwaga ogólna dot. ustawy o RLKS	<p>Projekt zmian ustawy RLKS nie zawiera zapisów, o których mowa w piśmie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 08 lipca 2021 r. (znak: WPR.wao.510.58.2021) dotyczących wdrażania przez województwa wielofunduszowych RLKS.</p> <p>W piśmie MRiRW wskazano, że: „budżet interwencji LEADER będzie budżetem krajowym, który nie będzie jednak dotyczył województw wdrażających wielofunduszowy RLKS w pełnej formule, dla których</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Przedstawione w przedmiotowym piśmie propozycje zostały wypracowane na spotkaniu Grupy ds. LEADER przy Grupie roboczej ds. KSOW GTL w dniu 2 lipca 2021 r.. Propozycje te podlegają dalszym uzgodnieniom, których zakończenie pozwoli na opracowanie brzmienia Regulaminu Wyboru LSR. Projekt ustawy nie wymaga korekty w tym zakresie.</p>

			<p>zapewnione środki na wybranie LSR spełniających warunki wyboru (LGD z tych województw nie będą konkurować o środki z LGD z pozostałych województw” (...)</p> <p>„Województwa wdrażające wielofunduszowy RLKS w pełnej formule mają jednak zapewnione, że wszystkie LSR spełniające warunki wyboru zostaną sfinansowane”.</p> <p>W nawiązaniu do powyższego wnosi się o uwzględnienie w/w zapisu w nowelizacji ustawy</p>		
62.	SW Małopolskiego	Uwaga ogólna dot. ustawy o RLKS	<p>Po raz kolejny pragnę zwrócić uwagę, iż wyłączenie programu rybnego z wielofunduszowego RLKS w przyszłej perspektywie finansowej nie znajduje swojego uzasadnienia w dokumentach Komisji Europejskiej. Mając na uwadze planowaną dużo mniejszą alokację na priorytet dot. rozwoju lokalnego w przyszłym programie EFMR, tym bardziej należałoby tak</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.</p>

			zaprojektować jego wdrażanie, aby środki te wraz z innymi funduszami alokowanymi na rozwój lokalny stanowiły spójny, komplementarny mechanizm wsparcia rozwoju danego obszaru.		
63.	Związek Województw RP	Uwaga ogólna (dot. ustawy o RLKS)	Komisja ds. Obszarów Wiejskich i Rolnictwa przy ZWRP z satysfakcją przyjmuje informację dotyczącą przeznaczenia 8 % projektowanego budżetu Planu Strategicznego WPR tj. kwoty 682 mln EURO na inicjatywę LEADER. Inicjatywa ta przynosi konkretne korzyści dla rozwoju obszarów wiejskich, zarówno pod względem gospodarczym jak i społecznym. Tysiące wspartych przedsiębiorstw czy nowopowstałych firm, tysiące miejsc pracy, wybudowane obiekty ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej czy kulturalnej to tylko niektóre efekty jej wdrażania. Bezdyskusyjna jest zatem konieczność		Uwaga nieuwzględniona. Ustawa o RLKS nie reguluje warunków i sposobu podziału środków EFRROW pomiędzy poszczególne województwa. Ustalenia w tym zakresie zapadają w trybie odrębnym, a ich ostateczny wynik i szczegółowe rozwiązania w tym zakresie zostaną zawarte w regulaminie konkursu na wybór LSR.

		<p>dalszego wdrażania inicjatywy LEADER na jak największym obszarze.</p> <p>Komisja ds. Obszarów Wiejskich i Rolnictwa zauważa, iż priorytetową kwestią jest zaprojektowanie rozwiązań pozwalających na pokrycie obszaru kraju w całości Lokalnymi Strategiami Rozwoju, tak aby uniknąć tzw. „białych plam”, czyli wykluczenia mieszkańców tych terenów z możliwości ubiegania się o środki EFFROW.</p> <p>Niestety, proponowany na ten moment system wyboru LSR powoduje, iż już przed rozpoczęciem konkursu na wybór LSR wiemy, iż będą obszary nieobjęte strategiami.</p> <p>Jakkolwiek resort opracował rozwiązanie dla regionów zamierzających zaangażować środki Polityki Spójności we wdrażanie RLKS w bezpośredniej formule, to należy zauważyć, iż w pozostałych</p>		
--	--	---	--	--

województwach projektowane są inne rozwiązania dla Lokalnych Grup Działania np. dedykowane nabory. Zatem również środki z przyszłych Regionalnych Programów Operacyjnych będą również zaimplementowane na obszarze LSR.

Dokonując wyboru monofunduszowych strategii w oparciu nawet o szeroki katalog wskaźników odwołujących się do oficjalnych opublikowanych danych statystycznych (np. gęstość zaludnienia, przyrost naturalny, dochód podatkowy gminy, liczba bezrobotnych) w ujęciu do średniej krajowej a nie wojewódzkiej będzie pogłębiać dysproporcje wewnątrzregionalne marginalizując obszary wiejskie peryferyjnie położone wobec dynamicznie rozwijających się miejskich obszarów funkcjonalnych.

			<p>Szczególnie dotyka to obszarów górskich i podgórskich oraz popegeerowskich stanowiących obszary o niskim rozwoju i słabej dostępności do usług. Tereny te są w głównej mierze wiejskimi obszarami funkcjonalnymi wymagającymi wsparcia procesów rozwojowych. Dodatkowo zastosowanie kryteriów krajowych nie pozwala na zastosowanie wskaźników odpowiadających specyfice regionu.</p> <p>Komisja proponuje, aby przyjąć rozwiązanie polegające na stworzeniu kopert regionalnych dla poszczególnych województw obejmujących 80 % zapotrzebowania na lata 2014-2020. Pozwoli to województwom na przeprowadzenie realnego konkursu na najlepsze LSR, a województwom nie wdrażającym wielofunduszowego RLKS w formule bezpośredniej pozwoli na wsparcie</p>		
--	--	--	---	--	--

			obszarów wiejskich dodatkowymi środkami np. EFS.		
--	--	--	--	--	--

Załącznik 2_Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach opiniowania projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 przez Zespół ds. Obszarów Wiejskich, Wsi i Rolnictwa KWRiST

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi	Proponowane brzmienie przepisu	Stanowisko MRiRW na etapie opiniowania projektu przez KWRiST	Aktualne Stanowisko MRiRW
1.	SW Mazowieckiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Ustawa o RLKS, art. 4 pkt 2 (str. 4); art. 4 pkt 8 (str. 7); art. 4 pkt 16 lit. c (str. 12); art. 4 pkt 17; art. 9	Proponuje się usunięcie treści przepisów: - art. 4 pkt 2; - art. 4 pkt 8; - art. 4 pkt 16 lit. c; - art. 4 pkt 17; - <i>art. 9.</i>	Projektowane przepisy wskazują na wyłączenie spod regulacji ustawy o RLKS Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027. Projektowana zmiana oznacza wyłącznie monofunduszowy model realizacji lokalnych strategii w ramach Programu „rybnego”, co spowoduje wykluczenie możliwości stworzenia kompleksowych, zintegrowanych wizji obszarów zależnych od rybactwa, ponadto wiąże się z dublowaniem na wielu obszarach struktur LGD/LGR i	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że	Bez zmian

				<p>w związku z tym kosztów administracyjnych. Proponowany model wpłynie niekorzystnie na obszary zależne od rybactwa i pozbawi szansy ich kompleksowego rozwoju oraz pełnego wykorzystania możliwości, jakie stwarza instrument RLKS. Wobec powyższych argumentów wnosimy o usunięcie treści przepisu.</p>	<p>wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim. Jednocześnie odpowiadając na wątpliwości dotyczące niekorzystnego wpływu takiego rozwiązania na obszary zależne od rybactwa należy wskazać, że dzięki wdrożeniu Priorytetu 3 PO RYBY 2021-2027 przez ARiMR jako jedną Instytucję Pośredniczącą powstaną znaczne oszczędności w realizacji Programu. Zaoszczędzone w ten sposób środki finansowe zostaną przeznaczone na rzecz beneficjentów Programu. W związku z tym ewentualny wzrost kosztów administracyjnych nie będzie stanowił problemu dla RLGD.</p>	
2.	SW Zachodniopomorskiego	Ustawa o RLKS, art.4 pkt 2 (dodany	Wykreślenie zapisu	Wyłączenie obszarów zależnych	Uwaga nieuwzględniona.	Bez zmian

	za pośrednictwem Związku Województw RP	art. 1a), str. 4		<p>od rybactwa z założeń RLKS jest krokiem wstecz w procesie rozwoju lokalnych społeczności. W ocenie SW z doświadczenia zdobytego podczas wdrażania funduszy w latach 2007-2013 oraz 2014-2020 wynika, że właściwym kierunkiem jest dążenie do tworzenia zintegrowanych strategii rozwoju obszarów uwzględniających potrzeby wszystkich mieszkańców danego obszaru. Umożliwi to wdrażanie szerokiego RLKS z zintegrowaną strategią rozwoju. Wyłączenie społeczności rybackiej z instrumentu RLKS pogłębi dysproporcje pomiędzy wskazaną grupą (a pozostałymi mieszkańcami</p>	<p>Propozycja zapisu, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.</p>	
--	--	------------------	--	--	---	--

				<p>obszaru) która obecnie jest szczególnie pokrzywdzona również w związku z trudną sytuacją na Bałtyku, wynikającym w związku z tym zakazem połowu dorsza, brakiem rekompensat w związku z wprowadzonym zakazem, oraz borykającą się ze skutkami pandemii COVID-19. Wykreślenie ww. zapisu w naszej ocenie pomimo wskazanych negatywnych skutków dodatkowo wprowadza niejasną sytuacją odnośnie funkcjonowania LGD oraz RLGD na jednym obszarze.</p>		
3.	SW Wielkopolskiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Ustawa o RLKS, art. 4 pkt 2 Po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu: „Art.1a. Przepisów ustawy nie stosuje	Proponuje się usunięcie zapisu	Proponowany zapis umożliwi w nowej perspektywie finansowej realizację wyłącznie monofunduszowego	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do	Bez zmian

		<p>się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027</p>		<p>modelu realizacji lokalnych strategii w ramach EFMRiA. Wyklucza to możliwość stworzenia kompleksowych, zintegrowanych wizji obszarów zależnych od rybactwa, co jest szczególnie istotne w kontekście włączania środków finansowych Polityki Spójności w finansowanie lokalnych strategii rozwoju. Rozporządzenie CPR ustanawia wspólne przepisy dotyczące również EFMRiA, wskazując na potrzebę zapewnienia przez państwo członkowskie spójności i koordynacji między funduszami. Dlatego niezrozumiałym jest zarówno pozbawienie obszarów wiejskich możliwości</p>	<p>programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

				wdrażania wielofunduszowych LSR, zawierających również komponent EFMRiA, jak i wprowadzenie odrębnych reguł w zakresie ich wyboru i wdrażania.		
4.	SW Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Ustawa o RLKS, art. 4, pkt 3 lit. b	Pozostawienie zapisu	Pomimo, iż istnieje taka możliwość, brak jest jasnych deklaracji dotyczących wprowadzenia okresu przejściowego dla funduszu EFMR. Dodatkowo pozbawienie SW funkcji instytucji pośredniczącej we wdrażaniu funduszu oraz wprowadzenie nowego rozwiązania po skutecznym wdrażaniu przez te instytucje dwóch poprzednich perspektyw finansowych wydłuży niepotrzebnie proces uruchamiania nowego programu,	Wyjaśnienie Brak deklaracji co do okresu przejściowego pomiędzy wdrożeniem Priorytetu 4 PO RYBY 2014-2020 a Priorytetu 3 PO RYBY 2020-2027 wynika z faktu, iż instytucja zarządzająca planuje płynne przejście z jednego okresu programowania do następnego. Co do ewentualnej zmiany Instytucji Pośredniczącej należy wskazać na wieloletnie doświadczenie ARiMR we wdrożeniu PO RYBY, oraz że jednym z głównych argumentów przemawiających za wdrażaniem PO RYBY 2021-2027 poprzez jedną Instytucję	Bez zmian

				co wpłynie negatywnie na płynność dystrybucji środków z EFMR, utrudni stworzenie zintegrowanych strategii rozwoju dopasowanych do potrzeb danego obszaru a w konsekwencji pogłębi dysproporcje pomiędzy beneficjentami poszczególnych programów.	Pośredniczącą jest fakt znacznych oszczędności finansowych w funkcjonowaniu jednej, a nie jak dotąd dwóch Instytucji Pośredniczących, a w ten sposób zaoszczędzone środki finansowe mogłyby zostać przeznaczone dla beneficjentów Programu.	
5.	SW Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Ustawa o RLKS, art. 4, pkt 4 lit. c	Pozostawienie zapisu	Wyłączenie SW z procesu wyboru LSR może wpłynąć negatywnie na proces wyboru zintegrowanej strategii dopasowanej do potrzeb lokalnej społeczności.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga niezrozumiała. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy komisję, o której mowa w art. 32 ust. 2 rozporządzenia CPR, jak dotychczas, będzie powoływać zarząd województwa w drodze uchwały, a jej skład pozostaje bez zmian: przedstawiciele zarządu województwa i eksperci. Tak samo bez zmian pozostanie parytet:	Bez zmian

					<p>eksperti stanowić będą co najmniej jedną trzecią składu komisji, a do ich powoływania stosować się będzie odpowiednio art. 68a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), zgodnie z propozycją zmiany, o której mowa w art. 4 pkt 4 lit. b projektowanej ustawy. W art. 4 pkt 4 lit. c projektowanej ustawy zaproponowano natomiast uchylene przepisu art. 3 ust. 4 ustawy o RLKS ze względu na konieczność zapewnienia bezstronności przedstawicieli ministra właściwego ds. rozwoju wsi na etapie ewentualnych odwołań od wyniku oceny LSR pod kątem warunków wyboru składanych do</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>instytucji zarządzającej, którą dla programu finansowanego z EFRROW jest minister właściwy ds. rozwoju wsi, a także wyłączenia spod regulacji ustawy o RLKS wyboru LSR i wdrażania RLKS przy wykorzystaniu EFMRA na lata 2021–2027.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że instytucja zarządzająca programem realizowanym z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, planując wybór Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju, ma zamiar włączyć w ten wybór również czynnik społeczny, poprzez uczestnictwo w takim wyborze przedstawicieli środowiska rybackiego zamieszkujących obszary zależne od rybactwa, którzy jak wynika z obecnych</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					doświadczeń znają potrzeby lokalnej społeczności.	
6.	SW Mazowieckiego za pośrednictwem Związku Województw RP	art. 4 pkt 7 lit. a tiret trzecie i czwarte (str.6)	Proponuje się przyjąć następujące brzmienie tiret trzeciego i czwartego: „– pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) LSR będzie realizowana przez LGD: a) spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu CPR oraz w art. 4, b) posiadającą opracowany plan komunikacji z lokalną społecznością;”, – dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) wszystkie gminy, których obszar jest objęty LSR, są członkami tej LGD i nie są członkami innych LGD, które ubiegają się o wybór LSR albo których LSR została wybrana”,”.	Możliwość złożenia LSR przez LGD, w których gminy nie są członkami może uniemożliwić wykorzystanie potencjału istniejących LGD i jednocześnie stoi w sprzeczności z art. 25 rozporządzenia CPR ust 2 lit. b, gdzie wskazano: b) był kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych i w których to grupach żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.	Uwaga nieuwzględniona. Przepisy UE dot. trójsektorowości lokalnych grup działania (LGD) nie wymagają, aby sektor publiczny reprezentowany w partnerstwie był tylko i wyłącznie przez władze lokalne. Użyte w projektowanych przepisach art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia w sprawie wspólnych regulacji (CPR) określenie (representatives) może oznaczać każdy inny podmiot publiczny z danego obszaru. Celem konkursu na wybór LSR jest uzyskanie jak najlepszych jakościowo strategii w trybie „konkursowym”. Nie jest właściwe zamykanie katalogu wnioskodawców tylko	Bez zmian

					<p>do grona dotychczasowych beneficjentów wsparcia. Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dot. partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie.</p> <p>Tym samym tam gdzie współpraca LGD z partnerami, przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam gdzie ta współpraca nie jest efektywna trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty.</p> <p>Poza tym przepis nie ogranicza gminom udziału w partnerstwie – stanowi jedynie, iż nie jest obligatoryjny.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					Jeżeli są więc spełnione warunki dostępu LSR, LSR podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR dokonywanej przez komisję, a następnie pod kątem spełnienia warunku, o którym mowa art. 4 pkt 7 lit. a tiret czwarte projektowanej ustawy wprowadzającej nowy art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o RLKS, tj. czyli sprawdzenia czy obszar gmin objętych LSR nie jest objęty obszarem LSR innych LGD, których LSR została wybrana po 1 stycznia 2021 r. (czyli w nowym konkursie tzw. weryfikacja obszarowa).	
7.	SW Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Ustawa o RLKS, art. 10 ust 5c – dodany „5c. Sprzeciw rozpatrywany jest w terminie 10 dni od dnia jego wniesienia.”	Zmiana terminu z 10 na 21 dni	Biorąc pod uwagę ryzyko związane z wnoszeniem sprzeciwu przez LGD do Komisji wskazany termin (10 dni) jest zbyt krótki na prawidłową i rzetelną obsługę związaną z rozpatrzeniem	Uwaga uwzględniona częściowo. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, jednym z elementów niezbędnych, które sprzeciw do komisji musi zawierać jest wskazanie warunków	Bez zmian

				<p>sprzeciwu, należy wziąć również pod uwagę czas niezbędny na zwołanie komisji i czas na ocenę merytoryczną sprzeciwu.</p>	<p>dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem. Tym samym nie będzie potrzeby ponownej weryfikacji wniosku w kontekście spełnienia wszystkich warunków dostępu.</p> <p>Ponadto, mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia wdrażania działania LEADER, ważnym obszarem działalności LGD, pokazującym ich potencjał i kompetencje, jest samodzielność m.in. w tworzeniu LSR. Tym samym LGD powinny samodzielnie radzić sobie z powierzonymi zadaniami, które zapewnią, że proces tworzenia LSR będzie starannie zaplanowany i zapewni spełnienie warunków dostępu w zakresie wymagań ustawowych dotyczących tworzenia i funkcjonowania LGD oraz w zakresie spójności przestrzennej i</p>	
--	--	--	--	---	--	--

					<p>liczby mieszkańców objętych LSR, a także w kontekście wymagań wynikających z art. 31 ust. 2 i art. 32 ust. 1 rozporządzenia CPR (szczegóły w uzasadnieniu).</p> <p>Tym samym nie jest więc prawdopodobne wystąpienie bardzo dużej ilości sprzeciwów co do spełnienia warunków dostępu.</p> <p>Bardziej prawdopodobne jest wystąpienie dużej liczby odwołań do IZ w zakresie oceny kryteriów wyboru nowych LSR, który musi być przeprowadzony w bardzo konkurencyjnych warunkach, z założeniem, iż dostępny limit środków może nie wystarczyć na sfinansowanie wszystkich zaprojektowanych LSR.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że projekt ustawy przewiduje inne</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>rozwiązania mające na celu zapewnienie możliwości działania bez zakłóceń komisji, w szczególności w sytuacji nadzwyczajnych wydarzeń, które mogą wpływać na ich wewnętrzną organizację albo generujących wysokie koszty bieżące. Projektowane rozwiązania wprowadzają bowiem obowiązek doprecyzowania zasad funkcjonowania Komisji przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Projektowane rozwiązania polegają na uregulowaniu możliwości odbywania posiedzeń komisji i usprawnienia komunikacji pomiędzy jej członkami z wykorzystaniem nowych technologii, tj. użycia środków komunikacji elektronicznej w</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>szczególności w trybie telekonferencji albo wideokonferencji oraz podpisów elektronicznych. Ma to na celu wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości i potwierdzenie, że odbywanie posiedzeń zarówno komisji jak i poszczególnych organów LGD przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, nie narusza obowiązków określonych w przepisach o wyborze LSR.</p> <p>Mając jednak na uwadze fakt, że 10 dni kalendarzowych może mieć wpływ na rozpatrzenie sprzeciwu, zdecydowano o wydłużeniu terminu na rozpatrzenie do 14 dni kalendarzowych.</p>	
8.	SW Zachodniopomorskiego za pośrednictwem	Ustawa o RLKS, art. 11 ust 1 i 2		Zgodnie z art. 5 ust 3 Wybór LSR dokonywany jest w	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga nieaktualna. Odpowiednia zmiana

Związku Województw RP	ust. 1 skreśla się zdanie drugie, ust. 2 Komisja przygotowuje i zamieszcza na stronie internetowej województwa listę ocenionych LSR zawierającą liczbę punktów otrzymanych przez poszczególne LSR oraz wskazanie LSR, które zostały wybrane			drodze uchwały komisji do wysokości dostępnych środków a zgodnie z art. 11 ust. 2 Komisja przygotowuje i zamieszcza na stronie internetowej województwa listę ocenionych LSR zawierającą liczbę punktów otrzymanych przez poszczególne LSR oraz wskazanie LSR, które zostały wybrane. Zgodnie projektowanym art. 14 ust 1 IZ wskaże wysokość środków po dokonaniu wyboru jednakże bez znajomości budżetu przypisanego na województwo komisja nie ma możliwości dokonania wyboru.	Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, oceny punktowe przedstawione przez poszczególne komisje będą stanowiły podstawę do uszeregowania LSR na tzw. liście krajowej w zakresie EFRROW, przy czym wybrane zostaną tylko te, których wartość będzie mieścić się w limicie dostępnych środków. W celu usprawnienia tego procesu, planowane jest opracowanie narzędzia informatycznego, które po wprowadzeniu danych cząstkowych (liczba punktów w ramach poszczególnych kryteriów wyboru), dokona automatycznego uszeregowania LSR na liście, z jednoczesnym wskazaniem, które LSR mieszczą się w limicie środków przewidzianych na konkurs w ramach poszczególnych	została wprowadzona wprowadzana przez MRiRW w ramach autokorekty. Zgodnie z nowym brzmieniem uzasadnienia oceny punktowe przedstawione przez poszczególne komisje będą stanowiły podstawę do uszeregowania LSR na listach wojewódzkich, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o RLKS, przy czym wybrane zostaną tylko te, których wartość będzie mieścić się w odpowiednich limitach dostępnych środków. Jednocześnie należy zauważyć, że ustawa o RLKS nie reguluje warunków i sposobu podziału środków EFRROW pomiędzy poszczególne województwa. Ustalenia w tym zakresie zapadają w trybie odrębnym, a ich
-----------------------	---	--	--	--	--	--

					<p>funduszy. Planuje się, aby narzędzie to zostało opracowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Zamierzeniem jest, aby po wprowadzeniu danych z poszczególnych komisji regionalnych, było to narzędzie „samoobsługowe”, które automatycznie utworzy listę wybranych LSR w całym kraju. Na tej podstawie Komisja przygotowuje i zamieści na stronie internetowej województwa listę ocenionych LSR zawierającą liczbę punktów otrzymanych przez poszczególne LSR oraz wskazanie LSR, które zostały wybrane.</p> <p>Mając powyższe na uwadze znajomość limitu przypisanego na województwo nie jest uzasadnione.</p>	<p>ostateczny wynik i szczegółowe rozwiązania w tym zakresie zostaną zawarte w regulaminie konkursu na wybór LSR.</p> <p>Tym samym ustawa o RLKS nie jest miejscem regulacji sposobu w jaki będą dystrybuowane środki w ramach poszczególnych funduszy, nie tylko EFRROW, ale także EFS+, EFRR czy EFMRIa.</p>
9.	SW Zachodniopomorskiego	Ustawa o RLKS, art. 14 ust 1 –	Podział środków EFRROW dla	Obawy wzbudza planowanie	Uwaga nieuwzględniona.	Bez zmian

	<p>za pośrednictwem Związku Województw RP</p>	<p>dodany „IZ wskaże wysokość środków przeznaczonych na realizację LSR, do której można niezwłocznie zawierać umowy ramowe”</p> <p>Uzasadnienie – budżet EFRROW będzie musiał być zarządzany centralnie.</p>	<p>wszystkich województw powinien wynikać z faktycznego zapotrzebowania obszarów wiejskich bez uwzględniania czy w województwie będzie wdrażany RLKS w pełnej formule.</p>	<p>większych środków dla województw które wprowadzą RLKS ponieważ środki dla obszarów wiejskich nie powinny zależeć od innych środków unijnych i ich konkretnego sposobu wdrażania. Taki sposób podziału dyskryminuje te województwa które nie wprowadzą RLKS w pełnej formule a mimo tego planują przekazanie środków z RPO dla LGD w postaci innych instrumentów. Taki podział spowoduje że obszary wiejskie mogą zostać wykluczone ze wsparcia EFRROW. Obecnie w woj. zachodniopomorskim trwają rozmowy i negocjacje na temat wdrażania RLKS. W każdym z rozwiązań LGD mają możliwość</p>	<p>Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, w przypadku EFRROW, w wyniku przesunięcia alokacji na lata 2021 i 2022 do PROW 2014–2020 oraz przesunięcia środków z II do I filara WPR 2023–2027, środki finansowe na wdrażanie podejścia LEADER/RLKS zostały ograniczone względem budżetu na to podejście w latach 2014–2020. Tym samym budżet EFRROW będzie musiał być zarządzany centralnie, a wybór nowych LSR musi być przeprowadzony w bardzo konkurencyjnych warunkach, z założeniem, iż dostępny limit środków może nie wystarczyć na sfinansowanie wszystkich zaprojektowanych LSR.</p> <p>Z kolei KE podkreśla konieczność funkcjonalnego</p>	
--	---	--	--	--	---	--

				<p>korzystania ze wsparcia różnych funduszy unijnych dlatego nie powinno się uzależniać wysokości środków EFRROW od tego czy RLKS będzie sformalizowany. Sposób podziału środków EFRROW powinien być równy i sprawiedliwy i nie być uzależniony od wewnętrznych ustaleń samorządów.</p>	<p>podejścia do kwestii rozwoju terytorialnego, przekraczającego granice jednostek administracyjnych w celu rozwiązywania wspólnych problemów oraz skoordynowanego wykorzystywania potencjałów i wzajemnych powiązań, w tym wzmocnienia powiązań między obszarami miejskimi a wiejskimi. Rozwój terytorialny ma mieć charakter zintegrowany, to znaczy dotyczyć co najmniej kilku aspektów istotnych dla danego obszaru, postrzegać wyzwania w sposób całościowy, nieograniczony do jednej dziedziny i angażować wielu interesariuszy.</p> <p>RLKS dzięki finansowaniu z wielu źródeł pozwala lokalnym grupom działania (LGD) na kompleksowe zaspokajanie lokalnych</p>	
--	--	--	--	---	---	--

					<p>potrzeb, pomaga im umacniać powiązania między obszarami wiejskimi i miejskimi. Wartość dodana tego podejścia wiąże się ze wzmocnieniem lokalnego zaangażowania poprzez rozwój lokalnej strategii, jej realizację i przydział zasobów. Jest to bardzo istotne dla wdrażania przedsięwzięć w zakresie powiązań funkcjonalnych miasto – wieś. RLKS jest bowiem instrumentem spajającym terytorialnie inicjatywy właściwe dla różnych jednostek administracyjnych, które przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru objętego LSR. RLKS, jest najbardziej zaawansowaną formą aktywnego udziału w działaniach rozwojowych, która jest oddolna i przejmuje inicjatywę w tym procesie. Odmienność RLKS względem innych</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>instrumentów terytorialnych nie wynika, tylko z jego skali. Ważną różnicą jest odmienność podmiotu przygotowującego strategię, i ile w pozostałych instrumentach jest to samorządowa władza publiczna, to w przypadku RLKS jest on kierowany przez LGD.</p> <p>Jednocześnie należy podkreślić, że przekazanie środków z RPO dla LGD w postaci innych instrumentów niż RLKS nie spełnia wymagań określonych w art. 28 rozporządzenia ogólnego, który jednoznacznie wyodrębnia formy wsparcia w ramach ZRT. Niemniej jednak przeznaczenie w ramach RPO dedykowanych działań czy dodatkowych punktów w otwartych naborach dla projektów wynikających z LSR lub</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>zgłaszanych przez LGD - jest dodatkową formą wsparcia społeczności lokalnych, i tym samym jak najbardziej pozytywną i porządną. Niemniej jednak nie jest to RLKS w rozumieniu art. 31-34 rozporządzenia ogólnego.</p> <p>Mając powyższe na uwadze zdecydowano o premiowaniu RLKS w formule wielofunduszowej w bardziej powszechnej formie niż obecnie oraz o stworzeniu konkurencyjnych warunków powstawania LSR, dopuszczając możliwość ubiegania się o wsparcie nowych podmiotów.</p>	
10.	SW Mazowieckiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Ustawa o RLKS, art. 4 pkt 18 lit. a i b	Proponuje się usunięcie treści przepisów lit. a i b.	Proponowana zmiana ma na celu wykluczenie sytuacji przygotowania kilku LSR dla danego obszaru. Umożliwienie przygotowania LSR przez LGD, w	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, poprzez art. 4 pkt 18 lit. b tiret drugie (aktualnie: art. 3 pkt 17 lit. b tiret</p>	Bez zmian

				<p>których gminy nie są członkami stoi w sprzeczności z art. 25 rozporządzenia CPR ust. 2 lit b gdzie wskazano:</p> <p><i>b) był kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych i w których to grupach żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji;</i></p> <p>Jednoczenie może uniemożliwić wykorzystanie potencjału istniejących LGD.</p>	<p>drugie) projektowanej ustawy uchyla się art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o RLKS. W ramach nowego naboru wniosków o udzielenie wsparcia przygotowawczego przewiduje się rezygnację z warunku, iż „wszystkie gminy, których obszar jest planowany do objęcia LSR, są członkami podmiotu ubiegającego się o to wsparcie lub zobowiązały się do współpracy z tym podmiotem i nie są członkami innego podmiotu ubiegającego się o to wsparcie, ani podmiotami, które zobowiązały się do współpracy z innym podmiotem ubiegającym się o to wsparcie” ponieważ na tym etapie należy stworzyć konkurencyjne warunki powstawania LSR, dopuszczając możliwość ubiegania się o wsparcie nowych podmiotów. Dotychczasowe</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>wymagania, które trzeba było spełnić podczas ubiegania się o wsparcie przygotowawcze, ograniczały możliwość ubiegania się o to wsparcie przez nowo założone partnerstwo, jeżeli nie miało wśród członków przedstawicieli władz gmin, których obszar miałby być objęty LSR. Rezygnacja z powyższego warunku zyskuje dodatkowo na znaczeniu, ponieważ planuje się na etapie konkursu na wybór LSR rezygnację z obowiązkowego członkostwa w LGD gminy jako osoby prawnej. W związku z umożliwieniem nowym podmiotom oraz LGD obecnie realizującym swoje LSR ubiegania się o wsparcie przygotowawcze, może dojść do sytuacji, w której na obszarze danej gminy będzie opracowywanych więcej niż jedna LSR.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					Dlatego konieczna jest modyfikacja art. 16 ust. 1 ustawy o RLKS, którą wprowadza art. 4 pkt 16 lit. a projektowanej ustawy, w postaci usunięcia fragmentu przepisu dotyczącego ograniczenia do jednej LSR na obszarze danej gminy.	
11.	SW Mazowieckiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Art. 5 pkt 13 lit. a	Proponuje się przyjąć następujące brzmienie: „a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Wybór operacji partnera KSOW następuje na jego wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji”.”.	Wprowadzenie możliwości składania wniosków przez dwóch lub więcej partnerów KSOW, którzy (...) stworzą „konsorcjum” (art.57d ust.1) jest niepotrzebne i niewłaściwe wobec braku w prawie polskim ustawowej definicji konsorcjum. Przyjmuje się jedynie, że za konsorcjum uważa się organizację, która zrzesza określoną liczbę podmiotów gospodarczych na określony czas, na potrzeby osiągnięcia określonego	Uwaga nieuwzględniona. To prawda, że w obecnym stanie prawnym w Polsce nie istnieje generalna definicja konsorcjum oraz, że nie zostało ono objęte regulacją normatywną. Brak definicji legalnej konsorcjum nie oznacza jednak, że nie można używać tego pojęcia w przepisach prawa i nazwać tak partnerów KSOW, którzy na podstawie zawartej między sobą umowy zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się	Bez zmian

				<p>celu/realizacji inwestycji, a Konsorcjum nie jest podmiotem gospodarczym, którego funkcjonowanie regulują konkretne przepisy prawa czy też jakakolwiek ustawa. Powyższe potwierdza również stanowisko Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie wyrażone w interpretacji indywidualnej z 24 lutego 2010 roku, IPPP1/443-1316/09-5/AW, zgodnie z którą: „Konsorcjum nie jest spółką prawa handlowego ani spółką cywilną, nie ma własnej osobowości prawnej, nie jest odrębnym podmiotem gospodarczym, nie podlega rejestracji; nie posiada odrębnej nazwy i siedziby. Podmioty tworzące konsorcjum są</p>	<p>o zwrot kosztów poniesionych na jej realizację. Wśród przepisów dotyczących PROW 2014–2020 można znaleźć takie, które dopuszczają ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmioty wchodzące w skład konsorcjum np. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2401) czy rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia</p>	
--	--	--	--	--	--	--

				<p>niezależne w swoich działaniach niezwiązanych z konsorcjum, a w działaniach podejmowanych w ramach konsorcjum realizują wspólną politykę objętą porozumieniem. Tym samym konsorcjum nie stanowi odrębnej jednostki organizacyjnej.”</p> <p>Prawo polskie nie zawiera zatem regulacji umowy konsorcjum, czyli jest to umowa nienazwana, której zawarcie jest dopuszczalne na zasadzie swobody umów (art. 353¹ k.c.). Zasada ta umożliwia zawieranie przez strony różnego typu umów, w których mogą one ułożyć swoje stosunki według własnej woli, pamiętając jednak o tym, by treść i cel umowy nie</p>	<p>2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz warunków i trybu jej wypłaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1688). Ponadto, dopuszczenie możliwości składania w konkursie wniosków przez kilka podmiotów działających w ramach konsorcjum jest od lat powszechną praktyką w wielu krajowych programach współfinansowanych z funduszy UE. Partnerem</p>	
--	--	--	--	--	---	--

				<p>sprzeciwiały się naturze stosunku zobowiązaniowego, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.</p> <p>Wobec powyższego nie zgadzamy się z uzasadnieniem, że pozycja konsorcjum pozwoli na sprawniejszą realizację operacji, może dojść nawet, przy niewłaściwym niedookreśleniu partnerstwa w konsorcjum, do skomplikowania procesu przebiegu i rozliczania operacji. Przy obecnie zastosowanym rozwiązaniu nie ma zagrożenia niesprawnego prowadzenia operacji, odpowiada za nią partner i to on ponosi odpowiedzialność za cały jej przebieg.</p> <p>Ponadto nie zgadzamy się z argumentem</p>	<p>KSOW może być każdy, niezależnie od tego ile ma środków. Są więc podmioty, które posiadają większe i mniejsze zasoby organizacyjne, w tym zasoby finansowe, a co za tym idzie, różne możliwości sfinansowania operacji. Obecny system partnerstwa dopuszcza jedynie możliwość wniesienia wkładu własnego przez partnera dodatkowego, który nie jest refundowany. Tym samym nie pozwala na jawne finansowanie operacji przez więcej niż jeden podmiot.</p> <p>Dopuszczenie konsorcjum jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom części partnerów KSOW, gdyż stanowi zachętę do realizacji operacji przez np. mniejsze podmioty wspólnie (które dotychczas nie miały wystarczającej ilości środków do finansowania całości</p>	
--	--	--	--	--	--	--

				<p>uzasadnienia, że konsorcjum przyczyni się do sieciowania podmiotów (...) i budowania trwałych partnerstw. Obecnie zastosowane rozwiązanie dopuszcza i premiuje wspólne prowadzenie operacji na opisanych i zdefiniowanych zasadach partnerstwa. W operacje zaangażowani są partnerzy wnioskodawcy, co poprawnie sieciuje i buduje partnerstwo, a dodatkowo przynosi punkty w etapie oceny. Zapisanie, że konsorcjum zrobi to lepiej jest nieuzasadnione i zbędne.</p>	<p>operacji), i umożliwia im otrzymanie zwrotu kosztów za te zadania, za których realizację będą odpowiedzialne. Konsorcjum tym różni się od dotychczas praktykowanego w konkursie partnerstwa, że koszty kwalifikowalne mogą być ponoszone przez wszystkie podmioty wchodzące w jego skład, a nie tylko przez partnera-wnioskodawcę. Jeden z partnerów KSOW w ramach konsorcjum zostanie upoważniony przez pozostałych do ich reprezentowania w postępowaniu w sprawie wyboru operacji, tj. złożenia wniosku o wybór operacji, korekt i wyjaśnień do niego oraz do kontaktów z jednostką KSOW, która ocenia ich wnioski. Umożliwienie składania wniosków w konkursie przez kilku partnerów KSOW jako konsorcjum jest również bardzo</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					istotne z punktu widzenia sieciowania, gdzie podmioty o różnych kompetencjach lub możliwościach będą mogły wspólnie realizować projekt. Rolą MRiRW jest zapewnienie warunków do tworzenia partnerstw, czemu będzie sprzyjać formuła konsorcjum, która może rozszerzyć grono partnerów składających wnioski przez umożliwienie stworzenia innego rodzaju powiązań (związania partnerów finansami). Brak powiązań powinien obowiązywać nie tylko w odniesieniu do obecnie funkcjonującej w konkursie formy partnerstwa, ale także w odniesieniu do konsorcjum.	
12.	SW Wielkopolskiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Art. 5 pkt 13 ppkt a) str.15 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Wybór operacji partnera KSOW następuje na jego	Proponuje się usunięcie zapisu o możliwości składania wniosków przez konsorcjum	W polskim prawodawstwie nie istnieje legalna definicja konsorcjum. Powszechnie przyjmuje się, że	Uwaga nieuwzględniona. To prawda, że w obecnym stanie prawnym w Polsce nie istnieje generalna	Bez zmian

		<p>wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji. Wniosek może być również złożony przez dwóch lub więcej partnerów KSOW, którzy, na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej, zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych na jej realizację, zwanych dalej „konsorcjum”, reprezentowanych przez jednego z nich. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o partnerze KSOW, rozumie się przez to także podmiot reprezentujący konsorcjum.”</p>		<p>konsorcjum jest organizacją zrzeszającą podmioty gospodarcze na określony czas w celu realizacji konkretnego zadania. Biorąc pod uwagę zakres operacji partnerskich oraz relatywnie niewielkie nakłady finansowe ponoszone na ich realizację, propozycja działania partnerów na zasadach konsorcjum wydaje się być działaniem na wyrost. Dotychczasowe uregulowania dotyczące możliwości realizacji operacji przy udziale dodatkowych partnerów, z którymi Partner KSOW zobowiązany jest zawrzeć umowy, w istocie nie różni się od formuły konsorcjum, w której umowa z jednostką dokonującą oceny</p>	<p>definicja konsorcjum oraz, że nie zostało ono objęte regulacją normatywną. Brak definicji legalnej konsorcjum nie oznacza jednak, że nie można używać tego pojęcia w przepisach prawa i nazwać tak partnerów KSOW, którzy na podstawie zawartej między sobą umowy zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych na jej realizację. Wśród przepisów dotyczących PROW 2014–2020 można znaleźć takie, które dopuszczają ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmioty wchodzące w skład konsorcjum np. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz</p>	
--	--	---	--	---	---	--

				<p>wniosków podpisana ma być przez jednego Partnera KSOW reprezentującego konsorcjum. Wątpliwość wzbudza również kwestia powiązań pomiędzy podmiotami tworzącymi konsorcjum – zakładając, że powiązania takie nie mogą zachodzić pomiędzy wnioskodawcą a dodatkowymi partnerami, to czy również pomiędzy podmiotami tworzącymi konsorcjum?</p>	<p>wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2401) czy rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz warunków i trybu jej wypłaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1688). Ponadto, dopuszczenie możliwości składania w konkursie wniosków przez kilka podmiotów działających w ramach konsorcjum jest od lat powszechną praktyką w wielu krajowych programach współfinansowanych z funduszy UE. Odnosząc się do kwestii niewielkich nakładów finansowych ponoszonych na realizację operacji, trzeba podkreślić, partnerem KSOW może być każdy, niezależnie od tego ile ma środków. Są więc podmioty, które posiadają większe i mniejsze zasoby organizacyjne, w tym zasoby finansowe, a co za tym idzie, różne możliwości sfinansowania operacji. Obecny system partnerstwa dopuszcza</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>jedynie możliwość wniesienia wkładu własnego przez partnera dodatkowego, który nie jest refundowany. Tym samym nie pozwala na jawne finansowanie operacji przez więcej niż jeden podmiot.</p> <p>Dopuszczenie konsorcjum jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom części partnerów KSOW, gdyż stanowi zachętę do realizacji operacji przez np. mniejsze podmioty wspólnie (które dotychczas nie miały wystarczającej ilości środków do finansowania całości operacji), i umożliwia im otrzymanie zwrotu kosztów za te zadania, za których realizację będą odpowiedzialne.</p> <p>Konsorcjum tym różni się od dotychczas praktykowanego w konkursie partnerstwa, że koszty kwalifikowalne mogą być ponoszone przez wszystkie podmioty</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>wchodzące w jego skład, a nie tylko przez partnera-wnioskodawcę. Jeden z partnerów KSOW w ramach konsorcjum zostanie upoważniony przez pozostałych do ich reprezentowania w postępowaniu w sprawie wyboru operacji, tj. złożenia wniosku o wybór operacji, korekt i wyjaśnień do niego oraz do kontaktów z jednostką KSOW, która ocenia ich wnioski. Umożliwienie składania wniosków w konkursie przez kilku partnerów KSOW jako konsorcjum jest również bardzo istotne z punktu widzenia sieciowania, gdzie podmioty o różnych kompetencjach lub możliwościach będą mogły wspólnie realizować projekt. Rolą MRiRW jest zapewnienie warunków do tworzenia partnerstw, czemu będzie sprzyjać formuła konsorcjum, która może rozszerzyć</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					grono partnerów składających wnioski przez umożliwienie stworzenia innego rodzaju powiązań (związania partnerów finansami). Brak powiązań powinien obowiązywać nie tylko w odniesieniu do obecnie funkcjonującej w konkursie formy partnerstwa, ale także w odniesieniu do konsorcjum.	
13.	SW Podlaskiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Art. 5 pkt 15 lit a	Art. 57 g ust 1 punkt 2) otrzymuje nowe brzmienie: 2) szczegółowy zakres rzeczowo-finansowy operacji oraz sposób jej realizacji.	Zwracamy się z prośbą o pozostawienie dotychczasowego zapisu, gdyż przepisy prawa mające zastosowanie w odniesieniu do operacji realizowanych przez partnera KSOW, nie regulują wprost wymogów formalnych wniosku o refundację, w tym w zakresie sposobu dokumentowania prawidłowości realizacji operacji. Również analiza	Uwaga uwzględniona.	Bez zmian

				<p>zapisów § 7 oraz § 8 umowy prowadzi do wniosku, że to po stronie Partnera KSOW leży obowiązek udowodnienia faktu realizacji operacji oraz prawidłowości jej udokumentowania. Dlatego tak ważne jest pozostawienie tej kwestii w rozporządzeniu, gdyż same zapisy w umowie w przypadku wystąpienia czynności procesowych z Partnerem KSOW są niewystarczające.</p>		
14.	SW Wielkopolskiego za pośrednictwem Związku Województw RP	Art. 5 pkt 15 ppkt c) 4. Przepisy dotyczące wyboru operacji partnera KSOW i zawarcia z nim umowy na realizację operacji stosuje się odpowiednio do operacji objętej wnioskiem złożonym przez	Proponuje się usunięcie ppkt c)	W polskim prawodawstwie nie istnieje legalna definicja konsorcjum. Powszechnie przyjmuje się, że konsorcjum jest organizacją zrzeszającą podmioty gospodarcze na określony czas w celu realizacji	Uwaga nieuwzględniona. To prawda, że w obecnym stanie prawnym w Polsce nie istnieje generalna definicja konsorcjum oraz, że nie zostało ono objęte regulacją normatywną. Brak definicji legalnej konsorcjum nie oznacza	Bez zmian

		konsorcjum		<p>konkretnego zadania. Biorąc pod uwagę zakres operacji partnerskich oraz relatywnie niewielkie nakłady finansowe ponoszone na ich realizację, propozycja działania partnerów na zasadach konsorcjum wydaje się być działaniem na wyrost.</p> <p>Dotychczasowe uregulowania dotyczące możliwości realizacji operacji przy udziale dodatkowych partnerów, z którymi Partner KSOW zobowiązany jest zawrzeć umowy, w istocie nie różni się od formuły konsorcjum, w której umowa z jednostką dokonującą oceny wniosków podpisywana ma być przez jednego Partnera KSOW reprezentującego konsorcjum.</p>	<p>jednak, że nie można używać tego pojęcia w przepisach prawa i nazwać tak partnerów KSOW, którzy na podstawie zawartej między sobą umowy zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych na jej realizację. Wśród przepisów dotyczących PROW 2014–2020 można znaleźć takie, które dopuszczają ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmioty wchodzące w skład konsorcjum np. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez</p>	
--	--	------------	--	--	---	--

				<p>Wątpliwość wzbudza również kwestia powiązań pomiędzy podmiotami tworzącymi konsorcjum – zakładając, że powiązania takie nie mogą zachodzić pomiędzy wnioskodawcą a dodatkowymi partnerami, to czy również pomiędzy podmiotami tworzącymi konsorcjum?</p>	<p>grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2401) czy rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz warunków i trybu jej wypłaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1688). Ponadto, dopuszczenie</p>
--	--	--	--	---	---

					<p>możliwości składania w konkursie wniosków przez kilka podmiotów działających w ramach konsorcjum jest od lat powszechną praktyką w wielu krajowych programach współfinansowanych z funduszy UE. Odnosząc się do kwestii niewielkich nakładów finansowych ponoszonych na realizację operacji, trzeba podkreślić, partnerem KSOW może być każdy, niezależnie od tego ile ma środków. Są więc podmioty, które posiadają większe i mniejsze zasoby organizacyjne, w tym zasoby finansowe, a co za tym idzie, różne możliwości sfinansowania operacji. Obecny system partnerstwa dopuszcza jedynie możliwość wniesienia wkładu własnego przez partnera dodatkowego, który nie jest refundowany. Tym samym nie pozwala na</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>jawne finansowanie operacji przez więcej niż jeden podmiot.</p> <p>Dopuszczenie konsorcjum jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom części partnerów KSOW, gdyż stanowi zachętę do realizacji operacji przez np. mniejsze podmioty wspólnie (które dotychczas nie miały wystarczającej ilości środków do finansowania całości operacji), i umożliwia im otrzymanie zwrotu kosztów za te zadania, za których realizację będą odpowiedzialne.</p> <p>Konsorcjum tym różni się od dotychczas praktykowanego w konkursie partnerstwa, że koszty kwalifikowalne mogą być ponoszone przez wszystkie podmioty wchodzące w jego skład, a nie tylko przez partnera-wnioskodawcę.</p> <p>Jeden z partnerów KSOW w ramach konsorcjum zostanie</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>upoważniony przez pozostałych do ich reprezentowania w postępowaniu w sprawie wyboru operacji, tj. złożenia wniosku o wybór operacji, korekt i wyjaśnień do niego oraz do kontaktów z jednostką KSOW, która ocenia ich wnioski. Umożliwienie składania wniosków w konkursie przez kilku partnerów KSOW jako konsorcjum jest również bardzo istotne z punktu widzenia sieciowania, gdzie podmioty o różnych kompetencjach lub możliwościach będą mogły wspólnie realizować projekt. Rolą MRiRW jest zapewnienie warunków do tworzenia partnerstw, czemu będzie sprzyjać formuła konsorcjum, która może rozszerzyć grono partnerów składających wnioski przez umożliwienie stworzenia innego rodzaju powiązań (związania partnerów</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					finansami). Brak powiązań powinien obowiązywać nie tylko w odniesieniu do obecnie funkcjonującej w konkursie formy partnerstwa, ale także w odniesieniu do konsorcjum.	
--	--	--	--	--	--	--

Załącznik 3_Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach opiniowania projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi	Proponowane brzmienie przepisu	Stanowisko MRiRW
1.	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Art. 1 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo budowlane)	<p>Obecnie, budowa stawu i zbiornika wodnego o powierzchni przekraczającej 1000 m² wymaga uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Zgodnie z proponowaną zmianą w art. 29 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane, stawy lub zbiorniki wodne o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² i głębokości nieprzekraczającej 3 m, położone w całości na gruntach rolnych, byłyby wykonywane na podstawie zgłoszenia budowy.</p> <p>Dzięki zastosowaniu procedury zgłoszenia budowy, właściwe organy administracji nadal będą posiadały informacje o planowanych działaniach. Dodatkowo należy zauważyć, że w myśl proponowanych zmian stawy i zbiorniki wodne na gruntach rolnych <u>mają być wykonywane bez użycia</u></p>	<p>Zgodnie z proponowaną zmianą w art. 29 ust. 1a ustawy - Prawo budowlane, stawy lub zbiorniki wodne o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² i głębokości nieprzekraczającej 3 m, położone w całości na gruntach rolnych i napełniane wodami gruntowymi i powierzchniowymi bez pomocy budowli piętrzącej lub regulacyjnej przy jednoczesnym umocnieniu skarp, są wykonywane na podstawie zgłoszenia budowy.</p> <p>Wprowadza się art. 29 ust. 1b ustawy – Prawo budowlane, stawy lub zbiorniki wodne o powierzchni przekraczającej 1000 i nieprzekraczającej 5000 i głębokości nieprzekraczającej 3 m, położone w całości na gruntach rolnych i napełniane wodami gruntowymi i powierzchniowymi za pomocą budowli piętrzącej lub regulacyjnej, są wykonywane na podstawie decyzji pozwolenie na budowę.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>WODR w Poznaniu proponuje wprowadzenie rozwiązań, które spowodują, że budowa stawów i zbiorników wodnych od 1000 m² do 5000 m² i 3 m głębokości będzie mogła być wykonywana na zgłoszenie budowlane lub na pozwolenie budowlane, w zależności od tego czy na tym stawie znajdują się budowle piętrzące i regulacyjne czy nie. Nie jest konieczne takie doprecyzowanie. MRiRW, proponując zmianę, miało na celu uproszczenie procedur budowlanych, ale tylko i wyłącznie dla stawów i zbiorników kopanych, które umożliwią rolnikowi magazynowanie wody opadowej i roztopowej. Wszelkie inne działania związane z budową budowli piętrzących są związane z uzyskiwaniem pozwoleń budowlanych.</p>

			<p><u>materiałów budowlanych.</u> W tej sytuacji, na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy Prawo budowlane nie są one obiektami budowlanymi i zgodnie z art. 1 do ich projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki nie stosuje się przepisów ustawy Prawo budowlane. Analiza zaproponowanych rozwiązań (zgłoszenie/pozwolenie na budowę) opisana jest w <i>Uzasadnieniu projektu ustawy</i> jednak w celu usystematyzowania tych procedur należałoby jednoznacznie wskazać, że wykonanie stawu lub zbiornika do celów rolniczych (np. nawodnień) napełnianego wodą gruntową lub powierzchnią bez budowli piętrzącej lub budowli wstrzymującej odpływ (regulacyjnej) podlega zgłoszeniu na budowę nawet w przypadku zastosowania materiałów budowlanych na umocnienie skarp (kiszka faszynowa, narzut kamienny), dopiero magazynowanie wód w</p>	
--	--	--	--	--

			stawach i zbiornikach w wyniku zastosowania budowli piętrzącej lub wstrzymującej odpływ (regulacyjnej) wymagałoby uzyskania decyzji pozwolenie na budowę. Takie rozwiązanie wprowadzi przejrzystość i jednoznaczność wymagań stawianych przyszłym inwestorom oraz zdecydowanie ułatwi procedury.		
2.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Art. 1 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo budowlane)	<p><i>Zaproponowane uzupełnienie przepisu art. 29 ustawy – Prawo budowlane nie wydaje się zasadne.</i></p> <p>Stawy, realizowane jako zagłębienia w terenie (roboty ziemne), a nie wznoszone z użyciem wyrobów budowlanych nie są obiektami budowlanymi, ich realizacja nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, a tym samym nie ma potrzeby wymienia ich w art. 29 ustawy, wykonanie stawów normują wyłącznie przepisy prawa wodnego. <i>Zbiorniki wodne są</i></p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Oprócz robót ziemnych polegających na wykonaniu „zagłębienia w terenie” na potrzeby rolnictwa mogą być konieczne dodatkowe elementy jak np. utwardzenie lub zabezpieczenie skarpy przed osuwiskami. W takim przypadku będą wykorzystywane materiały budowlane a wówczas mają zastosowanie przepisy ustawy – Prawo budowlane.</p>

			<p><i>odmiennymi obiektami powstającymi w wyniku wykonania obiektów budowlanych piętrzących wodą I upustowych, wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 13 prawa budowlanego, w którym podstawowym parametrem jest wysokość piętrzenia a nie powierzchnia zbiornika. Przyjęcie proponowanego zapisu byłoby sprzeczne z istniejącym już zapisem art. 29 ust. 1 pkt 13 ustawy.</i></p>		
3.	Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu	Art. 2 projektowanej ustawy (dot. art. 10aa ust. 3 pkt 7 ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)	Ze względu na często występujący brak nawyku regularnego czytania poczty elektronicznej przez rolników, proponujemy aby informacja wysyłana tą drogą, była jeszcze dodatkowo anonsowana poprzez wysłanie przez Agencję wiadomości SMS na nr telefoniczny rolnika.	Art. 2 pkt. 7 lit. – dodanie lit. b o treści: b) informację o przesłaniu pisma stronie przesyła się także w formie wiadomości SMS na jej nr telefoniczny	Uwaga nieuwzględniona Podkreślić należy, że zgodnie z projektowanym przepisem, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wyrażając zgodę na wymianę korespondencji dotyczącej postępowania za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, zostanie pouczony o skutkach wyrażenia niniejszej zgody, w szczególności o tym, że wymiana korespondencji dotyczącej postępowania będzie następowała zgodnie z regułami określonymi w projektowanym art. 10ba

					ust. 3. Ponadto obecne projektowane brzmienie art. 10ba jest spójne z regulacją zawartą w art. 41 i 42 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych o doręczeniach elektronicznych, gdzie nie przewidziano regulacji w zakresie informowania adresata o wpłynięciu przesyłki jak również z regulacją art. 39 ⁴ Kodeksu postępowania administracyjnego.
4.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 2 projektowanej ustawy (dot. art. 10aa ust. 3 pkt 7 lit. b ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)	Proponujemy poprawić literówkę i wpisać „potwierdziła” zamiast „potwierdził”.		Uwaga nieaktualna. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez RCL przed otrzymaniem przez MRiRW uwag ARiMR.
5.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 2 projektowanej ustawy (dot. ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)	Proponujemy dodać zmiany w art. 29 ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zmiana wprowadzona w art. 29 ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	„w art. 29: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Środki publiczne: 1) pochodzące z funduszy Unii Europejskiej, 2) krajowe, przeznaczone na:	Uwaga nieuwzględniona. Proponowana zmiana wykracza poza zakres zmian projektu ustawy. Proponowana zmiana zostanie wzięta pod uwagę w procesie legislacyjnym

			<p>dotyczy postępowania w przedmiocie ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków i polega na dodaniu przepisu, zgodnie z którym do ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych nie jest konieczne uprzednie wzruszenie decyzji przyznającej pomoc lub płatność w trybach nadzwyczajnych określonych w ustawie z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. W obecnym stanie prawnym, kwestia ta nie jest precyzyjnie uregulowana w ustawie, co w wielu przypadkach skutkuje powstaniem wątpliwości interpretacyjnych. Wątpliwości interpretacyjne dotyczą przede wszystkim przypadków, w których podstawą do ustalenia kwoty środków nienależnie pobranych są okoliczności podlegające ocenie w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy lub płatności, które zostało już</p>	<p>a) współfinansowanie wydatków realizowanych z funduszy Unii Europejskiej, b) finansowanie przez Agencję pomocy przyznawanej w drodze decyzji administracyjnej – podlegają zwrotowi, jeżeli płatność lub pomoc finansowa wypłacone z tych środków zostały przyznane nienależnie lub zostały pobrane w nadmiernej wysokości w wyniku naruszenia prawa lub w przypadkach określonych w przepisach odrębnych dotyczących przyznawania lub wypłaty płatności lub pomocy finansowej lub zwrotu tych środków.”;” b) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Ustalenie kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych, o których mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji administracyjnej, a właściwym w sprawie ustalenia tej kwoty jest organ właściwy do rozstrzygnięcia w sprawie przyznania płatności lub pomocy finansowej ze środków publicznych, o których mowa w ust. 1.”;” c) w ust. 7 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:</p>	<p>procedowanego projektu ustawy o zmianie ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów; UD63) .</p>
--	--	--	--	--	--

			<p>zakończone decyzją administracyjną.</p> <p>Przedmiotowa kwestia jest szczególnie istotna z uwagi na obowiązki agencji płatniczej dotyczące przeciwdziałania nieprawidłowościom i odzyskiwania środków nienależnie pobranych określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008.</p> <p>Zgodnie z art. 58 ust. 1 tego rozporządzenia, państwa członkowskie przyjmują, w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, wszystkie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, a także podejmują wszelkie inne środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony interesów</p>	<p>„1a) z wyjątkiem art. 78 i art. 78a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa”.”</p>	
--	--	--	---	---	--

			<p>finansowych Unii. Jednocześnie zgodnie z art. 54 ust. 1 rozporządzenia, w przypadku jakichkolwiek nienależnych płatności wynikających z nieprawidłowości lub zaniedbań państwa członkowskie występują do beneficjenta o zwrot kwoty w ciągu 18 miesięcy po zatwierdzeniu, a w stosownych przypadkach po otrzymaniu dokumentu stwierdzającego, że miała miejsce nieprawidłowość. Niedochowanie wskazanego 18-miesięcznego terminu może skutkować, wyłączeniem z finansowania UE kwot, zgodnie z art. 54 ust. 5 lit. a rozporządzenia. Dotychczasowe orzecznictwo sądów administracyjnych w sposób ogólny odnosi się do przesłanek ustalenia w decyzji nienależnie lub nadmiernie pobranych środków wobec wcześniejszego przyznania środków na podstawie decyzji administracyjnej. Najbardziej</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>reprezentatywnym poglądem w orzecznictwie jest pogląd zakładający, że warunkiem koniecznym wydania w omawianym trybie decyzji ustalającej kwoty nienależnie czy nadmiernie pobranych środków nie jest przy tym uprzednie wzruszenie ostatecznych decyzji przyznających płatności (por. wyroki NSA: z 11 kwietnia 2013 r., sygn. akt II GSK 96/12 oraz z 15 listopada 2012 r., sygn. akt II GSK 1518/11).</p> <p>Jednakże należy zauważyć, że punktem odniesienia w orzecznictwie były w większości przypadków sytuacje, w których przepisy szczególne określały wprost w jakich sytuacjach, następuje zwrot środków nienależnie lub nadmiernie pobranych, których wysokość jest ustalana na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o ARiMR.</p> <p>W świetle powyższego, zasadnym jest wprowadzenie wskazanej zmiany do art. 29 ustawy o ARiMR, zgodnie z którą</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>przesłanką materialną zwrotu środków będzie naruszenie prawa, które wystąpiło na jakimkolwiek etapie przed przyznaniem lub wypłatą środków, skutkujące wypłaceniem środków przyznanych nienależnie lub pobranych w nadmiernej wysokości przy jednoczesnym braku konieczności wzruszenia decyzji stanowiącej podstawę przyznania płatności lub pomocy finansowej ze środków publicznych w jednym z trybów nadzwyczajnych uregulowanych w Kodeksie postępowania administracyjnego.</p> <p>Projektowane rozwiązanie będzie miało zastosowanie do wszystkich przypadków uzasadniających ustalenie kwoty środków nienależnie lub nadmiernie pobranych.</p> <p>Kolejna zmiana przewidziana w ustawie o ARiMR, przewiduje wyłączenie ze stosowania przepisów dotyczących oprocentowania nadpłaty wynikających z ustawy z</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z art. 29 ust. 7 ustawy o ARiMR do należności ustalanych tytułem kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych, stosuje się odpowiednio przepisy Działu III Ordynacji podatkowej. Jednocześnie art. 54 oraz 58 ust. 1 rozporządzenia 1306/2013 wymagają ustanowienia skutecznych przepisów oraz innych środków niezbędnych do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, a także do zachowania szczególnej dbałości, w tym przestrzegania terminów w przypadku wystąpienia do podmiotu o zwrot środków nienależnie pobranych, wynikających z nieprawidłowości lub zaniedbań. Ponadto obowiązkiem ARiMR, jest stosowanie potrąceń, w przypadkach określonych w art. 31 ustawy o ARiMR, przy czym zasady dokonywania</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>potrąceń określone w tym przepisie zostały wprowadzone w związku z art. 28 Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) Nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiającego zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości.</p> <p>W przypadku zaistnienia przesłanek warunkujących powstanie nadpłaty w rozumieniu art. 72 Ordynacji podatkowej, zwrot nadpłaty, rozliczany jest w ramach odpowiednich środków przeznaczonych na Wspólną Politykę Rolną, natomiast zasada ta nie dotyczy ewentualnych odsetek wynikających z oprocentowania nadpłaty, wskazanego w art. 78 Ordynacji podatkowej.</p>		
--	--	--	---	--	--

6.	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Art. 2 projektowanej ustawy (dot. ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)	<p>Po otrzymaniu przez stronę pisma w systemie teleinformatycznym Agencji strona uzyskuje z tego systemu zawiadomienie o otrzymaniu pisma, przesyłane na adres elektroniczny podany podczas wyrażania zgody, o której mowa w ust. 1, oraz potwierdzenie otrzymania pisma zawierające unikalny numer nadany przez ten system oraz datę otrzymania pisma;</p> <p>Proponujemy, aby wprowadzić dodatkowo zapis, że powiadomienie powinno przychodzić również jako wiadomość SMS, gdyż nie każdy rolnik sprawdza regularnie pocztę. Po upływie 14 dni rolnik nie będzie mógł wnieść odwołania, ani ustosunkować się do pisma.</p>	<p>Po otrzymaniu przez stronę pisma w systemie teleinformatycznym Agencji strona uzyskuje z tego systemu zawiadomienie o otrzymaniu pisma, przesyłane na adres elektroniczny oraz SMS-em na numer telefonu podane podczas wyrażania zgody, o której mowa w ust. 1, oraz potwierdzenie otrzymania pisma zawierające unikalny numer nadany przez ten system oraz datę otrzymania pisma.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Podkreślić należy, że zgodnie z projektowanym przepisem, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wyrażając zgodę na wymianę korespondencji dotyczącej postępowania za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, zostanie pouczony o skutkach wyrażenia niniejszej zgody, w szczególności o tym, że wymiana korespondencji dotyczącej postępowania będzie następowała zgodnie z regułami określonymi w projektowanym art. 10ba ust. 3.</p> <p>Ponadto obecne projektowane brzmienie art. 10ba jest spójne z regulacją zawartą w art. 41 i 42 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych o doręczeniach elektronicznych, gdzie nie przewidziano regulacji w zakresie informowania adresata o wpłynięciu przesyłki jak również z</p>
----	--	---	--	---	---

					regulacją art. 39 ⁴ Kodeksu postępowania administracyjnego.
7.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Art. 3 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo geologiczne i górnicze)	<p>Zaproponowane uzupełnienie przepisu art. 3 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze nie wydaje się zasadne.</p> <p>Dalsze rozszerzanie zwolnienia z obowiązku sporządzenia dokumentacji hydrogeologicznej i dokonania rozeznania wielkości zasobów wód podziemnych na wkopy i otwory wiertnicze o głębokości do 30 m wykonywane na potrzeby nawadniania gruntów i upraw, spowoduje iż pobór wód na potrzeby nawadniania gruntów i upraw prowadzony bez rozeznania hydrogeologicznego uniemożliwi realizację celów środowiskowych JCWPod oraz może w jeszcze większym stopniu niż dotychczas pozbawić wody pitnej gospodarstw domowych korzystających z własnych ujęć wody.</p> <p>Wprowadzenie zwolnienia</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zrezygnowano ze zmiany ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.</p>

			dla poborów w ilości nieprzekraczającej średniorocznie 5 m ³ na dobę daje możliwość jednorazowego w roku poboru wód w ilości 1825 m ³ bez potrzeby opracowania dokumentacji hydrogeologicznej. Brak tej dokumentacji pozbawia organy wiedzy, z której warstwy wodonośnej pobierane są zasoby wodne oraz jaki jest stan tych zasobów i czy możliwe jest udzielenie pozwolenia wodnoprawnego kolejnym zakładom składającym wnioski o uzyskanie pozwolenia na pobór wód podziemnych. Dodatkowo wypada przypomnieć, że zgodnie z przepisem art. 30 Prawa wodnego, wody podziemne wykorzystuje się przede wszystkim do zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia.		
8.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 4 pkt 1 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 1 pkt 1 ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem	W związku z publikacją w dniu 30.06.2021 r. rozporządzenia nr 2021/1060 proponujemy wpisać aktualny tytuł i publikator rozporządzenia oraz w	W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu	Uwaga nieaktualna w części dotyczącej tytułu i publikatora rozporządzenia. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez RCL przed otrzymaniem przez

		<p>lokalnej społeczności (RLKS))</p> <p>Uzasadnienie, str. 11</p>	<p>całej ustawie i uzasadnieniu używać sformułowania „rozporządzenie nr 2021/1060” zamiast „rozporządzenie CPR”</p>	<p>Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wiz (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021 r., str. 159-706), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 2021/1060”</p>	<p>MRiRW uwag ARiMR.</p> <p>Uwaga uwzględniona w części dotyczącej zastąpienia wyrazów „rozporządzenie CPR” wyrazami „rozporządzenie nr 2021/1060”. Wprowadzono „rozporządzenie 2021/1060”.</p>
9.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 4 pkt 7 lit. c projektowanej ustawy (dot. art. 5 ust. 3 ustawy o RLKS)	W art. 5 ust. 3 pkt 2) lit. a ustawy zmienianej proponujemy usunąć tiret trzecie, a w treści lit. a po wyrazach „spełnione warunki” wpisać „zwane dalej: „warunkami dostępu””	<p>2) jeżeli:</p> <p>a) zostały spełnione warunki zwane dalej „warunkami dostępu”, o których mowa w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ust. 1 pkt 2 i 3 oraz w art. 4, – w art. 31 ust. 2 lit. b i art. 32 ust. 1 rozporządzenia nr 2021/1060 oraz 	<p>Uwaga nieaktualna.</p> <p>MRiRW w ramach autokorekty przeredagowało zapisy w tym zakresie.</p>
10.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 4 pkt 16 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 14 ust. 1 ustawy o RLKS)	Proponujemy usunąć skrót „IZ” ponieważ jego definicja nie występuje w treści ustawy	<p>w art. 14:</p> <p>a) w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „instytucja zarządzająca wskaże wysokość środków przeznaczonych na realizację LSR, do której można niezwłocznie zawierać umowy ramowe.”,</p>	<p>Uwaga nieaktualna.</p> <p>MRiRW w ramach autokorekty przeredagowało zapisy w tym zakresie.</p>

11.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 5 pkt 4 projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)	Proponujemy przeformułować zdanie.	W art. 19 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „Przepis Art. 17 ust. 2 stosuje się odpowiednio do wysokości limitów, o których mowa w art. 18.”;	Uwaga nieaktualna. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW przed otrzymaniem uwag ARiMR.
12.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 5 pkt 14 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 57e ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu	Art. 5 pkt 14 lit. a zawiera odesłanie do ustępu 5 art. 57e ustawy o wspieraniu. Art. 57 e jednak nie zawiera ustępu 5, jak również zmiany ustawy nie wprowadzają do projektu takiego ustępu. Powyższe wymaga wyjaśnienia czy nie należy wskazać art. 57d ust.5 zdanie drugie.		Uwaga uwzględniona.

		Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)			
13.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 6 pkt. 8 lit. c i art. 12 projektowanej ustawy (dot. ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej)	ARiMR jest finansowana w przeważającej większości w formie dotacji z budżetu państwa. Konieczność poniesienia dodatkowych wydatków z tytułu braku uzyskania refundacji (a w przypadku gdy zwrot środków następuje z przyczyn leżących po stronie jednostki również odsetek liczonych od dnia przekazania środków) będzie skutkował zwiększeniem wydatków dla budżetu państwa. Wskazania wymaga pozycja planu finansowego ARiMR oraz klasyfikacji budżetowej w ramach której MRiRW przewiduje wykazywanie wydatków z tytułu braku uzyskania refundacji. Dodatkowo konieczność dokonania w trakcie roku	c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu: „4. Jeżeli jednostka, o której mowa w ust. 1 pkt 4, nie otrzyma refundacji, o której mowa w ust. 3 pkt 1, zwraca środki, o których mowa w ust. 1, przeznaczone na: 1) finansowanie operacji, w wysokości niezrefundowanej ze środków EFRROW oraz 2) współfinansowanie krajowe wydatków realizowanych z udziałem środków EFRROW, w wysokości odpowiadającej proporcjonalnie – w stosunku do wysokości środków, o których mowa w pkt 1 – udziałowi tego współfinansowania w finansowaniu operacji – w terminie 60 dni od dnia otrzymania informacji o odmowie wypłaty środków, z tym, że w przypadku gdy zwrot środków następuje z przyczyn leżących po stronie jednostki, o której mowa w ust. 1 pkt 4, środki są zwracane	Uwaga nieuwzględniona. Z uwagi na krótki termin na zatwierdzenie przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozliczenia dotacji celowej na realizację zadania (30 dni od dnia otrzymania rozliczenia), określony w ustawie o finansach publicznych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokonuje weryfikacji kosztów na próbie. Również zakres informacji i dokumentów przedkładanych w ramach rozliczenia dotacji celowej do MRiRW jest węższy niż ma to miejsce w przypadku wniosków o przyznanie pomocy / wniosków o płatność pomocy technicznej PROW 2014–2020. W związku z

			<p>zmiany planu finansowego w ww. zakresie w trybie art. 21 ust. 5 ustawy o finansach publicznych może uniemożliwić dochowanie terminu zwrotu wynikającego z propozycji zapisu. Odsetki jako wydatki o charakterze sankcyjnym nie mogą być planowane.</p> <p>Jednocześnie informujemy, że potwierdzeniem prawidłowości realizacji operacji finansowanych w ramach pomocy technicznej PROW jest <u>zatwierdzenie przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie rzeczowym i finansowym rozliczenia dotacji celowej na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ARiMR</u> stosownie do art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Jeżeli wydatki nie uzyskają akceptacji Ministra podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak</p>	<p>wraz z odsetkami liczonymi od dnia przekazania środków.”.</p> <p>„Art. 12. Do jednostki, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy zamienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy otrzymały środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji w ramach pomocy technicznej objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że w przypadku gdy taka jednostka otrzymała informację o odmowie wypłaty środków z tytułu refundacji kosztów kwalifikowalnych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, termin, o którym mowa w art. 23 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, liczy się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”</p>	<p>powyższym Minister może stwierdzić, że koszt, który nie był wcześniej weryfikowany na etapie zatwierdzania rozliczenia dotacji, jest niekwalifikowalny. Taka sytuacja może się zdarzyć i wynika ona z przepisów ustawy o finansach publicznych (rozliczenie dotacji) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy technicznej w ramach PROW 2014–2020 (ocena wniosku o przyznanie pomocy / o płatność). Projektowany przepis art. 23 ust. 4 jest wzorowany na przepisie art. 11 ust. 7 ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, który określa obowiązek jednostki samorządu terytorialnego, realizującej operacje m.in. z zakresu pomocy technicznej PROW 2014–2020, zwrotu środków wraz z odsetkami liczonymi od dnia ich przekazania przez wojewodę, jeżeli zwrot</p>
--	--	--	--	--	---

			<p>dla zaległości podatkowych.</p> <p>Uwzględniając powyższe proponuje się usunięcie z treści propozycji przywołanej zmiany oraz z art. 12 projektu odwołania do ust. 1 pkt. 3, tj. ARiMR.</p>		<p>następuje z przyczyn leżących po stronie tej jednostki. W związku z tym, w celu usunięcia luki w przepisach i zrównania praw i obowiązków podmiotów będących w takiej samej sytuacji, czyli beneficjentów pomocy technicznej otrzymujących środki na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych, którym agencja płatnicza nie zwróciła wszystkich przedstawionych do refundacji kosztów (Minister RiRW nie przyznał pomocy technicznej w przypadku ARiMR), w stosunku do ARiMR (oraz jednostek doradztwa rolniczego i KOWR) należy zastosować ww. rozwiązanie dotyczące zwrotu środków przez jednostki samorządu terytorialnego.</p> <p>Odnosnie do uwagi dotyczącej niestosowania projektowanego przepisu art. 23 ust. 4 ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej do operacji i kosztów rozliczonych przez MRiRW przed dniem</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>wejścia w życie projektowanej ustawy, uprzejmie informuję, że chodzi o środki pochodzące z dotacji celowej, których obowiązek zwrotu wynika z art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, z tym, że na etapie oceny wniosku o przyznanie pomocy technicznej nie stwierdza się, że miało miejsce wykorzystanie tych środków niezgodnie z przeznaczeniem, pobranie ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości, lecz że koszt jest niekwalifikowalny. Jednakże uznanie kosztu za niekwalifikowalny jest równoznaczne z wykorzystaniem tych środków niezgodnie z przeznaczeniem, bo niezgodnie z warunkami ich wydatkowania określonymi w przepisach i wytycznych Ministra RiRW dotyczących pomocy technicznej, co może być podstawą do stwierdzenia, o którym mowa w art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Jednak brak</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>podstawy prawnej w ustawie o finansowaniu wspólnej polityki rolnej w zakresie obowiązku zwrotu środków niezrefundowanych oznacza, że zastosowanie znajdzie bardziej czasochłonny i skomplikowany mechanizm określony w ustawie o finansach publicznych oparty o wydanie decyzji administracyjnej. Poza tym proponowane rozwiązanie jest korzystniejsze od tego określonego w art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, który nakazuje zwrot dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem zawsze wraz z odsetkami, niezależnie od tego, czy zwrot następuje z przyczyn leżących po stronie tego, który otrzymał dotację. Poza tym zwrot ma nastąpić w krótszym niż projektowana zmiana terminie 15 dni od dnia stwierdzenia tej okoliczności. Należy zatem stworzyć podstawę prawną do odzyskiwania tych środków, zwłaszcza że</p>
--	--	--	--	--	---

					przepisy ustawy o finansach publicznych nie określają terminu, po upływie którego nie można żądać ich zwrotu.
14.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 6 pkt 5 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 18 ust. 1 ustawy o finansowaniu wspólnej polityki)	Proponujemy usunąć w części wspólnej na końcu ust. 1 zmienianej ustawy wyrażenie „objętych PROW 2014–2020, mogą otrzymać z agencji płatniczej”, skoro na początku ustępu wskazano, że ust. 1 dotyczy beneficjentów PROW 2014–2020.	5) w art. 18: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Beneficjenci PROW 2014–2020, realizujący operacje w ramach działań: 1) transfer wiedzy i działalność informacyjna w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych i uczelni, 2) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw w przypadku jednostek doradztwa rolniczego oraz instytutów badawczych i uczelni, 3) wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, 4) współpraca, 5) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – w przypadku spółek wodnych i związków spółek	Uwaga nieuwzględniona. Właściwe w sprawie tego rodzaju zmian jest RCL, które nie zgłosiło potrzeby takiej zmiany brzmienia przepisu.

				wodnych – mogą otrzymać z agencji płatniczej realizującej płatności z EFRROW środki przeznaczone	
15.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Art. 7 pkt 1 projektowanej ustawy (dot. zmiany ustawy – Prawo wodne)	Należy zrezygnować z dodawania pkt 1a tego punktu ewentualnie proponuje się inne brzmienie: Woda w rowie stanowi własność właścicieli wszystkich nieruchomości przez które rów przebiega, w związku z czym każdy z właściciel może pobrać tylko taką ilość wody, która pochodzi z jego nieruchomości i której pobranie nie wywoła ujemnych skutków dla osób trzecich. W okresie suszy woda w stawie pochodzi z wód gruntowych w związku z czym jej pobieranie ze stawu powoduje obniżenie poziomu wód gruntowych i zmniejszenie zasobów tych wód, przyczyniając się do powstawania pogłębienia suszy. Pobór wody ze stawu przez właściciela jednej	„1a) pobór wody znajdującej się w należącym do właściciela gruntu rowie lub stawie, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi lub wodami gruntowymi;” wraz z jednoczesnym uzupełnieniem przepisów dot. zwykłego korzystania w następujący sposób: „W art. 33 <i>po</i> ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu: „zwykłe korzystanie z wód nie może naruszać praw i interesów osób trzecich;” lub 1a) pobór wody znajdującej się w rowie lub stawie, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi lub wodami gruntowymi, znajdującej się w granicach nieruchomości gruntowej stanowiącej własność właściciela tej nieruchomości jeżeli zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice tej	Uwaga uwzględniona. Zrezygnowano ze zmiany art. 33 ustawy – Prawo wodne polegającej na dodaniu pkt 1a w ust. 4.

			nieruchomości nie może powodować obniżenia poziomu wód gruntowych na nieruchomościach sąsiednich, ani wywierać ujemnego wpływu na cele środowiskowe JCWPod, bowiem w myśl przepisu art. 29 Prawa wodnego, korzystanie z wód nie może powodować szkód. Zasięg oddziaływania poboru wody ze stawu nie może zatem wykroczyć poza granice nieruchomości tego, który tę wodą pobiera.	nieruchomości;”	
16.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Art. 7 pkt 1 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo wodne)	Proponujemy dodać nowy przepis, który może wpłynąć na poprawę stanu wód podziemnych a jednocześnie prawnie umożliwi zagospodarowywanie wody opadowej w granicach własnej nieruchomości.	W Art. 33 ust. 4 dodać pkt 3 w następującym brzmieniu: 3) wprowadzanie wody opadowej lub roztopowej do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych bezodpływowych, jeżeli zasięg oddziaływania nie wykroczy poza granice nieruchomości stanowiącej własność właściciela. (jeżeli zostanie uwzględniona propozycja dodania ust. 5 to druga część zdania, od wyrazów „jeżeli zasięg...” będzie zbędna)	Uwaga bezprzedmiotowa. Zrezygnowano ze zmiany art. 33 ustawy – Prawo wodne Proponowana zmiana wykroczy poza zakres zmian projektowanej ustawy.
17.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 7 pkt 2 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo wodne)	Został ogłoszony tekst jednolity ustawy	Dz. U. z 2021r. poz. 1057	Uwaga nieaktualna. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez RCL przed otrzymaniem przez

					MRiRW uwag ARiMR.
18.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Art. 7 pkt 3 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo wodne)	<p>Proponuje się zrezygnować z wprowadzenia zaproponowanego brzmienia.</p> <p>Zwiększanie powierzchni stawów ma negatywne oddziaływanie na poziom wód gruntowych. W okresach bezdeszczowych i upalnych ilość wody odparowującej z powierzchni stawu jest znacznie większa od ilości wody odparowującej z gruntu, i nawet wówczas gdy woda z takiego stawu nie jest pobierana na potrzeby nawadniania gruntów i upraw, lustro wody w stawie ulega obniżeniu a wraz z nim obniża się poziom wód gruntowych. Im gleby są lżejsze tym zasięg obniżania się poziomu wód gruntowych jest większy i na większym obszarze występują objawy suszy gruntowej, której nawadnianie nie rekompensuje. Z uwagi na powyższe tak duże stawy nie powinny być</p>		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Niniejsza zmiana przepisów była ujęta w projekcie ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy, który był procedowany w 2020 r. przez Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej i uzgodniony z resortami w ramach konsultacji międzyresortowych. Dzięki zastosowaniu procedury zgłoszenia wodnoprawnego, właściwe organy Wód Polskich nadal będą posiadały informacje o planowanych działaniach. Dlatego też w uzasadnionych sytuacjach będą mogły skorzystać z przepisów art. 394 ust. 2 i 3 oraz art. 423 ust. 2 i 5 ustawy – Prawo wodne i wnieść sprzeciw lub nałożyć obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie planowanego obiektu. MRiRW zleciło w 2018 roku wykonanie opracowania w zakresie celowości i możliwości</p>

			<p>wykonywane w trybie uproszczonym na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego, do którego ma obowiązek dołączania niezbędnych badań, wymaganych przy ubieganiu się o pozwolenie wodnoprawne.</p>		<p>wspierania rolników w sytuacji katastrofalnych susz w oparciu o kompleksowy system tworzenia i wykorzystania zasobów retencyjnych wód powierzchniowych i dostępnych do zagospodarowania wód podziemnych. W opracowaniu tym wskazano na dostępność wód podziemnych, możliwych do zagospodarowania na prawie 35 mln m³/dobę. Jednocześnie pokazano możliwości tworzenia małej retencji przez rolników, wskazując m.in. działania w zakresie zatrzymywania wody w rowach, odbudowę systemów drenarskich, tworzenie mikrozbiorników i budowę stawów. Jeśli chodzi o zbiorniki wodne wskazano, że ich powierzchnia nie powinna być większa niż 0,5 ha, przy czym zasilanie zbiornika może być poprzez wody płynące w cieku lub spływające po powierzchni terenu, poprzez wody gruntowe (nie dopuszcza się napełniania zbiornika</p>
--	--	--	--	--	--

					wodami podziemnymi pompowanymi ze studni) lub poprzez wody odpływające z rolniczych systemów drenarskich. Wskazania z ww. opracowania autorstwa PIG-SGGW-ITP były podstawą do przygotowania przez MRiRW propozycji zmian w ustawodawstwie, w tym w zakresie zbiorników retencyjnych do 0,5 ha.
19.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Art. 7 pkt 3 i 4 projektowanej ustawy (dot. ustawy – Prawo wodne)	W projekcie ustawy art. 7 w pkt 3 i 4 dotyczących zmiany w art. 394 ust. 1 pkt 9, art. 395 pkt 11, 12, 15 i 16 występuje wyraz podmiot, co nie jest zgodne z definicją zawartą w ustawie Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz.624), w art. 16 pkt 73. Ustawa w art. 16 pkt 73 stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o zakładzie rozumie się przez to podmioty korzystające z wód w ramach usług wodnych, wykonujące urządzenia wodne lub wykonujące inne działania wymagające zgody wodnoprawnej.		Uwaga uwzględniona.

20.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Art. 12 projektowanej ustawy	Artykuł zawiera błąd literowy. Proponujemy zamiast wyrazu „zamienianej” wpisać wyraz „zmienianej”		Uwaga uwzględniona.
21.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Przepisy przejściowe	W związku z proponowaną zmianą art. 29 ustawy o ARiMR przedstawioną w uwadze nr 2, proponujemy dodanie przepisu przejściowego regulującego kwestie związane ze stosowaniem zmienianych przepisów do spraw niezakończonych.	Po art. 10 proponujemy wpisać następujący przepis: „Do postępowań w sprawach wszczętych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 2 pkt. 2 i niezakończonych ostateczną decyzją do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2 pkt. 2 w brzmieniu dotychczasowym”.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt ustawy nie przewiduje zmiany art. 29 ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W związku z tym przepis przejściowy w tym zakresie jest zbędny.
22.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie, str. 5	Proponujemy wskazać aktualny publikator ustawy o doręczeniach elektronicznych.	Dz. U. poz. 2320 oraz z 2021 r. poz. 72. 802 i 1163	Uwaga nieaktualna. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW przed otrzymaniem uwag ARiMR. Ponadto propozycja ARiMR nie uwzględnia Dz. U. z 2021 . poz. 1135.
23.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, akapit pierwszy, str. 8)	Proponujemy wskazać aktualny publikator ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju	Dz. U. z 2021 r. poz. 182 i 904	Uwaga nieaktualna. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW przed otrzymaniem uwag ARiMR.

			Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.		
24.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, str. 12)	Proponujemy wskazać prawidłowe odesłanie.	a) wyboru LSR w tym warunków dostępu i kryteriów wyboru LSR (art. 4 pkt 7 projektowanej ustawy zmieniający art. 5 ust. 1, 3 i 54 oraz dodający ust. 5 ustawy o RLKS, (...)	Uwaga uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW w ramach autokorekty uzasadnienia w związku ze zmianą projektu ustawy.
25.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, str. 12)	Proponujemy wskazać prawidłowe odesłanie.	– planu komunikacji z lokalną społecznością (art. 4 pkt 7 lit. a tiret drugie trzecie projektowanej ustawy zmieniający art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o RLKS(...)	Uwaga uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW w ramach autokorekty uzasadnienia w związku ze zmianą projektu ustawy.
26.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, akapit pierwszy, str. 13)	Proponujemy zweryfikować zasadność powołania w tiret drugie na str. 13 uzasadnienia art. 4 pkt 9 lit. a projektowanej ustawy zmieniającej, który dotyczy ogłoszenia o konkursie, a nie odnosi się do regulaminu konkursu.	- regulaminu konkursu, w tym jego zawartości (art. 4 pkt 9 lit. a projektowanej ustawy zmieniający art. 8 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o RLKS oraz (...)	Uwaga uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW w ramach autokorekty uzasadnienia w związku ze zmianą projektu ustawy.
27.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, str. 13 oraz 26 – zapis dotyczący art. 4 pkt 10 lit a tiret trzecie).	Proponujemy wskazać prawidłowe odesłanie.	- regulaminu konkursu, (...) oraz minimalnej liczby punktów (art. 4 pkt 10 lit. a tiret trzecie drugie i lit. b projektowanej ustawy uchylający art. 9 ust. 2 pkt 3 oraz ust. 3 ustawy o RLKS,	Uwaga uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW w ramach autokorekty uzasadnienia w związku ze zmianą projektu ustawy.

28.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, str. 13)	Proponujemy usunąć zdublowane odesłanie.	– wniosku o wybór LSR (art. 4 pkt 11 lit. a i c projektowanej ustawy zmieniający art. 10 ust. 2–4 i 6 ustawy o RLKS ust. 2, 4 i 6),	Uwaga uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW w ramach autokorekty uzasadnienia w związku ze zmianą projektu ustawy.
29.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, str. 13)	Proponujemy poprawić numerację	- nowej procedury odwoławczej (...) w zakresie zmiany art. 10 ust. 5–22–5 ustawy o RLKS	Uwaga uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW w ramach autokorekty uzasadnienia w związku ze zmianą projektu ustawy.
30.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, str. 18, zapis dotyczący dodania ustępów 5a–5d i 7 w ustawie o RLKS)	W projektowanej ustawie, w art. 4 pkt 11 lit. b dodaje się ustępy 5a – 5e. Poza tym, przywołuje się art. 4 pkt 11 lit a, b i c. Jednak ust. 7 został dodany w lit. d.	Jeżeli nie są spełnione ww. warunki dostępu, zarząd województwa poinformuje LGD o odrzuceniu LSR z podaniem przyczyn odrzucenia LSR oraz pouczeniem o możliwości wniesienia do komisji sprzeciwu od wyniku oceny warunków dostępu, zgodnie z art. 4 pkt 11 lit. a, b i c projektowanej ustawy – zmieniającym art. 10 ust. 4–6 oraz dodaniem ustępów 5a– 5e i 7 w ustawie o RLKS	Uwaga uwzględniona. Odpowiednia zmiana została wprowadzona przez MRiRW w ramach autokorekty uzasadnienia w związku ze zmianą projektu ustawy.
31.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie, str. 32	Uwaga redakcyjna Brak litery d w wyrazie „poddziałania” w zdaniu „Zatem występując do ministra właściwego do spraw finansów		Uwaga uwzględniona.

			publicznych...”.		
32.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie, str. 36	Uwaga redakcyjna. Wydaje się zbędny wyraz „jest” w zdaniu „W związku z tym, że formularz umowy nie jest określa sposobu realizacji operacji...”.		Uwaga nieaktualna. Brzmienie uzasadnienia zaktualizowano i odpowiednio zmieniono przed otrzymaniem uwag ARiMR.
33.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Uzasadnienie (dot. zmian w ustawie o RLKS, str. 39)	Proponujemy wskazać aktualne publikatory ustaw.	(...) w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383, z 2021 r., poz. 1192), a także uczelni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619)	Uwaga nieaktualna. Odpowiednie zmiany zostały wprowadzone przez MRiRW przed otrzymaniem uwag ARiMR.

Załącznik 4_Tabela uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi	Proponowane brzmienie przepisu	Stanowisko MRiRW
1.	SW Mazowieckiego	art. 3 pkt 2, 8 i 16, art. 8 projektowanej ustawy (dot. ustawy o RLKS)	Projektowane przepisy wskazują na wyłączenie spod regulacji ustawy o RLKS Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego na lata 2021–2027. Projektowana zmiana oznacza wyłącznie monofunduszowy model realizacji lokalnych strategii w ramach Programu „rybnego” co spowoduje wykluczenie możliwości stworzenia kompleksowych, zintegrowanych wizji obszarów zależnych od rybactwa, ponadto wiąże się z dublowaniem na wielu obszarach struktur LGD/LGR i w związku z tym kosztów administracyjnych. Proponowany model wpłynie niekorzystnie na obszary zależne od rybactwa i pozbawi szansy ich kompleksowego rozwoju oraz pełnego wykorzystania możliwości, jakie stwarza instrument RLKS. Wobec	Proponuje się usunięcie treści przepisów: art. 3 pkt 2; art. 3 pkt 8; art. 3 pkt 16; art. 8;	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Propozycja, że przepisów ustawy o RLKS nie stosuje się do programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, spowodowana jest ograniczeniem środków finansowych (50 mln euro) na wdrożenie Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju na obszarach o najwyższym tzw. wskaźniku rybackości. Dlatego również postanowiono o oddzielnym trybie wyboru i wdrożenia Rybackich Lokalnych Strategii Rozwoju tak aby zapewnić, że wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury trafiły do obszarów o charakterze typowo rybackim.</p> <p>Jednocześnie należy zauważyć, że przepisu ustawy o RLKS nie wykluczają możliwości realizacji dwóch strategii (1 z EFSI i 1 z EFMRA) na tym samym obszarze. Niemniej jednak należy zauważyć, że strategie wspierane w ramach EFMRA będą strategiami sektorowymi wynikającymi ze specyfiki Wspólnej Polityki Rybołówstwa, w tym w zakresie rozwoju rybołówstwa morskiego, rybactwa śródlądowego, akwakultury i rynku rybnego.</p> <p>Należy zapewniać, aby społeczności lokalne w obszarach rybołówstwa i akwakultury w lepszy sposób wykorzystywały możliwości zrównoważonej niebieskiej gospodarki i czerpały z nich korzyści, wykorzystując i rozwijając zasoby środowiskowe, kulturowe, społeczne i ludzkie. W związku z tym każde partnerstwo lokalne powinno odzwierciedlać główny cel swojej strategii,</p>

			powyższych argumentów wnosimy o usunięcie treści przepisów.		zapewniając zrównoważony udział i reprezentację wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron działających w lokalnej zrównoważonej niebieskiej gospodarce. Operacje realizowane w ramach tego działania ukierunkowane będą na podnoszenie pozycji rybaka w lokalnej społeczności, zapewnienie wymiany pokoleniowej oraz likwidację obszarów wykluczenia. Sprzyjać temu będą m.in. operacje z zakresu podnoszenia wartości lokalnych produktów rybnych, współpracy międzyterytorialnej czy budowania współpracy pomiędzy naukowcami a rybakami.
2.	SW Mazowieckiego	art. 3 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy (dot. art. 2 ustawy o RLKS)	Zapisy w ustawie o polityce spójności nie powielają wprost brzmienia art.2 ust 2 ustawy RLKS. Wskazano, że uchylene zapisu dot. zadań wykonywanych przez ZW nastąpiło ze względu na porządkujący charakter przepisu, jego walor informacyjny oraz fakt, że regulacje w nim ujęte zostały zawarte w ustawie o polityce spójności.	Proponuje się pozostawienie art. 2 ust.2 w niezmiennym brzmieniu.	Uwaga nieuwzględniona. Zarówno z obowiązującej ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) jak i z procedowanego projektu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, wyraźnie wynika, że instytucją zarządzającą jest: 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku krajowego programu (...); 2) zarząd województwa – w przypadku regionalnego programu. Ponadto art. 30a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 stanowi, że: 1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, zwany dalej „RLKS” jest instrumentem rozwoju, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia ogólnego. 2. RLKS może być realizowany wyłącznie w ramach regionalnych programów operacyjnych. 3. Realizacja RLKS odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym

					<p>z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1167), a w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie – na zasadach określonych w niniejszej ustawie.</p> <p>Natomiast art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, 904 i 1603) wyraźnie stanowi, że zadania instytucji zarządzającej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, określone w rozporządzeniu nr 1303/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, wykonuje samorząd województwa jako instytucja pośrednicząca na podstawie przepisów o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.</p> <p>Z kolei art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. 2020 poz. 2140) wyraźnie stanowi, że zadania instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działań lub pomocy technicznej objętych programem operacyjnym wykonuje, jako instytucja pośrednicząca, o której mowa w art. 123 ust. 6 rozporządzenia nr 1303/2013, samorząd województwa – w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, które zostały określone w rozporządzeniu nr 1303/2013 oraz w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.</p> <p>Tożsame regulacje dotyczące RLKS zostaną na nowo określone w aktach prawnych wdrażających wsparcie z udziałem funduszy, w ramach których przewidziane jest finansowanie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Przykładem jest art. 35 projektu ustawy o</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, który stanowi, że:</p> <p>1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, zwany dalej „RLKS” jest instrumentem rozwoju, o którym mowa w rozdziale II, art. 28 i art. 31–34 rozporządzenia ogólnego oraz art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności.</p> <p>2. Realizacja RLKS odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1167), a w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie – na zasadach określonych w niniejszej ustawie.</p> <p>Mając powyższe na uwadze oraz zgodnie z uzasadnieniem, art. 2 ust. 2 ustawy o RLKS ma jedynie porządkujący charakter oraz czysto informacyjny walor, nie ma potrzeby powielenia przepisów w tym zakresie w ustawie o RLKS.</p>
3.	SW Świętokrzyskiego	Art. 3 pkt 4 lit a projektowanej ustawy (dot. art. 3 ust. 1 ustawy o RLKS)	Należy doprecyzować zapis zgodnie z brzmieniem rozporządzenia 2021/1060. Art.32 ust.2 mówi o powoływaniu komitetu. W związku z powyższym w ustawie należy zmienić słowo „komisja” na „komitet”	Zmiana nazewnictwa „komisja” na „komitet”	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W projektowanej ustawie celowo użyto określenia „komisja”, które już występuje w ustawie RLKS, zamiast „komitet” mając na uwadze potrzebę ograniczenia liczby jedynie technicznych zmian w ustawie o RLKS polegających na zamianie wyrazu „komisja” wyrazem „komitet”.</p> <p>Należy jednocześnie zauważyć, że anglojęzyczne brzmienie „committee”, zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i</p>

					Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, jest tożsame z określeniem użytym w rozporządzeniu UE nr 1303/2013. Tym samym należy przyjąć, że tłumaczenie określenia „committee”, może być tłumaczone zarówno jako komitet, jak i komisja. Nie zmienia to jednak faktu, że w obu przypadkach będziemy mieć odczynienia z nowo powołanym ciałem odpowiedzialnym jedynie za dokonanie wyboru nowych LSR.
4.	SW Świętokrzyskiego	Art. 3 pkt 4 lit d projektowanej ustawy (dot. art. 3 ust. 8 ustawy o RLKS)	W dodanym ustępie nr 8 należy doprecyzować zapisy zgodnie z brzmieniem art. 32 ust. 2 (jw.) oraz doprecyzować dokument do którego odnosi się zapis „(...) określonych w art.5 ust.3 pkt 1a oraz ust 7 (...)”. Dodatkowo w obecnie obowiązującej ustawie nie istnieje ustęp 7.	Zmiana nazewnictwa „komisja” na „komitet”	Uwaga nieuwzględniona. W projektowanej ustawie celowo użyto określenia „komisja”, które już występuje w ustawie RLKS, zamiast „komitet” mając na uwadze potrzebę ograniczenia liczby jedynie technicznych zmian w ustawie o RLKS polegających na zamianie wyrazu „komisja” wyrazem „komitet”. Należy jednocześnie zauważyć, że anglojęzyczne brzmienie „committee”, zawarte w rozporządzeniu UE 2021/1060 jest tożsame z określeniem użytym w rozporządzeniu UE nr 1303/2013. Tym samym należy przyjąć, że tłumaczenie określenia „committee”, może być tłumaczone zarówno jako komitet, jak i komisja. Nie zmienia to jednak faktu, że w obu przypadkach będziemy mieć odczynienia z nowo powołanym ciałem odpowiedzialnym jedynie za dokonanie wyboru nowych LSR. Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 3 ust. 7 ustawy o RLKS (Dz. U. z 2019 r., poz. 1167) obsługę komisji zapewnia zarząd województwa.
5.	SW Świętokrzyskiego	Uwaga ogólna	Należy doprecyzować zapis zgodnie z brzmieniem rozporządzenia 2021/1060.	Zmiana nazewnictwa „komisja” na „komitet” lub „komisja/komitet” w	Uwaga nieuwzględniona. W projektowanej ustawie celowo użyto określenia „komisja”, które już występuje w ustawie RLKS, zamiast

			Art.32 ust.2 mówi o powoływaniu komitetu. W związku z powyższym w ustawie należy zmienić słowo „komisja” na „komitet”	artykułach i ustępach, które odnoszą się do rozporządzenia 2021/1060, Art.32 ust.2	„komitet” mając na uwadze potrzebę ograniczenie liczby jedynie technicznych zmian w ustawie o RLKS polegających na zamianie wyrazu „komisja” wyrazem „komitet”. Należy jednocześnie zauważyć, że anglojęzyczne brzmienie „committee”, zawarte w rozporządzeniu UE 2021/1060 jest tożsame z określeniem użytym w rozporządzeniu UE nr 1303/2013. Tym samym należy przyjąć, że tłumaczenie określenia „committee”, może być tłumaczone zarówno jako komitet, jak i komisja. Nie zmienia to jednak faktu, że w obu przypadkach będziemy mieć odczynienia z nowo powołanym ciałem odpowiedzialnym jedynie za dokonanie wyboru nowych LSR.
6.	SW Małopolskiego	Art. 3 pkt 4 lit d projektowanej ustawy (dot. art. 3 ust. 8 ustawy o RLKS) „8. Komisje i zarządy województw współpracują ze sobą w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 32 ust. 2 rozporządzenia 2021/1060, w szczególności w zakresie ustalenia okoliczności określonych w art. 5 ust. 3 pkt 1a i ust. 7 oraz	1) W związku z dopuszczeniem tworzenia LSR wielofunduszowych mogą ze sobą graniczyć województwa z LSR monofunduszowym oraz wielofunduszowym. Tym samym w ramach konkursu może dojść do sytuacji, gdy zostaną złożone LSR-y obejmujące działaniem obszar dwóch województw. W takim przypadku powstaje problem przy wyborze LGD, których obszar się pokrywa. Ustawa przewiduje jedynie mechanizm wyboru LGD monofunduszowych. Kolejną kwestią jest sporządzenie LSR w		Uwaga nieuwzględniona. Obszar LSR zwykle obejmuje jednorodne, spójne społecznie i funkcjonalnie terytorium, które często charakteryzuje się wspólnymi tradycjami, lokalną tożsamością, poczuciem przynależności lub wspólnymi potrzebami i oczekiwaniami. Skoncentrowanie się na takim obszarze umożliwia partnerstwu lokalnemu współpracę w celu zidentyfikowania i działania w kontekście lokalnych atutów, wyzwań oraz możliwości, mobilizując wewnętrzny potencjał i zasoby obszaru. Ponadto obszar LSR musi mieć wystarczającą spójność i masę krytyczną w zakresie zasobów ludzkich, finansowych i gospodarczych, aby wspierać wykonalną lokalną strategię rozwoju. Oczywiście jest również, że obszar musi mieć jasno określone granice geograficzne. Niemniej jednak nie muszą one pokrywać się z granicami administracyjnymi, a powinny stanowić raczej granice o charakterze funkcjonalnym. Lokalne Grypy Działania (LGD) i ich LSR mają bowiem na celu wykorzystanie powiązań między sektorami lokalnymi w celu czerpania korzyści z potencjalnych efektów

		<p>przygotowania list ocenionych LSR, o których mowa w art. 11 ust. 2.”</p>	<p>przypadku wyżej opisanego LGD. Programy regionalne przypisane są do obszaru danego województwa i nie mogą być poza jego obszarem. LSR sporządzany przez LGD musiałby zawierać wskazanie konkretnego obszaru, gdzie możliwe jest wdrażanie programu regionalnego i obszary z niego wykluczone. Proponuje się uniemożliwienie tworzenia LSR obejmujących obszar dwóch województw, gdzie wdraża się mono i wielofunduszowe LSR.</p> <p>2) Kolejna kwestia dotyczy graniczących ze sobą województw, na obszarze których powstaną wielofunduszowe LGD i złożone LSR-y będą obejmować obszar dwóch województw. Powstałe strategie będą zawierać zapisy programów operacyjnych wdrażanych na obszarze poszczególnych województw (ze wskazaniem, na obszarze</p>		<p>mnożnikowych. Umożliwia to analizowanie i uwzględnianie potrzeb oraz możliwości obszaru w zintegrowany sposób, aby osiągnąć pożądane wspólne cele. Działania i projekty zawarte w lokalnych strategiach powinny być powiązane i koordynowane jako spójna całość. Należy jednak pamiętać, że pojęcie „zintegrowane” wcale nie oznacza „wszechogarniające” — strategie nie powinny zmierzać do rozwiązania wszystkich problemów równocześnie ani przykładać identycznej wagi do każdego zagadnienia. Niektóre kwestie wykraczają poza zasięg oddziaływania lub realizacji podejścia lokalnego. W swoich zintegrowanych LSR LGD powinny dokonywać wyborów i koncentrować się na tych celach oraz działaniach, które dodają wartość do istniejącego wsparcia i mają największe szanse na przyczynienie się do osiągnięcia oczekiwanych zmian.</p> <p>Tym samym kwestia monofunduszowości lub wielofunduszowości LSR nie ma nic wspólnego z obszarem działania LGD. Potwierdzeniem tego podejścia jest również fakt, że w obecnym okresie wdrażania LSR funkcjonuje już LGD na granicy województw, z których, w jednym LSR jest realizowana w formule wielofunduszowej a w drugim w formule monofunduszowej. Istniejąca obecnie LGD będzie zapewne chciała kontynuować swoją działalność.</p> <p>Mając powyższe na uwadze nie ma podstaw do wykluczenia takich LGD z możliwości złożenia wniosku o wybór LSR w konkursie.</p> <p>Odnosząc się zaś do kwestii sporządzania LSR i jej oceny, należy zauważyć, że zgodnie z nowym brzmieniem art. 9 ust. 2 ustawy o RLKS, to regulamin konkursu określa m.in.: tryb składania wniosków o wybór LSR oraz kryteria wyboru LSR wraz z podaniem sposobu ich oceny. Kluczowe w tym zakresie będą zatem zapisy regulaminu, który zgodnie z</p>
--	--	---	---	--	---

			<p>których gmin będzie dopuszczone wsparcie z danego województwa). Powstaje pytanie, jak sporządzić prawidłowo LSR w takiej sytuacji i kto będzie oceniał prawidłowość zapisów dla poszczególnych programów operacyjnych. LGD będzie składać LSR w województwie, w którym ma siedzibę. Dokument ten będzie zawierał jednak zapisy programu operacyjnego, który tego województwa nie dotyczy. Proponuje się uniemożliwienie tworzenia LSR obejmujących obszar dwóch województw, gdzie wdraża się wielofunduszowe LSR.</p>		<p>nowym brzmieniem art. 15 ust. 1 ustawy o RLKS, minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w uzgodnieniu z zarządami województw będącymi IZ; 2) po zasięgnięciu opinii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz zarządów województw niebędących IZ.
7.	SW Małopolskiego	Art. 3 pkt 7 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS)	<p>Wprowadzenie powyższego zapisu umożliwi Instytucji Zarządzającej RPO, EFSI mieć realny wpływ na wybór podmiotów optymalnie przygotowanych do wdrażania wielofunduszowych strategii.</p>	<p>W art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy proponuje się dodać lit. d w brzmieniu: „w przypadku wyboru wielofunduszowych LSR Instytucja Zarządzająca funduszami innymi niż Europejski Fundusz Rolny na</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Możliwość określania w regulaminie warunków „dostępowych” innych niż te określone wprost w ustawie już istnieje, bowiem zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS w obecnym brzmieniu „Wyboru LSR dokonuje się spośród LSR, które <i>oprócz warunków określonych w regulaminie</i> konkursu spełniają następujące warunki (...)”. Tym samym na wzór § 4 ust. 4 regulaminu konkursu na wybór LSR z 2015 r., istnieje możliwość wprowadzenia podobnych rozwiązań w zakresie dodatkowych warunków do regulaminu konkursu.</p>

				<p>rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich ma możliwość wprowadzenia dodatkowych warunków dostępowych na etapie wyboru LSR”</p>	<p>Zgodnie bowiem z nowym brzmieniem art. 9 ust. 1 ustawy o RLKS, zarząd województwa przeprowadza wybór LSR na podstawie regulaminu konkursu. Kluczowe w tym zakresie będą zatem zapisy regulaminu, który zgodnie z nowym brzmieniem art. 15 ust. 1 ustawy o RLKS, minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w uzgodnieniu z zarządami województw będącymi IZ; 2) po zasięgnięciu opinii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz zarządów województw niebędących IZ. <p>Aby powyższe nie budziło wątpliwości, wprowadzono w projektowanej ustawie zmiany polegające na modyfikacji wprowadzenia do wyliczenia w art. 5 ust. 1 oraz dodaniu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pkt 5 w art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS w brzmieniu: „5) inne warunki określone w regulaminie konkursu”; 2) pkt 1a w art. 9 ust. 2 ustawy o RLKS w brzmieniu: „1a) warunki dostępu LSR;”.
8.	SW Zachodniopomorskiego	Art. 3 pkt 7 lit d projektowanej ustawy (dot. art. 5 ust. 1 pkt.2 lit. a ustawy o RLKS)	Stoimy na stanowisku, że nie powinno określać się minimalnych progów dotyczących liczby mieszkańców zamieszkujących obszar LSR. LSR powinna obejmować obszar o jednorodnych uwarunkowaniach rozwojowych, utrwalonej tradycji współpracy lokalnej opartej m.in na powiazaniach funkcjonalnych i wspólnie wytyczonych celach	<p>a) w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – jest zamieszkały nie mniej niż przez 30 27 tys. mieszkańców, nie licząc mieszkańców miast zamieszkałych przez więcej niż 20</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Wymóg minimalnej liczby ludności wiejskiej (30 tys.), która powinna być objęta LSR zakładająca współfinansowanie (w całości albo w części) z EFRROW, wynikał z doświadczeń z wdrażania LEADER w ramach PROW 2007–2013. Wprowadzenie tego wymogu związane było z potrzebą zapewnienia odpowiedniej masy krytycznej dla obszaru który miałby wdrażać oddolną strategię w ramach podejścia LEADER, co zostało dostrzeżone m.in. w badaniu ewaluacyjnym. Miało to związek także z ograniczonymi środkami, które nie pozwalały na zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania dla zbyt małych strategii, a tym samym także w zakresie kosztów bieżących funkcjonowania LGD. Wprowadzenie tego wymogu oznaczało w praktyce</p>

			<p>rozwojowych. Jednakże mają na uwadze dyskusję na spotkaniu poświęconym nowelizacji ustawy o RLKS i szukając rozwiązania kompromisowego, proponujemy zmianę polegającą na nieznacznym ograniczeniu minimalnej liczby mieszkańców obszaru LSR objętego PROW – z 30 tys. do 27 tys.</p> <p>Taka zmiana dałaby możliwość realizacji LSR przy zachowaniu delimitacji właściwej dla obecnie przygotowywanych strategii terytorialnych w województwie zachodniopomorskim. Szersza argumentacja dot. przedmiotowej propozycji znajduje się w załączonym piśmie z dnia 27 listopada 2020 r. pana Marszałka Olgierda Geblewicza do pana Ministra Grzegorza Pudy (na przedmiotowe pismo nie udzielono odpowiedzi)</p>	<p>tys. mieszkańców, a co najmniej dwie gminy spośród gmin objętych tym obszarem nie są miastami zamieszkanymi przez więcej niż 20 tys. mieszkańców</p>	<p>konieczność „konsolidacji” i innych zmian w obszarach objętych przez działalność poszczególnych LGD, ale nie przeszkadzało to w zachowaniu spójności obszarów.</p> <p>Powyższe rozwiązania nie wykluczają bowiem możliwości objęcia przez LSR np. obszaru miasta zamieszkałego przez więcej niż 20 tys. mieszkańców i co najmniej 2 gmin wiejskich zamieszkałych przez 30 tys. mieszkańców. W takim przypadku łączna liczba mieszkańców to 50 tys. ale skoro spełniony jest warunek minimum 30 tys. mieszkańców z obszarów wiejskich, to dla obszaru tych 2 gmin wiejskich udostępnione byłoby współfinansowanie ze środków EFRROW.</p> <p>MRiRW pragnie zauważyć że powyższa argumentacja nie dotyczy strategii, które byłyby finansowane tylko ze środków regionalnego programu operacyjnego (EFS+ i/lub EFRR), gdzie zastosowanie znajdzie art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o RLKS (minimum 2 gminy i minimum 30 tys. mieszkańców, niekoniecznie z obszarów wiejskich), a w szczególnym przypadku gdy LSR miałby obejmować jedynie miasto albo część miasta – art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o RLKS (minimum 20 tys. mieszkańców).</p> <p>Stąd ani obowiązujące, ani projektowane przepisy, nie przeszkadzają w objęciu przez LSR obszaru miasta zamieszkałego przez więcej niż 20 tys. mieszkańców i przyległej gminy wiejskiej zamieszkałej przez mniej niż 30 tys. mieszkańców, z tym że w takim przypadku LSR nie zostanie współfinansowana ze środków EFRROW.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że te LGD, które nie zmieniają granic administracyjnych, a ubyło im mieszkańców nie muszą się martwić. Zgodnie z projektowanym art. 5 ust. 5 ustawy o RLKS warunek, o którym mowa w art. 5 ust. 1</p>
--	--	--	---	---	--

					<p>pkt 2, uznaje się za spełniony także, jeżeli wnioskodawca jest stroną umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR, zwanej dalej „umową ramową”, zawartej przed dniem 1 stycznia 2021 r., ale nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2016 r., a obszar objęty planowaną LSR jest tożsamy z obszarem objętym LSR i ta LSR stanowi załącznik do umowy ramowej. Tym samym, tylko nowe LGD będą musiały spełnić warunki wg nowych danych statystycznych. Przełoży się to także na ewentualne konflikty obszarowe przy częściowym nakładaniu się obszarów.</p>
9.	SW Mazowieckiego	art. 3 pkt 7 lit. a tiret trzecie projektowanej ustawy (dot. art. 5 ustawy o RLKS)	<p>Możliwość złożenia LSR przez LGD, w których gminy nie są członkami może uniemożliwić wykorzystanie potencjału istniejących LGD i jednocześnie stoi w sprzeczności z art. 25 rozporządzenia 2021/1060 ust 2 lit. b, gdzie wskazano:</p> <p>b) był kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych i w których to grupach żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.</p>	<p>Proponuje się art. lit. a tiret trzecie nadanie następującego brzmienia:</p> <p>„- pkt 3 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„3) LSR będzie realizowana przez LGD:</p> <p>a) spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu 2021/1060 oraz w art. 4,</p> <p>b) posiadającą opracowany plan komunikacji z lokalną społecznością - a, wszystkie gminy, których obszar jest objęty LSR, są członkami tej LGD i nie są członkami</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Przepisy UE dot. trójsektorowości LGD, o których mowa w art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia UE 2021/1060, nie wymagają, aby sektor publiczny reprezentowany w partnerstwie był tylko i wyłącznie przez władze lokalne. Użyte w przyjętym rozporządzeniu „przedstawiciele publicznych (...) lokalnych interesów społeczno-gospodarczych” może oznaczać każdy inny podmiot publiczny, tj. związany z jakimś urzędem lub z jakąś instytucją nieprywatną, z danego obszaru. Należy przez to rozumieć przeciwieństwo prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych. Zatem publiczny czyli taki, który został przeznaczony dla ogółu społeczeństwa, jest powszechnie dostępny i nieprywatny.</p> <p>Mając powyższe na uwadze przedstawicielami publicznych interesów, poza gminą, są m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawiciele / członkowie władz lokalnych, w tym wójt, burmistrz, radny • Powiatowe zespoły doradztwa rolniczego • Sołtys • Nadleśnictwo • Leśnictwo

				<p>innych LGD, które ubiegają się o wybór LSR albo których LSR została wybrana”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gminne ośrodki kultury i inne gminne instytucje i jednostki kultury • Gminny ośrodek pomocy społecznej • Gminny zakład komunalny • Gminny zakład gospodarki mieszkaniowej • Publiczne zakłady opieki zdrowotnej • Gminne centra sportu i rekreacji • Biblioteka publiczna • Publiczny dom pomocy społecznej • Ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, szkolno-wychowawcze • Pogotowie opiekuńcze • Dom dziecka • Straż Miejska • Publiczne muzea, publiczne galerie sztuki • Publiczne szkoły, przedszkola <p>Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dot. partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie.</p> <p>Tym samym tam gdzie współpraca LGD z partnerami, przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam gdzie ta współpraca nie jest efektywna trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty. Napływ świeżych członków lub zmiana ukierunkowania może zapewnić LGD nową energię oraz impet. Bardziej reprezentatywna oraz inkluzywna LGD nie tylko zaangażuje nowych ludzi, ale może otworzyć nowe możliwości, wnieść nowe zasoby, pomysły i innowacje, a poprzez wzmocnienie lokalnych powiązań może zachęcić innych do zaangażowania się. Po</p>
--	--	--	--	---	---

					<p>przyjrzeniu się działaniom grupy można określić możliwości wprowadzenia usprawnień oraz wzmocnienia wartości dodanej, a następnie odpowiednio przygotować LSR. Niemniej jednak proces konsultacji w ramach przygotowywania i przeglądu LSR jest dla LGD idealną okazją do dotarcia do nowych podmiotów i ich zaangażowania w ten proces. Umożliwi on poznanie nie tylko wymagań i możliwości związanych z rozwojem, ale także sposobu, w jaki ludzie mogą wносить swój wkład oraz uczestniczyć w działaniach. Aby móc obejmować swoim zasięgiem nowe okręgi, LGD powinny przeanalizować metody interakcji i pobudzania uczestnictwa.</p> <p>Należy zatem zauważyć, że przepis nie ogranicza gminom udziału w partnerstwie – stanowi jedynie, iż nie jest on obligatoryjny. Co więcej gmina może być jednocześnie członkiem kilku LGD, choć w konsekwencji tylko jedna LSR zostanie wybrana na danym obszarze.</p>
10.	SW Pomorskiego	Art. 3 pkt 7 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS)	<p>Konieczność ustanowienia dodatkowego <u>warunku wyboru</u> dla lokalnych grup działania z siedzibą na terenie województw na których przewidziano współfinansowanie wdrażania LSR ze środków Polityki Spójności, dotyczącego możliwości wyboru strategii obejmujących współfinansowanie <u>ze wszystkich dostępnych funduszy</u>.</p> <p>Powyższe ma na celu</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W art. 5 ust. 1 dodano pkt 4 w brzmieniu: „4) LSR ma być współfinansowana ze środków wszystkich EFSI, o których współfinansowanie może się ubiegać LGD, ubiegając się o wybór LSR,”.</p>

			<p>zapewnienie, że nie dojdzie do konkurowania na tym samym obszarze strategii monofunduszowej (EFRROW) z wielofundusową (EFRROW + Polityka Spójności), co implikowałoby systemowe rozbieżności w ocenie tych strategii.</p> <p>Ww. warunek winien zostać wprowadzony do postanowień art. 5 ust.1 ustawy o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność.</p>		
11.	SW Podkarpackiego	Art. 3 pkt 7 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 5 ust. 1 ustawy o RLKS)	<p>Wprowadzenia kryterium dostępu wyboru wyłącznie LSR, które obejmują współfinansowanie wdrażania LSR ze wszystkich funduszy dostępnych w ramach danego województwa. Wprowadzenie powyżej wskazanej regulacji pozwoli uniknąć nieporozumień na etapie wyboru LRS w ramach nowej perspektywy finansowej</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W art. 5 ust. 1 dodano pkt 4 w brzmieniu:</p> <p>„4) LSR ma być współfinansowana ze środków wszystkich EFSI, o których współfinansowanie może się ubiegać LGD, ubiegając się o wybór LSR,”.</p>
12.	SW Małopolskiego	Art. 3 pkt 11 lit a projektowanej	W art. 10 ust.1 proponuje się dodać pkt. 3 w	„a) w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu	Uwaga nieuwzględniona.

		ustawy (dot. art. 10 ust. 1 ustawy o RLKS)	brzmieniu „podmiot składający LSR nie uzyskał dofinansowania w ramach instrumentu „wsparcie przygotowawcze”. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wniosków i uniknięcia chaosu związanego z wyborem LSR proponuje się wprowadzenie warunku, który ograniczy składanie nierzetelnie przygotowanych dokumentów (LSR), niezgodnych z zasadami programu. Przedmiotowy warunek nie stoi w sprzeczności z konkurencyjnym trybem wyboru z uwagi na to, że ten warunek został spełniony na etapie aplikacji o środki w ramach wsparcia przygotowawczego. Trudno sobie wyobrazić, że podmiot nie finansowany ze wsparcia przygotowawczego jest w stanie przygotować dokument oparty o pogłębione konsultacje społeczne i analizę obszaru	„,3) podmiot składający LSR nie uzyskał dofinansowania w ramach instrumentu „wsparcie przygotowawcze””	Właściwa instytucja zarządzająca realizując zadania w zakresie RLKS oraz w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji programów z prawem Unii Europejskiej i prawem krajowym w zakresie wdrażania funduszy, zobowiązana jest do przestrzegania zasad: 1) przejrzystości – rozumianej jako zapewnienie dostępu do informacji związanych z przebiegiem wyboru LSR. Zasada ta jest realizowana co najmniej poprzez udzielanie na wniosek wnioskodawcy informacji o postępowaniu, jakie toczy się w odniesieniu do jego wniosku lub zapewnieniu dostępu do takich informacji, a także poprzez bieżące zamieszczanie na swojej stronie internetowej informacji o przebiegu konkursu; 2) rzetelności – rozumianej jako obowiązek zgodnej z ustanowionymi regułami oceny każdego wniosku. Zasada ta jest realizowana co najmniej poprzez pisemne uzasadnienie oceny; 3) bezstronności – rozumianej jako zakaz indywidualnych preferencji w ramach grup czy typów wnioskodawców dopuszczonych do ubiegania się o dofinansowanie. Zasada ta jest realizowana poprzez przygotowanie kryteriów w taki sposób, aby ich stosowanie podczas wyboru wniosków uniemożliwiało zastosowanie indywidualnych preferencji o charakterze podmiotowym; 4) równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru LSR do dofinansowania – rozumianej jako obowiązek udostępnienia co najmniej na stronie internetowej ogłoszenia i regulaminu; 5) równego traktowania wnioskodawców – rozumianej jako zakaz stosowania regulaminu konkursu w sposób skutkujący faworyzowaniem poszczególnych wnioskodawców kosztem pozostałych wnioskodawców oraz dokonywania zmian regulaminu konkursu, które miałyby taki skutek.
--	--	--	--	--	---

			<p>objętego LSR. Powyższe ograniczy składanie strategii niskiej jakości co niewątpliwie wpłynie na sprawniejszy wybór i ocenę LSR składanych w konkursie.</p>	<p>Ponadto należy zauważyć, że udział lokalnych podmiotów jest jednym z podstawowych założeń podejścia RLKS, a zaangażowanie społeczne w przygotowanie LSR ma fundamentalne znaczenie w tym procesie. Wspieranie przekrojowych priorytetów w zakresie angażowania ludzi w zarządzanie własnym rozwojem, stanowi kluczowy cel podejścia RLKS. Nawet istniejąca już LGD powinna uważnie podchodzić do planowania strategii, gdyż nie można zakładać, że w nowym okresie programowania nie nastąpią żadne zmiany.</p> <p>Przygotowanie LSR i rozwijanie lokalnego partnerstwa to bowiem procesy, które dzieją się jednocześnie i wzajemnie na siebie wpływają. Skoro ludzie przyczyniają się do rozwoju LSR, partnerstwo prawdopodobnie też rozwija się w wyniku ich zaangażowania. Ponieważ LGD opiera się na zasobach lokalnej wiedzy i świadomości, a także angażuje bezpośrednio w swoje działania lokalnych mieszkańców, przedsiębiorstwa i organizacje, pomaga ona zapewnić LSR lokalną perspektywę i rozwija przywiązanie do procesu RLKS. Dzięki takiemu samemu rozumieniu problemów danego obszaru i ich przyczyn, a także zasobów, potrzeb i możliwości, rozwijać można wspólną wizję i cele, wzmacniając w zamian uznanie społeczne, zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności LSR i LGD.</p> <p>Tym samym w wyborze LSR bez znaczenia jest fakt, że adresatem wsparcia przygotowawczego na następny okres programowania są nie tylko istniejące LGD, lecz także inne stowarzyszenia, które swoją strukturę dostosowały do realizacji zadań lokalnych grup działania (działają również w oparciu o art. 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, tzn. ich skład przewiduje możliwość:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) członkostwa osób prawnych,
--	--	--	---	--

					<p>2) utworzenia dodatkowego organu stowarzyszenia odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji w sprawie wyboru operacji do finansowania (rada),</p> <p>3) sprawowania nadzoru nad działalnością tego stowarzyszenia przez marszałka województwa,</p> <p>- to pozostawienie wniosku o wybór LSR bez rozparzenia tylko dlatego, że podmiot składający LSR nie uzyskał dofinansowania w ramach instrumentu „wsparcie przygotowawcze” jest nieuzasadnione.</p> <p>Mogą bowiem funkcjonować takie stowarzyszenia, które mają wieloletnie doświadczenie w zakresie pozyskiwania funduszy UE i ich wdrażaniu. Co więcej, mogą one posiadać własne budżety lub skorzystać z innych źródeł finansowania, które będą mogły wykorzystać w zakresie podnoszenia kompetencji LGD i społeczności lokalnych, tj. szkolenie i tworzenie sieci kontaktów oraz wypracowanie mechanizmów współpracy i włączania lokalnych społeczności w celu przygotowania i wdrożenia LSR.</p>
13.	SW Podlaskiego	Art. 3 pkt 11 lit a projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 3 ustawy o RLKS)	W opinii IZ RPOWP powinno dopuścić się poprawienie oczywistych omyłek w treści, która jest przedmiotem spełnienia kryteriów wyboru. Przykładowo jeżeli oczywista omyłka dotyczyłaby np. powierzchni obszaru objętego LSR, a którego wielkość byłaby kryterium punktowym, a omyłkowo zostanie wpisana wyższa/niższa niż	3. Usunięcie braków lub uchybień we wniosku o wybór LSR lub poprawienie w nim oczywistych omyłek nie może prowadzić do jego modyfikacji w zakresie spełnienia kryteriów wyboru LSR.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Mając na uwadze wyeliminowanie nieścisłości na wstępie należy zauważyć, że istotne znaczenie ma tutaj właściwe zdefiniowanie omyłki.</p> <p>Przez oczywistą omyłkę, z uwagi na brak definicji zarówno słownikowej jak i ustawowej, powszechnie rozumie się błąd zwykły wynikający z przeoczenia lub innej wady procesu myślowo-redakcyjnego, a niespowodowany uchybieniem merytorycznym. Ma więc charakter proceduralno-techniczny a nie merytoryczny. Istotnym przy tym pozostaje, że oczywista omyłka nie może w żadnym razie doprowadzić do zmiany tej treści – pod pozorem sprostowania oczywistej omyłki nie można bowiem doprowadzić do wytworzenia nowej treści.</p>

			<p>faktycznie jest i przysługuje tu inna liczba punktów, to w opinii IZ taka omyłka powinna zostać poprawiona jeszcze na etapie oceny warunków dostępu.</p>	<p>Należy jednocześnie zauważyć, że oczywistą omyłką pisarską jest nie tylko taka omyłka, która wynika z treści wniosku, ale również taka, którą można zidentyfikować na podstawie porównania pozostałych dokumentów stanowiących treść załączników do wniosku czy jak stanowi art. 5 ust. 4 ustawy o RLKS na podstawie wyników informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnianych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej. Ponadto mimo, że poprawienie oczywistej omyłki pisarskiej zawsze będzie skutkowało pewną zmianą w treści to należy pamiętać, że będzie tak jedynie w znaczeniu technicznym, nie zaś merytorycznym, i jej poprawienie nie może w konsekwencji prowadzić pod pozorem sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej do wytworzenia nowej treści oświadczenia woli LGD. Z kolei oczywistą omyłką rachunkową jest omyłka wynikająca z błędnej operacji rachunkowej na liczbach. Stwierdzenie takiej omyłki może mieć miejsce w sytuacji, w której przebieg działania matematycznego może być prześledzony i na podstawie reguł rządzących tym działaniem możliwe jest stwierdzenie błędu w jego wykonaniu i błąd ten można poprawić wyłącznie w jeden sposób, niebudzący żadnych wątpliwości. Należy przyjąć, że omyłka rachunkowa ma charakter oczywisty nie tylko wtedy, gdy jest widoczna na pierwszy rzut oka. Tę cechę można przypisać wyłącznie omyłkom dotyczącym prostych działań na małych liczbach. Dla uznania, że omyłka rachunkowa ma charakter oczywisty, wystarczający jest fakt jej ustalenia podczas sprawdzania obliczeń zgodnie ze sposobem obliczenia tych danych oraz możliwość jej jednoznacznego stwierdzenia. Poprawienie omyłki rachunkowej skutkować może również koniecznością wprowadzenia dalszych zmian będących jej konsekwencją rachunkową. Zatem poprawa omyłek rachunkowych może mieć nawet istotny wpływ w zakresie spełnienia kryteriów</p>
--	--	--	---	---

					<p>wyboru LSR.</p> <p>Inna grupę stanowią zaś omyłki polegające na niezgodności wniosku w zakresie spełnienia warunków dostępu lub kryteriów wyboru LSR, niepowodujące istotnych zmian w treści. Nie stanowi to zatem narzędzia do naprawiania błędnie złożonych wniosków, w tym treści LSR, lecz jest podstawą poprawienia omyłek, którego może dokonać LGD, a znaczenie tych poprawek dla całości złożonego oświadczenia woli (LSR) LGD nie będzie istotne. Proces poprawiania omyłek nie może bowiem prowadzić przy tym do konieczności znaczącej ingerencji w treść wniosku, w tym LSR. Wystąpienie omyłki nie może bowiem pozostawiać wątpliwości co do zamierzonej treści oświadczenia woli LGD.</p> <p>Mają powyższe na uwadze oraz w celu wyeliminowania wątpliwości, wprowadzono zmianę w projektowanej ustawie i tym samym w art. 10 ustawy o RLKS:</p> <p>1) ust. 2–3 otrzymują nowe brzmienie:</p> <p>„2. W razie stwierdzenia, że wniosek o wybór LSR zawiera braki inne niż określone w ust. 1 lub uchybienia lub jest konieczne uzyskanie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu, zarząd województwa wzywa LGD do uzupełnienia tych braków, usunięcia tych uchybień lub złożenia tych wyjaśnień lub dokumentów w terminie 14 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.</p> <p>3. Uzupełnienie braków lub usunięcie uchybień we wniosku o wybór LSR lub złożenie wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu nie może prowadzić do istotnej modyfikacji tego wniosku w zakresie spełnienia kryteriów wyboru LSR.”;</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>2) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:</p> <p>„3a. W razie stwierdzenia we wniosku o wybór LSR oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej zarząd województwa może poprawić ją z urzędu, informując o tym LGD.”.</p> <p>Jednocześnie należy zauważyć, że każde stwierdzenie we wniosku o wybór LSR braków lub uchybień lub oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej należy rozpatrywać indywidualnie, ale zapewniając jednocześnie równe traktowanie wszystkich LGD. Tym samym art. 12 ust. 2 ustawy o RLKS został uzupełniony o zobowiązanie zarządu województwa oraz komisji, przed którymi toczy się postępowanie w sprawie wyboru LSR, o zapewnienie równego traktowania wszystkich LGD.</p>
14.	SW Wielkopolskiego	<p>Art. 3 pkt 11 lit. b projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 5c ustawy o RLKS)</p> <p>„Komisja rozpatruje sprzeciw, weryfikując prawidłowość oceny wniosku w zakresie spełnienia warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, w terminie nie dłuższym niż 14 dni, licząc od dnia</p>	<p>Termin zbyt krótki.</p> <p>Proponuje się zrównanie terminu jak dla odwołań dla IZ, gdzie przewidziano 30 dni na rozpatrzenie odwołania.</p>	<p>Proponowany zapis:</p> <p>„Komisja rozpatruje sprzeciw, weryfikując prawidłowość oceny wniosku w zakresie spełnienia warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, w terminie nie dłuższym niż 30 dni, licząc od dnia jego otrzymania”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Na wstępie należy zauważyć, że wniesienie sprzeciwu przez LGD nie wstrzymuje oceny pozostałych LSR pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR i weryfikacji obszarowej. Ponadto jest różnica pomiędzy odwołaniem a sprzeciwem. Sprzeciwy są na poziomie województwa, a odwołania będą w większości na poziomie kraju z uwagi na fakt, że odwołanie wnosi się do instytucji zarządzającej programem w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w całości lub części ze środków tego funduszu. Ponadto w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana również z EFSI innych niż Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, instytucja zarządzająca, o której mowa w ust. 9 pkt 1 ustawy o RLKS, rozpatruje odwołanie w uzgodnieniu z instytucją zarządzającą programem, którego środki mają współfinansować realizację tej LSR. Tym samym odwołań</p>

		jego otrzymania”.			<p>będzie zdecydowanie więcej aniżeli sprzeciwów.</p> <p>Ponadto zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, jednym z elementów niezbędnych, które sprzeciw do komisji musi zawierać, jest wskazanie tylko tych warunków dostępu, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem. Tym samym nie będzie potrzeby ponownej weryfikacji wniosku w kontekście spełnienia wszystkich warunków dostępu, a tylko tych, które budzą wątpliwości zgłoszone przez LGD.</p> <p>Należy również zauważyć, że projekt ustawy przewiduje także rozwiązania mające na celu zapewnienie możliwości działania bez zakłóceń komisji, w szczególności w sytuacji nadzwyczajnych wydarzeń, które mogą wpływać na ich wewnętrzną organizację albo generujących wysokie koszty bieżące. Projektowane rozwiązania wprowadzają bowiem obowiązek doprecyzowania zasad funkcjonowania komisji przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Projektowane rozwiązania polegają na uregulowaniu możliwości odbywania posiedzeń komisji i usprawnienia komunikacji pomiędzy jej członkami z wykorzystaniem nowych technologii, tj. użycia środków komunikacji elektronicznej w szczególności w trybie telekonferencji albo wideokonferencji oraz podpisów elektronicznych. Ma to na celu wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości i potwierdzenie, że odbywanie posiedzeń zarówno komisji jak i poszczególnych organów LGD przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, nie narusza obowiązków określonych w przepisach o wyborze LSR.</p> <p>Niemniej jednak wychodzą naprzeciw regionom oraz podnoszony fakt, że 14 dni może mieć wpływ na rozpatrzenie sprzeciwu, zdecydowano o wydłużeniu terminu</p>
--	--	-------------------	--	--	--

					na jego rozpatrzenie do 21 dni.
15.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt. 11 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 2–6 ustawy o RLKS)	Termin na przekazanie informacji czy dokonanie wyboru LSR będzie niewystarczający. Rozluźnienie zasad wsparcia przygotowawczego może spowodować nakładanie się obszarów LSR a tym samym skutkować odwołaniami czy skargami. Proponuje się aby wezwania do uzupełnienia wniosków o wybór wstrzymywały terminy określone w zmienianej ustawie	Proponowany dodatkowy zapis: 6. „Wezwanie LGD do uzupełnienia braków, usunięcia uchybień, poprawienia oczywistych omyłek we wniosku o wybór LSR lub złożenia wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu wstrzymuje bieg terminu określonego w art. 10 ust. 7 oraz art. 11 ust. 5 ustawy”.	Uwaga nieuwzględniona. Obowiązującą zasadą postępowania jest zasada ciągłości, która zakłada prowadzenie postępowania od momentu wszczęcia postępowania aż do wydania decyzji przez organ prowadzący postępowanie. Instytucja zawieszenia postępowania przerywa tok postępowania administracyjnego, naruszając jego ciągłość. Ma ona zatem charakter wyjątkowy i może być stosowana tylko, gdy przepisy prawa dają ku temu podstawę prawną. Zgodnie jednak z nowym brzmieniem art. 12 ust. 1, do postępowania w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu i oceny LSR, do postępowania w sprawie sprzeciwu oraz do postępowania w sprawie odwołania, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, zwanego dalej „KPA”, z wyjątkiem przepisów dotyczących: 1) właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń, udostępniania akt, skarg i wniosków, 2) wezwań – w przypadku postępowania w sprawie oceny spełniania warunków dostępu – o ile przepisy niniejszej ustawy (tj. ustawy o RLKS) nie stanowią inaczej. Ponadto art. 6 ustawy o RLKS, wyraźnie stanowi, że wyboru LSR dokonuje się na wniosek LGD w ramach konkursu ogłoszonego przez zarząd województwa, a art. 11 ust. 5 ustawy o RLKS wskazuje termin zakończenia tego postępowania konkursowego. Z uwagi natomiast na wprowadzenie dwuetapowego procesu odwoławczego, wprowadzono zmianę art. 11 ust. 5 ustawy o RLKS w

					<p>zakresie terminu, w jakim dokonuje się wyboru LSR wydłużając go z 4 do 6 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR. W okres ten wlicza się termin 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR na poinformowanie LGD o wyniku oceny LSR przez komisję, o którym mowa w nowym art. 10 ust. 7 ustawy o RLKS.</p> <p>Postępowanie w sprawie wyboru LSR nie jest więc postępowaniem, o którym mowa w art. 1 pkt 1 KPA, tzn. przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco. Dlatego do postępowania w sprawie wyboru LSR nie ma zastosowania również rozdział 6 KPA dotyczący zawieszenia postępowania oraz pozostałe przepisy KPA regulujące bieg terminów.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że zarówno sprzeciw jak i odwołanie nie są tożsame ze skargą, o której mowa w art. 227 KPA, której przedmiotem może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw.</p> <p>Poza tym należy zauważyć, że zgodnie z art. 3 pkt 11 lit. c projektowanej ustawy art. 10 ust. 6 otrzymuje nowe brzmienie:</p> <p>„6. Jeżeli są spełnione warunki dostępu, LSR podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR, zwanej dalej „oceną LSR”.</p> <p>Mając powyższe na uwadze wprowadzenie w art. 10 ust. 6</p>
--	--	--	--	--	--

					wyjątku polegającego na wstrzymaniu biegu terminu określonego w art. 10 ust. 7 oraz art. 11 ust. 5 ustawy o RLKS nie jest uzasadnione.
16.	SW Pomorskiego	Art. 3 pkt 11 lit. c projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 6 ustawy o RLKS)	<p>Możliwość odstąpienia od oceny LSR pod względem spełnienia kryteriów wyboru, jeżeli są spełnione warunki dostępu.</p> <p>Proponowana regulacja może budzić wątpliwości interpretacyjne i wymaga doprecyzowania lub usunięcia.</p> <p>Powyższe oznacza konieczność weryfikacji postanowień art. 3 pkt 11 lit. c projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.</p>	brak	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Wprowadzono zmianę projektowanej ustawy i ust. 6 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„6. Jeżeli są spełnione warunki dostępu, LSR podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR, zwanej dalej „oceną LSR”, dokonywanej przez komisję.”.</p>
17.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 7 ustawy o RLKS) „W terminie 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór	Po zmodyfikowaniu art. 10 w obecnym brzmieniu [w tym dodaniu ust. 7] oraz tym samym wprowadzeniu trzystopniowego systemu odwołań od decyzji Komisji i IZ [1. sprzeciw od warunków dostępu składny do Komisji, 2. odwołanie od wyników	Proponowany zapis: W terminie 6 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR komisja informuje LGD o wyniku oceny LSR, podając liczbę punktów	Uwaga nieuwzględniona. Wydłużenie terminu do 6 miesięcy na poinformowanie LGD przez komisje o wyniku oceny LSR, nie jest możliwe z uwagi na konieczność szybkiego wyboru LSR wielofunduszowych, tj. obejmujących także programy z pozostałych funduszy innych niż EFFROW, w których okres przejściowy nie występuje, mając na uwadze jednocześnie ograniczenie terminu wyboru LSR, o którym mowa w art. 32 ust. 3 rozporządzenia UE 2021/1060.

		<p>LSR komisja informuje LGD o wyniku oceny LSR, podając liczbę punktów otrzymanych w ramach poszczególnych kryteriów wyboru LSR i uzasadnienie tej oceny, pouczając o możliwości wniesienia odwołania, o którym mowa w ust. 8.”</p>	<p>oceny LSR składne do IZ oraz 3. skarga od uchwały Komisji składana do sądu] pomimo uwzględnienia terminu 6 miesięcy na dokonanie wyboru – art. 11 ust. 5 – nie zmienia to faktu, że Komisja będzie miała 4 miesiące na dokonanie oceny całościowej [warunki dostępu i kryteria wyboru] wszystkich LSR. Biorąc pod uwagę fakt, iż wybór LSR dokonywany będzie w chwili, kiedy w samorządach województw prowadzone będą intensywne prace związane z realizacją operacji finansowanych ze środków przeznaczonych na realizację działań samorządowych oraz LEADERA [3 bonus] w tzw. okresie przejściowym, zasadnym jest wydłużenie terminu określonego w art. 10 ust. 7 zmienianej ustawy do 6 miesięcy.</p>	<p>otrzymanych w ramach poszczególnych kryteriów wyboru LSR i uzasadnienie tej oceny, pouczając o możliwości wniesienia odwołania, o którym mowa w ust. 8.</p>	<p>Ponadto należy zauważyć, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wniesienie sprzeciwu przez LGD nie wstrzymuje oceny pozostałych LSR pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR i weryfikacji obszarowej; 2) w projekcie ustawy uwzględniono zgłoszone uwagi dotyczące wydłużenia terminu wyboru LSR z 4 do 6 miesięcy. <p>Należy również zauważyć, że projekt ustawy przewiduje także rozwiązania mające na celu zapewnienie możliwości działania bez zakłóceń komisji, w szczególności w sytuacji nadzwyczajnych wydarzeń, które mogą wpływać na ich wewnętrzną organizację albo generujących wysokie koszty bieżące. Projektowane rozwiązania wprowadzają bowiem obowiązek doprecyzowania zasad funkcjonowania komisji przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Projektowane rozwiązania polegają na uregulowaniu możliwości odbywania posiedzeń komisji i usprawnienia komunikacji pomiędzy jej członkami z wykorzystaniem nowych technologii, tj. użycia środków komunikacji elektronicznej w szczególności w trybie telekonferencji albo wideokonferencji oraz podpisów elektronicznych. Ma to na celu wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości i potwierdzenie, że odbywanie posiedzeń zarówno komisji jak i poszczególnych organów LGD przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, nie narusza obowiązków określonych w przepisach o wyborze LSR.</p>
18.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt. 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 9 ustawy o RLKS)	W związku z powołaniem na szczeblu regionalnym Komisji właściwej do wyboru LSR [w składzie oprócz pracowników	Proponowany zapis: „W przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w	Uwaga nieuwzględniona. Założeniem nowej procedury odwoławczej od oceny LSR jest możliwość wniesienia sprzeciwu lub odwołania do organu innego niż sąd administracyjny na poszczególnych

			Zarządu Województwa także eksperci] zasadnym wydaje się aby kwestie sporne czy to na etapie sprzeciwu od warunków dostępu czy kryteriów wyboru aby także i odwołania były rozpatrywane na poziomie regionalnym przez Komisję.	całości lub części ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, odwołanie wnosi się do komisji za pośrednictwem Zarządu Województwa, a w pozostałych przypadkach – do instytucji zarządzającej programem, z którego środki mają współfinansować realizację LSR.”	<p>etapach wyboru LSR. Niemniej jednak nie można zapomnieć, że ideą procedury odwoławczej jest zwrócenie się do wyższej instancji o ponowne rozpatrzenie sprawy i zmianę lub uchylene wydanej decyzji, z którą się nie zgadzamy.</p> <p>Od wyniku oceny LSR, o której mowa w nowym art. 10 ust. 7, LGD przysługuje więc prawo wniesienia odwołania do instytucji zarządzającej, jako wyższej instancji aniżeli komisja.</p> <p>Mając powyższe na uwadze, nie ma podstaw, aby odwołania były rozpatrywane na poziomie regionalnym przez komisję. Tym bardziej, że tryb rozpatrywania odwołań w zakresie wyniku oceny LSR w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w części ze środków Polityki Spójności, dla których instytucją zarządzającą pozostają zarządy województw, został uwzględniony w projekcie ustawy i tym samym w art. 10 ust. 11 ustawy o RLKS dodano nowy przepis w brzmieniu:</p> <p>„11. W przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana również z EFSI innych niż Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, instytucja zarządzająca, o której mowa w ust. 9 pkt 1, rozpatruje odwołanie w uzgodnieniu z instytucją zarządzającą programem, którego środki mają współfinansować realizację tej LSR.”.</p>
19.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt. 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 10 ustawy o RLKS)	Proponowany zapis jest konsekwencją zmiany powyżej.	Proponowany zapis: „10. Odwołanie jest wnoszone na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej w terminie 7 dni od	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Konsekwentnie zgodnie z powyższym uzasadnieniem (lp. 18).</p>

				<p>dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1, i zawiera:</p> <p>1) oznaczenie komisji lub instytucji zarządzającej programem, zwanej dalej „IZ”, właściwej do rozpatrzenia odwołania;</p> <p>2) oznaczenie LGD;</p> <p>3) wskazanie kryteriów wyboru LSR, z których oceną LGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;</p> <p>4) podpis własnoręczny albo kwalifikowany podpis elektroniczny, albo podpis zaufany, albo podpis osobisty osoby upoważnionej do reprezentowania LGD – w zależności od sposobu utrwalenia pisma.”</p>	
20.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt. 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 11 ustawy o	Proponowany zapis jest konsekwencją zmiany powyżej. Komisja podejmie uchwałę	Proponowany zapis: „11. W przypadku gdy odwołanie: 1) nie spełnia	Uwaga nieuwzględniona. Konsekwentnie zgodnie z powyższym uzasadnieniem (lp. 18)

		RLKS)	zmieniającą wcześniejsze ustalenia	wymogów określonych w ust. 10 albo zostało wniesione po terminie – IZ pozostawia się je bez rozpatrzenia; 2) nie zostało uwzględnione – IZ utrzymuje się w mocy informację, o której mowa w ust. 1; 3) zostało uwzględnione – komisja podejmuje dalsze czynności zgodnie z regulaminem lub IZ informuje się właściwą komisję o wyniku swojej oceny wskazując sposób załatwienia sprawy lub jej rozstrzygnięcie w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru.	
21.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt. 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art. 10 ust. 13 ustawy o RLKS)	Proponowany zapis jest konsekwencją zmiany powyżej.	Proponowany zapis: 13. O wyniku rozpatrzenia odwołania komisja lub IZ informuje	Uwaga nieuwzględniona. Konsekwentnie zgodnie z powyższym uzasadnieniem (lp. 18).

				LGD w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem.	
22.	SW Podkarpackie	Art. 3 pkt 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art. 10 ustawy o RLKS)	Uwzględnienie zarządów województw w procesie rozpatrywania odwołań od wyniku oceny LSR współfinansowanych w części ze środków Polityki Spójności. W przypadku rozpatrywania odwołań od wyniku oceny LSR współfinansowanych w części ze środków Polityki Spójności należy uwzględnić w tym procesie równy udział wszystkich Instytucji Zarządzających. Takie rozwiązanie zapewni udział zaangażowanych podmiotów w rozpatrywaniu odwołań.	brak	Uwaga uwzględniona. Tryb rozpatrywania odwołań w zakresie wyniku oceny LSR w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w części ze środków Polityki Spójności, dla których instytucją zarządzającą pozostają zarządy województw, został uwzględniony w projekcie ustawy i tym samym w art. 10 ustawy o RLKS dodano nowy ust. 11 w brzmieniu: „11. W przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana również z EFSI innych niż Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, IZ, o której mowa w ust. 9 pkt 1, rozpatruje odwołanie w uzgodnieniu z IZ programem, którego środki mają współfinansować realizację tej LSR.”.
23.	SW Pomorskiego	Art. 3 pkt 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art. 10 ustawy o RLKS)	Tryb rozpatrywania odwołań w zakresie wyniku oceny LSR w przypadku gdy realizacja LSR ma być <u>współfinansowana w części ze środków Polityki Spójności</u> , dla których instytucją zarządzającą pozostają zarządy		Uwaga uwzględniona częściowo. Tryb rozpatrywania odwołań w zakresie wyniku oceny LSR w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w części ze środków Polityki Spójności, dla których instytucją zarządzającą pozostają zarządy województw, został uwzględniony w projekcie ustawy i tym samym w art. 10 ustawy o RLKS dodano nowy ust. 11 w brzmieniu: „11. W przypadku gdy realizacja LSR ma być

			<p>województw (wykorzystanie instrumentu RLKS).</p> <p>Proponowane zapisy, pomijające w omawianej sytuacji udział przedstawicieli zarządów województw w rozpatrywaniu odwołań i pozostawiające wyłączną decyzję w gestii Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi instytucji zarządzającej jednym z programów współfinansujących realizację LSR, są nieakceptowalne.</p> <p>Proponuje się, aby w przypadku współfinansowania realizacji LSR w części ze środków Polityki Spójności, odwołania kierowane były do zarządów województw z zapewnieniem udziału przedstawicieli instytucji zarządzającej programem w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.</p>		<p>współfinansowana również z EFSI innych niż Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, IZ, o której mowa w ust. 9 pkt 1, rozpatruje odwołanie w uzgodnieniu z IZ programem, którego środki mają współfinansować realizację tej LSR.”.</p> <p>Mając powyższe na uwadze oraz fakt, że zgodnie z nowym art. 10 ust. 15 ustawy o RLKS do oceny spełnienia kryteriów wyboru LSR wskazanych w odwołaniu, IZ może wyznaczyć ekspertów, należy przyjąć, że ww. przepisy zawierają również mechanizmy regulujący udział ekspertów w procesie rozpatrywania odwołań i tym samym nie ma podstaw do ich usuwania.</p>
--	--	--	--	--	--

Niezależnie od instytucji do której wnoszone będą formalnie odwołania, należy zapewnić iż w ich rozpatrywaniu będą obligatoryjnie brać udział przedstawiciele instytucji zarządzających wszystkimi programami współfinansujących realizację LSR, a rozstrzygnięcie wymaga zgody przedstawicieli instytucji zarządzających wszystkimi programami współfinansującymi realizację LSR.

Tylko takie rozwiązanie można będzie uznać za adekwatne i zapewniające równy udział zaangażowanych podmiotów w rozpatrywaniu odwołań. Zastrzec należy, że nie uczyni zadość powyższemu powoływanie komisji w składzie której przeważać będą przedstawiciele instytucji zarządzającej programem w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów

			<p>Wiejskich. Dlatego również proponuje się <u>usunięcie</u> dodawanego zapisu art. 10 ust.14 dotyczącym udziału ekspertów w procesie rozpatrywania odwołań.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, konieczna jest weryfikacja postanowień art. 3 pkt 11 lit. d <i>projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</i>, wprowadzająca tryb rozpatrywania odwołań do postanowień art. 10 ustawy o rozwoju lokalnych kierowanym przez społeczność.</p>		
24.	SW Podlaskiego	Art. 3 pkt 11 lit. d projektowanej ustawy (dot. art.10 ust. 15 ustawy o RLKS)	Zaproponowany zapis nie precyzuje wyboru ekspertów w przypadku wielofunduszowych LSR, czy powinno się wybierać kandydatów wpisanych do wykazu IZ PROW czy wykazu IZ RPO? Ponadto wybór kandydatów na ekspertów w oparciu o zapisy art. 68a	Proponuje się zmianę zapisów tj. Eksperci są wybierani z wykazu ekspertów przewodzonego odpowiednio przez właściwą IZ Zarząd Województwa, a do ich powoływania stosuje się odpowiednio art. 68a	Uwaga uwzględniona częściowo. Tryb rozpatrywania odwołań w zakresie wyniku oceny LSR w przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana w części ze środków Polityki Spójności, dla których instytucją zarządzającą pozostają zarządy województw, został uwzględniony w projekcie ustawy i tym samym w art. 10 ustawy o RLKS dodano nowy ust. 11 w brzmieniu: „11. W przypadku gdy realizacja LSR ma być współfinansowana również z EFSI innych niż Europejski

			<p>ustawy w zakresie polityki spójności będzie utrudniony, z uwagi na konieczność spełnienia wymogów posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia w dziedzinach objętych każdym programem operacyjnym zaangażowanych w realizację RLKS (w przypadku wielofunduszowych LSR kandydat powinien wykazać wiedzę i doświadczenie w ramach wszystkich dziedzin dedykowanych RLKS w PROW/EFS/EFRR np. rewitalizacja, edukacja, turystyka, dziedzictwo kulturowe, edukacja, usługi społeczne, rynek pracy itp.</p> <p>Wybór kandydatów na ekspertów w oparciu o zapisy 68a ustawy w zakresie polityki spójności dotyczy ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie z konkretnej dziedziny. Stosuje się do takiego wyboru również</p>	<p>ustawy w zakresie polityki spójności, z tym że wyznaczonymi ekspertami nie mogą być osoby, które brały udział w ocenie spełnienia kryteriów wyboru dokonanej przez komisję</p>	<p>Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, IZ, o której mowa w ust. 9 pkt 1, rozpatruje odwołanie w uzgodnieniu z IZ programem, którego środki mają współfinansować realizację tej LSR.”.</p> <p>Mając powyższe na uwadze oraz fakt, że zgodnie z nowym art. 10 ust. 15 ustawy o RLKS do oceny spełnienia kryteriów wyboru LSR wskazanych w odwołaniu, IZ może wyznaczyć ekspertów, należy przyjąć, że ww. przepisy zawierają mechanizmy służące zapewnieniu wyboru ekspertów w przypadku wielofunduszowych LSR.</p>
--	--	--	--	--	---

			<p>uszczerłowanie ustawy w postaci <i>Wytycznych w zakresie korzystania z usług ekspertów w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020</i>.</p> <p>W opinii IZ RPOWP eksperci powinni być powoływani, tak jak w perspektywie 2014-2020, znający specyfikę i uwarunkowania obszarów danego województwa, a także posiadający wiedzę i doświadczenie w ocenie lub przygotowywaniu dokumentów o charakterze planistyczno-strategicznym</p>		
25.	SW Podlaskiego	Art. 3 pkt 12 lit. a projektowanej ustawy (dot. art. 11 ust. 1 ustawy o RLKS)	<p>W opinii IZ RPOWP, wskazanie funduszu z którego będą finansowane koszty bieżące i animacji powinno znaleźć się w uchwale dotyczącej wyboru LSR. Przy wykreśleniu zdania, ustawa nie precyzuje terminu i podmiotu, który miałby określić finansowanie kosztów bieżących dla wielofunduszowych LSR.</p>	<p>Proponuje się nieusuwanie zdania drugiego w ust. 1, a jedynie jego przeformułowanie na np. „Jeżeli realizacja LSR ma być współfinansowana ze środków więcej niż jednego spośród EFSI, w uchwale o wyborze LSR wyznacza się spośród EFSI fundusz z którego finansowane będą koszty związane z zarządzaniem i</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem, na obecnym etapie niemożliwe jest ustalenie zasad wyboru jednego właściwego funduszu w celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji z uwagi na brak ostatecznych informacji od samorządów województw o decyzji odnośnie wdrażania RLKS w pełnej formule wielofunduszowości. Na obecnym etapie nie jest też możliwe przesądzenie, że takie ustalenie będzie możliwe na późniejszym etapie, a jeśli do takiego ustalenia by nie doszło to alternatywnym rozwiązaniem wobec wskazywania jednego funduszu w celu wspierania wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i animacji, jest rozwiązanie, w którym każdy fundusz finansował będzie odrębnie niezbędną część wsparcia na pokrycie ww. kosztów.</p>

				animacji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. c) CRP, biorąc pod uwagę wysokość wkładu poszczególnych EFSI w realizację LSR oraz dostępność środków w ramach poszczególnych programów.	
26.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt 13 projektowanej ustawy (dot. art. 11a ust. 1 ustawy o RLKS) „LGD przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi: 1) w przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu, 2) od uchwały, o której mowa w art. 11 ust. 1”	Niezrozumiałym jest brak możliwości wniesienia skargi do sądu od odwołania składanego do IZ od werdyktu Komisji w zakresie oceny kryteriów. Proponuje się uzupełnienie zapisu.	Proponowany zapis: „LGD przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi: 1) w przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu, 2) w przypadku nieuwzględnienia odwołania, 3) od uchwały, o której mowa w art. 11 ust. 1”	Uwaga nieuwzględniona. Etap odwołania do IZ ma na celu zweryfikowanie, czy komisja dokonała poprawnej oceny LSR, na podstawie której będzie dokonywać wyboru LSR. Brak możliwości wniesienia skargi do sądu od nieuwzględnionego odwołania wynika z faktu, że komisja informuje LGD jedynie o wyniku oceny LSR, a nie o wyborze LSR. W obu jednak przypadkach będzie musiała podać liczbę punktów otrzymanych w ramach poszczególnych kryteriów wyboru LSR i uzasadnienie tej oceny. Wniesienie skargi w przypadku nieuwzględnienia odwołania nie jest zatem zasadne z uwagi na fakt, że uchwała komisji będzie zawierać tą samą informację. Ponadto należy zauważyć, że może mieć miejsce sytuacja, że pomimo nieuwzględnienia odwołania, dana LSR i tak zostanie wybrana, bo zmieści się w limicie środków, o których mowa w art. 5 ust 3 pkt 2 ustawy o RLKS, a jej obszar nie będzie pokrywać się z innym obszarem LSR, tj. nie zachodzi sytuacja, o której mowa w nowym art. 5 ust. 7 ustawy o RLKS. Jeżeli jednak dana LSR nie zostanie

					wybrana, wtedy LGD przysługuje prawo wniesienia skargi od uchwały, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o RLKS.
27.	SW Wielkopolskiego	Art. 3 pkt 15 projektowanej ustawy (dot. art. 14 ust. 1 ustawy o RLKS) W wersji opiniowanej usunięto zapis	Informacja o wysokości środków jest niezbędna zarówno dla LGD jak i podmiotów wdrażających. Limit dostępnych środków powinien być znany nie tylko przed podpisywaniem umów ramowych ale już na etapie wsparcia przygotowawczego, kiedy LGD dokonując analizy potrzeb obszaru będą wskazywały zakresy wsparcia jakie będą konieczne do realizacji celów strategii ale także będą zobowiązane do określenia wskaźników realizacji LSR.	Proponujemy przywrócić zapis: W ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „IZ wskaże wysokość środków przeznaczonych na realizację LSR, do której można niezwłocznie zawierać umowy ramowe.”	Uwaga nieuwzględniona. Ustawa o RLKS nie jest miejscem regulacji sposobu, w jaki będą dystrybuowane środki w ramach poszczególnych funduszy, nie tylko EFRROW, ale także EFS+ i EFRR. Ponadto, należy zauważyć, że wysokość środków finansowych, przewidziana do rozdysponowania w konkursie na wybór LSR, będzie znana wnioskodawcom w momencie przystępowania do konkursu (w momencie ogłoszenia) zgodnie z regulaminem. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 9 ust. 2 ustawy o RLKS, to regulamin konkursu określa m.in.: sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR oraz sposób podania do publicznej wiadomości wysokości środków dostępnych w ramach konkursu przeznaczonych na realizację LSR. Kluczowe w tym zakresie będą zatem zapisy regulaminu, którego treść, zgodnie z nowym brzmieniem, art. 15 ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje: 1) w uzgodnieniu z zarządami województw będącymi IZ; 2) po zasięgnięciu opinii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz zarządów województw niebędących IZ.
28.	SW Podlaskiego	Art. 3 pkt 15 lit. e projektowanej ustawy (dot. art. 14 ust. 7 ustawy o RLKS)	Zapisy nie precyzują co należy zrobić, jeżeli obszar gminy, która nie jest objęta żadną wybraną LSR, będzie chciał być przyłączony przez dwie lub trzy sąsiadujące z nim LGD. W momencie jeśli	Należy przeformułować zapisy ustępu 7 pkt. 1 tj. „7. O ile będą dostępne środki przeznaczone na realizację LSR, obszar gminy,	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z art. 3 pkt 10 lit. a tiret piąte projektowanej ustawy, w art. 9 ust. 2 ustawy o RLKS dodaje się pkt 9 w brzmieniu: 9) wytyczne w zakresie sposobu rozszerzania obszaru LSR w sytuacji, o której mowa w art. 14 ust. 7 pkt 1.” Mając powyższe na uwadze zgodnie z nowym brzmieniem

			nie jest wymagane członkostwo gminy, powyższa sytuacja może być patowa. Należałoby dookreślić warunki takiego przyłączenia	która nie jest objęta żadną wybraną LSR, może zostać: 1) <u>przyłączony do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z nim, przez zmianę umowy ramowej,</u> albo	art. 9 ust. 2 ustawy o RLKS, to regulamin konkursu będzie określać warunki takiego przyłączenia. Kluczowe w tym zakresie będą zatem zapisy regulaminu, którego treść, zgodnie z nowym brzmieniem, art. 15 ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje: 1) w uzgodnieniu z zarządami województw będącymi IZ; 2) po zasięgnięciu opinii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz zarządów województw niebędących IZ. Ponadto dodatkowe kwestie w zakresie <u>przyłączania obszaru gminy, która nie jest objęta żadną wybraną LSR do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z nim, będą także wynikać bezpośrednio z zawartej umowy ramowej z LDG, której LSR została wybrana, zgodnie z art. 14 ust. 4 pkt 7 ustawy o RLKS.</u>
29.	SW Mazowieckiego	Art. 3 pkt 16 lit. c projektowanej ustawy (dot. art. 15 ust. 2 ustawy o RLKS)	Każdy program regionalny realizuje inne cele strategiczne. Zaproponowany zapis może narzucać przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi jednolite dla całego kraju zasady wyboru LSR, co jest niezgodne z podejściem funduszowym w polityce spójności. Regulamin wyboru LSR działającej w obszarze danego programu operacyjnego powinna ustalać instytucja zarządzająca właściwa dla danego programu.	„2. W przypadku strategii wielofunduszowych, Regulamin, o którym mowa w art. 9 ust. 1, w zakresie kryteriów wyboru LSR opracowuje właściwa dla danego programu regionalnego instytucja zarządzająca po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego program, o ile został ustanowiony.”	Uwaga nieuwzględniona. Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 32 ust. 2 rozporządzenia UE 2021/1060, to odpowiednie instytucje zarządzające określają kryteria wyboru tych strategii, powołują komitet odpowiedzialny za dokonanie tego wyboru i zatwierdzają strategię wybrane przez ten komitet. Natomiast zgodnie z nowym brzmieniem: 1) art. 1 pkt 2 lit c ustawy o RLKS określa zasady udzielania wsparcia z udziałem funduszy, w ramach których jest finansowany rozwój lokalny kierowany przez społeczność , zwanych dalej „EFSI”, wspólne dla wszystkich EFSI , 2) art. 2 ust. 1 ustawy o RKLS, stanowi, że rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest wspierany w ramach programów lub planów finansowanych z udziałem EFSI , jeżeli takie wsparcie zostało przewidziane w tych programach lub planach, zwanych dalej „programami” .

					<p>Należy jednocześnie zauważyć, że nowe brzmienie art. 10 ust 3 ustawy o RLKS nie odbiega od brzmienia obowiązującej ustawy w zakresie wskazania podmiotu, któremu delegowano opracowanie regulaminu. Tym samym podstawa prawna w tym zakresie została zachowana. Modyfikacja niniejszego przepisu wynika jedynie z wydłużonego o 2 lata procesu legislacyjnego rozporządzenia UE w sprawie Wspólnej Polityki Rolnej oraz opóźnienia prac legislacyjnych w sprawie wspólnych przepisów (rozporządzenie UE 2021/1060) przy jednoczesnym wyłączeniu spod regulacji ustawy o RLKS Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury. Zachodzi bowiem obawa, że w czasie opracowywania regulaminu konkursu nie wszystkie ESFI (w tym przede wszystkim EFRROW) będą miały powołany już komitet monitorujący ustanowiony dla właściwego programu.</p> <p>W celu wyeliminowania ww. sytuacji, art. 15 ust 2 ustawy o RLKS otrzymał zatem nowe, bardziej elastyczne brzmienie:</p> <p>„2. Regulamin, o którym mowa w art. 9 ust. 1, w zakresie kryteriów wyboru LSR minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje po zasięgnięciu opinii komitetów monitorujących programy, o ile zostały ustanowione.”.</p> <p>Niemniej jednak kluczowe w tym zakresie będą same zapisy regulaminu, którego treść, zgodnie z nowym brzmieniem, art. 15 ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w uzgodnieniu z zarządami województw będącymi IZ; 2) po zasięgnięciu opinii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz zarządów województw niebędących IZ.
30.	SW Mazowieckiego	Art. 3 pkt 17 lit. b tiret drugie	Proponowana zmiana ma na celu wykluczenie	Proponuje się zrezygnować z	Uwaga nieuwzględniona.

		<p>projektowanej ustawy (dot. art. 16 ust. 2 ustawy o RLKS)</p>	<p>sytuacji przygotowania kilku LSR dla danego obszaru. Umożliwienie przygotowania LSR przez LGD, w których gminy nie są członkami stoi w sprzeczności z art. 25 rozporządzenia 2021/1060 ust. 2 lit b gdzie wskazano: <i>b) był kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych i w których to grupach żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji;</i> Jednocześnie może uniemożliwić wykorzystanie potencjału istniejących LGD.</p>	<p>proponowanej zmiany.</p>	<p>Przepisy UE dot. trójsektorowości LGD, o których mowa w art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia UE 2021/1060, nie wymagają, aby sektor publiczny reprezentowany w partnerstwie był tylko i wyłącznie przez władze lokalne. Użyte w przyjętym rozporządzeniu określenie „przedstawiciele publicznych (...) lokalnych interesów społeczno-gospodarczych” może oznaczać każdy inny podmiot publiczny tj. związany z jakimś urzędem lub z jakąś instytucją nieprywatną, z danego obszaru. Należy przez to rozumieć przeciwieństwo prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych. Zatem publiczny czyli taki, który został przeznaczony dla ogółu społeczeństwa, jest powszechnie dostępny i nieprywatny.</p> <p>Mając powyższe na uwadze przedstawicielami publicznych interesów, poza gmina, są m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawiciele / członkowie władz lokalnych, w tym wójt, burmistrz, radny • Powiatowe zespoły doradztwa rolniczego • Sołtys • Nadleśnictwo • Leśnictwo • Gminne ośrodki kultury i inne gminne instytucje i jednostki kultury • Gminny ośrodek pomocy społecznej • Gminny zakład komunalny • Gminny zakład gospodarki mieszkaniowej • Publiczne zakłady opieki zdrowotnej • Gminne centra sportu i rekreacji • Biblioteka publiczna • Publiczny dom pomocy społecznej • Ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, szkolno-wychowawcze • Pogotowie opiekuńcze
--	--	---	---	-----------------------------	---

- Dom dziecka
- Straż Miejska
- Publiczne muzea, publiczne galerie sztuki
- Publiczne szkoły, przedszkola

Dotychczasowe rozwiązania pozostawiały ostateczne decyzje dot. partnerstwa w rękach lokalnych władz publicznych, co w niektórych przypadkach negatywnie wpływało na działalność LGD, a niekiedy wręcz blokowało ich powstanie.

Tym samym tam gdzie współpraca LGD z partnerami, przede wszystkim publicznymi przebiega poprawnie zaproponowane zasady tylko umocnią tę współpracę, natomiast tam gdzie ta współpraca nie jest efektywna trzeba liczyć się z możliwością podjęcia inicjatywy tworzenia nowej LSR przez inne podmioty. Napływ świeżych członków lub zmiana ukierunkowania może zapewnić LGD nową energię oraz impet. Bardziej reprezentatywna oraz inkluzywna LGD nie tylko zaangażuje nowych ludzi, ale może otworzyć nowe możliwości, wnieść nowe zasoby, pomysły i innowacje, a poprzez wzmocnienie lokalnych powiązań może zachęcić innych do zaangażowania się. Po przyjrzeniu się działaniom grupy można określić możliwości wprowadzenia usprawnień oraz wzmocnienia wartości dodanej, a następnie odpowiednio przygotować LSR. Niemniej jednak proces konsultacji w ramach przygotowywania i przeglądu strategii rozwoju lokalnego jest dla LGD idealnym sposobem na dotarcie do i zaangażowanie nowych ludzi oraz organizacji. Umożliwia on poznanie nie tylko wymagań i możliwości związanych z rozwojem, ale także sposobu, w jaki ludzie mogą wносить swój wkład oraz uczestniczyć w działaniach. Aby móc obejmować swoim zasięgiem nowe okręgi, LGD powinny przeanalizować metody interakcji i pobudzania

					uczestnictwa. Należy zatem zauważyć, że przepis nie ogranicza gminom udziału w partnerstwie – stanowi jedynie, iż nie jest on obligatoryjny. Co więcej gmina może być jednocześnie członkiem kilku LGD, choć w konsekwencji tylko jedna LSR zostanie wybrana na danym obszarze.
31.	SW Małopolskiego	Art. 4 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)	Wprowadzenie możliwości składania wniosków przez dwóch lub więcej partnerów KSOW, którzy (...) stworzą „konsorcjum” (art.57d ust.1) jest niepotrzebne i niezrozumiałe. Dodatkowo w polskim prawodawstwie brak jest regulacji prawnych normujących działanie konsorcjum Wobec powyższego stworzenie takiej możliwości nie tylko nie uprości, a wręcz utrudni sprawne rozliczenie operacji partnerskiej realizowanej przez konsorcjum. Przy obecnie zastosowanym rozwiązaniu nie ma zagrożenia realizacji operacji, odpowiada za nią partner składający wniosek i to on ponosi odpowiedzialność za cały jej przebieg. Obecnie zastosowane	Proponuje się przyjąć następujące brzmienie: „a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Wybór operacji partnera KSOW następuje na jego wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji”.”	Uwaga nieuwzględniona. Złożenie wniosku o wybór operacji przez partnerów KSOW działających jako konsorcjum nie będzie obowiązkiem, lecz dodatkową możliwością realizacji operacji obok możliwości realizacji operacji przez partnera KSOW samodzielnie oraz we współpracy z dodatkowymi partnerami KSOW, z której to możliwości partnerzy KSOW będą mogli skorzystać lub nie, w zależności od tego, co zgodnie z ich wyborem będzie dla nich lepszym sposobem realizacji i rozliczenia operacji. Prawdą jest, że w obecnym stanie prawnym w Polsce nie istnieje generalna definicja konsorcjum oraz, że nie zostało ono objęte regulacją normatywną. Brak definicji legalnej konsorcjum nie oznacza jednak, że nie można używać tego pojęcia w przepisach prawa i nazwać tak partnerów KSOW, którzy na podstawie zawartej między sobą umowy zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych na jej realizację. Wśród przepisów dotyczących PROW 2014–2020 można znaleźć takie, które dopuszczają ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmioty wchodzące w skład konsorcjum np. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2019 r.

			<p>rozwiązanie dopuszcza i premiuje wspólne prowadzenie operacji na opisanych i zdefiniowanych zasadach partnerstwa. W operacje zaangażowani są partnerzy wnioskodawcy, co poprawnie sieciuje i buduje partnerstwo, a dodatkowo jest punktowane i premiowane na etapie oceny.</p>		<p>poz. 2401) czy rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz warunków i trybu jej wypłaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1688). Ponadto, dopuszczenie możliwości składania w konkursie wniosków przez kilka podmiotów działających w ramach konsorcjum jest od lat powszechną praktyką w wielu krajowych programach współfinansowanych z funduszy UE. Partnerem KSOW może być każdy, niezależnie od tego ile ma środków. Są więc podmioty, które posiadają większe i mniejsze zasoby organizacyjne, w tym zasoby finansowe, a co za tym idzie, różne możliwości sfinansowania operacji. Obecny system partnerstwa dopuszcza jedynie możliwość wniesienia wkładu własnego przez partnera dodatkowego, który nie jest refundowany. Tym samym nie pozwala na jawne finansowanie operacji przez więcej niż jeden podmiot. Dopuszczenie konsorcjum jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom części partnerów KSOW, gdyż stanowi zachętę do realizacji operacji przez np. mniejsze podmioty wspólnie (które dotychczas nie miały wystarczającej ilości środków do finansowania całości operacji), i umożliwia im otrzymanie zwrotu kosztów za te zadania, za których realizację będą odpowiedzialne. Konsorcjum tym różni się od dotychczas praktykowanego w konkursie partnerstwa, że koszty kwalifikowalne mogą być ponoszone przez wszystkie podmioty wchodzące w jego skład, a nie tylko przez partnera-wnioskodawcę. Jeden z partnerów KSOW w ramach konsorcjum zostanie upoważniony przez pozostałych do ich reprezentowania w postępowaniu w</p>
--	--	--	---	--	---

					<p>sprawie wyboru operacji, tj. złożenia wniosku o wybór operacji, korekt i wyjaśnień do niego oraz do kontaktów z jednostką KSOW, która ocenia ich wnioski. Umożliwienie składania wniosków w konkursie przez kilku partnerów KSOW jako konsorcjum jest również bardzo istotne z punktu widzenia sieciowania, gdzie podmioty o różnych kompetencjach lub możliwościach będą mogły wspólnie realizować projekt. Rolą MRiRW jest zapewnienie warunków do tworzenia partnerstw, czemu będzie sprzyjać formuła konsorcjum, która może rozszerzyć grono partnerów składających wnioski przez umożliwienie stworzenia innego rodzaju powiązań (związania partnerów finansami).</p>
32.	SW Mazowieckiego	<p>Art. 4 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy (dot. ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020)</p>	<p>Wprowadzenie możliwości składania wniosków przez dwóch lub więcej partnerów KSOW, którzy (...) stworzą „konsorcjum” (art.57d ust.1) jest niepotrzebne i niewłaściwe wobec braku w prawie polskim ustawowej definicji konsorcjum. Przyjmuje się jedynie, że za konsorcjum uważa się organizację, która zrzesza określoną liczbę podmiotów gospodarczych na określony czas, na potrzeby osiągnięcia określonego celu/realizacji inwestycji, a Konsorcjum nie jest podmiotem gospodarczym, którego funkcjonowanie regulują</p>	<p>Proponuje się lit. a nadanie następującego brzmienia: „1. Wybór operacji partnera KSOW następuje na jego wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji”.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Złożenie wniosku o wybór operacji przez partnerów KSOW działających jako konsorcjum nie będzie obowiązkiem, lecz dodatkową możliwością realizacji operacji obok możliwości realizacji operacji przez partnera KSOW samodzielnie oraz we współpracy z dodatkowymi partnerami KSOW, z której to możliwości partnerzy KSOW będą mogli skorzystać lub nie, w zależności od tego, co zgodnie z ich wyborem będzie dla nich lepszym sposobem realizacji i rozliczenia operacji. Prawdą jest, że w obecnym stanie prawnym w Polsce nie istnieje generalna definicja konsorcjum oraz, że nie zostało ono objęte regulacją normatywną. Brak definicji legalnej konsorcjum nie oznacza jednak, że nie można używać tego pojęcia w przepisach prawa i nazwać tak partnerów KSOW, którzy na podstawie zawartej między sobą umowy zamierzają wspólnie realizować operację i wspólnie ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych na jej realizację. Wśród przepisów dotyczących PROW 2014–2020 można znaleźć takie, które dopuszczają ubieganie się o przyznanie pomocy przez podmioty wchodzące w skład konsorcjum np. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7</p>

		<p>konkretne przepisy prawa czy też jakakolwiek ustawa. Powyższe potwierdza również stanowisko Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie wyrażone w interpretacji indywidualnej z 24 lutego 2010 roku, IPPP1/443-1316/09-5/AW, zgodnie z którą: „Konsorcjum nie jest spółką prawa handlowego ani spółką cywilną, nie ma własnej osobowości prawnej, nie jest odrębnym podmiotem gospodarczym, nie podlega rejestracji; nie posiada odrębnej nazwy i siedziby. Podmioty tworzące konsorcjum są niezależne w swoich działaniach niezwiązanych z konsorcjum, a w działaniach podejmowanych w ramach konsorcjum realizują wspólną politykę objętą porozumieniem. Tym samym konsorcjum nie stanowi odrębnej jednostki organizacyjnej.” Prawo polskie nie zawiera zatem regulacji umowy konsorcjum, czyli jest to</p>	<p>lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2401) czy rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” oraz poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz warunków i trybu jej wypłaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1688). Ponadto, dopuszczenie możliwości składania w konkursie wniosków przez kilka podmiotów działających w ramach konsorcjum jest od lat powszechną praktyką w wielu krajowych programach współfinansowanych z funduszy UE. Partnerem KSOW może być każdy, niezależnie od tego ile ma środków. Są więc podmioty, które posiadają większe i mniejsze zasoby organizacyjne, w tym zasoby finansowe, a co za tym idzie, różne możliwości sfinansowania operacji. Obecny system partnerstwa dopuszcza jedynie możliwość wniesienia wkładu własnego przez partnera dodatkowego, który nie jest refundowany. Tym samym nie pozwala na jawne finansowanie operacji przez więcej niż jeden podmiot. Dopuszczenie konsorcjum jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom części partnerów KSOW, gdyż stanowi zachętę do realizacji operacji przez np. mniejsze podmioty wspólnie (które dotychczas nie miały wystarczającej ilości środków do finansowania całości operacji), i umożliwia im otrzymanie zwrotu kosztów za te zadania, za których realizację będą odpowiedzialne. Konsorcjum tym różni się</p>
--	--	--	--

			<p>umowa nienazwana, której zawarcie jest dopuszczalne na zasadzie swobody umów (art. 353¹ k.c.). Zasada ta umożliwia zawieranie przez strony różnego typu umów, w których mogą one ułożyć swoje stosunki według własnej woli, pamiętając jednak o tym, by treść i cel umowy nie sprzeciwiały się naturze stosunku zobowiązaniowego, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Wobec powyższego nie zgadzamy się z uzasadnieniem, że pozycja konsorcjum pozwoli na sprawniejszą realizację operacji, może dojść nawet, przy niewłaściwym niedookreśleniu partnerstwa w konsorcjum, do skomplikowania procesu przebiegu i rozliczenia operacji. Przy obecnie zastosowanym rozwiązaniu nie ma zagrożenia niesprawnego prowadzenia operacji, odpowiada za nią partner i to on ponosi odpowiedzialność za cały</p>		<p>od dotychczas praktykowanego w konkursie partnerstwa, że koszty kwalifikowalne mogą być ponoszone przez wszystkie podmioty wchodzące w jego skład, a nie tylko przez partnera-wnioskodawcę. Jeden z partnerów KSOW w ramach konsorcjum zostanie upoważniony przez pozostałych do ich reprezentowania w postępowaniu w sprawie wyboru operacji, tj. złożenia wniosku o wybór operacji, korekt i wyjaśnień do niego oraz do kontaktów z jednostką KSOW, która ocenia ich wnioski. Umożliwienie składania wniosków w konkursie przez kilku partnerów KSOW jako konsorcjum może przyczynić się do nawiązania stałej współpracy przez podmioty o różnych kompetencjach lub możliwościach, które będą mogły wspólnie realizować projekt. Rolą MRiRW jest zapewnienie warunków do tworzenia partnerstw, czemu może sprzyjać formuła konsorcjum, która może rozszerzyć grono partnerów składających wnioski przez umożliwienie stworzenia innego rodzaju powiązań (związania partnerów finansami).</p>
--	--	--	---	--	---

			<p>jej przebieg. Ponadto nie zgadzamy się z argumentem uzasadnienia, że konsorcjum przyczyni się do sieciowania podmiotów (...) i budowania trwałych partnerstw. Obecnie zastosowane rozwiązanie dopuszcza i premiuje wspólne prowadzenie operacji na opisanych i zdefiniowanych zasadach partnerstwa. W operacje zaangażowani są partnerzy wnioskodawcy, co poprawnie sieciuje i buduje partnerstwo, a dodatkowo przynosi punkty w etapie oceny. Zapisanie, że konsorcjum zrobi to lepiej jest nieuzasadnione i zbędne.</p>		
--	--	--	--	--	--

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzenie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. 2021 r. poz. 182, 904, 1603 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzenie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanym dalej „programem”, w tym:

- 1) formę i tryb składania wniosków o przyznanie tej pomocy, zwanej dalej „pomocą”;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy.

§ 2. 1. Pomoc przyznaje się producentowi rolnemu w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2019 r. poz. 477) na jego wniosek, jeżeli:

- 1) został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 2) prowadzi działalność rolniczą w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń;
- 3) posiada ważną w okresie, na który ubiega się o przyznanie pomocy, umowę ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych *Salmonellą*, zwaną dalej „umową ubezpieczenia”, z której wynika, że ubezpieczył co najmniej:
 - a) 1000 sztuk kurcząt rzeźnych lub

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1950).

- b) 1000 sztuk gęsi rzeźnych, lub
- c) 1000 sztuk indyków rzeźnych, lub
- d) 1000 sztuk drobiu nieśnego, lub
- e) 4 sztuki bydła, lub
- f) 14 sztuk świń.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „ARiMR”, na jej stronie internetowej.

3. W przypadku producenta rolnego będącego osobą prawną w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526, 2052 i 2320), pomoc jest przyznawana, jeżeli poza warunkami wymienionymi w ust. 1 producent rolny jest wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, a w przypadku przedsiębiorcy zagranicznego będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną posiadającą zdolność prawną, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału – jeżeli poza spełnianiem warunków wymienionych w ust. 1 jego oddział jest wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

§ 3. 1. Pomoc przyznaje się w formie dopłat do składki ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia.

2. Pomoc przyznaje się w wysokości 70% kwoty stanowiącej wysokość składki określonej w umowie ubezpieczenia, jeżeli z umowy ubezpieczenia wynika, że:

- 1) wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku wystąpienia szkód w wysokości powyższej 20% sumy ubezpieczenia;
- 2) suma ubezpieczenia nie jest większa od wartości średniej rocznej produkcji ubezpieczanych zwierząt z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat z okresu pięciu poprzednich lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, w przypadku prowadzenia danego rodzaju produkcji w każdym z trzech lat poprzedzających rok zawarcia umowy ubezpieczenia albo deklarowanej wielkości produkcji w roku zawarcia umowy ubezpieczenia – w pozostałych przypadkach.

3. Wartość średniej rocznej produkcji, o której mowa w ust. 12 pkt 2, jest ustalana na podstawie danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wielkość prowadzonej produkcji

zwierzęcej lub w dziale specjalnym produkcji rolnej, a w przypadku braku takich danych lub dokumentów – ustala się ją jako iloczyn rocznej liczby zwierząt wpisanych do ewidencji prowadzonej przez Inspekcję Weterynaryjną lub liczby zwierząt wpisanych do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2021 r. poz. 1542), i normy szacunkowej dochodu rocznego od 1 sztuki zwierzęcia określonego w załączniku nr 2 do ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, 1163, 1243, 1551, 1574, 1834 i 1981) z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, pomnożonej przez liczbę 10.

§ 4. 1. Wnioski o przyznanie pomocy składa się dwa razy w danym roku kalendarzowym.

2. Prezes ARiMR podaje dwa razy w roku do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez ARiMR i co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu krajowym oraz w siedzibie ARiMR, oddziałów regionalnych i biur powiatowych ARiMR ogłoszenie o terminie składania wniosków o przyznanie pomocy, nie później niż 14 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania tych wniosków.

2. Termin składania wniosków o pomoc nie może być krótszy niż 14 dni oraz dłuższy niż 30 dni.

4. ARiMR udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy wraz z instrukcją jego wypełniania nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 5. Wniosek o przyznanie pomocy wraz z wymaganymi załącznikami składa się do kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania producenta rolnego będącego osobą fizyczną lub siedzibę producenta rolnego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną albo oddziałem osoby zagranicznej.

§ 6. 1. Wniosek o przyznanie pomocy, poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiera:

- 1) numer identyfikacyjny producenta rolnego ubiegającego się o pomoc, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1;

- 2) numer identyfikacyjny małżonka producenta rolnego, jeżeli został nadany – w przypadku prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej wspólnie z małżonkiem;
- 3) numer identyfikacyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) producenta rolnego ubiegającego się o pomoc, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL – kod kraju, numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 4) informacje dotyczące umowy ubezpieczenia:
 - a) gatunek ubezpieczonych zwierząt,
 - b) liczbę ubezpieczonych zwierząt,
 - c) składkę ubezpieczenia,
 - d) sumę ubezpieczenia,
 - e) okres ubezpieczenia;
- 5) miejsce prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt podlegających ubezpieczeniu;
- 6) sumę kwot ubezpieczenia wynikającą z umowy ubezpieczenia.

2. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się:

- 1) kopię umowy ubezpieczenia, w której jest określona suma ubezpieczenia, liczba i gatunek ubezpieczonych zwierząt oraz wysokość składki ubezpieczenia;
- 2) oświadczenie producenta rolnego o:
 - a) niepodleganiu zakazowi dostępu do środków publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236, 1535, 1773, 1927, 1981 i 2054), na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego,
 - b) nieprzyznaniu mu pomocy w formie dopłat do składek z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia w okresie, za który wnioskuje o przyznanie pomocy ze środków publicznych;
 - c) znajomości przepisów dotyczących kontroli, o których mowa w art. 47 ust. 5 pkt 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020;
- 4) oświadczenie małżonka producenta rolnego o wyrażeniu zgody na przyznanie pomocy – w przypadku producenta rolnego wnioskującego o przyznanie pomocy z uwzględnieniem ubezpieczonych zwierząt będących w posiadaniu małżonka;
- 5) kopię dowodu zapłaty składki z tytułu umowy ubezpieczenia.

3. Kopię umowy ubezpieczenia dołącza się w formie kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez pracownika ARiMR lub podmiot, który wydał dokument, albo poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

4. Wniosek o przyznanie pomocy może dotyczyć kilku umów ubezpieczenia, które zostały zawarte po dniu 1 stycznia 2022 r.

§ 7. Kierownik biura powiatowego ARiMR wydaje decyzję o przyznaniu pomocy w terminie dwóch miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

§ 8. Wypłata pomocy za okres ubezpieczenia określony we wniosku o przyznanie pomocy następuje w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy, na rachunek producenta rolnego wskazany przez niego w ewidencji producentów, o której mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

§ 9. Producent rolny na piśmie informuje ARiMR o:

- 1) każdej zmianie danych zawartych we wniosku o przyznanie pomocy;
- 2) cesji praw wynikających z umowy ubezpieczenia;
- 3) wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia w terminie 7 dnia od dnia wypowiedzenia.

§ 10. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w § 9 pkt 3, przed dniem końca jej obowiązywania i otrzymania od ubezpieczyciela zwrotu części składki, producent rolny jest obowiązany do zwrotu pomocy w kwocie proporcjonalnej do kwoty zwróconej składki.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzenie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 45 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, z późn. zm.). Zakres spraw będących przedmiotem niniejszego projektu rozporządzenia nie był dotychczas regulowany. Przesłanką do przygotowania niniejszego projektu rozporządzenia jest zgoda Komisji Europejskiej na zmianę PROW 2014–2020 wyrażona w decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej z dnia 31 sierpnia 2021 r. (C(2021) 6553) zatwierdzającej zmianę programu rozwoju obszarów wiejskich dla Polski do celów wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz zmieniającą decyzję wykonawczą C(2014)9783) – komunikat Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2021 r. o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (M.P. poz. 840).

W projekcie rozporządzenia zaplanowano pomoc dla producenta rolnego w formie refundacji do 70 % składki ubezpieczenia drobiu, bydła lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez *Salmonellę*. Zakład ubezpieczeń odpowiada za szkody wynoszące powyżej 20% sumy ubezpieczenia jeżeli:

- 1) dopłaty do składek nie są finansowane z udziałem innych środków publicznych;
- 2) suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia nie przekracza wartości średniej rocznej produkcji tych zwierząt z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat z okresu pięciu poprzednich lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej – w przypadku prowadzenia danego rodzaju produkcji w każdym z 3 lat poprzedzających rok zawarcia umowy ubezpieczenia, wynikającej z prowadzonej przez producenta rolnego ewidencji do celów podatkowych albo szacunkowej wartości produkcji ustalonej jako iloczyn rocznej ilości zwierząt wynikającej z ewidencji prowadzonej przez Inspekcję Weterynaryjną lub z prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) rejestru oznakowanych zwierząt gospodarskich ilości zwierząt zgłoszonych do rejestru i

średniego dochodu rocznego od 1 sztuki zwierzęcia ustalonego w przepisach określających normy szacunkowe dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej z trzech poprzednich lat lub średniej z trzech lat z okresu pięciu poprzednich lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, pomnożonej przez liczbę 10. Przyjęto, że szacowany dochód w przychodach z prowadzonej produkcji stanowi 10%.

Pomoc może być przyznana producentowi rolnemu, który w umowie ubezpieczenia ubezpieczy od strat dochodów spowodowanych *Salmonellą* co najmniej:

- 1) 1000 kurcząt rzeźnych;
- 2) 1000 gęsi rzeźnych;
- 3) 1000 indyków rzeźnych;
- 4) 1000 drobiu nieśnego;
- 5) 4 krowy;
- 6) 14 świń.

Preferencyjnym ubezpieczeniem nie będzie objęty chów kaczek, ze względu na to, że nie chorują na tę chorobę.

Warunkiem wypłaty przez ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu wystąpienia ogniska *Salmonelli* dla serotypów *Salmonella* objętych krajowymi programami zwalczania *Salmonella* w określonych stadach drobiu (kury hodowlane gatunku *Gallus gallus*, brojlery gatunku kura *Gallus gallus*, kury nioski gatunku *Gallus gallus*, indyki hodowlane i indyki rzeźne), zgodnie z przepisami wykonawczymi do rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328), będzie potwierdzenie wystąpienia ogniska *Salmonella* przez powiatowego lekarza weterynarii (PLW). Wymóg potwierdzenia przez PLW wystąpienia ogniska *Salmonella* dla serotypów *Salmonella* objętych krajowymi programami zwalczania *Salmonella* w określonych stadach drobiu uwzględnią ogólne warunki ubezpieczeń stanowiące element umowy zawieranej między ubezpieczającym a ubezpieczycielem. Zgodnie z krajowymi przepisami PWL jest organem państwa.

Pomoc będąca refundacją do 70% składki ubezpieczenia będzie wypłacana przez agencję płatniczą w miesiącu wydania przez kierownika biura powiatowego ARiMR decyzji o przyznaniu pomocy. Natomiast decyzję o przyznaniu pomocy kierownik biura powiatowego

ARiMR będzie obowiązany wydać w terminie 2 miesięcy od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy. Terminy składania wniosków o przyznanie pomocy będą ogłaszane przez Prezesa ARiMR dwa razy w roku na 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania wniosków na stronie internetowej administrowanej przez ARiMR, co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu krajowym oraz w siedzibie ARiMR, oddziałów regionalnych i biur powiatowych ARiMR.

Rozporządzenie wchodzi w życie

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w trybie § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, dlatego też nie podlega notyfikacji określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów. Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt rozporządzenia zostanie ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ryszard Bartosik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Beata Gawlik-Pliszka – Zastępca Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów tel. 22 623 16 36, beata.gawlik-pliszka@minrol.gov.pl Aleksandra Szelałowska – radca w Departamencie Budżetu i Finansów, tel. 22 623 17 64 aleksandra.szelałowska@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 02.08.2021 r.</p> <p>Źródło Upoważnienie ustawowe – art. 45 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: ...</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z obecnie obowiązującym w Polsce systemem ubezpieczeń (ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477) możliwe jest stosowanie dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczenia zwierząt w wysokości 65% składki w przypadku ubezpieczenia zwierząt gospodarskich (bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń) od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę na skutek wystąpienia tych zjawisk atmosferycznych oraz w wyniku uboju z konieczności.

Nie są objęte dotacjami składki ubezpieczenia od ryzyka straty dochodów w produkcji zwierzęcej spowodowanych wystąpieniem choroby zwierząt wywołanych *Salmonellą*.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 choroby zwierzęce i odzwierzęce decyzji Rady z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii *Salmonella* kwalifikuje się do wsparcia w zakresie zarządzania ryzykiem na podstawie art. 37 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

Salmonella jest zakaźną i zaraźliwą, bakteryjną chorobą wszystkich gatunków zwierząt i człowieka. Jej głównym rezerwuarem są zwierzęta rzeźne (drób, świnie, bydło).

Jest to jedna z chorób, która ze zwierząt może przenosić się na człowieka. Człowiek może zakazić się *Salmonellą* przez spożycie produktów żywnościowych pochodzących od zwierząt zakażonych (mięso). Brak odszkodowań z budżetu państwa z tytułu utraty dochodów producentów drobiu, bydła i świń spowodowanych wystąpieniem ogniska *Salmonelli*.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie rozporządzenia proponuje się refundację do 70 % składki ubezpieczenia od ryzyka strat w dochodach w produkcji drobiu, bydła lub świń spowodowanych wystąpieniem ogniska *Salmonelli* oraz przyczyni się do podnoszenia świadomości i odpowiedzialności u hodowców w zakresie konieczności stosowania działań bioasekuracyjnych i naprawczych zapobiegających rozprzestrzenianiu się *Salmonelli* wśród zwierząt. Wymogi w zakresie bioasekuracji stawiane przez zakłady ubezpieczeń producentom umożliwią zmniejszenie zagrożenia wystąpienia tej choroby. Jednocześnie zastosowanie dopłat do składek ubezpieczeniowych zachęci producentów do korzystania z tego rodzaju instrumentu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W państwach członkowskich UE są uruchamiane programy pomocowe zgodne z przepisami lub zasadami udzielania pomocy publicznej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
ARiMR	1		przyjmowanie wniosków o pomoc i realizacja pomocy
Producenci drobiu, bydła lub świń	11539	Wykaz zakładów produkcji drobiu. Zakłada się, że ubezpieczenie od ryzyka wystąpienia strat spowodowanych <i>Salmonella</i> u bydła lub świń będzie sporadyczne	refundacja do 70% składki ubezpieczenia drobiu, bydła lub świń od ryzyka strat w dochodach spowodowanych wystąpieniem ogniska <i>Salmonelli</i>

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z miesięcznym terminem zgłaszania uwag.

Projekt rozporządzenia zostanie uzgodniony z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz skierowany do zaopiniowania do następujących organizacji społecznych i instytucji samorządu gospodarczego:

- 1) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 2) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 3) Niezależny Samorządowy Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 4) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
- 5) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 6) Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 7) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 8) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 9) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 10) Krajowa Izba Gospodarcza, Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
- 11) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
- 12) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”,
- 13) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- 14) Krajowa Rada Spółdzielcza,
- 15) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 16) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP,
- 17) Business Centre Club,
- 18) Konfederacja Lewiatan,
- 19) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 20) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”,
- 21) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
- 22) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 23) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 24) Rada Dialogu Społecznego,
- 25) Polski Związek Zawodowy Rolników,
- 26) Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”,
- 27) Instytut Gospodarki Rolnej,

- 28) Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP,
 29) Federacja Przedsiębiorców Polskich,
 30) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza,
 31) Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka;
 32) Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”;
 33) Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl,
 34) Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
 35) Związek Polskie Mięso,
 36) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
 37) Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza,
 38) Polski Związek Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Przedkładany projekt nie spowoduje dodatkowych skutków. Realizacja pomocy będzie następować ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014–2020 przeznaczonych na to działanie w kwocie 108,47 mln euro. PROW jest finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich z obowiązkowym współfinansowaniem krajowym.
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

..... r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	Producenci rolni							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	Producenci rolni	Utrzymanie płynności finansowej gospodarstw rolnych zajmujących się chowem drobiu, bydła lub świń w przypadku wykrycia ogniska <i>Salmonelli</i> .						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Udzielenie wsparcia zmniejszy skalę niezadowolenia przede wszystkim producentów drobiu, którzy nie otrzymują odszkodowań z budżetu państwa w przypadku konieczności zwalczania ognisk <i>Salmonelli</i>.</p> <p>Poza powyżej wskazanym oddziaływaniem wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało również wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną osób niepełnosprawnych i osób starszych.</p>							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).					☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy			
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...					☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...			
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.					☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy			
<p>Komentarz:</p> <p>Agencja płatnicza (ARiMR) będzie wdrażała operacje zgodnie z wymogami prawa unijnego i krajowego, tj. zgodnie z przyjętymi i poddanymi akredytacji procedurami obowiązującymi przy wdrażaniu programów finansowanych i współfinansowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.</p> <p>Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na dodatkową pracę wykonywaną przez producentów rolnych związaną z chowem lub hodowlą drobiu, bydła lub świń.</p>								
9. Wpływ na rynek pracy								
Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie ma wpływu na inne obszary poza rolnictwem.								

10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: Rolnictwo	☐ demografia ☐ mienie państwowe
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie ma wpływu.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Wpłata pomocy od początku 2022 r. w formie refundacji do 70% składek ubezpieczenia od ryzyka szkód spowodowanych wystąpieniem ogniska <i>Salmonelli</i> będzie dokonywana przez ARiMR na wnioski producentów rolnych składane dwa razy w roku w terminach ogłoszonych przez Prezesa ARiMR.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Monitorowanie i ocena efektów wdrażania działania M17 będzie realizowana przez określone w PROW 2014–2020 wskaźniki produktu i rezultatu. Ewaluacja prowadzona będzie zgodnie z zawartym w PROW2014–2020 Planem Ewaluacji.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia

**w sprawie pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020**

Na podstawie art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 719 oraz z 2021 r. poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki, tryb i terminy:

1) udzielania z budżetu państwa pożyczek na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach następujących działań objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020:

- a) transfer wiedzy i działalność informacyjna – w przypadku pożyczek udzielanych jednostkom doradztwa rolniczego, instytutom badawczym i uczelniom,
- b) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw – w przypadku pożyczek udzielanych jednostkom doradztwa rolniczego, instytutom badawczym i uczelniom,
- c) podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich – w przypadku pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego,
- d) współpraca – w przypadku pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego, jednostkom doradztwa rolniczego i instytutom badawczym, z wyłączeniem pomocy wypłaconej jednostkom doradztwa rolniczego i instytutom badawczym w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.¹⁾),
- e) wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER:

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 176 z 07.07.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 335 z 15.12.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 291 z 16.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 123 z 10.05.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 99 z 31.03.2020, str. 5, Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 231 z 17.07.2020, str. 4, Dz. Urz. UE L 356 z 26.10.2020, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 30.

– w zakresie poddziałania wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność – w przypadku pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego oraz lokalnym grupom działania,

– w zakresie poddziałania przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania – w przypadku lokalnych grup działania,

f) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – w przypadku pożyczek udzielanych spółkom wodnym i związkom spółek wodnych;

2) rozliczania oraz zwrotu pożyczek, o których mowa w pkt 1, zwanych dalej „pożyczkami”.

§ 2. 1. Wniosek o udzielenie pożyczki podmiotom, o których mowa w § 1, zwanymi dalej „pożyczkobiorcą”, składa się w Banku Gospodarstwa Krajowego, na formularzu udostępnionym przez ten Bank.

2. Wniosek o udzielenie pożyczki zawiera wskazanie:

1) nazwy, siedziby i adresu pożyczkobiorcy;

2) kwoty wnioskowanej pożyczki;

3) operacji z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, zwanego dalej „EFRROW”, w ramach działań, o których mowa w § 1 pkt 1, na której finansowanie będzie przeznaczona pożyczka.

3. Do wniosku o udzielenie pożyczki dołącza się:

1) zatwierdzoną przez właściwy podmiot wdrażający, o którym mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, 904, 1603 i), listę operacji lub umowę o przyznaniu pomocy na realizację operacji z udziałem środków EFRROW w ramach odpowiedniego działania – w przypadku działań:

a) transfer wiedzy i działalność informacyjna,

b) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw,

c) podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich,

d) współpraca,

e) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej;

2) pozytywną opinię właściwego organu samorządu województwa o przyznaniu pomocy lub umowę o przyznaniu pomocy na realizację operacji z udziałem środków EFRROW w ramach odpowiedniego działania – w przypadku działania wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.

4. W przypadku gdy wniosek o udzielenie pożyczki nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 2 lub 3, Bank Gospodarstwa Krajowego wzywa do jego uzupełnienia w terminie wskazanym w tym wezwaniu.

§ 3. 1. Zawarcie umowy pożyczki między pożyczkobiorcą a Bankiem Gospodarstwa Krajowego następuje nie później niż w terminie miesiąca od dnia złożenia kompletnego wniosku o udzielenie pożyczki.

2. Umowę pożyczki zawiera się na formularzu opracowanym przez Bank Gospodarstwa Krajowego, zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Uruchomienie środków w ramach pożyczki następuje po przedłożeniu przez pożyczkobiorcę:

- 1) harmonogramu przekazywania transz pożyczki, opracowanego przez pożyczkobiorcę;
- 2) umowy o przyznaniu pomocy na realizację operacji z udziałem środków EFRROW w ramach działań, o których mowa w § 1 pkt 1.

4. Pożyczkobiorca informuje Bank Gospodarstwa Krajowego o zmianie harmonogramu przekazywania transz pożyczki, zgodnie z warunkami określonymi w umowie pożyczki, nie później niż 30 dni przed miesiącem uruchomienia transzy pożyczki, której dotyczy zmiana harmonogramu.

5. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje środki transz pożyczki na pokrycie kosztów kwalifikowalnych związanych z realizacją operacji, której dotyczy pożyczka, na rachunek bankowy otwarty przez pożyczkobiorcę w Banku Gospodarstwa Krajowego do obsługi tej pożyczki, w terminie i wysokości określonych w harmonogramie przekazywania transz pożyczki oraz zgodnie z warunkami określonymi w umowie pożyczki.

§ 4. 1. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych do 15. dnia każdego miesiąca zapotrzebowanie na środki z budżetu państwa na pożyczki wraz ze wskazaniem terminów ich przekazania na okres kolejnych 3 miesięcy.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje środki z budżetu państwa na pożyczki na podstawie umowy zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na rachunek bankowy prowadzony w Banku Gospodarstwa Krajowego wyodrębniony do obsługi tych pożyczek, w terminie i wysokości wynikających z zapotrzebowania, o którym mowa w ust. 1.

3. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi do 15. dnia każdego miesiąca informację o stanie wykorzystania środków z pożyczek w poprzednim miesiącu.

§ 5. Pożyczkobiorca ponosi koszty oprocentowania i prowizji związanych z udzieleniem pożyczki, przy czym:

- 1) oprocentowanie transz pożyczki w danym kwartale jest równe 0,25 stawki referencyjnej obliczanej jako średnia arytmetyczna wskaźnika WIBOR 3M za okres ostatnich trzech dni, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy oraz sobót, w miesiącu poprzedzającym ten kwartał;
- 2) prowizja wynosi 0,1% kwoty udzielonej pożyczki i jest płatna w dniu przekazania pierwszej transzy pożyczki.

§ 6. 1. Pożyczkobiorca dokonuje spłaty otrzymanej pożyczki wraz z odsetkami lub zwrotu niewykorzystanej części pożyczki na rachunek bankowy, o którym mowa w § 3 ust. 5.

2. Spłata odsetek naliczonych od kwoty wykorzystanej pożyczki następuje w okresach miesięcznych, w terminach określonych w umowie pożyczki.

3. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje środki, o których mowa w ust. 1, tytułem ich zwrotu do budżetu państwa na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w umowie, o której mowa w § 4 ust. 2, najpóźniej następnego dnia po dniu ich otrzymania, a jeżeli ten dzień przypada w dniu uznanym ustawowo za wolny od pracy lub w sobotę – kolejnego dnia następującego po takim dniu, niebędącego dniem wolnym od pracy ani sobotą.

§ 7. 1. Rozliczenia pożyczki z pożyczkobiorcą dokonuje Bank Gospodarstwa Krajowego w terminie miesiąca od dnia jej całkowitej spłaty wraz z odsetkami lub zwrotu niewykorzystanej części pożyczki i informuje pożyczkobiorcę o dokonanym rozliczeniu, zgodnie z warunkami określonymi w umowie pożyczki.

2. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informację o dokonanym rozliczeniu, z podziałem na poszczególne działania, o których mowa w § 1 pkt 1, do 10. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano rozliczenia pożyczki.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

PREZES RADY MINISTRÓW

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2015 r. w sprawie pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1558), które utraciło moc z dniem W związku z wejściem w życie ustawy z dnia o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. ...).

UZASADNIENIE

Konieczność wydania przedmiotowego rozporządzenia wynika ze zmiany treści delegacji ustawowej określonej w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 719 oraz z 2021 r. poz.....), skutkującej uchyleniem dotychczas obowiązującego rozporządzenia. W ustawie wprowadzono zmiany przepisów dotyczących wyprzedzającego finansowania, polegające przede wszystkim na rozszerzeniu katalogu działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w ramach których określone typy podmiotów mogą wnioskować o pożyczki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie pomocy.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ww. ustawy, projektowane rozporządzenie określa szczegółowe warunki, tryb i terminy udzielania z budżetu państwa pożyczek:

1) jednostkom samorządu terytorialnego – na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach działań:

- a) podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich,
- b) współpraca,
- c) wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER w zakresie poddziałania wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,

2) lokalnym grupom działania - na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach poddziałań:

- a) wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
- b) przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania

3) jednostkom doradztwa rolniczego, instytutom badawczym oraz uczelniom – na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach działań:

- a) transfer wiedzy i działalność informacyjna,
- b) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw;

4) jednostkom doradztwa rolniczego oraz instytutom badawczym – na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach działania współpraca – z wyłączeniem pomocy wypłaconej w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu

Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.);

5) spółkom wodnym i związkom spółek wodnych – na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach działania przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej.

Pożyczki mogą być udzielane do wysokości udziału z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Projektowane rozporządzenie określa także warunki, tryb i terminy rozliczania i zwrotu tych pożyczek w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy, środki finansowe na wyprzedzające finansowanie pomocy pochodzą z oprocentowanej pożyczki udzielanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Rozszerzony katalog działań PROW 2014–2020 obejmuje również takie działania, w ramach których nie określa się katalogu kosztów kwalifikowalnych i w związku z tym wypłacana pomoc nie ma charakteru refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych.

W pozostałym zakresie treść przedmiotowego rozporządzenia odpowiada treści dotychczas obowiązującego rozporządzenia, tj. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2015 r. w sprawie pożyczek budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1558).

W przepisie § 2 rozporządzenia określono, że udzielenie pożyczki będzie następować na podstawie wniosku składanego w Banku Gospodarstwa Krajowego na formularzu udostępnionym przez ten Bank. Proponowane rozwiązanie ma na względzie ułatwienie wnioskodawcom ubiegania się o przyznanie tej pożyczki i jednocześnie możliwie szybkie rozpatrzenie tego wniosku przez Bank.

Przewidziany w projekcie rozporządzenia obowiązek dołączania do wniosku zatwierdzonej przez właściwy podmiot wdrażający wskazany w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182, 904, 1603 i) listy operacji lub pozytywnej opinii właściwego organu samorządu województwa o przyznaniu pomocy w

przypadku lokalnych grup działania ma na celu zapewnienie, że wnioskodawcy, którzy ubiegają się o udzielenie pożyczek mają realną możliwość uzyskania pomocy finansowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Dodatkowo dopuszcza się możliwość składania wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki nie tylko zatwierdzonej listy operacji albo pozytywnej opinii właściwego organu samorządu województwa, ale także alternatywnie umowy o przyznaniu pomocy na realizację operacji z udziałem środków EFRROW zawartej przez beneficjenta z podmiotem wdrażającym.

Działania podmiotu wdrażającego w tym zakresie wynikają z przepisów wydanych na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 określających szczegółowe warunki lub tryb przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy w ramach poszczególnych działań PROW 2014–2020.

Zgodnie z § 3 projektu rozporządzenia umowę pożyczki Bank Gospodarstwa Krajowego będzie zawierał z wnioskodawcą nie później niż w terminie jednego miesiąca od dnia złożenia kompletnego wniosku o udzielenie tej pożyczki. Umowa pożyczki zawierana będzie na formularzu zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Proponowane rozwiązanie ma na względzie możliwie sprawne i przejrzyste przekazywanie środków publicznych.

Uruchomienie środków w ramach pożyczki następować będzie po przedłożeniu harmonogramu przekazywania transz pożyczki, opracowanego przez pożyczkobiorcę, oraz zawarciu umowy o przyznaniu pomocy pomiędzy pożyczkobiorcą a podmiotem wdrażającym.

Obowiązek dołączenia umowy o przyznaniu pomocy gwarantuje, że wniosek o przyznanie pomocy został oceniony pozytywnie przez właściwy organ i operacja, na której sfinansowanie pożyczkobiorca ubiega się o środki, kwalifikuje się do wsparcia w ramach PROW 2014–2020. Ze środków finansowych uzyskanych z agencji płatniczej będzie następować zwrot udzielonej pożyczki.

Środki finansowe z tytułu udzielonej pożyczki będą przekazywane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rachunek bankowy pożyczkobiorcy otwarty do tego celu w Banku Gospodarstwa Krajowego, na podstawie harmonogramu uruchamiania transz pożyczki. Przed dokonaniem płatności Bank Gospodarstwa Krajowego będzie weryfikował dyspozycje płatności pod względem zgodności z realizacją operacji, których dotyczy pożyczka. Odrębny

rachunek bankowy do obsługi pożyczki będzie otwierany w Banku Gospodarstwa Krajowego na wniosek pożyczkobiorcy.

Koszty oprocentowania i prowizji związanych z udzielaną pożyczką, pokrywa pożyczkobiorca. Ma to zapewnić prawidłowe wydatkowanie środków z budżetu państwa. Jednocześnie zaproponowana w projektowanym rozporządzeniu wysokość oprocentowania dla transz pożyczki w danym kwartale równa 0,25 stawki referencyjnej obliczanej jako średnia arytmetyczna wskaźnika WIBOR 3M za okres ostatnich trzech dni, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy oraz sobót, w miesiącu poprzedzającym ten kwartał, oraz prowizja, która wynosić będzie 0,1% kwoty udzielonej pożyczki, w porównaniu do braku możliwości uzyskania pożyczki z innych instytucji finansowych na takich warunkach, są korzystne dla potencjalnych pożyczkobiorców.

Biorąc pod uwagę fakt, że stawka referencyjna WIBOR 3M jest ustalana w dniu roboczym, którym jest dzień kalendarzowy, z wyjątkiem sobót oraz dni ustawowo wolnych od pracy, w tym niedziel, w którym uczestnicy Fixingu prowadzą działalność na polskim rynku pieniężnym, proponuje się wyłączenie dni ustawowo wolnych od pracy oraz sobót z okresu, który będzie brany pod uwagę przy obliczaniu wysokości oprocentowania pożyczki. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej pożyczkobiorca jest obowiązany do spłaty pożyczki ze środków otrzymanych z agencji płatniczej po zrealizowaniu operacji, w terminie 10 dni od dnia otrzymania środków z agencji płatniczej. W przypadku nieotrzymania środków z agencji płatniczej w całości lub w części z powodu niespełnienia wymogu do otrzymania środków z agencji płatniczej, tj. w szczególności gdy poniesione wydatki nie mogły być uznane za kwalifikowalne (dot. części działań), pożyczkobiorca spłacać będzie pożyczkę wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, w terminie 60 dni od dnia otrzymania informacji o odmowie wypłaty środków z tytułu tej pomocy. Również w przypadku wykorzystania pożyczki niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania jej nienależnie lub w nadmiernej wysokości, pożyczkobiorca zwraca pożyczkę, w części wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do ich zwrotu. W § 6 projektu rozporządzenia przewidziano, że zwrot odsetek naliczonych od kwoty uruchomionej pożyczki będzie następować w okresach miesięcznych w terminach wskazanych w umowie pożyczki. Beneficjent będzie zwracał pożyczkę wraz z odsetkami na rachunek bankowy wskazany w umowie pożyczki.

Rozliczenia pożyczki będzie dokonywał Bank Gospodarstwa Krajowego w terminie miesiąca od dnia spłaty wraz z odsetkami lub zwrotu niewykorzystanej części pożyczki. O rozliczeniu pożyczki Bank Gospodarstwa Krajowego poinformuje ministra właściwego do spraw finansów publicznych w terminie 10 dni po miesiącu, w którym pożyczka została rozliczona, a także pożyczkobiorcę.

Pożyczka zostanie uznana za rozliczoną, jeżeli zostanie spłacona w całości wraz z odsetkami lub zostanie spłacona jej wykorzystana część wraz z odsetkami i zwrócona zostanie jej niewykorzystana część. Bank Gospodarstwa Krajowego będzie informował pożyczkobiorcę o dokonanym rozliczeniu, zgodnie z warunkami określonymi w umowie pożyczki.

Poza regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, rozporządzeniu i innych przepisach szczegółowe obowiązki pożyczkobiorcy będzie regulowała umowa pożyczki zawierana między pożyczkobiorcą a Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

Wprowadzenie przepisów nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów wymagających zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia wraz z wszelkimi dokumentami dotyczącymi prac nad nim został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych

<p>Nazwa projektu</p> <p>Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Ryszard Bartosik, Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:</p> <p>Anna Czyżkowska, Naczelnik Wydziału, Departamentu Budżetu i Finansów, tel. +48 22 623 22 09, e-mail: anna.czyzkowska@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>9-11-2021</p> <p>Źródło</p> <p>Art. 15 ust. 4 ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej</p> <p>Nr w Wykazie prac</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Brak regulacji dot. wypłaty wyprzedzającego finansowania z budżetu państwa beneficjentom działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, w formie pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego, wymienionych w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, a mianowicie:

- a) transfer wiedzy i działalność informacyjna – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego, instytutów badawczych i uczelni,
- b) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw – w przypadku jednostek doradztwa rolniczego, instytutów badawczych i uczelni,
- c) podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich – w przypadku jednostek samorządu terytorialnego,
- d) współpraca – w przypadku jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek doradztwa rolniczego i instytutów badawczych, z wyłączeniem – dla jednostek doradztwa rolniczego i instytutów badawczych – pomocy wypłaconej w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013,
- e) wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER:
 - w zakresie poddziałania wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność – w przypadku pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego oraz lokalnym grupom działania,
 - w zakresie poddziałania przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania – w przypadku lokalnych grup działania,
- f) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – w przypadku spółek wodnych i związków spółek wodnych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wydanie projektowanego rozporządzenia określa szczegółowe warunki, tryb i terminy wypłaty wyprzedzającego finansowania wypłacanego w formie pożyczek udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Opracowywanie wewnętrznych rozwiązań dotyczących uruchamiania środków z budżetu państwa trwają równolegle w poszczególnych państwach członkowskich UE. Na tym etapie brak jest informacji o rozwiązaniach przyjętych w innych państwach członkowskich.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Jednostki samorządu terytorialnego – na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach działań: a) podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, b) współpraca, c) wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER w zakresie poddziałania wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,	wszyscy, którzy wystąpią do BGK o wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych spełnią wymagane warunki i podpisana zostanie umowa o pożyczkę	PROW 2014–2020	Wyprzedzające finansowanie pomocy w wysokości do 63,63% kwoty przyznanej pomocy.
Lokalne grupy działania - na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach poddziałań: a) wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, b) przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania	wszyscy, którzy wystąpią do BGK o wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych spełnią wymagane warunki i podpisana zostanie umowa o pożyczkę	PROW 2014–2020	Wyprzedzające finansowanie pomocy w wysokości do 63,63% kwoty przyznanej pomocy.
Instytuty badawcze i uczenie, jednostki	wszyscy, którzy wystąpią do BGK o wyprzedzające	PROW 2014-2020	Wyprzedzające finansowanie pomocy w wysokości do 63,63%

<p>doradztwa rolniczego os w ramach działania:</p> <p>a) transfer wiedzy i działalność informacyjna,</p> <p>b) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw</p>	<p>finansowanie kosztów kwalifikowalnych spełnią wymagane warunki i podpisana zostanie umowa o pożyczkę</p>		<p>kwoty przyznanej pomocy.</p>
<p>Jednostki doradztwa rolniczego i instytuty badawcze w ramach działania współpraca – z wyłączeniem pomocy wypłaconej w formie, o której mowa w art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013</p>	<p>wszyscy, którzy wystąpią do BGK o wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych spełnią wymagane warunki i podpisana zostanie umowa o pożyczkę</p>	<p>PROW 2014-2020</p>	<p>Wyprzedzające finansowanie pomocy w wysokości do 63,63% kwoty przyznanej pomocy.</p>
<p>Spółki wodne i związku spółek wodnych w ramach działania przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych na operacje typu inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej</p>	<p>wszyscy, którzy wystąpią do BGK o wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych spełnią wymagane warunki i podpisana zostanie umowa o pożyczkę</p>	<p>PROW 2014-2020</p>	<p>Wyprzedzające finansowanie pomocy w wysokości do 63,63% kwoty przyznanej pomocy.</p>
<p>Bank Gospodarstwa Krajowego</p>	<p>1</p>		<p>Przyjmowanie i weryfikowanie wniosków o udzielenie pożyczek na wyprzedzające finansowanie oraz przygotowanie i nadzorowanie realizacji umów w sprawie udzielenia pożyczek na finansowanie operacji.</p>

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie przesłany do zaopiniowania do następujących partnerów społecznych:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) do Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809) do Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Konfederacji Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców oraz Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Projekt zostanie również przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego na podstawie art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) oraz Radzie Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 oraz z 2020 r. poz. 568 i 2157).

Projekt będzie podlegał opiniowaniu zgodnie z § 38 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, jednostki doradztwa rolniczego, instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, których może dotyczyć realizacja operacji w ramach PROW 2014–2020, Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Projekt rozporządzenia zostanie również przesłany do konsultacji publicznych z organizacjami i instytucjami, takimi jak:

- 1) Augustowsko-Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników,
- 2) Bank Gospodarstwa Krajowego,
- 3) EKOŁAN – Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych,
- 4) Federacja Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP,
- 5) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 6) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
- 7) Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 8) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- 9) Forum Rolnictwa Ekologicznego im. M. Górnego,
- 10) Fundacja Greenpeace Polska,
- 11) Instytut Gospodarki Rolnej,
- 12) Konferencja Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych,

- 13) Krajowa Federacja Producentów Zbóż,
- 14) Krajowa Izba Gospodarcza, Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
- 15) Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz,
- 16) Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza,
- 17) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 18) Krajowa Rada Spółdzielcza,
- 19) Krajowe Forum Spółek Wodnych,
- 20) Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
- 21) Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
- 22) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza,
- 23) Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
- 24) Krajowy Związek Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej,
- 25) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 26) Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”,
- 27) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 28) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny,
- 29) Krajowy Związek Spółek Wodnych,
- 30) Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw,
- 31) Lubelskie Towarzystwo Pszczelnicze,
- 32) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 33) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 34) Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej,
- 35) Polska Akademia Nauk,
- 36) Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
- 37) Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
- 38) Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych,
- 39) Polska Izba Ogrodnicza,
- 40) Polska Izba Mleka,
- 41) Polska Izba Nasienna,
- 42) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 43) Polska Sieć LGD,
- 44) Polski Klub Ekologiczny,
- 45) Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,

- 46) Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”,
- 47) Polski Związek Ogrodniczy,
- 48) Polski Związek Owczarski,
- 49) Polski Związek Plantatorów Tytoniu,
- 50) Polski Związek Pracodawców – Usługodawców Rolnych,
- 51) Polski Związek Producentów Chmielu,
- 52) Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych,
- 53) Polski Związek Rolników Ekologicznych,
- 54) Polski Związek Zrzeszeń Leśnych,
- 55) Polski Związek Zawodowy Rolników,
- 56) Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”,
- 57) Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych,
- 58) Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego,
- 59) Rada Rolnictwa i Produkcji Ekologicznej,
- 60) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 61) Sieć Badawcza – Łukasiewicz,
- 62) Stowarzyszenie „EkoLubelszczyzna”,
- 63) Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych „Truskawka”,
- 64) Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa,
- 65) Stowarzyszenie „Polska Ekologia”,
- 66) Stowarzyszenie „POLSKIE MLEKO”,
- 67) Stowarzyszenie Producentów Produktów Zbożowych,
- 68) Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland”,
- 69) Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 70) Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych,
- 71) Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego,
- 72) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 73) Związek Banków Polskich,
- 74) Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie,
- 75) Związek Plantatorów Tytoniu w Lublinie,
- 76) Związek Polski Przemysł Futrzarski,
- 77) Związek Polskie Mięso,
- 78) Związek Polskich Plantatorów Chmielu,

- 79) Związek Polskich Przetwórców Mleka,
 80) Związek Sadowników Polskich,
 81) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
 82) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej,
 83) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
 84) Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
 85) Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
 86) Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
 87) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
 88) Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

Ponadto projekt zostanie poddany konsultacjom z samorządami województw, pełniącymi w ramach PROW 2014–2020 rolę podmiotów wdrażających oraz będącymi jednostkami regionalnymi KSOW, a w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych – instytucjami zarządzającymi.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projekt wraz z dokumentami dotyczącymi prac nad tym projektem, w tym raport z konsultacji, zostały udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2014 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet środków europejskich													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet środków europejskich													

budżet państwa																													
JST																													
pozostałe jednostki (oddzielnie)																													
Saldo ogółem (dochody – wydatki)																													
budżet środków europejskich																													
budżet państwa																													
JST																													
pozostałe jednostki (oddzielnie)																													
Źródła finansowania	Budżet państwa.																												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W projekcie rozporządzenia zaproponowano wcześniejsze uruchomienie środków zaplanowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.</p> <p>Skutki uruchomienia środków wyprzedzającego finansowania w formie pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego wykazano w ramach prac nad ustawą o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (UD237). Wskazywanie dodatkowych skutków dla finansów publicznych w ramach projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oznaczałoby powtórne wykazywanie kwot, które już zostały określone w trakcie prac nad ww. ustawą. Należy więc traktować przedstawione dane jedynie jako materiał informacyjny. Wydatki z budżetu państwa nie przekroczą kwot wykazanych w ocenie skutków regulacji opracowanych do ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej.</p> <p>Pożyczki będą udzielane do limitów określonych corocznie w ustawie budżetowej.</p> <p>Dodatkowo materiał informacyjny:</p> <p>Szacuje się, że w ramach wyprzedzającego finansowania z budżetu państwa w formie pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego oraz przez ARiMR w latach 2021–2025 zostaną wypłacane dla spółek wodnych kwoty:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Budżet państwa – finansowanie w mln zł</th> <th>Budżet państwa – współfinansowanie w mln zł</th> <th>Wydatki publiczne razem w mln zł</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>20</td> <td>17</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>29</td> <td>17</td> <td>46</td> </tr> </tbody> </table>													Rok	Budżet państwa – finansowanie w mln zł	Budżet państwa – współfinansowanie w mln zł	Wydatki publiczne razem w mln zł	2021	0	0	0	2022	20	17	37	2023	29	17	46
Rok	Budżet państwa – finansowanie w mln zł	Budżet państwa – współfinansowanie w mln zł	Wydatki publiczne razem w mln zł																										
2021	0	0	0																										
2022	20	17	37																										
2023	29	17	46																										

2024	29	17	46
2025	6,1	17	23,1
Ogółem	84,1	68	152,1

Założono, że zwrot środków na dochody budżetu państwa następować będzie po 2 latach od przekazania wyprzedzającego finansowania a końcowe rozliczenia nastąpią na początku roku 2026 po zakończeniu realizacji PROW 2014–2020 w 2025 roku.

Szacuje się, że w ramach wyprzedzającego finansowania z budżetu państwa w formie pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego oraz przez ARiMR w latach 2021–2025 zostaną wypłacane z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie na działanie „Współpraca”:

Rok	Budżet państwa – finansowanie w mln zł	Budżet państwa – współfinansowani e w mln zł	Wydatki publiczne razem w mln zł
2021	0		0
2022	55	36,6	91,6
2023	63,9	36,6	100,5
2024	0	0	0
2025	0	0	0
Ogółem	118,9	73,2	192,1

Założono, że zwrot środków na dochody budżetu państwa następować będzie po 2 latach od przekazania wyprzedzającego finansowania a końcowe rozliczenia nastąpią na początku roku 2026 po zakończeniu realizacji PROW w 2025 roku.

Szacuje się, że w ramach wyprzedzającego finansowania z budżetu państwa w formie pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego oraz przez ARiMR w latach 2021–2025 zostaną wypłacane z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”:

Rok	Budżet państwa – finansowanie w mln zł	Budżet państwa – współfinansowanie w mln zł	Wydatki publiczne razem w mln zł
2021	30,5	17,5	48
2022	70	43,6	113,6
2023	68,3	43,6	111,9
2024	0	0	0
2025	0	0	0
Ogółem	168,8	104,7	273,5

Założono, że zwrot środków na dochody budżetu państwa następować będzie po 2 latach od przekazania wyprzedzającego finansowania a końcowe rozliczenia nastąpią na początku roku 2026 po zakończeniu realizacji PROW w 2025 roku.

Szacuje się, że w ramach wyprzedzającego finansowania (dotacja celowa 100% z budżetu państwa) w latach 2021–2025 zostaną wypłacane z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie dla beneficjenta – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie:

Rok	Budżet państwa – finansowanie w mln zł	Budżet państwa – współfinansowanie w mln zł	Wydatki publiczne razem w mln zł
2021	0,0	0,0	0,0
2022	61,7	35,2	96,9
2023	185,0	105,7	290,7
2024	246,6	141,0	387,6
2025	123,3	70,5	193,8
Ogółem	616,6	352,4	969,0

Założono, że zwrot środków na dochody budżetu państwa następować będzie po 2 latach od przekazania wyprzedzającego finansowania a końcowe rozliczenia nastąpią na początku roku 2026 po zakończeniu realizacji PROW w 2025 roku.

--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Skala oddziaływania PROW 2014-2020 na konkurencyjność sektora rolnego jest silnie związana z kwotą wsparcia przeznaczonego na realizację instrumentów wsparcia bezpośrednio wpływających na tą konkurencyjność.											
Niemierzalne													

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

x nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy, przez m.in. zapewnienie dodatkowego dochodu beneficjentom programu rozwoju obszarów wiejskich.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne X sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	<p>Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionalny. Dzięki możliwości wcześniejszego skorzystania ze środków unijnych przeznaczonych na PROW 2014-2020 możliwe będzie zwiększenie m.in. aktywizacji społeczności wiejskich w ramach lokalnych grup działania, które nie będą zmuszone do oczekiwania na refundację poniesionych wydatków z agencji płatniczej.</p>
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Pełne wykonanie przepisów projektowanego aktu prawnego nastąpi po zakończeniu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Agencja będzie prowadziła monitoring m.in. liczby złożonych wniosków i wysłanych pism. Pozyskane informacje będą wykorzystywane do celów sprawozdawczych i zarządczych.

Ewaluację Programu organizuje się na bazie wieloletniej i obejmuje ona okres 2014–2023. Ewaluacja prowadzona jest zgodnie ze wspólnym systemem monitorowania i oceny opracowywanym wspólnie przez Komisję i Państwa

Członkowskie i przyjętym przez KE w drodze aktu wykonawczego. Zostanie jeszcze wykonana ocena ex post Programu. Ponadto realizowane są ewaluacje zgodnie z zawartym w Programie Planem Ewaluacji.

Zgodnie z art. 72 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący monitorują jakość realizacji programu przez wskaźniki finansowe oraz wskaźniki produktów i celów.

Wskaźniki monitorowania zostały zdefiniowane dla PROW 2014–2020 w systemie monitorowania i ewaluacji określonym na poziomie unijnym, przy uwzględnieniu specyfiki poszczególnych działań realizowanych w ramach Programu.

Zgodnie z art. 69 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 wskaźniki monitorowania powiązane są ze strukturą i celami ram polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz umożliwiają ocenę postępów, skuteczność i efektywność w zakresie realizacji polityki w stosunku do celów na poziomie unijnym oraz krajowym. Dane dla celów monitorowania są gromadzone na poziomie operacji, działań i celów szczegółowych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)